מספר 2166
המחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)
שנה 43
ח' אדר תשל"ט, 7.3.79

השולם הזה

הדבנג

של קאדטר

תשקיף

פקודת־מעצר

נגד ח"כ נוף

פקודת־מעצר הוצאה השבוע ע"ידי בית־המישפט בתל־אביב נגד ח"כ עקיבא נוף על אי תשלום חוב כספי. הפקודה נמסרה כבר לביצוע למשרדי ההוצאה־לפועל בתל־אביב.

בגלל אי הבהירות לגבי האפשרות לבצע פקודת־מעצר כזאת, הגיש השבוע ח"כ אורי אבנרי הצעת־חוק פרטית לכנסת. הבאה לקבוע כי חסינות חבר־כנסת מפני מעצר אינה חלה על מעצר בגין אי תשלום חובות.

תרוכך עמדת

ההסתדרות

למרות החלטתו התקיפה של הוועד־הפועל של ההסתדרות, לערוך שביתות אזהרה ומחאה נגד מדיניותה הכלכלית של הממשלה, צפה לכך שההסתדרות לא תמשך את אימתה „להוציא את הפרעלים לרחובות", ולא תחריף את היחסים בינה לבין הממשלה.

יש לקבל את החלטת ההסתדרות יותר בבחינת אימום שנועד להפעיל לחץ על שר־האוצר שימחה ארליך. נראה כי בימים הקרובים יחלו מגעים בין מזכיר ההסתדרות ירוחם משל לבין שר־האוצר, שבעיקבותיהם תושג פשרה, שתכסה למעשה את כל החלטות הוועד־הפועל על שביתות והשבתות.

לא הוחלט על

הקמת קריה בשכם

הידיעה שפורסמה בשבוע שעבר בטלוויזיה, על פגישה שנערכה, כביכול, בין מנחם בגין חשרים אריאל שרון וזבולון המר, שבה סוכם לאשר הקמת קריה יהודית של אנשי גוש אמונים ליד שכם, היא מוטעית. לא נערכה כל פגישה כזו, וממילא לא הוחלט להביא לאישור ועדת השרים לענייני התיישבות המלצה כזאת.

מקור הטעות הוא, ככל הנראה, בשאלה שהיפנה שר החינוך זבולון המר לראש־הממשלה, באחת מישיבות הממשלה האחרונות שבה נדונה הקצבה להתנחלויות בגדה המערבית.

בעת הדיון ביקש המר לדעת מה תהיה עמדתו של בגין בקשר לגרעין גוש אמונים שביקש להתיישב ליד שכם. בגין השיב, כי זהו מתייחס בחיוב לאפשרות זו. אולם הנושא לא הועלה לדיון ואינו עומד לעלות לדיון בזמן הקרוב.

ליברלים יצטרפו

לחרות?

בניגוד להערכתו של שר־התעשייה, גידעון פת, כי כמה מחברי חטיבת חרות בליכוד עשויים להצטרף בעתיד לחטיבת הליברלים, יש סימנים ושונים המצביעים על כך, כי דווקא קבוצה של אנשי הליברלים עשויה להצטרף לחרות.

אחרי ההתמודדות הצפויה ע' תפקיד

יושב־ראש המיפלגה, במקומו של שימחה ארליך, עלולים כמה מהניצים שביבורים להסיק מסקנות ולהצטרף לתנועת החרות.

המטבע לא יוחלף

למרות התגברות השמועות בדבר כוונתה של הממשלה להמיר את המטבע הנהוג בארץ, להחליף את הלירה בשקל ולחשוף בצורה זו חלק מבעלי ההון השחור המחזיקים בידיהם כסף מזומן או מניות, לא יחלף המטבע.

ההצעה בדבר החלפת המטבע נדונה אומנם בתקופה האחרונה באוצר, ונשקלו יתרונותיה וחסרונותיה. אך נראה כי את כפות המאזניים נגד החלפת המטבע הכריעה הפגיעה הצפויה כתוצאה מצעד כזה במכירות ניירות־הערך הצמודים של הממשלה ובבורסה לניירות־ערך.

העובדה שמחזיקי ניירות־ערך למוכ"ז יהיו נאלצים, בעת חילופי מטבע, להצהיר על הניירות שברשותם, עלולה לפגוע באחד ממקורות ההכנסה העיקריים של האוצר ולערער את אמון הציבור בהשקעות בניירות־ערך כלשהם.

הטבות לעובדי

התעשייה האווירית

עובדי התעשיה האווירית וחברות־הבת שלה זכו להטבות מפיגיות בתנאי עבודתם, העוקפות למעשה את מדיניות־השכר הממשלתית ומעניקות להם תוספת־שכר עקיפה ומסווית. התעשייה האווירית מאפשרת לעובדיה לקבל הלוואה בסך 75 אלף ל"י לרכישת רכב. ההלוואה היא בלתי צמודה ובריבית של 9% לשנה.

חלק מהעובדים ינטל את ההלוואה כדי לחדש את רכבו, אולם גם עובדים שאין להם רכב יכולים להינות מהלוואה זו ולהשקיעה בניירות־ערך צמודים, למשל, דבר שיעניק להם תוספת נטו נקיה לחודש של כ־2000 ל"י לחודש. מאחר ושמדובר בהענקת ההלוואה למאות עובדים, יסתכמו הוצאותיה של החברה בעשרות מיליוני ל"י.

חקירה בקרנות

איגודים מיקצועיים

המישטרה ומבקר־המדינה עומדים להשלים בימים הקרובים את חקירתם בנעשה בקרנות שני איגודים מיקצועיים של אקדמאים. המדובר הוא בקרנות השתלמות של איגודים אלה, שכנגד השתתפות הממשלה כהם, הם כפופים לביקורת מבקר־המדינה. נגד שניים מראשי איגודים אלה התעוררו חשדות כאילו ניצלו את קרנות ההשתלמות של איגודיהם שלא כחוק.

האחד חשוד כי השתמש בכרטיסי־נסיעה מכספי קרן ההשתלמות של איגודו כדי לממן גם כרטיסי טיסה לאשתו ובתו. ראש האיגוד השני נחשד, כי השתמש ברווחים של קרן ההשתלמות של איגודו כדי לממן לעצמו נסיעה לחו"ל בסכום של כ־100 אלף ל"י. מסקנות החקירות עלולות להביך את ראשי ההסתדרות.

רופא ישראלי

יילד את בן השאה

אחד הסודות הכמוסים ביותר ניתן עתה לגילוי, אחרי הדחת השאה.

אחרי שהשאה התגרש מן חנסיכה פוראייה, מפני שלא ילדה לו בן, התקשתה גם אשתו הנוכחית, פרחדיווה, לילדת. העניין נמסר לטיפולו של ד"ר גינקולוג הישראלי הנודע, הפרופסור יוסף אשרמן המנוח. פרחדיווה באה לישראל, וכאן נערכו לה טיפולים שונים, וביכללם הפריה מלאכותית בעזרת זרע שהוטמן מטהרן. היא נכנסה להריון.

אשרמן היה נוכח בעת לידתו של יורש־העצר, רד"ח, ולאחר מכן, עד מותו, ביקר פעמים רבות בחצר ה"שאה, ונמנה עם ידידי המישפחה.

עד כמה היו עובדות אלה אמורות לפירסום.

עובדי „צים"

תובעים חקירה

בעיקבות הגילויים של העולם הזה השבוע שעבר (2165 — הגנבים והחברה הממשלתית), על עסקיו של היהלומן הישראלי אורי ליברמן בגאבון, שינגר יושב־ראש מועצת עובדי חברת הספנות הישראלית צים מיכתב למנכ"ל החברה, בו הוא תובע הקמת ועדת־חקירה של החברה, בהשתתפות נציג ועד העובדים, על מנת לברר את הפרשה.

יושב־ראש מועצת העובדים טוען במיכתבו, כי אורי ליברמן, שהוא נציג צים בגאבון, מכהן בחו"ל זמן ממושך ולמרות הבקשות שהופנו מטעם מועצת העובדים אל הנהלת החברה הוא לא הוחזר לארץ. ליברמן, המכהן בתפקידו בגאבון מאז 1968, נהנה שם מהטבות ניכרות: שכר של $2,400 לחודש, דירת־שרד ומכונית צמודה.

ועד העובדים סבור כי ליברמן שלח ידו, כנאמר בכתבה, בעיפוקים נוספים ללא ידיעת החברה ותוך הפרת הסכם העבודה. העובדים, ששיגרו העתק מתביעתם למזכיר מועצת־פועלי־חיפה, משה ורטמן, מוענים כי לא ייתכן שהחברה תעבור לסדר היום על פרשה זו.

אולסי - דוגמן

ביולאומי?

סיכוייו של בוכב הכדורסל השחום שי מכבי תל־אביב, אולסי פרי, להפוך לדוגמן בינלאומי, תלויים בהצלחתה של קבוצתו לנצור השבוע על קבוצת „אמרסון" וארזה במישחקי גביע אי־ריפה לאלופות בכדורסל. אולסי נבחר ע"ידי חברת פירסום ישראלית, כי דוגמן פירסומת במסע הפירסום ש־עושה החברה למכונית הצרפתית החדשה „רנו" 18. ממשלת צרפת, שהיא בעלת מיפעלי „רנו", שיגרה לארץ מישלחת שתשתתף בהצגת הדגם החדש בפני עיתונאים.

חברי המישלחת הבטיחו לפרסומאי החברה בארץ, דויד תגר, כי אם תזכה מכבי תל־אביב באליפות אירופה בכדורסל יגויים אולסי פרי למסע הפירסום העולמי של החברה.

חיי היטלר

- בקומיקס

ההתעניינות ההמונית שהתעוררה בגרמניה בעיקבות הקרנת סידרת הטלוויזיה שואה, בכל הקשור למה שהתרחש באירופה בתקופת המישטר הנאצי, כבר גרמה ליוזמה יוצאת־דופן.

בית־ההוצאה הגרמני „אלכסנדר יאר" עומד להוציא סידרה של ארבע חוברות מצוירות בנוסח הקומיקס, שתספר בציורים את סיפור חייו של היטלר ואת סיפור השואה.

חוקרים נהגים

ישראליים בניו־יורק

נהגי־מוניות ישראליים בניו־יורק היו ליעד־חקירה של רשות־המוניות העירונית, אחרי שהתקבלו תלונות רבות על נהגים המפקיעים מחירים ומסרבים לקחת נוסעים לנסיעות למרחקים קצרים.

במהלך החקירה התברר, שמרבית התלונות הם כנגד נהגים ממוצא ישראלי, כשחלק גדול מהן הוא נגד נהגים־ישראליים השוהים בניו־יורק ללא אשרה מתאימה ורישיון עבודה.

שילטונות־ההגירה האמריקאים העלימו עין עד עתה מעשרות אלפי הישראלים הגרים ועובדים בארצות־הברית ללא מיסמכי־הגירה מתאימים, יתכן שערימת התיקים הפליליים כנגד נהגי־מוניות, סוחרי־יהלומים, „סוחרי־מציאות" ו„פרנסות" אחרות — יפנו את זרקורי החקירות של מחלקת־ההגירה האמריקאית ומישרד־המישפטים אל הריכוז הגדול של מהגרים בעלי־מוסר־ירוד ממוצא ישראלי.

בטלויזיה שלך

הצבעונית

אתה הוא המחליט מה ישדרו... ומתי!

מה זה KV-1842E ?

זו המילה האחרונה בטלויזיות הצבעוניות של סוני.
"18, צבעים טבעיים Trinitron , עיצוב מודרני, שליטה מרחוק (remote control) מכל מקום בחדר ולחצני מגע ל-8 ערוצים.

מה זה BETAMAX SL-8000E ?

"בטמקס" הוא וידיאו-טייפ-קסטות לשימוש ביתי, בעזרתו תוכל להפיק יותר הנאה מהטלויזיה הצבעונית שלך, ואם תרצה להפוך את ביתך ל"בית קולנוע"...

עם "בטמקס", תוכל להקליט כל דבר מהטלויזיה, להקליט תוכניות אחת בזמן שאתה צופה באחרת, להקליט תוכניות גם כשאתה אינך בבית, להקליט ולשדר סרטים תוצרת בית (ע"י רכישת מסרטת וידיאו), ליהנות מספריית קסטות מוקלטות ולהמשיך לצפות בטלויזיה גם לאחר סיום התוכניות.

6 סיבות טובות
מדוע "בטמקס" של סוני:

הפעלה נוחה וקלה

1 רוב הפעולות של "בטמקס" הן אוטומטיות, לכן כל מי שהפעיל טלויזיה רגילה וטייפ-קסטות, יש לו הנסיון הדרוש כדי להפעיל וליהנות מ"בטמקס".

הקומפקטית והחסכונית ביותר

2 יכולת הקלטה רצופה משך 3 שעות ו-15 דקות מאפשרים מקסימום הקלטה על מינימום קסטות.

U - Loading

3 הטעינה בשיטת ה- U - Loading מבטיחה מהימנות מירבית ואורך חיים לקסטות.

איכות התמונה

4 הראש (head drum) בקוטר 7.45 ס"מ ושיטת ה- noise reduction מאפשרים השגת תמונה מושלמת.

טיימר דיגיטלי ל-72 שעות

5 מאפשר מתן הוראות מראש ל"בטמקס" להתחיל את ההקלטה באופן אוטומטי בכל שעה שתיקבע, וזאת משך 3 ימים, גם כשאתה אינך בבית.

מבית SONY®

6 מאחורי "בטמקס", 20 שנות נסיון בוידיאו, החל מתחנות שידור לקידום מכירות ועד לשימוש ביתי.

KV-1842E

SL-8000E

למבקשים
את הטוב ביותר!
SONY®

תחנת הטלויזיה הפרטית שלך!
Betamax

פרסום מלניק | רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עזמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תכורי • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא בקי.

אך יצאו גיליונות השבוע שעבר (העולם הזה 2165) מבית־הדפוס אל מוכרי־העיתונים של יום שלישי בערב, וכבר החלו הטלפונים לצלצל במערכת ובבתיהם של חברי־המערכת. היו אלה הקוראים הזריזים, הממתינים להופעתו של כל גיליון, והממהרים לרכוש אותו עוד בטרם יבש צבע־הדפוס שעליו. הם ביקשו להודיע לנו על תקלה חמורה שאירעה בגיליון זה.

„עשיתם פאשלה!" נשמע קולו המודאג של קורא בטלפון, „שכחתם להדפיס את כתבת־השער!"

קוראי העולם הזה רגילים למצוא בכל גיליון שתי כתבות־שער: זו הקשורה לשער הקדמי וזו המתייחסת לשער האחורי. אין תבנית או מתכונת קבועה לכתבות־השער. מדי שבוע מעוצבים שערי העולם הזה בהסתמך על שתיים, שלוש, ולפעמים גם ארבע, מתוך הכתבות הנכללות באותו גיליון. הסיקור של הנושאים המופיעים בשערים יכול להופיע אם בצורת כתבה המשתרעת על שני עמודים או יותר, אם בסיפור קצר יותר, המובלט במיסגרת, או המופיע באחד ממדורי העיתון, אם כנושא מאמרו הראשי של העורך, הנדון בצורה זו או אחרת יש „כיסוי" לשערים.

הפעם חישבו הקוראים לשווא אחר כתבה או ידיעה המתייחסות לשער הקדמי של העיתון, שבו התפרסמה תמונתו של שר־האוצר שימחה ארליך, חבוש כיפה וכרוך בתפיליו, כשהכותרת ליד התמונה מכריזה: התוכנית הכלכלית החדשה: להתפלל!

היה זה רק טבעי, כי לקוראים רבים ייראה כאילו שכחנו להדפיס את אחת מכתבות־השער. גם בימי השבוע שאחרי יום הופעת הגיליון קיבלנו הערות בעניין זה. בכנסת, למשל, פנה ח"כ הליכוד יגאל אורגד־כהן אל אורי אבנרי וביקש גם הוא לדעת: להיכן נעלמה כתבת־השער?

שער „העולם הזה" 2165
במקום מאמר ראשי

בות־השער. מדי שבוע מעוצבים שערי העולם הזה בהסתמך על שתיים, שלוש, ולפעמים גם ארבע, מתוך הכתבות הנכללות באותו גיליון. הסיקור של הנושאים המופיעים בשערים יכול להופיע אם בצורת כתבה המשתרעת על שני עמודים או יותר, אם בסיפור קצר יותר, המובלט במיסגרת, או המופיע באחד ממדורי העיתון, אם כנושא מאמרו הראשי של העורך, הנדון בצורה זו או אחרת יש „כיסוי" לשערים.

הפעם חישבו הקוראים לשווא אחר כתבה או ידיעה המתייחסות לשער הקדמי של העיתון, שבו התפרסמה תמונתו של שר־האוצר שימחה ארליך, חבוש כיפה וכרוך בתפיליו, כשהכותרת ליד התמונה מכריזה: התוכנית הכלכלית החדשה: להתפלל!

היה זה רק טבעי, כי לקוראים רבים ייראה כאילו שכחנו להדפיס את אחת מכתבות־השער. גם בימי השבוע שאחרי יום הופעת הגיליון קיבלנו הערות בעניין זה. בכנסת, למשל, פנה ח"כ הליכוד יגאל אורגד־כהן אל אורי אבנרי וביקש גם הוא לדעת: להיכן נעלמה כתבת־השער?

לכל המודאגים אנו חייבים דברי אר־געה: לא אירע שום פאנצ'ר. לא היתה שום טעות או שיכחה. כתבת־השער הקדמי של גיליון 2165 נכתבה והודפסה. אלא, שלא כרגיל, היא לא הופיעה בתוך הגיליון, אלא על גבי השער הקדמי עצמו. כותרת השער בת ארבע המילים היא כתבת־השער כולה.

בשבוע שבו החליטה הממשלה — שהת־יימרה בשבועות האחרונים לפעול למען עצירת האינפלציה — על העלאה דראס־טית במחירי הדלק, האמורה להכניס את המשק לסיחרור אינפלציוני נוסף, אמר העולם הזה את כל מה שהיה לו לומר בנושא זה באותן ארבע מילים. כל מילה נוספת היתה מיותרת.

עיוות וסילוף של העובדות

הרוח הרעה של דו"ח ועדת־אגרנט מרחפת זה חמש שנים על פני המדינה ומטרידה את מנוחתה.

קרוב לחמש שנים אחרי שהוועדה, ש־מונתה בידי הממשלה אחרי מילחמת יום־הכיפורים כדי לחקור אם ומה היו המח־דלים שקדמו למילחמה או התרחשו במה־לכה, פירסמה לראשונה את דו"ח הביניים שלה, צפה ועלתה מחדש ההאשמה המפו־רשת כי דו"ח הוועדה עצמו הוא אחד המחדלים המרכזיים של המילחמה.

ההתעוררות המחודשת, המאיימת להפוך סערה ציבורית חדשה, נוצרה בעיקבות כתיבתם של שני ספרים חדשים על־אודות המילחמה. הראשון שבהם היה סיפרו של חנוך ברטוב על הרמטכ"ל המנוח, רב־אלוף דויד („דדי") אלעזר, שכבר ראה אור. הספר השני, העומד לראות אור בק־רוב, הוא סיפרו של האלוף (מיל.) אברהם („ברן") אדן, מי שהיה מפקד־אוגדה בחזית הדרום במילחמת יום־הכיפורים.

שני הספרים האלה, המבוססים גם על חומר צבאי ומודיעיני שהיה חסוי עד לתקופה האחרונה, מאירים כמה מהנוש־אים והפרשיות, שבדקה ועדת־אגרנט, ב־אור שונה לחלוטין מכפי שהואר בעיני חמשת חבריה (השופטים העליונים שימעון אגרנט ומשה לנדוי, מבקר־המדינה יצחק נבנצאל ורבי־האלופים במילואים יגאל ידין וחיים לסקוב). יתר על כן: החומר הכלול בהם מהווה כתב־האשמה חריף ונו־קב נגד הוועדה, צורת התייחסותה לבעיות, אופי חקירתה ומסקנותיה.

כתוצאה מכך, ובעיקר בהסתמך על ה־גילויים הכלולים בסיפרו של ברטוב על דדו, העזו אישים בכירים ומרכזיים להש־מיע בפומבי ביקורת נוקבת על ועדת־אגרנט. היא הגיעה לשיאה בדיון משודר בגלי צה"ל, שבו יצאו הרמטכ"ל לשעבר, רב־אלוף (מיל.) מרדכי („מוטה") גור וה־פרופסור שלמה אבינרי בהאשמה כי הוע־דה לא מילאה אחר כתב־הסמכות שלה, בכך שהתעלמה מחובתה להעריך את תיפ־קודו של הדרג המדיני בימים שקדמו למילחמה.

האשמות נוקבות אלה הולידו, באיחור של חמש שנים, עירעור ההולך ומקיף חוגים גדולים על טיבן וכשרותן של מס־קנות ועדת־אגרנט. לנו, במערכת זו, הן נראות כחזרה מדוייקת על ההאשמות הבו־טות שהעלה עיתוי זה נגד ועדת־אגרנט ומסקנותיה מייד אחרי פירסומו של דו"ח־הביניים של הוועדה.

דו"ח־הביניים, שהטיל את האחריות ל־מחדל המודיעיני כולה על הדרג הצבאי, שיחרר וטיהר את הדרג המדיני מכל אחריות כזאת, פורסם בפומבי באחד באפ־ריל 1974. הוא עורר תדהמה לא רק בקרב הקצונה הבכירה בצה"ל, אלא גם ברחוב. דעת־הקהל דחתה אינסטינקטיבית את מס־קנות הדו"ח, כיוון שלמרות הפילפולים המישפטיים שבו הוא לא עמד במיבחן הביקורת ההגיונית. אולם התגובה הפומ־בית על הדו"ח, באמצעי־התיקשורת ובפי דוברים בכירים, היתה מתונה ומסוייגת.

העיתון היחידי במדינה שפסל מייד את דו"ח ועדת־אגרנט, ושראה בו עיוות וסי־לוף של העובדות, ושאף תבע להחזירו לוועדה, היה העולם הזה.

תרגיל של לוליינות

שבוע אחד בילבד אחרי פירסום דו"ח־הביניים של ועדת אגרנט, יצא העולם הזה (1910) בניתוח מעמיק ויסודי של הדו"ח, שהשתרע על פני שישה עמודים, שקבע החלטית: „המחקר של ועדת־אגרנט אינו נופל בחומרתו מן המחקרים שהוטל עליה לחקור אותם." באותו מאמר, שנשא את הכותרת העיוות, הניח העולם הזה את האצבע המאשימה על הנקודה המרכזית שבה נכשלה ועדת־אגרנט: ניסיונה לטהר את הדרג הפוליטי מאחריותו למחדל.

כדאי אולי לחזור ולצטט כמה מהקביעות באותו מאמר. כיום הן מושמעות כימעט בפי כל. שבוע אחרי פירסומו של דו"ח ועדת־אגרנט היה העולם הזה העיתון היחיד שפירסם אותן, והדבר נשמע אז ככפירה בעיקר וכחילול־קודש.

קבע העיתם הזה בין השאר:

אומרים שהסיגנון הוא האדם. הסיגנון הוא גם הוועדה. העיוות היסודי של דו"ח ועדת אגרנט — עיוות המתברר תוך ניתוח ענייני של מימצאיו — מתגלה כבר בעצם ניסוח הדברים. ההבדל הסיגנוני בגישה לשני הדרגים — הצבאי והשילטוני — הוא פונקציה של הגישה היסודית של ועדת־אגרנט. היא דנה בכל חומר־הדין את הדרגים הצבאיים. אבל היא מטהרת את הדרגים השילטוניים.

אין זה רק אי־צדק, כפי שאמר דדו, בתגובתו הראשונה והמרשימה: „יחס של איפה ואיפה." אילו היה זה רק אי־צדק, ניתן היה לומר: הוועדה דנה דין־צדק את החיילים, אך לא מיצתה את הדין לגבי הפוליטיקאים. האמת היא חמורה הרבה יותר. אין כאן אי־צדק בילבד. יש כאן עיוות.

לא זו בילבד שנעשה כאן מעשה של איפה ואיפה, על־ידי ההחמרה עם דדו, אלי זעירא, שמואל גונן ועוזריהם, לעומת היחס הסלחני כלפי דיין, גולדה ושות'. אלא שעל־ידי ההתעלמות מן האחריות הנוראה הרובצת על אנשי השילטון הפוליטי, מטי־לים אחריות הרבה יותר חמורה על הדרג הצבאי. זהו, בקיצור נמרץ, העיוות.

...בעיקר מתמקד עיוות זה, ההורס את הבסיס המוסרי והמעשי של דו"ח אגרנט, באישיותו, בתפקידו ובאחריותו של האיש משה דיין. הוועדה עשתה את המאמץ המירבי — בגבולות ההיגיון, ומעבר לגבו־לות ההיגיון — לטהר את משה דיין מ כ ל אחריות למחדלים הנוראים.

בצורה מוזרה היא נעזרה בכך על־ידי תנועות־המחאה. החל במוטי אשכנזי, הטי־לו אנשי־המחאה על משה דיין „אחריות מיניסטריאלית" — אחת מאותן סיסמות קלות, הנולדות כהרף־עין, שאינן נבדקות לגופן כראוי והעושות לאחר מכן שמות בזירה המדינית. שימת הדגש על „האח־ריות המיניסטריאלית" של משה דיין היא החטאת־המטרה.

...אחריותו של משה דיין למחדלים הנו־ראים של יום־הכיפורים חורגת בהרבה מתחום אחריותו המיניסטריאלית. אין היא אחריות עקיפה ופורמלית בילבד, אלא אחריות ממשית, מעשית וישירה.

אילו נערכה חקירה אמיתית בעניין זה, היא היתה מגיעה למסקנה החד־משמעית, שמשה דיין נושא באחריות למחדלי יום־הכיפורים לפחות משתי סיבות חשובות יותר: משה דיין היה המפקד הראשי של צה"ל עד לרגע פרוץ המילחמה; משה דיין היה האחראי העיקרי ל„קונצפציה" של צה"ל, שהתמוטטה בעצם אותו רגע.

הוועדה הרגישה היטב שמוקד אחריותו של משה דיין הוא במעמד הפיקודי, האר־פרטיבי, לגבי צה"ל. יש לציין שהתחמ־קותה מנקודה זו היא מלאכת־מחשבת, תרגיל של לוליינות הגיונית ומילולית.

עד כאן קטעים מאותו מאמר.

שימוש לרעה בנימוקי ביטחון

במשך תקופה ארוכה היה העולם הזה העיתון היחידי במדינה שחזר וטען כי ועדת־אגרנט עשתה את מלאכתה פלסתר. חלפו שנים עד שקביעה זו, שהושמעה שבוע אחרי פירסום הדו"ח הראשון של הוועדה, הפכה נחלת הרוב במדינה.

זו אחת הדוגמות האופייניות לגורל של הרבה מעמדות עיתון זה בתחומים שונים: הן מקדימות את האחרות, נשמעות חרי־גות וחריפות, עד שהן הופכות נחלת הכלל. אז זוכרים רק מעטים כי העולם הזה השמיע אותן לראשונה.

עתה, כשהביקורת המוחצת כלפי ועדת־אגרנט קיבלה לגיטימציה, מבקש האיש הדומיננטי בוועדה, סגן ראש־המשלה יגאל ידין, להתגונן בדרישה להסיר את החיסיון מהדו"ח בשלמותו, שעליו הטילה הוועדה עצמה חיסיון לשלושים שנה. כל עוד גנוז חלקו החסוי של הדו"ח, ניתן לטעון כי בו נמצאות הראיות הממשיות לקביעותיה החד־צדדיות של הוועדה. זה כנראה מה שניסה הפרופסור ידין לעשות השבוע, בסברו שהממשלה, שבה מכהנים גם הוא וגם דיין, תסרב להסיר את החיסיון מדו"ח.

התביעה לחשיפת הדו"ח בשלמותו בפני הציבור אינה צריכה לרדת מסדר־היום הציבורי. סידרת הטלוויזיה אמיל זולא, המוצגת בשבועות האחרונים בארץ, ממ־חישה יותר מכל כיצד יכול שילטון לעשות שימוש לרעה בנימוקי־ביטחון חסויים, כדי להגן על אישים שהוא חפץ ביקרם.

דו"ח־אגרנט המלא חייב להתפרסם, כדי שניתן יהיה לשפוט, בוויכוח ציבורי פתוח וחופשי, את ועדת־אגרנט ושיקוליה, ול־שחרר את המדינה מהסיוט של עיוות־הדין בבדיקת האחראים למחדלי מילחמת יום־הכיפורים.

ועדת אגרנט
לא רק אי־צדק — עיוות!

מבצע נמשך
כל יום הגרלה! כל יום כדורגל!!!

ובסוף...
הפרס הגדול:
כרטיס טיסה ללונדון +
כרטיס כניסה
למשחק
הגביע!

„כדורגלן
השנה"
עודך
מכנס

- המטעדן החדש הנפלא של עלית המלא כל טוב: שוקולד, אגוזים, קקאו ועוד. כל „ביס" גול. קנו ותהנו.

אספו 5 עטיפות של פרס, השלימו הסיסמא: טוב לי עם . . . שלחו אותן לעודד מכנס ת.ד. 3468 תל־אביב ותקבלו הודעה לבתיכם אם זכיתם בכדורגל WORLD CUP שמחירו כ־250 ל״י.

כל יום תערך הגרלה לכל המעטפות שהגיעו יום קודם לכן.

בסוף המבצע תיערך הגרלה של הפרס הגדול בנוכחות אנשי עלית, פרסום ד״ר יעקבסון ונציג משרד רואי חשבון. (לאנשי עלית ולאנשי פרסום ד״ר יעקבסון ההשתתפות במבצע אסורה).

ב־15 באוקטובר סיום המבצע וההגרלה על הפרס הגדול!

הזוכים בכדורגל בחודש ינואר

יעל הורניק, באר־שבע • תומר נוי, ראשל״צ • שמואל פרג, חולון • הראל פורטנוי, חדרה • קליימן נתן, צה״ל • איריס מירקין, ת״א • אסף שחם, ירושלים • יפעת יספן, חיפה • אורן אליעזר, רעננה • יאיר קול, ניר־דוד • ניר וליאה בראודה, מפלסים • תדמור יא, אפיקים • רפי בכור, הרצליה • איריס אנקורי, באר־שבע • שרון הוימן, זפנה • ערן ניצן, ת״א • אילן מגן, ירושלים • נחמה כהן, שומרון • פרץ סונגאוקר, ירוחם • יניב זימן, רגבה • אלטון אתי, הרצליה • שאול צדוק, רמת־גן • משה מילוא, חולון • אוהד רוזנצווייג, טירת צבי • מלכה בדש, רמת־גן • מרדכי וישנקה, גבעתיים • שניר כהן, קרית אתא.

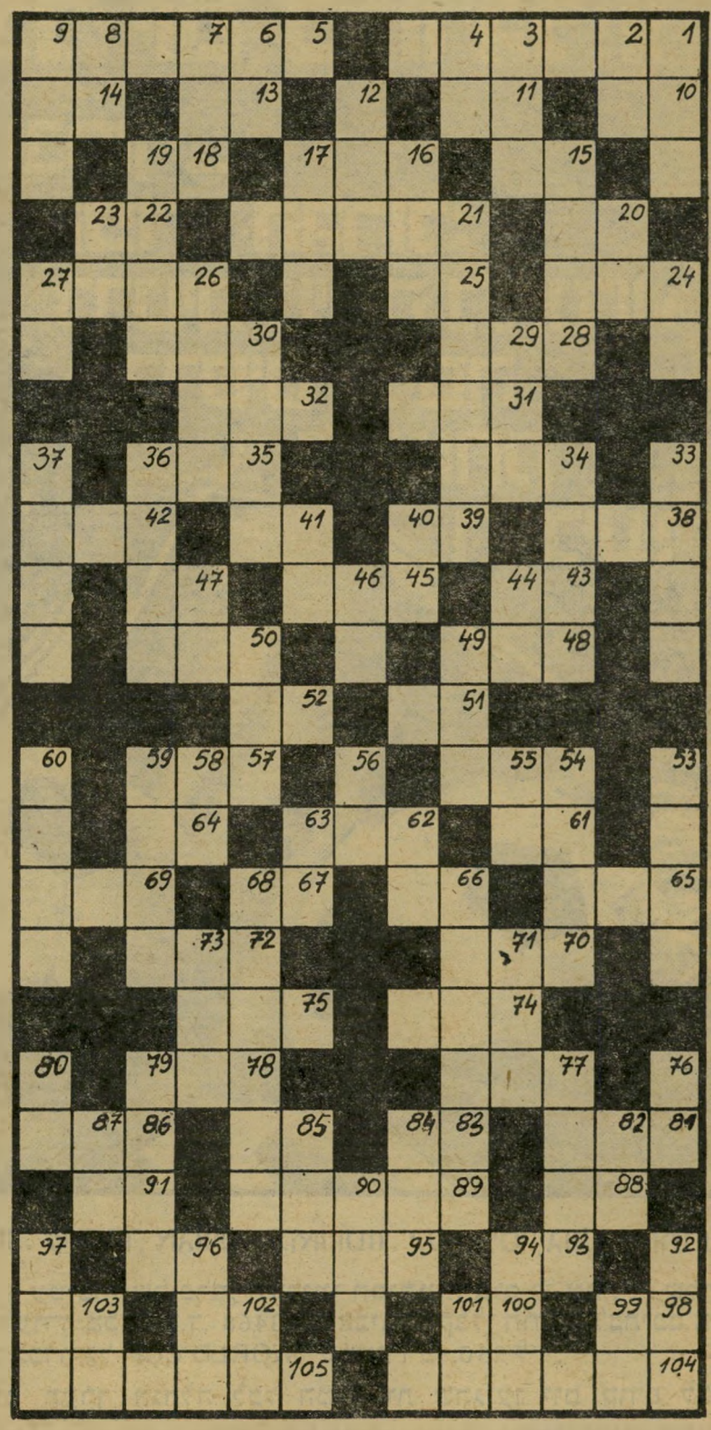
הודעות על הזכיה נשלחו לבתי הזוכים

קנו אכלו ותאמרו בפה מלא:

טוב לי עם עלית

GLOBO L.T. מדפוסי

תשבץ העולם הזה 2166

מאוזן:

1) ג׳אנק; 5) לבסוף (2 מילים); 10) בהמה דקה; 11) בוא מלמעלה למטה; 13) מאור קטן; 14) עליך לנסוע!; 15) במקום ההוא; 16) משוכה; 18) הקלף הגבוה ביותר; 20) גוף; 21) קיבוץ בשומרון; 22) קריאת־יגון; 24) מסג׳; 25) אביון; 26) זאטוטה; 28) נווד; 30) בואו לכאן!; 31) תנור; 32) הזרו; 34) מעד; 35) מלחין רומנטי; 38) הגיעו; 39) יחידה בסולם־הצלילים; 41) מילת־שלילה; 42) ללא; 43) כיסא־כבוד; 45) שורה עורפית; 47) קידומת שמשמעותה שלילה; 48) בחן; 50) עסק בכרייה; 51) עליך לרשת!; 52) מקום הגברים במקהלה; 54) בן־צבע; 57) יפעה; 61) מזל; 62) לוח־עץ; 64) רחמנא ליצלן (ר״ת — הפוך); 65) התרבו; 66) שאין נשמה באפו; 67) מן ההורים; 69) מחל על זכותך!; 70) קיבוץ במרכז הארץ; 72) נתיב; 74) תבואה; 75) מגופה; 77) עירמת־גרעינים; 78) רפואה; 81) בחור צעיר; 83) פלא; 85) מילת־ברירה; 86) פרח־נוי; 88) פקודה מפורשת; 89) הבהרות; 91) פרש בלי ראש; 93) צאצאה; 95) התפוז הוא פרי כזה; 96) משקה קל; 98) מילת־שלילה; 100) קוסם; 102) אם־הפנינה; 103) שייך ל־; 104) חובב דיבור; 105) ציפור־קוטב.

מאונך:

1) נזף; 2) סדר; 3) לפני ש־; 4) הבל; 6) קידומת הולנדית; 7) לא־מתורבת; 8) סופו של סוס; 9) רווח גדול; 12) גרתיק החרב; 15) טור חזיתי; 16) קיבוץ בשפלת החוף; 17) ניחוח; 19) הופעת יחיד; 20) מחוספס; 21) סחורה; 23) בת־קול; 24) בגד־שרד; 26) יחזור; 27) שקט!; 29) ראפיה; 30) ספר; 33) חכם; 34) גרם־שמיים; 36) גשם קל; 37) עליצות; 40) מונח בתורת החשמל; 41) תבואה; 44) מכשיר־ענוגים; 46) קריאת־יגון; 47) ממהר; 49) הון יסודי; 50) ירק־גינה; 53) סערה; 54) גג קטן; 55) ודי בלי סוף; 56) וזיר; 58) נהר באפריקה; 59) מתוח; 60) צועק; 62) ידית; 63) עליך לסחוב!; 66) נעימה; 68) מעלות; 71) להקת בעלי־חיים; 73) צנום; 76) שופט; 77) מלאך; 79) ריקוד ישראלי; 80) רוח רעה; 82) אילן; 84) מידת יבש עתיקה; 85) נהרה; 87) מזמר (הפוך); 90) ארו דבש; 92) שדה קצור; 94) תתערער; 96) צהוב־ירקרק; 97) עובד בבית המרחץ; 99) מעדנות; 101) גינה; 102) מן השבטים; 103) מינחה.

מכתבים

אייית־אללה לווינגר?

בנאום הבכורה שלו בכנסת (אשר הועתק במלואו בעיתונכם — העולם הזה 2164) ניסה ח״כ אורי אבנרי להדגיש את הקיצוניות ואולי גם הסירוף של הרב לווינגר, ולשם כך אף הקדיש לשמו של הרב את התואר אייית־אללה, כאילו די בזה כדי שהשומעים יחושו שמיפלצת עומדת בפיתחם. האם מוצדק הדבר? לא ולא! או: האם ישנה זהות בדרכים, בדיעות ובגישה לחיים בין ח׳ומייני ובין לווינגר?

הבה נבדוק זאת: הרב לווינגר בשם ישראל־רבתי, מהנילוס עד לפרת, מפר סדר, מחזיק אדמות כבושות, ומחבל בכל כוחו ביחסי אחווה, שיווין ושלום בין היהודים לערבים, ולהיפך. „איש זה ו־חבורת מרעיו עלול להמיט שואה על עמו״, קובע אבנרי.

ואם לעבור לאימאם אייית־אללה ח׳ומייני, מחולל הפיכת העם אשר יכולה להיחשב כייחידה במינה בהיסטוריה האנושית — איש זה, כל שהוא רוצה הוא לשחרר את עמו מעול העריצות והעריצים, הנצלנות והנצלנים. הוא רצה להביא לעמו את החופש ואת הזכות לחיים טובים. הוא לא רוצה לצאת למסעות כיבוש בארצות השכנות. בצידקת דרכו של ח״ומייני תומכים כארבעים מיליון איראנים; אוהדים אותו מאות מיליונים של מוסלמים ומתפעל ממנו העולם כולו.

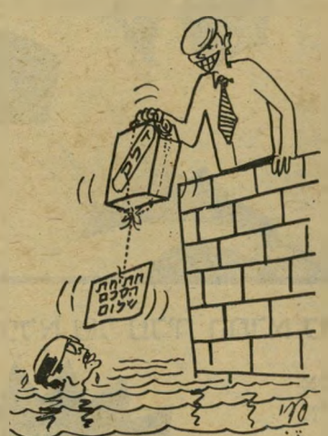
וכאן הפארדוכס: אם הרב לווינגר הוא כל כך חלש, למה הוא כל כך חזק? הרי הוא וחבורתו מצליחים להשפיע על ההלטות ממשלת־ישראל, ייתכן וזה תלוי באופיה של החברה הישראלית, אשר חבורות־שוליים מטילות את חיתתן עליה.

ג׳מאל מואסי, פרדיס

● ● ●

כל הכבוד

יופי! בזכות זיקיפות הקומה של מנחם בגין, שסרב לנסוע לקמפ־דייוויד, כדי לא להשפיל את מעמדו של ראש־ממשלת־

ישראל, נוכח העולם כולו שמי שלא רוצה להסב עם הצד השני לשולחן אחד — זאת ישראל.

צבי שורק, ראשון־לציון

● ● ●

תרומתו של גולדמן

אינני מבין את המתנגדים בפועל ובכוח, להעניק תואר יקיר תל־אביב לד״ר נחום גולדמן, ואין בכוונתי להתפלמס אתם בנושא זה. אך מכיוון שההתנגדות גרמה לעיכוב — אני מקווה שיהיה זמני בלבד — במימוש כוונתו הכנה של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מן הראוי לציין כמה עובדות, כדי להוכיח שהמניעים ל־התנגדות הם רוחב־לב, קינאה ושינאת־חינם.

● האם רשימת האישים, שזכו מאז קום המדינה להוקרה ולהנצחה על־ידי גופים, ערים ומוסדות שונים, אינה כוללת גם כאלה שתרומתם לעמנו ולמדינתנו קטנה מזו של ד״ר גולדמן?

● כיצד נסביר לידידינו ולנוער את הסתירה בין הכתוב באנציקלופדיות, בפרס במכלל, על פעלו של ד״ר גולדמן במשך יובל שנים למען העם היהודי והציונות, לבין הסירוב להעניק לו תואר „יקיר תל־אביב״ בטענה שהוא איננו ראוי לכך.

● מה הטעם לשמור טינה לד״ר גולדמן בשל דעותיו והשקפותיו (הריאליות), המשמשות לכאורה אמתלה להתנגדות זו, כאשר מנהיגינו מהימין ומהשמאל מתקרבים יותר ויותר לדרך מחשבתו, לדעותיו ולהשקפותיו?

● כל האמור דיו. מייותר לציין את תרומתו של גולדמן להקמת בית התפוצות בתל־אביב, כדי שהמתנגדים יודו בטעותם.

משה רובינשטיין, ירושלים

● ● ●

קן לציפור בין הדתיים

אי אפשר היה שלא להתמוגג מנחת לשמע דבריו של סגן שר־הביטחון, מוסקה ציפורי, בדבר הפשרות שיש לעשות בכל חברה דמוקרטית בין הרצוי והמצוי, כמו הפשרה המחייבת בנות חילוניות לשרת יותר במילואים כדי לאפשר לבנות דתיות להמשיך ולשמור על תומתן. מוסקה צי־

פורי, ששמו הולך לפניו בתבונתו, התעלה הפעם על עצמו.

על פי אותו היגיון משלמים השכירים במדינה יותר מס מפגי שהעצמאיים משתמטים, והדתיים זוכים ביותר שיכונים מכיוון שאינם יכולים להתפלל תחת כיפת השמיים. יחי הפשרה הקואליציונית הקדושה.

מירה צביאלי, ירושלים

מרדכי ציפורי גילה לנו את אמריקה: חוק גיוס־בנות נחקק עוד בתקופת שילטון מפא״י והיה שריר כימעט מאז קום המדינה. ממשלת הליכוד רק דואגת ליישם את החוק ולבצע אותו. סוף־סוף אנחנו יודעים לשם מה העלה העם את הליכוד לשילטון: כדי לבצע את מדיניות הימין.

חיים ברקאי, תל־אביב

סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי, נזקק לדיבורים על צדק אבסולוטי, כדי להסביר מדוע הורה לעצור את אסיה חסון באשמת עריקה טכנית משירות מילואים. מתברר לנו עכשיו, שהצדק האבסולוטי מתיר לאזרח לא לשלם מיסים, לעקוף מכונית מימין, אם הוא ממהר הביתה, גם אם הדבר גורם תאונה, ועוד עשרות דברים אחרים, כלשון סגן השר הנ״ל.

מעניין מה חלקה של השקפה אווילית ומרושעת זו בגרימת תאונות־דרכים בכלל ועל־ידי קציני צה״ל בכירים בפרט. יש לזכור גם, שקציני מסוג זה יושבים בבתי־דין צבאיים ומשמשים מדי פעם כקציני־שיפוט־מישמעתי. מעניין לדעת לכמה מהם יש מושגי צדק אבסולוטי כמו לטיפוס הזה שנשא דרגה של למעלה מאלוף־מישנה.

מתברר גם, לפי דברי הנ״ל, שצדק לא־אבסולוטי, בחברה מתוקנת, פירושו פשרות. (לא ידעתי שבית־המישפט הגבוה לצדק הוא בית־המישפט הגבוה לפשרה. כלומר בג״ץ במקום בג״ץ).

פשרות לפי ציפורי הן כנראה הטלת עול בלתי־שווה על אנשים שווים. עד

(המשך בעמוד 8)

Capitol
Capitol
קפיטול
סיגריה עם אופי
תערובת אמריקאית מובחרת

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

הגה התברר שסגן שר־הביטחון הוא רשע, אבל הוא אמר גם, על פי עדותו של כתב הטלוויזיה, שאסיה חסון ועונת פוקס ז׳דינה גל־עד עשו את השעורייה מטעמים פוליטיים. פיטפוט כזה, מפי אדם שהוא וחבריו הכריזו, למעשה, בעצם הצבעתם בעד התיקון הנתעב הידוע, המרחיב את מעגל המשתמטות, שבנות המשרתות ב־צה״ל הן זונות ומופקרות, מעיד על אומץ הרוח ותהא זו נחמתנו ונדע שלא תמיד עוזר טיוח עובדות!

מסיבות מובנות — סכנה של פיטורים ללא פיצויים, אחרי עשרות שנות עבודה והפסד בריאות — לא אוכל לחתום בשמי.

אשת פועל במיפעל, תל־אביב

● ● ●

שירותים לנוער

שמעתי בעניין רב, שמישרד־החינוך

החברה היהודיה של עראפאת

יוסף שאהין

סנסציה — לפחות לישראלים המשתתפים בפסטיבל הסרטים בברלין — עורר הסרט המצרי אלכסנדריה — מדוע? של הבמאי יוסף שאהין, ה־מטיף להבנה, לסובלנות ולדו־קיום בשלום. בסרט העשוי היטב והמרשים מופיעה כגיבורה ראשית נערה יהודיה מקסימה ואינטליגנטית, המתאהבת ב־מוסלמי ומצפה ממנו לתינוק.

המחבר והבמאי שאהין סיפר לי, כי הקופרודוקציה האלג׳רית־מצרית שלו לא עברה עדיין את הצנזורה המצרית, אבל הוא סומך על תמיכת העיתונות הבינלאומית כדי לקבל את אישור הצנזורה. הסורים לא היו נלהבים במיוחד מהעובדה שאביה של הנערה היהודיה, יהודי מצרי חכם, מדבר נגד הטירור משני הצדדים. הוא לוקח את בתו לחיפה, כשהגנראל רומל נכנס ל־אלכסנדריה בשנת 1942.

„ומה בקשר לאש״ף?״ שאלתיו. מס־תבר כי יאסר ערפאת ואנשיו ראו את הסרט ואהבו אותו. בסופו של דבר היתה גם לערפאת נערה יהודיה כמו לשאהין עצמו, בעת לימודיו בפסדנה, קליפורניה, שם למד את אמנות ה־קולנוע. שאהין — אופטימיסט קיצוני וחבר במיפלגה פרוגרסיבית, סבור כי שלום פרוגרסיבי בין ישראל ומצריים אפשרי... אם הלאומנים משני הצדדים ינטשו את הסיסמות המיושנות שלהם של איבה ושנאה.

יוסף שריר, ברלין המערבית

מתכונן להנהיג יום לימודים ארוך בבתי־הספר ואני מברך את שר־החינוך על החלטה זו. ידוע שתוכנית זו מהווה נטל כספי על מישרד־החינוך, הסובל מחוסר תקציב. ונראה לי שיש פתרון פשוט והגיוני ל־בעיה זו: למה לא לגייס את כל הבנות המצהירות שהן חתיות, לשירות לאומי לתקופה של שנתיים מינימום, במיסגרת מישרד־החינוך, למתן שירותים לנוער?

לדעתי, וסבורני כי גם לדעת רוב אזרחי ישראל, לא תהיה זו בושה או פגיעה במעמד הבחורה המסורתית, לעזור לחינוך הנוער בארץ.

רקפ הינגר, תל־אביב

● ● ●

עברי, דבר עברית!

על מישרד־החוץ מוטל התפקיד להורות לכל מייצגי ממשלת־ישראל, להרצות ול־השמיע את הצהרותיהם הגוליות והפומביות בכל רחבי תבל בעברית צחה, ש־תתורגם ביד מתורגמנים מוסמכים לשפות הרצויות. דבר זה נהוג אצל הסינים, הא־מריקאים, הצרפתים ואצל רבים אחרים. כך אפשר למנוע עגמת־נפש ואי־בהירות, כפי שקרה לשר־החוץ משה דיין, כשדיבר על עניין ההכרה באש״ף. באם המתורגמן יטעה וישבש את דבריו, יוכל המצהיר־הבכיר לצאת בכבוד מהעניין, והאשמה תופנה אל המתורגמן.

שמואל אייזן, תל־אביב

● ● ●

משוויץ — כאהבה

לכל המרחפים למיניהם ולאלה שבת־היענה היא העוף האהוב עליהם: עיון חוזר באמנה הפלסטינית יכול אולי לעזור ב־מיקצת. אש״ף תובע מדינה פלסטינית־חילונית־דמוקרטית בכל שטח פלסטין. זכות השתתפות בפרוייקט ליהודים? בוודאי. לכל אותם שהגיעו לארץ לפני 1917 ול־יוצאי חלציהם. זו המטרה, את האמצעים להשגתה אנו חשים היטב על בשרנו יום־יום.

דן יהב, ישראל אהרונוב, דני לווינסון (מדור מיכתבים, העולם הזה 2162), אתם לא מבינים שזו מילחמה? כמה מצעות וקאטיושות עוד צריכות להתפוצץ עד ש־תתפסו את העובדה הפשוטה הזו?

דני גלרי, ברן, שוויץ

אם תסמוך השבוע על האינטואיציה שלך, ולא תהסס לקבל החלטות חשובות במישור הכס־פי, עומדים לרשותך סי־כויים רבים לעשות עיסקה מצויינת ולהב־טיח את עתידך לאורך ימים. אם ההחלטה אינה בידך, הפעל את מלוא השפעתך על בר הסמ־כא, והשתדל לשכנעו לקבל את עמדתך.

עלה
21 במרס - 20 באפריל

* * *

נא, עוד שבוע מאומץ שכזה. אבל אם את עושה את כל המצווה עלייך על־ידי ממונייך או הבוסים שלך — יבוא הפסדך (בזמן) על שכרך (ביוקרה וב־התקדמות) אל תבז־בז! עד לשבוע הבא אתה חייב לקמץ בהו־צאות ובהחלטות. תקו־פה מצויינת להגות תוכניות חדשות.

שור
21 באפריל - 20 במאי

* * *

תבזבז יותר מכפי ש־אתה יכול להרשות לעצמך. אורחים בלתי־צפויים יפתיעו אותך. אלה עשויים להיות בני מישפחה שישהו בביתך יותר מכפי שתרצה. יש איום כלשהו בנזק ל־פרט מסויים ברכושך העלול לגרום לך צער. משהו השעור בביגוד יגזול מזמנך ומחשבותיך. בסוף השבוע תיתכן לך הפתעה הכרוכה בהימור. תצ־טרך להיות מעורב בתיכנון נסיעה של מישהו מבני־מישפחתך או הקרובים אליך. בת תאומים — לבשי בגדים חמים.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

הורוסקופ

אם תשקיע את כל המרץ שלך בעבודה, אז אולי תצליח בעבודתך, אך תיכשל בדברים אחרים. חלק את תשו־מת־ליבך בצורה הוגנת בין הקאריירה ובין ה־אנשים הקרובים אליך, מפני שבקרוב תצטרך את עזרתם ואת עידו־דם. יריבים, עליהם תשפיע במעשה מסויים — יתייחסו אליך בחוסר אהדה, אבל ברסטקט. בת קשת — את נמצאת על הדרך הנכונה. אם תמשיכו בדרך זו, כי אז קופידון יעזור לך להגיע לליבו. בלי הרבה בחיק הטבע.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

* * *

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה ל־התקדם מבחינה מיקצו־עית, חברתית וכספית גם יחד. ימי אמצע ה־שבוע יזמנו לך טיכויים רבים ליזום מיפנה חיובי גם במישור המישפחתי, ואם תחמיץ את ההזדמ־נות, תעשה בכך עוול גדול לנפשות הקרובות אליך והדואגות לך.

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

* * *

כדאי שתרבה קצת יותר לעסוק בספורט, ושתפסיק להתהולל ב־לילות. אתה מפזר את מאמציך ליותר מדי שטחים במקום להת־רכז במה שחשוב לך באמת. קרוב מישפחה הגורם לך לדאגה מזה זמן רב יפסיק להדאיג אותך. אתה עלול לחס־תכסך עם אדם שתוכניותיו שונות משלך.

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

המזלות דווקא לא חיוביים, אבל כוחותיך האישיים כה עצומים, בגלל צירופם של שתי פלאנטות שחוסות עליך, שאם תתאמץ ותשקיע על העבר ועל העתיד בעין רגועה, תתגבר על כל מיכ־שול. אל תאמיני לו: הוא התכוון למשהו אחר לגמרי, ואת ל־משהו אחר לגמרי. כסף בא — ואתה מפסיד אותו שוב, בגלל שגיאה טיפשית.

מאזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

* * *

לאחר הפסקה ממושכת, חזרת להיות עצ־מך. נצל את השלווה היחסית ממנה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה לשפר את היחסים במישפחה. פקח עין על שותפיך ועל הכפופים לך ואל תתרשם מדברי חנופה. בת קשת — אם תניחי לו לרכב עלייך — תג־רמי רק סבל לעצמך.

עקרב
23 באוקטובר - 22 בנובמבר

* * *

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאד לתפוס אותך במלכודת או ל־חייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ול־אפס־מעשה מציידך — אבל מי רוצה בכל ה־צרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או הסכמה הדדית. דברים ברורים יחסכו לכם צרות. עסקו בספורט.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

* * *

המצב מעורפל ביותר, אל תמשיך לגשש באפילה — אלא דרוש הסברים, ותבע בי־צוע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך לצאת מן הסבך. אם אתה ממונה על אחרים —מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח, גם צעד מסוג זה יג־רום לתזוזה מועילה ל־עניינך. בת דלי — הזנחת לאחרונה את נו־שא הופעתך. את ודאי אינך יודעת, שהופעתך החיצונית היא כר־טיס־הביקור שלך. אם את יפה, נצלי זאת!

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

* * *

כתבת הרבה השבוע במיסגרת עבודתך. אך למרות ששורה עליך המוזה והיית מעדיף לנצל את לכתי־בה לשמה, אתה מוצא את עצמך שנון, עם נטייה ביקורתית חרי־פה, הכותב ומדבר קצ־רות ישר לעניין. אל דאגה, תרגיש עוד ה־שבוע בתמורה שתחול בגישתך לחברה הסו־בבת אותך. נוחו קצת.

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

* * *

יהירותך הטבעית, הכרוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדע־לרסן את שניהם ולהו־סיף להם מידה אמיצה של חוש־הומור, שהוא אחת מתכונותיך היפות ביותר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: זה ש־הוא בטוח שאת לא רו־צה אותו. אז — קדי־מה! גלי לו את האמת. כוח־ההרתעה של מת־נגד חזק עשוי לבלום את התקדמותך. בן דגים — היזהר מתרו־פות לא־מוכרות. תפוס שלווה השבוע.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

לה ולי - הדיאודורנט לאוהבים להיות יחד

משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" ישמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.

"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.

כ חדש מעץ הזית

בזכות ג'ו מק־קארתי

ג'ו מק־קארתי

מימין ומשמאל וגם מהאמצע, מתנפלים על הסינאטור ג'ו מק־קארתי. הוא מואשם באולמרטיזם. צר לי מאוד, אך הוא לא היה אולמרט, גם לא אולמרטיסט. ולא שאני חסיד שלו או של דיעותיו או מיפלגותיו בעבר. אבל אין מה לעשות: האיש לא היה מה שאומרים נגדו.

היו בסינאט האמריקאי אולמרטיסטים, גם ממיפלגתו: אותם שעסקו בציד־מכשפות פרטי. אותם שראו את עיקבות הפשע המאורגן בכל מקום. אותם שראו פושעים וגנבים בכל מקום. אולי שכחו הטוענים כנגד הסינאטור מק־קארתי, שאולמרט עוסק בהשמצת אזרחים על רקע פלילי, מבלי שתהיה להם היכולת להתגונן, אבל מק־קארתי לא נלחם בפשע המאורגן. הוא נלחם באוייביה של אמריקה.

היו באמריקה בוגדים קומוניסטים.

אילמלא זעק וחזר וזעק ג'ו מק־קארתי שיש באמריקה קשר קומוניסטי, היו השילטונות עד היום מטייחים עובדה מרה זו. אילמלא חזר והתריע, לא היו חוקרים את הבוגדים הקומוניסטים.

לקומוניסטים לא היתה כל שייכות לפשע. הפשע שלהם היה אידיאולוגי. יכול להיות ששיטותיו של מק־קארתי לא היו אסתטיות. השאלה היא מה יכול סינאטור אחראי אחד לעשות כדי להזעיק נגד הסכנה הקומוניסטית? מה הוא יכול לעשות כאשר הוא יודע על חומר מחשיד המונח בארכיוני האף־בי־איי, כאבן שאין לה הופכין. אם ישחק את המישחק לפי הכללים הג'נטלמנים, הוא ישחק לידיהם של המשתיקים למיניהם. ומשתיקים יש למכביר, בכל האירגונים והמיקצועות. זאת מפני שבקומוניזם האמריקאי, כמו כל התנועות הקומוניסטיות בעולם, יש משהו שנדבק באנשים יפים ונוצצים מכל החוגים, החל מבמאי הוליווד וכלה בגנרלים של הפנטאגון.

מי שאינו סובל את שיטותיו של ג'ו מק־קארתי, מוטב שידרוש חקירה פדראלית בהאשמותיו. כי מי שטוען כי מק־קארתי ניצל את מעמדו להטלת בוץ באנשים חפים מפשע, היה צריך לקום ולדרוש מהנשיא, מהסינאט, מהאף־בי־איי, ובעיקר מעצמו, שחקירה תהיה.

אילו היתה נעשית חקירה והיה מסתבר שג'ו מק־קארתי לא צדק, אז ורק אז אפשר היה לצאת נגדו. מאחר שהדבר לא נעשה ומחקירתו של מק־קארתי נגד הבוגדים הקומוניסטים, שאיימו על ביטחונה של אמריקה, הופסקה באמצע, הרי שבין האפשרות שג'ו מק־קארתי יהיה זך כסבון והאפשרות שהקומוניזם ישתולל, יש רק אפשרות שלישית: חקירה. אז אנא, בבקשה: הפסיקו עם ג'ו מק־קארתי ותיפנו אל הסכנה הקומוניסטית.

הרשימה הנ"ל נכתבה בהשראתו של עמוס קינן. תודה לו על שפקח את עיני לראות את האמת שבמק־קארתיזם.

יהודה בכר, תל־אביב

זעקי, ארץ אהובה

שלום לך ארצי היקרה, שלום לך מדינה, ארץ אכזבה.

רבות כבר שאלתי את השאלה: למה זה כך? למה אני, בגיל 21, סטודנטית, בת לדור העתיד, מתחבטת בבעייה: מה אני עושה כאן, ארץ יקרה?

אט אט טופחת המציאות על פני. בהתחלה מתעלמים. אבל אחר־כך הדבר חותך כסכין בבשר החי. בניברק: ריכוז של קדושה, תככים וחורשי־מזימות, דתיים יראי־שמיים. ואנו — מיעוט של חילונים, רשעים, עובדי־אלילים. ובאמת: רשעים אנו וגם טיפשים.

בחור דתי נולד עם כפית כסף בפיו: לומד בישיבה וגם אחר־כך הוא נשאר בחממה, מתעטף ומסתתר מהעולם בבגדיו השחורים. אין לו חובות של צבא, מילואים ופרנסה. וכי מדוע שיהיו לו? כי הרי אנו, הבנות הרשעות, חבר של פרוצות, משרתות בצבא וחיות חיי זימה. בחור חילוני המשרת בצבא מגיע לחופשה אחת לחודש ושמח בסוף שבוע קצרצר. ואותו צדיק צעיר, יראי־שמיים, יושב עם אביו ומורו ועשרים ושניים אחיו ואחיותיו על צלחת הצ'ולנט.

וכשהוא נישא — מה הבעיה? דירה? אין כל בעיה. שב חביבי, תמשיך ללמוד. הרבי יסדר דירה בקריית־הרצוג והקיבצה תגיע גם תגיע. אבל אני, ארץ יקרה, כשאני עומדת להינשא, לי אף אחד לא דואג. גם אני רוצה דירה. לא, לא פנטהאוז בצפון העיר. רוצה דירה קטנה עם מירפסת והול. נכון, לא ביקשתי מתנה. אבל אולי תושיטי לי מעט עזרה. מה התשובה? אהה... גורלי הוא הבעיה שלי.

צמרת־העם, השילטון, בית־המחוקקים — כילדה ראיתי בהם צוות של טהורים עילאיים. נכון, הם רק בני־אדם. אולם הזעם גואה וצובט את הלב. איך אתם מעזים להגיד לי מה לעשות? אדם שגנב בחו"ל ומצא כאן מיסתור, חבורה של עריקים ומשתמטים, מדוע שאתם תחליטו בשבילי? באיזו זכות? יש לי דבר או שניים אליכם: רדו אלינו, השפילו עיניכם אלינו, הצעירים. מי כמונו ממלא את החובות? מי כמונו דור שנאבק, נאבק על דירה, נאבק על מיחיה. אומנם לא סללנו כבישים, גם לא ייבשנו ביצות. אבל אז היתה האחווה ערך עלינו.

בואי אלינו הנחגה נכבדה ואז אולי תבינו מדוע כה גדולה הירידה. מדוע הפכנו „נפולת של נמושות"? האידיאלים אינם שייכים רק לדורכם. היו גם לנו. אולם אתם את שלכם שכחתם ואת שלנו הרסתם קודם שצמחו. לא טוב לנו בך, ארץ יקרה. לא ביקשנו חיים של זהב, חלב ודבש. רצינו רק אוזן קשבת, מעט עזרה ושיוויון. זה נשמע כה נאיבי וטיפשי, אבל זה המצב ומקור כל הצרות.

רבה היא האכזבה ורב עוד יותר הכאב. השיאי לנו עצה, העלי ארוכה, כי קצרה מאד השעה.

אילנה זבצקי, בני־ברק

על האמנות והביקורת

רשימה זו היא פנייה מהלב אל אלפי הצופים באמנות ואל אמנים צעירים החושבים לעורם, ומנסים לחשוב דרך מוחות לא להם, ובזה חוטאים לאמנותם.

בגיליון העולם הזה (2159) מצוטט ה„אני מאמין" של מבקר האמנות אמנון ברזל. „אני מאמין" זה, האופייני למבקרי־אמנות רבים ולתיאורטיקנים רבים בני זמננו, הביא אותי לתגובה זו.

בין השאר נאמר באותו מאמר: „הערך של המלאכה — ידיעת הטכניקה של הציור, עשיית קו יפה או הטעם בבחירת צבעים — תולך ומאבד את חשיבותו (בעיני מי?)... המוח מעניין יותר. כל אדם הוא אמן ברגע שהוא מצהיר על עצמו שהוא כזה ופועל כאמן."

ועוד: „אמנות משקפת את החברה; היא ראי למציאות. ומאחר שהמציאות משתנה תמיד, האמנות משתנה איתה. לא רק הסיגנון האמנותי, אלא גם הכלים האמנותיים. במקום אותו צבע שמן שהוא החומר המסורתי באמנות, אפשר להשתמש בכל חומר המצוי בהישג ידו של האמן — מצמיג או מיספר של מכונית ועד כבשים."

מר ברזל שוכח כמה נתונים עובדתיים: ראשית — הדברים המשתנים באופן ממשי במציאות, מדי יום ובטור גיאומטרי עולה, הם המדע והטכנולוגיה, מחקר החלל והרפואה, אמנות הלחימה האיסטרטגית והמחשבים. דבר אחד ויחיד לא השתנה: האורגניזם האנושי. אמן מפתח את אישיותו בעיקר על פי נתוני הסביבה האישיים ולא רק על פי הטכנולוגיה המתקדמת. חום, פחדים, רוך, שינאה, אהבה ורומנטיקה — אלה הם דברים הקיימים גם במרכז החלל ביוסטון, אצל בכירי המדענים וגם בליבו של אמנון ברזל.

במאה הנוכחית כשרוב סיפרי המדע הבידיוני והעתידני מספידים מראש את האדם הקטן הנעלם והולך אל מול פלאי המדע, משתוקקת התיאוריה העכשווית ליטול מהאמן גם את הזכות לבחירת דרך הביטוי האישי והריגשי, הראשוני והאמיתי ביותר, ולדחוס אותו לתוך שטאנץ לאותה חשיבה מרובעת המאפיינת את דרכי „החשיבה האמנותית". חשיבה אמנותית זו יזומה וכפויה על־ידי מבקרים, עוצרי מוזאונים ותיאורטיקנים, שביטויים האישי מסתפק בהמצאת חוקים לאמנות.

אינני שולל שום דרך וכיוון באמנות. אני שולל את השוללים ואת כותבי „החוקים". החוק הראשון לגבי הוא שאין חוקים באמנות. הדבר היחידי שעומד לביקורת הוא האיכות. ה„מה" אינו משנה, אלא ה„איך".

אפשר לעסוק באמנות מוזשגית, אמנות גוף, אמנות האדמה או אמנות פיגורטיבית. הקריטריון היחידי לגבי הינו האיכות, שהפכה מילה כה נשכחת בדיאלוגים של האמנות בת־זמננו. גם המילה „יפה" איבדה את משמעותה האמיתית והעמוקה והפכה מושג מקביל להתייחסות טיפשית ולא רצינית במושגי האמנות של היום. לדעתי, יצירת אמנות שאיננה עומדת בזכות עצמה ללא התיאוריה שלצידה, אינה מצדיקה את קיומה הווירטואלי. יצירת אמנות העומדת בזכות עצמה ללא התיאוריה, אינה זקוקה לשכזו.

וזאת בניגוד לאמנון ברזל הטוען „הבחירה של האמן זוהי האמנות שלו ולבחירה הזו צריכה להתלוות תיאוריה. מדוע תיאוריה? מפני שליצירת האמנות אנחנו לא באים עם העין בלבד, אלא עם כל מה שאנחנו יודעים על האמנות, על האמן, על החברה. הידע קובע את השיפוט."

כל עוד מהות היצירה הינה ויזואלית, אין לדעתי מקום לתיאוריה כחלק אינטגרלי מהיצירה, ואין בידי הנתונים על מוצא האמן, חברתו, קרובי משפחתו ומחלות ילדותו לשנות את איכות היצירה. קיימות שפות שונות באמנות וכמו בשפות המדוברות זקוקים אנו לאל"ף־בית כדי לדעת לקרוא חיבור.

יש בידי המבקרים לחנך וללמד קהל להבין ולאהוב יצירות עכשוויות בעלות איכות. זהו תפקידם החשוב של המבקרים. ביקורת האיכות שלהם הינה מישנית מאחר שהיא אישית יותר ואינה יכולה לענות על קריטריונים קבועים מראש. לדעתי, אסור לתת בידי המבקרים, היוזמים והתיאורטיקנים את עט הביקורת ועליהם לפסול את עצמם מלשמש כמבקרי איכות באמנות, מאחר שהם רחוקים ביותר מאובייקטיביות, כמו ששופט יפסול את עצמו מלשפוט פושע אשר רצח את הקרוב לו ביותר.

ולבסוף: אל להם לקהל ולאמן הצעיר להרים את עיניהם מהתבוננות או מהיצירה למשמע בת־הקול המפוקפקת היוצאת ומכריזה „כזה וכזה באמנות בת זמננו ראה וקדש!"

אבינועם קוסובסקי*, תל־אביב

* אבינועם קוסובסקי הוא מורה במכון אבני לאמנות בתל־אביב.

מבצע לירות פרסים

100 טלויזיות "12

ועוד 400 פרסים יקרי ערך:

250 מגהצים • 100 מחשבי כיס מתוחכמים • 50 זוגות אוזניות סטריאופוניות

במסגרת המבצע הנערך בין ה-20.2.79 ל-30.4.79, תתקיים כל שבוע הגרלה בין קוני **מוצרי "תדיראן"** שלהלן:

מקררים, מזגני אויר, מכונות כביסה "סימנס" (עם אחריות "תדיראן")

טלויזיות (עם אחריות "תדיראן")

מוצרי סטריאו המשווקים ע"י "תדיראן"

אמת בפרסום
TRUTH IN ADVERTISING

המבצע נערך בחסות ובפיקוח המכון למסחר הוגן. מדי שבוע יוגרלו 50 פרסים בין קוני המוצרים שלעיל - סך הכל 500 פרסים ב-10 הגרלות.

פרטים בתקנון המבצע אותו ניתן להשיג בחנויות למוצרי חשמל ובסניפי "תדיראן" ברחבי הארץ.

תדיראן

אולסי פרי מציג את מכונית שנות ה-80

רנו 18

אולסי פרי, אלוף כדורסל הנוהג בעצמו במכונית "רנו" והיודע להעריך מכונית מעולה מהיא- מציג את מכונית שנות ה־80, הכובשת בסערה את אליפות אירופה - רנו 18.

על סף שנות ה־80 "רנו" עשתה זאת שוב. עיצוב חדיש ותכנון הנדסי מהפכני. ביצועים מבריקים וחסכוניות מירבית - מכונית המרשימה ביופיה ובתכונותיה.

נוחיות אולסי-2,10 מטר
מושבים אורטופדיים אינטגרליים • ריפוד עשיר • תא נוסעים מרווח • חלונות חשמליים • בלמי כח • כוון

ראי חיצוני מבפנים • חמום ואוורור יעילים • מגבים עם 2 מהירויות • תאורה לקריאת מפות בנסיעה • נעילת דלתות אלקטרומגנטיות

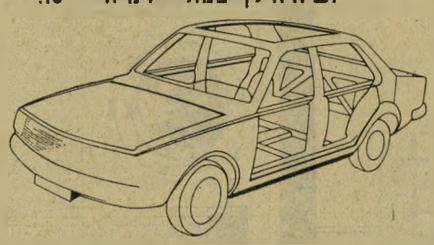
חסכון
15 ק"מ לליטר • הנעה קדמית לניצול מירבי של כח המנוע • 4 או 5 הילוכים • שנה אחריות ללא הגבלת ק"מ • מוגנת בפני החלדה.

בטיחות
טבעת מגן היקפית לבטחון • צמיגים רדיאליים • מערכת מעצורים כפולה • בלמי דיסק כח • הנעה קדמית ליציבות בסיבוב • מפשיר אדים בחלון האחורי • מערכת אתראה ויזואלית • חגורות בטיחות אוטומטיות • מגבים לפנסים הקדמיים.

יופי
עיצוב "משגע" מודרני קלאסי • צבעים מרהיבי עין • גלגלים ספורטיביים • שעון זמן קורץ • מערכת שעונים סופר־מודרנית • חלונות צבעוניים •

8 דגמים לבחירתך
עם מנוע 1400 סמ"ק או 1650 סמ"ק
4 או 5 הילוכים או אוטומטית.

בוא וראה אותה באולסי התצוגה של "רנו" ושיהיה לך במזל - רנו 18.

RENAULT רנו

בני משה קרסו בע"מ

תל-אביב: רחוב ריב"ל 26-22 ; טל. 33241 ; ירושלים: מוסך "לב-מנוע" איזור תעשיה תלפיות טל. 713377 חיפה: "רכב חיפה", יפו 32 טל. 510296."מוסך רנו אמין", טל. 720579. מוסך "אוטוטסט". טל. 726234. מוסך "רנו תלפיות" חוף שמן, טל. 668977. אשקלון: מוסך פאר, מרכז מסחרי אפרידר, טל. 22743. אשדוד: מוסך "רנו צמרת", טל. 21713. באר טוביה: מוסך "עומר" אזור התעשיה. טל. 81951. באר שבע: עמיגל בע"מ, החלוץ 124 טל. 74533. חדרה: מוסך "רנו קליין", טל. 31693. נס ציונה: מוסך "רנו שי" טל. 75401. נתניה: מוסך א.א. רנו נתניה בע"מ קרית אליעזר טל. 23037-053. נצרת: מוסך "אדנאן", אזור התעשיה נצרת, טל. 56861. טבריה: מפעלי עמק הירדן, צמח טל. 50309 קרית שמונה: מוסך הגליל העליון, טל. 40713 רמת גן: רנו ר"ג, קיבל. ז'בוטינסקי 111, טל. 798474 ראשון לציון: ברניצקי, הרצל 52, טל. 941008 רחובות: מוסך "רנו אלקטרו", טל. 51308 בני ברק: מוסך רייך, טל. 783245

חיים תבורי (משמאל), עם השר בורג, פורש בסוף השנה - המאבק על הירושה נטוש במלוא עוצמתו

נבחרי

יהיה המפכ"ל הבא?

„ח בר שאי אפשר לדלג על מפכ"ל אחד, שכן אז היינו יודעים בדיוק את מי אנחנו רוצים," אמר לפני כמה ימים שר־הפנים, הממונה על המישטרה, הד"ר יוסף בורג, באחת ההתייעצויות ב־מישרדו, שבמיסגרתה דנו בשאלה המעסי־קה עתה את המישטרה ואת מישרד־הפנים: מי יהיה המפכ"ל הבא?

לבורג ולקציני המישטרה הבכירים ברור כבר היום מי יהיה המפכ"ל שאחרי ה־מפכ"ל הבא, אבל אין הם יודעים מי יהיה המפכ"ל הבא.

במישטרה נוצר עתה מצב עדין ומסו־בך. איש אינו יכול להצביע על כיש־לונות של המפכ"ל הנוכחי, רב־ניצב חיים תבורי. הוא קיבל לידיו מישטרה הרוסה וסגל פיקוד מסוכסך ומוסת. קודמו בתפ־קיד, שאול רוזוליו, יצר כיתות וקבוצות, שלחמו זו בזו בתוך המטה־הארצי. וכך, כל הזמן שהיה צריך להיות מוקדש ללחי־מה בפשע הוקדש למילחמות של קצי־נים, אלה באלה. רוזוליו התפוטר מהמיש־טרה בתקופה שבה החלו לגלות כי יש פשע מאורגן בישראל והוויכוח הפנים־מישרתי נסב על השאלה איך להגדיר את הפשע המאורגן והאם לקרוא לילד בשמו.

שלושה חודשים לאחר שתבורי קיבל את הפיקוד על המישטרה, בדצמבר 1976, הוקמה ועדת בוכנר המפורסמת, שהיתה צריכה לקבוע אם יש או אין פשע מאורגן. אחרי עוד כמה חודשים הוקמה ועדת שימרון, המפורסמת עוד יותר, שקבעה כי יש פשע מאורגן והציעה דרכים כדי להי־לחם בו.

תבורי הפך להיות מפכ"ל של ועדות, שחי בציפיה למסקנותיהן. רק באחרונה נתן השר יוסף בורג את התשובה הארו־כה ביותר בהיסטוריה של הכנסת לשאיל־תה. היתה זו שאילתה של ח"כ גידעון האוזנר — האם יושמו מסקנות ועדת שימרון. בורג ענה תשובה המשתרעת על פני שמונה עמודים, לפיה כל המסקנות, חסר שתיים, יושמו על־ידי המישטרה.

מלבד מיכשלת הוועדות בתקופת תבורי, נראה כי היו למפכ"ל גם כמה הישגים נאים. רק בשבוע שעבר פורסמה סטטיס־טיקת הפשע לחודש ינואר 1979 ונראה כי לראשונה מזה שנים רבות חלה ירידה, קטנה אמנם, באחוז הפשיעה, לעומת אותו החודש בשנה שעברה. הירידה אמנם כימ־עט בלתי־משמעותית, אולם המישטרה רו־אה הישג בכך שהעלייה בפשע נבלמה.

לתבורי היה הישג נוסף: הספ"כ, סגל הפיקוד הכללי, שהוא המפכ"ל של המיש־טרה, חדל להיות זירת התגוששות בין קציניים בכירים לבין עצמם. בתקופת רו־זוליו היה צריך כל קצין בכיר להפעיל מודיעין שלם, כדי לדעת לאיזה קבוצה משתייך קצין בכיר זה או אחר, ומתי מתכננת קבוצת קצינים אחת להלום בקבו־צה היריבה. רבים מהקצינים הבכירים לא דיברו זה עם זה, ורבים עוד יותר חבטו זה בזה. המצב הגיע לידי כך, שאיש ב־מטה הארצי כימעט שלא עבד והכל היו עסוקים במילחמות הפנימיות. תבורי הצ־ליח להרגיע את הרוחות ולבנות סגל פי־קוד בכיר שבו היחסים קורקטיים, ואפילו טובים. המילחמה הפנימית הסתיימה.

אלופים ושופט עליון

א ולם למרות כל אלה, על תבורי ללכת. הוא יאלץ לעזוב את תפ־קידו בסוף השנה, בתום שלוש שנים לכהו־נתו, למרות שהיה רוצה להמשיך שנה נוספת. שר־הפנים החליט כי העיתונות והציבור רוצים את ראשו של תבורי. הפירסומים נגד המישטרה ושורה של הת־פרויות של קציניים בדרגות ביניוניות, שהוצגו כקציניים בכירים, יצרו בממשלה את הרושם כי תבורי נכשל.

בורג רוצה להציג בפני הציבור שינוי של ממש, והשינוי הראוותני ביותר הוא החלפת המפכ"ל. לכן מעוניין בורג להביא אל המפכ"לות איש מבחוץ, שלא מתוך המישטרה, ולהציג אותו כמי שיפתח עידן חדש בתוך המישטרה ויחסל את הפשע המאורגן.

בשבועות האחרונים מסתובב בורג ב־מיזנון הכנסת ופונה אל אישים רבים ב־שאלה: „את מי הייתי מציע כמפכ"ל הבא של המישטרה?" התשובות שאותן קיבל היו רבות ומגוונות, רובן כוונו לשאלה שלא נשאלה: את מי אסור למנות כמפכ"ל המישטרה. אולם בורג החל כבר במגעים של ממש עם שורה של אישים, מגעי־גי־שוש בינתיים, כדי לברר אם יהיו מו־כנים לקבל על עצמם את התפקיד הקשה.

לאחר שנפטר מי שהיה המפכ"ל שלפני רוזוליו, אהרון סלע, ערך שר המישטרה דאז, שלמה הלל, שיחות עם שני אנשים במטרה לשכנע אותם להיכנס לתפקיד. להלל היה ברור, כי בתוך המישטרה יש רק מועמד אחד, שאול רוזוליו, אולם הוא ידע גם, כי כל צמרת המישטרה מתנגדת למינויו. בצר לו פנה הלל אל מי שהיה היועץ המישפטי לממשלה, היום שופט בית־המישפט העליון, מאיר שמגר, ואל ישעיהו („שייקה") גביש. השניים השיבו ב־שלילה — הראשון כימעט מייד והשני האלוף במילואים, כיום עובד בכיר בכור, לאחר זמן.

עתה גישש בורג שנית אצל שני אישים אלה, ושוב נענה בשלילה. אולם בורג שלח איתותים אל שני אישים נוספים, ומהם עדיין לא קיבל תשובות שליליות: מי שהיה היועץ המישפטי, השופט העל־יון אהרון ברק, ומי שהיה חבר־כנסת ושר־ההסברה, האלוף במילואים אהרון („ארל'ה") יריב.

לאיש אין ספק כי הפרופסור ברק עשוי להיות מפכ"ל מישטרה מצויין. סגולותיו של ברק יאפשרו לו לשקם את המישטרה, להילחם ביד קשה בפשע על כל שלוחו־תיו, גם אם יתברר שיש פושעים בעלי

מוּעמד שדוש
האשה היתה למכשלה

קשרים בצמרת. לברק גם אין סיכוי רב להי־גיע למישרה של נשיא בית־המישפט העל־יון, בגלל השיטה של בחירת הנשיא הקובעת שלא השופט הטוב ביותר ייבחר לנשיא אלא מי שנכנס ראשון לתפקיד שופט עליון. חישוב הסיכויים של ברק מורה, כי הוא יהיה נשיא בית־המישפט העליון רק כעבור יותר מ־20 שנה. ברק גם לא יפסיד הרבה אם ינטוש למשך כמה שנים את כס המישפט למען המפכ"לות. שיעור

מוּעמד איכצן ואשתי
האבא היה רב

(המשך מעמוד 13)

קומתו המישפטית הוא כזה, שיוכל לשוב לבית־המישפט העליון מתי שיחפוץ.

אולם ברק עדיין לא הסכים ומקורביו מפקפקים אם בכלל יאות לקבל עליו את התפקיד. גם לגבי מועמדותו של יריב יש סימני שאלה רבים. נראה כי יריב לא רוצה להכניס ראש בריא למיטה חולה. יש הטוענים, כי יריב הוא אישיות חלשה מדי כדי לעמוד בראש גוף כמו המישטרה.

שלישיית הממנים

אם ברק ויריב ישיבו בשלילה על איתותיו של בורג, ולא יועלה שם יד חזקה כלפי עברייני חיפה וסביבתה ויד לא פחות חזקה כלפי השוטרים שסרחו. היום מהווה מישטרת חיפה דוגמה — לטובה.

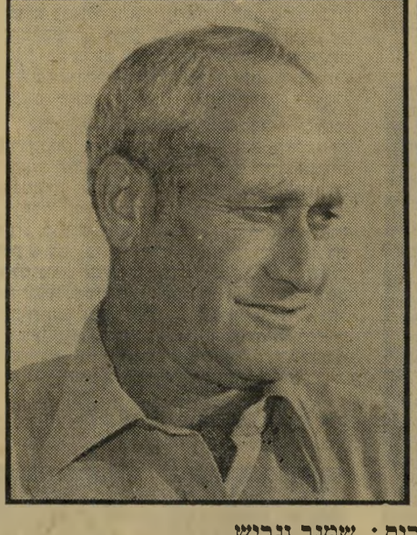
אולם תורג'מן אינו יכול להיות מפכ"ל המישטרה בחודש דצמבר השנה. הוא עדיין צעיר מדי, דרגתו היא רק דרגת תת־ניצב ועליו להשתפשף עוד שנים אחדות תחת מפכ"ל אחר. כבר היום יש המצביאים כי בעוד שלוש או ארבע שנים עשוי תורג'מן להיות המפכ"ל, אולם על בורג למלא את החלל של שלוש או ארבע השנים הקרובות.

השלושה שיחליטו על המפכ"ל הבא יהיו שר־הפנים, מנכ"ל מישרדו, משה קוברסקי, שיש לו השפעה רבה על בורג, והממונה על אגף המישטרה בתוך מישרד־הפנים, סמנכ"ל המישרד אברהם מרקוביץ. ה־סמנכ"ל נחשב כוכב עולה במישרד־הפנים. במשך שנים רבות היה איש המישטרה־הצבאית ולאחר שפרש מצה"ל, בדרגת סגן־אלוף, הצטרף לצוות הבכיר של מישרד־הפנים. בנוסף להיותו פקיד בכיר יעיל, יש לו גם מעלה אחרת: הוא איש דתי, ואפילו מכהן כחזן בבית־הכנסת בצהלה בימים הנוראים.

המועמדים: ברק ויריב
עוד לא אמרו לא

המפרבים: שמגר וגביש
עוד לא אמרו כן

לישכתו של מרקוביץ ממוקמת בבית אגרון בירושלים והוא הממונה מטעם מישרד־הפנים על המישטרה. בורג מאמין בו ונתון להשפעתו.

כאשר באים שלושה אלה לבחור את הקצין שיקבל דרגה של רב־ניצב, ניצבים מולם ארבעה מועמדים. אחד הוא מפקד מחוז תל־אביב, ניצב משה טיומקין. הוא התגלה כאכזבה. יחסיו עם מפקדי המרחבים שבשיפוטו מזכירים את יחסין של רוזוליו עם הקצונה הבכירה שלו, נוסף, נראה שלשר־הפנים לא תהיה ברירה אלא לחזור לצמרת המישטרה כדי לשים לות מתוכה קצין אחד ולמנותו מפכ"ל. לדעת כל מליכי המפכ"לים במישרד־הפנים ולדעת מרבית הקצינים הבכירים במישטרה יש איש מתאים: תת־ניצב אב־רהם תורג'מן, מפקד מרחב חיפה. תורג'מן נחשב היום כקצין הטוב ביותר במישטרת ישראל, ובתפקידו האחרון חולל ממש ניסים.

ללא ועדות וללא עיתונות הצליח תורג'מן להבריח את הפושעים מחיפה ולכלוא רבים מהם. חיפה היתה מרכז הפשיעה הארצי ומישטרתה — מסואבת לחלוטין. פוליטיקאים זוטרים, חברי־כנסת ואנשי עירייה הם שניהלו את המישטרה, עד לבואו של תורג'מן. לאחר שחבר־כנסת אחד עף ממישרדו של תורג'מן וחבר־כנסת אחר הוזהר לבל יתערב בעבודת המישטרה, היה ברור לצמרת הפוליטית של חיפה, כי אל לה להתקרב אל מטה המישטרה, בעיר התחתית. תורג'מן גילה

המכתירים: קוברסקי ומרקוביץ
כבר אמרו לא

לי אמביציות להיות המפכ"ל. אני לא רוצה את כל מילחמות היהודים המתלוות אל המינוי ולא את המילחמות שתתפתחנה אחרי המינוי."

בורג עדיין מקווה, שיעלה בידו, אם יהיה צורך, לשכנע את אבינועם, אולם קוברסקי בטוח שאבינועם אינו ניתן לשיכנוע. לקוברסקי יש מועמד אחר, שבמינויו הוא רוצה: אהרון שלוש. אין ספק כי שלוש הוא סיפור הצלחה במישטרה. את שידוד המערכות האמיתי במישטרה ואת השינויים המהותיים חולל, לאמיתו של דבר, שלוש.

במישטרה אוהבים את שלוש. אישיותו מקסימה ושובות לב. הוא מפקד טוב ונבון וקצין מישטרה מעולה, המתבסס הרבה על שיטות מודיעיניות חדישות. אולם בעברו של שלוש זכורות כמה פרשיות, אשר בגינן מהסס בורג אם להפקיד בידיו את הפיקוד על המישטרה.

בשנת 1973 פרש שלוש בפעם הראשונה מהמישטרה. הוא הגיע כבר אז לדרגת ניצב, היה מפקד המחוז הדרומי של המישטרה והכל ניבאו לו עתיד מזהיר בשורותיה. שלוש פרש משום שהתנגד למינויו של שאול רוזוליו כמפכ"ל, אולם אין ספק כי היה פורש במילא בגלל פרשה אחרת, פרשת המזכירה.

שלוש אינו רק אדם המקסים את הדיוט ופקודיו השוטרים, אלא אף אדם היודע להקסים נשים. האיש הנמנה על אחת המישפחות הספרדיות המפורסמות והאצילות בארץ, היה אז בן 52, נשוי ואב לשתי בנות שהיו אז בנות 26 ו־21. לשלוש היה רומן ארוך וידוע במישטרה ומישטרת תל־אביב נחשבת כיום במטה הארצי כמחוז המישטרה הגרוע ביותר.

המאהבת והפילגש

בפיתתו של טיומקין מותירה רק שלושה הבאים בחשבון: ראש האגף לחקירות וללחימה בפשיעה, ניצב אהרון שלוש, מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן, וראש המחוז הצפוני, ניצב חיים אבינועם.

לאבינועם אין כלל מתנגדים במישרד־הפנים ובמטה הארצי. הוא קצין מישטרה טוב, אם כי לא מבריק, שמעולם לא הסתכסך עם איש ובעברו אי אפשר למצוא פגמים. לפני שהצטרף אבינועם למישטרה, היה קצין בכיר בצה"ל, קצין הדרכה ראשי של הצנחנים וראש מטה פיקוד הצפון. מי שהיה אלוף פיקוד הצפון, האלוף (מיל.) מאיר ("זרו") זורע, הגדיר פעם את אבינועם כ„אחד הקצינים הטובים שהיו לצה"ל אי פעם".

אולם ביחס אבינועם יש בעייה, שהיא נדירה ביותר במישטרה ובצה"ל: הוא אינו מעוניין בקידום. אבינועם אינו רוצה להיות המפכ"ל של המישטרה, הוא רוצה להמשיך עוד שנה שנתיים בתפקידו הנוכחי ולאחר מכן לצאת בשקט לפנסיה. בשיחה עם ידיד אמר לא מכבר: „אין עם אשת ממזכיריותיו, שוטרת אף היא. אותה שוטרת נכנסה להריון.

שלוש גילה אומץ לב, הודיע לאשתו ולבנותיו על מה שאירע, התגרש מאשתו ונשא לאשה את אותה מזכירה, ואף הפסיק „לפזול" לעבר שוטרות אחרות. אולם הפרשה הותירה כתם בתיק האישי שלו, בעיקר בתיק הלא־כתוב של המימסד הדתי המנהל כיום את מישרד־הפנים.

פרשת אחרת, משמעותית יותר לגבי הקאריירה של שלוש היא פרשת אליעבע צ'יזס, מי שהיתה פילגשו של משה דיין. במחצית השנייה של השנה שעברה הואשמו צ'יזס ואמה במירמה ואחד העדים שהופיע במישפטה היה שלוש. היתה זו עדות אומללה. שלוש, ידיד מישפחה הן של צ'יזס והן של דיין, הסתבך בעדותו וזכה להרמת גבות מצד בית־המישפט שהובעה אף בפסק־הדין. לולא שתי פרשות אלה נראה כי לא היה אצל איש ספק ששלוש יהיה המפכ"ל הבא של המישטרה.

זה האיש?

המועמד השלישי, שרוצה יותר מכל בתפקיד, הוא מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן. הוא אינו דמות אהודה ביותר על פקודיו ועל הממונים עליו. עוד לפני יותר מ־10 שנים, כאשר היה איבצן קצין בדרגה בינונית, מפקד מרחב הירקון, הוא נהג להתפאר כי הוא יהיה מפכ"ל המישטרה. איבצן ערך כמה פעולות ראווה, ביניהן סגירת מועדוני־הלילה והדיסקוטקים של תל־אביב. הוא גילה נוקשות שבזמנו היתה מקובלת במישטרה, אולם במצב של היום אין לה מקום. איבצן גם נוהג להתפאר כי הוא היחיד בצמרת המישטרה שיש לו השכלה מישפטית.

באחרונה התרכך איבצן והוא מנסה להיות הרבה יותר חביב, בעיקר במגעיו עם שר־הפנים ועם צמרת מישרדו. איבצן מבלה במישרד־הפנים יותר זמן מאשר במטה שלו בירושלים ומארגן קבוצת־לחץ של ממש למען מינויו כמפכ"ל. במיסגרת מאמציו אלה גילה לפתע איבצן, בעיקר לבורג ולצמרת הדתית של מישרד־הפנים, כי אשתו הנאה היא בת של רב מפורסם בארצות־הברית.

מקורביו של איבצן הם גם האחראים לידיעות שהופיעו בזמן האחרון בעיתונים על הסתלקותו הקרובה של תבורי. באותן ידיעות הוזכר גם שם המועמד הבא: איבצן.

לאיבצן יש אכן סיכוי להיות המפכ"ל הבא. אם בורג לא יצליח למצוא אדם מחוץ למישטרה שיקבל את התפקיד; אם חיים אבינועם לא ישתכנע לקבלו ואם יוחלט, בסופו של דבר, שעברו של שלוש מפריע לקידומו, לא תיוותר ברירה בידי השלישייה הממנה, בורג—קוברסקי—מרקוביץ, אלא למנות את איבצן ולגרום בכך לפרישה מהשרות של כמה וכמה קציני מישטרה בכירים.

הנכדים באים...
הנכדים באים...
עשי להם הפתעה:
מסיבת קצפת עם
טנא פלא

קֶרֶם שׁוֹקוֹ עִם קְצֶפֶת
בְּטַעַם מֶתוֹק שֶׁל יַלְדוּת

שיהיה שמח... תני להם משהו טוב,
משהו שאוהבים, תני להם מעדן
נפלא, שכולו קרם שוקו אמיתי עם
קצפת, תני להם טנא פלא. (וכמובן,
קחי גם אחד לעצמך...) טנא פלא - מעדן
חדש, יחיד ומיוחד ממחלבות טנא נגה.
טנא פלא - הפתעה נפלאה למצב הרוח שלכם.

חדש!
עוד הפתעה-בטעם הטוב של טנא נגה

טעם טנא-טעם טוב
טנא נגה
מוצרי חלב טרי, גלידות ושלגונים.

הציבור הדתי בארץ מרגיש שהקרקע נשמטת מתחת לרגליו... לא תיתכן בישראל מהפכה דתית נוסח חומייני... אבנים בשבת אסורות..."

הרב ישראל לאו (41) נולד בפולין. אביו ואמו ניספו בשואה. אחיו המבוגר, נפתלי לביא (יועץ שר־החוץ), הגניב אותו בשק לתוך מחנה הריכוז בוכנוואלד. ב־1945 עלה לארץ במיסגרת עליית־הנוער, יחד עם אחיו. את השכלתו רכש בישיבות בירושלים, בבני־ברק ובזיכרון־יעקוב. בגיל 22 הוסמך לרבנות, ולימד בכתי־ספר תיכוניים — דתיים וכלליים. כיום הוא מכהן כרב האיזורי של תל־אביב, ומשמש כאחד הדוברים העיקריים של הציבור הדתי בפני הציבור החופשי.

„איני יכול להתנגד לכפייה דתית בהלכה!"

● איך נראית בעיניך האפשרות, שבנות דתיות תשרתנה שרות־לאומי?

אני הייתי תשע שנים מורה בתיכון דתי צייטלין, ומיטב הבנות הלכו לשרות הלאומי. עד היום אני נחשב לרב של הבנות שמשרתות בשרות הלאומי בתל־אביב, במגן־דויד אדום ובבתי־החולים. אני רואה את זה בעין מאד חיובית.

● האם לדעתך מוצדק החוק, שבת שמצי־הירה משתחררת, ובמקומה תשרת המילואימ־ניקית עד גיל 38?

מאז ומתמיד הייתי נגד שיחרור בנות דתיות מחובת־הגיוס. אני בעד שיחרור כל הבנות בישראל מחובת־הגיוס. לכל היותר להשתית את הגיוס לצבא, כולל השרות הלאומי, על בסיס של התנדבות בלבד, ואני בטוח

אני בעד שיחרור כל הבנות בישראל

שצה"ל יצא עוד נישכר ולא ינזק מכך. אני נגד הפליה בין דתיות לשאינן דתיות. אין אצלנו בת שהיא שבס גוי לבת אחרת, והייתי רוצה לתקן טעות מאד נפוצה כאילו הרבנים בזמנם, או המיפלגות הדתיות, נאבקו למען גיוס בנות דתיות לצבא. זה שקר וכזב. בשנת 1955, השנה הסוערת בנושא זה, המאבק היה נגד גיוס־נשים. בן־גוריון הוא שהביע את הפשרה הזאת ואמר: „לוותר לגמרי על גיוס נשים אני לא מוכן, אבל אלה אשר תצהרנה מטעמי דת ומצפון, את אלה אני אשחרר." ההצעה אינה הלכתית, לא רבנית ולא דתית. זוהי הצעה בן־גוריונית של שמירה על איזשהו סטטוס־קוו של דו־קיום. שאני, ואני חושב שכל הציבור הדתי, סובל ממנה. כל הנושא הזה — בת כזו כן ובת כזו לא — הוא לא לרוחי. יש גם בנות דתיות שלא מנצלות את ההזדמנות, ומשרתות בצבא.

● מה היית אתה מתקן בחוק?

עדיין לא מאוחר. אפשר לחוקק חוק במדינת־ישראל שלפיו הבת תשרת על בסיס של התנדבות בלבד.

● אם הצעה זו לא תתקבל, האם, לדעתך, יש מקום לחייב את המשתמטות להתגייס?

אני נגד כפייה בנושא הזה, בכל דרך שהיא.

● הרב לאו, מה דעתך על כפייה דתית?

כפייה דתית, במקום שהיא דרישת ההלכה, איני יכול להתנגד לה. למשל, חוק נישואין וגירושין הוא כפייה, ואני מצדד בו.

● מה דעתך על קיום מופעים בימי־שישי כערב?

יש לנו כלל שניקבע עם קום־המדינה, מתוך ידיעה שזו מדינה יהודית. ניקבע עיקרון, שאני רואה אותו כהרע במיעוטו — מכסימום יהדות ברשות־הרבים, מינימום הת־ערבות בחופש־הפרט, בחיי־הפרט. עובדה, שפרט לנושא הנישואין והגירושין אין התערבות של מערכת־דתית כל־שהי בחיי הפרט. אבל היתה הכרה מוגחת ביסוד קיומה של

מדינת ישראל, שהיא לא רק מדינה יהודית, אלא היא מדינה יהודית בארץ־ישראל. לכן, מדינה יהודית מחייבת שוני מסויים מכל מדינה אחרת. כל השגים חל החוק לגבי מקומות־שעשועים ציבוריים, כמו התיאטרון הלאומי הבימה, או התיאטרון העירוני הקאמרי. אבל אם יש גוף פרטי כמו צוותא, שפותח את שעריו, אף אחד לא אומר לו מה לעשות.

● ההבדל הוא בשמו של התיאטרון?

בהחלט. כיוון שהוא פועל גם בשמי. אני שייך לעיר הזאת, למדינה הזאת. זו שאלה שאנחנו עוד מעט נגיע למצב של פריקת עול השבת. יבוא אדם ויאמר: „לי דווקא מתחשק ללכת בליל־שבת לקולנוע, כי מחר אני לא צריך לקום מוקדם." יבוא אחר וירצה למדוד נעליים בפסג' דיזנגוף דווקא בליל־שבת, כי אז יש לו זמן. ואז ייפתחו חנויות־נעליים וחנויות־הלבשה, ומה יהיה על ייחודה של העיר העברית או המדינה היהודית?

● האם לדעתך! השלכת אבנים על מחללי־שבת היא פיתרון?

חס וחלילה. השלכת אבנים בשבת אסורה על־פי ההלכה.

● מדוע, לדעתך, חל קיטוב בתגובת הצי־בור הדתי נגד מחללי־השבת?

הקיצוניות הדתית, לדעתי, היא תוצאה ולא גורם. פעם לא היה בית־קולנוע אחד שהציג הצגות בליל־שבת. היום בתל־אביב פתוחים כ־13 בתי־קולנוע. פעם לא היתה מיסעדה שמכרה בשר־חזיר. היום יש הרבה. דוגמות של חוק ההפלות, כביש רמות בירושלים, הקאמרי בתל־אביב. קיצוניות מצד אחד מולידה קיצוניות מצד שני. הציבור הדתי בארץ מרגיש שהקרקע נישמטת מתחת לרגליו, והוא חש צורך להגיב.

● האם אתה נחשב כרב פתוח יותר מאחרים?

מכסימום יהדות ברשות הרבים, מינימום התערבות בחופש הפרט

השאלה מה זה פתוח. אני רב. שולחן ערוך הוא נר לרגלי ואינני סוטה בו בשום תחום. אם חושבים שאדם שמדבר עברית ושומר, פתוח או יותר, על הופעה נקיה הוא יותר פתוח, אני מקבל את ההגדרה. אם זה אדם שמוצא שפה משותפת ומוכן להאזין לכל אחד, אני מקבל. אבל אם רב פתוח הוא אחד שיכול להרשות לעצמו גמי־שות בנושאי ההלכה או האמונה, אז אני מאד לא פתוח.

● ההלכה נודדה לפני כמה אלפי שנים. היום, לאור המציאות השונה, האם אינך חושב שיש צורך לתקן הלכה חדשה?

ההלכה היא כלי של אמונה. או שאתה מאמין שהתורה ניתנה לעם־ישראל בהר סיני, או שאינך מאמין. ההלכה אף פעם לא הגבילה עצמה לזמן או למקום מסויימים.

● מתי מכירה ההלכה בהפלה?

יש מיקרים לא מעטים שההלכה מכירה בצורך למנוע הריון, כאשר האשה נוקטת באמצעי המניעה, כי באשה אין עניין של השחתת זרע לבטלה. המיקרים הם כשהאשה חולה ואסור לה להרות, או במיקרים שיש סכנה לבריאותה הפיסית ו/או הנפשית.

● מה לגבי זוג מרובה ילדים?

היהדות אינה מכירה בשיקולים סוציאלים־כלכליים כהצדקה להפלה.

● מה לגבי זוג שאינו מאמין, האם אין זו כפייה דתית?

כל חוק הוא כפייתי. בכל חוק אפשר למצוא כאלה

שסובלים מעצם קיומו. החברה יצרה מערכת־חוקים שנו־עדה להגן עליה מפני עצמה. זהו ההבדל בין רובינזון קרו־זו, שאיש לא כפה עליו מערכת־חוקים, ובין אדם שחי בחברה מתוקנת.

● בכך זאת יש טוענים בארץ, שהציבור הדתי כופה את רצונו על הציבור החילוני?

זוהי מערכת דמוקרטית. כמו שהכפייה היא לפעמים בכיוונים אחרים.

● מהי דעתך האישית?

דעתי האישית צמודה מאד להלכה. אני טוען שההפלות הן כורח במקומות שההלכה מתירה אותן, וזאת לפי שני אינדיקטורים בלבד — מצב הבריאות הנפשית והפיסית של האם.

● מה לגבי אשה ואי־נשואה, פנויה, שהר־תה לגבר, האם הלידה לא תפגע בה?

לגבי אשה פנויה, שהרתה לגבר אחר, ההלכה אוסרת את הפסקת־ההריון כיוון שהילד הוא חוקי, בניגוד לדעה הבלתי־מבוססת וחסרת־האחריות שרווחת בציבור, שכל ילד שנולד מחוץ למיסגרת הנישואין הוא ממזר. זה לא נכון. ההלכה מתירה הפסקת־הריון רק במיקרה של אשת־איש שהרתה למישהו אחר, או בגילוי עריות בתוך המישפחה.

● האם אינך חושב שילדה בגילים 15—16, שנכנסת להריון והיא אינה נשואה, צריכה להפיל?

כשתשאלי גניקולוגים מה יפגע יותר בילדה כזו — להביא את הילד ולמסור אותו לאימוץ, אם תרצה בכך, או לבצע הפלה שתסכן את חייה ואת סיכוייה ללדת אחר־כך, הם יגידו שהפלה יותר מסוכנת מאשר לידת הילד.

● מדוע אין בישראל נישואין אזרחיים כמו שיש בארצות אחרות?

אנחנו חמרנים מדי ואדישים — ולא נצא לרחוב

בכנסת, עם קום המדינה, הבינו שאותו בסיס שיוצר את הזהות הלאומית של העם היהודי חייב להיות מוגן. לכן קבעו שנישואין וגירושין במדינה יהיו על־פי דין תורה, ולא ניתנה אלטרנטיבה אחרת. אבל כל אחד יודע שהאלטרנטיבות קיימות, ולא צריך להגיע לקפריסין בשביל כך.

● מדוע ההלכה מקשה כך־כך על הגירושין?

באופן כללי אני חושב שאפשרויות הגירושין בארץ קלות מאד. אם יסכימו שני הצדדים ויחתמו על הסכם, הם ימצאו עצמם מגורשים תוך חודש.

● ומה אם אחד הצדדים לא מסכים?

גם בעסק שבו יש שני שותפים, ורק אחד מהם רוצה לפרק את השותפות, זה לא קל.

● כוונתי למיקרים ספציפיים שבהם הבעל הוא שתיין או נרקומן ואינו מסוגל לפרנס את

היהדות אינה מכירה בשיקולים סוציאל"יים וכלכליים להצדקת הפלה

אשתו, והאשה נאלצת לסבול שנים עד שתקבל, אם תקבל, את הגט. מדוע לא מחייבת ההלכה את הבעל לגט?

אני לא מתעסק בנושאים הספציפיים האלה. אני רק יודע שהרבנות עושה כל מאמץ כדי לכפות על הבעל להתגרש.

● כאילו מיקרים ניתן לכפות גט על הבעל, וכיצד?

כשהבעל מכה את אשתו, לא מפרנס אותה, מזניח אותה. אפשר לחייב את הבעל בתשלום דמי־מזונות גבוהים או להשליכו לכלא.

● את המיקרים שבהם הרבנות כופה גט ניתן לספור על כף־יד אחת. מדוע נרתעת הרבנות מלכפות את הגט על הבעל?

אם היינו עושים את זה הייתם אומרים שאנחנו נורא לא דמוקרטים, שאנחנו נכנסים לנשמה. ברגע שאנחנו עומדים מן הצד ונותנים לכם לנהל את המאבקים שלכם, אתם טוענים שאנחנו לא מספיקים אלימים. מה אתם רוצים מחיינו? אנחנו מסכימים. רק תסתדרו ביניכם. ואתם שואלים למה אנחנו לא עושים משהו.

● למה כך־כך קל להתחתן וכך־כך קשה להתגרש?

שאלה מצויינת. את רוצה שיהיה לך קשה להתחתן. אם נעמיד זוג בפני מיבחן כזה, אם הם מתאימים לכל החיים, אז אני מפחד מאד שלא יוולדו ילדים בישראל במיסגרות של מישפחה. ולעצם העניין — בגלל שהני־שואין הם בהסכמת שני הצדדים זה קל, והגירושין, כשהם רק לרצון צד אחד, זה קשה.

● מדוע אשה נשואה ששוכבת עם גבר אחר, יהיו ילדיה ממזרים, ואילו גבר השוכב עם אשה פנויה ילדיו לא יהיו ממזרים?

גם גבר כזה וגם אשה כזאת נקראים נואפים. לפני ביטול חרם רבנו גרשום היה הגבר נושא יותר מאשה אחת. התברר שהיחס בינו לבינה לא היה שווה, ולכן יצא החרם. עד היום, בעדות המיזרח, קיים השוני הזה, שגבר יכול לשאת יותר מאשה אחת. במדינת ישראל אסר החוק המנדטורי על הביגמיה.

● האם, לדעתך, תיתכן בישראל מהפכה דתית נוסח חומייני?

השתתפתי בסימפוזיון בנושא הזה עם פרופסור ישעיהו ליבוביץ'. אני סבור בהחלט שלא. המהפכה הדתית היחי־

קשה מאד למצוא מיליוני יהודים שישרפו צמיגים

דה שזכורה לי בהיסטוריה היהודית היתה במילחמת החש־מונאים. זה היה מרד של המתיוונים, לא פחות מאשר נגד היוונים. אבל בלי ספק היה מלווה ברצון להשתחרר מעול־זרים, מלכות יוון. זה היה סממן דתי ולאומי. כל עוד מדינת־ישראל נישלטת על־ידי יהודים, אינני רואה שום פוטנציאל בציבור היהודי הדתי שיקרא למהפכה על רקע זה נגד השילטון הנבחר. אני חושב שאנחנו גם חמרניים מדי ואדישים במידה מספקת כדי לא לצאת לרחוב. יהודים הם גם יותר אינדיבידואליסטים. כל אחד יש לו דעה משלו. קשה מאד למצוא מיליונים של יהו־דים שיצעדו ברחובות וישרפו צמיגים. אנחנו בנויים אחרת. אבל, אינני רואה גם את האישיות הכאריזמטית נוסח חומייני בציבור היהודי, שתגרור אחריה את המיל־יונים לרחוב.

ארוויזיון

חיזיון בצבע

לשבת בכורסא בביתך ולראות את הארוויזיון בצבעים טבעיים כמו שרק "גרץ קולור" עם ה"הופ קולור" מסוגלת להעניק לך.

לגרץ קולור עוד כמה סיבות שהעמידו אותה במקום ראשון בגרמניה המערבית כשמדובר בטלויזיות צבעוניות:

★ בקרה מושלמת המהווה את המסוף לתפקוד המחשב.
★ בקורת על מערכת תמונה וצבע.
★ סלקטור אוטומטי דיגיטלי לחיפוש תחנות.
★ אפשרות קליטה ב- SECAM (שיטה צרפתית)
★ אידיאל קולור המביא למצב אידאלי מבחינת כמות וצבע.
★ מקלט הטלוויזיה שאינו מתחמם בנוי ממעגלים משולבים הבנויים על מקרו אלקטרוניקה.

גרץ קולור

להשיג בחנויות המובחרות

Graetz
הטלויזיה עם המחשב

רטפון
אימפורט בע"מ
מסילת החשמונאים 44 תל-אביב,
טלפון 31707, 30825.
04-510919

אנשים

■ מאז נבחר כראש־הממשלה, נוהג **מנחם בגין**, כשהוא נכנס לאולם מליאת הכנסת, לפנות לכיוון יציע הקהל ולנופף בידו לשלום לפני שהוא מתיישב על כסאו. בחודשים הראשונים היה זוכה בגין בתגובה של מחיאות־כפיים מצד הקהל. בשבוע שעבר נכנס בגין כהרגלו לאולם המליאה, וניפנף בידו לשלום לקהל הרב, שמילא את היציע. לא נשמעו מחיאות־כפיים, אם כי כמה ילדים ענו לו בהנפת יד לשלום. ח"כ המערך **חיים בר־לב** קרא לעבר בגין: „אין מחיאות־כפיים!" בגין פנה לעברו בכעס והשיב: „אבל יש ניפנופי־ידיים!" בר־לב לא ויתר, אמר בקצב הכתבה: „יש ניפנופי־ידיים, אבל אין מחיאות־כפיים!" בגין התיישב בכעס על כסאו, ולא המשיך בדו־שיח.

■ לפני שנסע לארצות־הברית, הספיק ראש־הממשלה להשתתף בכנס עולמי של הסטודנטים היהודיים, שנערך באוניברסיטה העברית. לפני בגין נאם העיתונאי **אריה צימוקי**, בשם המועצה הציונית. כשקם בגין לנאום אחרי צימוקי, הוא התבלבל ואמר: „כבוד חבר־הכנסת ידידי היקר, אריה צימוקי."

■ שר־הביטחון **עזר וייצמן** אינו אוהב להיזכר בוועדת אגרנט, ונימוקו עימו: „כשאני שומע את המילים ועדת אגרנט, אני נזכר באבא של השופט **שמעון אגרנט**, שהיה רופא־שיניים בחיפה, ומיד מקבל כאב־שיניים."

■ כאשר שמע המשורר **חיים גורי** כי **אשר ידלין** תבע מקופת־חולים פיצויים על סיום עבודתו, השיב: „למה הדבר דומה? לאדם שעשה מעשה־סדום, והדורש תוספת־ערבה!"

■ כאשר באו אישי־המדינה להיפרד מראש־הממשלה בנמל־התעופה בן־גוריון, לפני שבגין יצא לוושינגטון, בלטו בהעדרם שני השרים הבעייתיים של הסבוע, שר־החוץ **משה דיין** ושר־הביטחון עזר וייצמן. מנכ"ל אל־על, **מרדכי הוד** („מוטי") שאל את מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה, תת־אלוף **אפריים** („פרויקה") **פורן**: „הם הגישו את התפטרותם?" כעבור כעשר דקות יכול היה הוד להירגע. משה דיין הגיע לנמל.

■ באמצע נאומו של הח"כ הדרוזי של ש"י **זיידן עטשי** על תנועות־הנוער בישראל נכנס מנחם בגין לאולם ־המליאה. עטשי הפסיק את הנאום ואמר: „אני שמח שגם ראש־הממשלה נכנס." בגין פנה לעברו בהפתעה והתנצל: „עד עכשיו עבדתי." השיב לו עטשי: „אני בטוח בכך."

■ באותו דיון תקף ח"כ **צ'ארלי ביטון** את ח"כ ליכוד **מנחם סבידור** וכינה אותו לאורך כל הדיון „ח"כ רכבת סבידור", כדי להזכיר לו את כישלונו כמנהל רכבת ישראל. יושבת־ראש הישיבה **שושנה־ארבילי אלמוזלינו**, נאלצה להעיר לו על־כך, ודרשה ממנו לכנות את סבידור בשמו הפרטי ולא בשם „רכבת". אולם ביטון המשיך בשלו והיושבת־ראש הורתה לו קצרניות למחוק את המילה מהפרוטוקול. אגב, אין לה כל סמכות לכך.

■ לעזרתו של סבידור יצא גם ח"כ חרות **רוני מילוא**, שאמר לביטון: „רכבת הולכת עם סבידור פחות טוב מאשר צ'פלין עם צ'ארלי."

■ ביטון לא הרפה מסבידור, ובהמשך הדיון אמר עליו: „צריך לזכור שלא עשו אותו באצבע. האם סבידור ילך ויעזור למערך לחזור לשילטון, להחזיר אותו למנהל הרכבת? אדון סבידור אינו פרייר."

■ דברים אלה של ביטון עוררו את חמת־זעמו של מילוא, שהחל קורא קריאות־ביניים. בדרך כלל אין יושב־ראש הישיבה מעוניין בקריאות־ביניים, אולם הפעם הסכימה ארבלי־אלמוזלינו עם קריאות־הביניים של מילוא, ואף הדריכה אותו באמרה: „ח"כ מילוא, לא שומעים טוב מה שאתה מדבר. אתה מחזיק את המיקרופון קרוב מדי לפה."

■ כשעלה סבידור להשיב למתווכחים, ביניהם גם ביטון, הוא ענה לקריאות־הביניים של ח"כ **שולמית אלוני** וכינה אותה בשם שולה. ארבלי־אלמוזלינו הפסיקה גם אותו ואמרה לו: „ח"כ סבידור, זו כבר הפעם השנייה היום, ואני כבר הערתי לח"כ הקודם שהתבטא כפי שהתבטא. אין כאן לא שולה ולא שום דבר אחר. עליך לומר ח"כ אלוני."

■ באי מיזנון־הכנסת היו מתוחים בשבוע שעבר והמתינו לסיומה של ישיבת־הממשלה, שדנה בנסיעתו של ראש־הממשלה לוושינגטון. ראשון השרים שהגיע מישיבת הממשלה לכנסת היה שר־החקלאות, **אריק שרון**, שנראה עליז ובמצב־רוח טוב. הגיב על־כך אחד מחברי־הכנסת: „אם אריק במצב־רוח טוב, זה סימן רע מאד!"

■ במסיבה שערכו בשבוע שעבר העיתונאים הכלכליים בירושלים, לכבוד המנכ"לים המודחים של משרדי הממשלה, נכחו גם שני השרים היריבים: שר־האוצר **שימחה ארליך** ושר־האנרגיה **יצחק מודעי**. כשנכנס ארליך, ביקשו כמה כתבים ממודעי ללחוץ את ידו, אולם מודעי סירב. שר־התעשייה **גדעון פת**, שהגיע למסיבה, עזב אותה כעבור דקות אחדות, אחרי שכמה עיתונאים תקפו אותו על־כך שהדיח את מנכ"ל משרדו, **עמוס מרחיים**.

■ בישיבת הנהלת הקואליציה טען ח"כ **דב שילנסקי** כי חבר הקואליציה ח"כ **דויד גיל** הוא „השולמית אלוני של המפד"ל. לשניהם יש משהו מן המשותף — ציצס."

■ אגב, כשנשאל גלס מדוע אין הוא חותם על העצומה של חברות התנועה שרות שווה, השיב: „חותמים עם היד ולא עם הלב. אז אני לא יכול לחתום."

■ במסיבה שנערכה בביתו של עורך ידיעות אחרונות **דב יודקיבסקי** לכבוד הופעת סיפרו החדש של ח"כ **שימעון פרס**, התחרו ביניהם הקרואים, מי יספר טוב יותר על **לוי אשכול**, שהוא אחת הדמויות המופיעות בספר. פרס סיפר כי בשנת 1951, כאשר קיבל אשכול את משרד־החקלאות הוא אמר בהופעה הראשונה שלו בפני המרכז החקלאי: „אינני יודע אם אהיה שר־חקלאות יותר טוב מקודמי, אבל אצלי הגשם ירד."

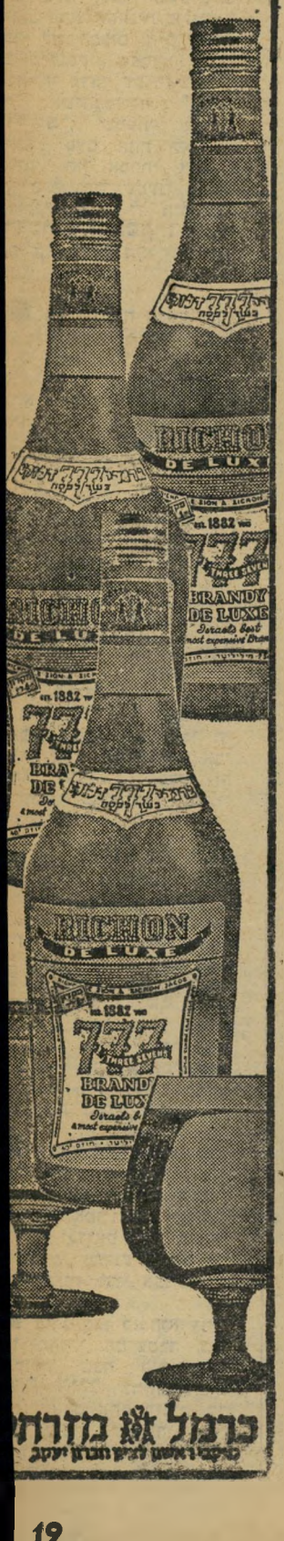
■ מי שהיה שר־המיסחר־והתעשייה, חיים בר־לב, סיפר כי באו אנשי־המיסחר־והתעשייה אל אשכול, שהיה אז שר־האוצר, וביקשו ממנו מימון נוסף לתעשייה. שאלם אשכול: „על איזה סכום אתם מדברים?" הדוברים אמרו לו: „תן לנו חצי ממה שאתה מעניק לדגניה ב'." השיב אשכול: „אוהו, כל־כך הרבה כסף אין לי."

■ גם לנשיא־המדינה **יצחק**

„כשמצב רוחו של אריק טוב, זה סימן רע!"

לאנשים
הנכונים!

777
הברנדי
הלאומי
שהוא
בינלאומי.

אייבי נתן טייס־השלום, חגג בשבוע שעבר את חגיגת בר־מיצווה למיבצע הראשון שלו, כשטס במטוס „סטירמן" לקאהיר. את החגיגה ערך אייבי בקפה „כסית" בשמי רחוב דיזנגוף חג מטוס מסוג „סטירמן", שאותו שכר אייבי כדי להזכיר את הטיסה המפורסמת שלו. בתמונה, למעלה, שצולמה בדיוק לפני 13 שנה — אייבי מתבונן בגליון „דף" שסיפר על טיסתו.

אנשים

נבון, שהיה במסיבה, היה סיפור על אשכול. כשהחליט אשכול למנות את **אבא אבן** כסגן ראש־הממשלה בממשלתו הראשונה, בא אליו ותיק השרים, המנהיג המנוח של מפד"ל **משה חיים שפירא**, בטרוניה על כך שאשכול לא מינה אותו. השיב אשכול: „אנגלית ראויה אתה דובר? צרפתית אתה יודע? ערבית אתה שומע? בפרסית אתה מסוגל לצטט את המיקרא? בכן, אתה רואה מדוע מיניתי את אבן?"

■ אבא אבן עצמו סיפר כיצד לימדו אשכול פרק בפילוסופיה פוליטיקה: „כל שעליך ללמוד הוא כיצד מבשלים מאכלי־חלב בסיר של בשר."

■ בישיבת ועדת־החוקה־חוק־ומישפט שדנה בהאזנות־סתר טענו דוברי השב"כ כי אין בישראל האזנות פוליטיות. לכך לא הסכים ח"כ חרות, יוסף שילנסקי, שאמר: „תמיד שהייתי מדבר עם ראש ליש"ת את ראש־הממשלה, **יחיאל דיסאי**, שמעתי בטלפון קליק'. פעם אחת לא היה קליק', ואז אמרתי את זה לקדישאי, ומיד שמענו את ה־קליק'." השיב לו ח"כ ש"י **יהודה דבי וירשובסקי**: „המיכשור הליברלית היא שהאזינה בשבילנו."

■ אל הוויכוח הצטרף ח"כ מרדכי **גידעון האוזנר**, שסיפר כי בשעה שהיה יועץ מישפטי לממשלה הסבירו לו כי בעוד שיקה כשהשומעים ‚קליק' סימן שאין האזנה. ענה לו על כך ח"כ המערך **משה שחל**: „אם אמרו לך כדי להרגיע אותך."

■ כאשר ביקרה בשבוע שעבר ועדת־הכספים של הכנסת את הנהלת אל־על בנמל התעופה בן־גוריון בלוד, המלווה ישב־ראש מועצת־המנהלים של אל־על **מרדכי בן־פורת** במינהגו עוד מהתקופה שהיה מנכ"ל אל־על, והעניק מתנות לחברי־הוועדה. הפעם היו אלה סכיני דוורים לפתיחת המעטפות. הגיב על־כך חבר הוועדה, ח"כ **אברהם שריר** („אברהם"): „סכין זה יכול־עבודה טוב מאד לפוליטיקאים."

■ ח"כ **עקיבא נוף** החליט לעזוב פעיל בקריאת־ביניים. הוא הודיע החברי לו כי אפילו בישיבות־הביניים שלו מיותרות. הוא דיון בכנסת על התפטרותו של שר־המישטרה של סגן־ניצב **יעקב נחמיאס** ניסה נוף לעזור לחברי־הפנים הד"ר **יוסף בורג**, אך הוא זה נאם. בורג הפסיק לו ואמר ואמר: „אני מבין נאומו ואמר: „אני לא מבין ח"כ נוף בא לתמיכתי. אבל אם בכל זאת מעדיף כרגע לשתוק את עצמי."

■ באותו דיון נשמעו קריאות־ביניים רבות מעברים שונים של הבית. בורג הפסיק את נאומו ואמר: „אני לא מבין לטריו ולדואט מכאן ומכאן. ואיזה מי מפריע בחמש הדקות האחרונות, ואני אענה."

■ בורג טען כי הוא צריך לדון מחדלי המישטרה עוד בקופה שבה היה ח"כ **שלמה היילי** שר־המישטרה לשעבר: „האם אתם רוצים שחובות שמישהו אחר עשה? בקושי אני משלם חובות שלי." קרא לעברו ח"כ **מאיר פעיל**: „אין לך אפשרות לשלם את שלך." השיב לו בורג: „נכון, גם לך. על כל פנים, לא מן המשכורת."

■ איך רואה מזכ"ל ההסתדרות ח"כ **ירוחם משל** את תפקידו של סגן שר־האוצר **יחזקאל פלומין**? „איפה שצריך לתת תשובה שלילית קיים סגן־שר האוצר."

■ בדיון על הביטוח־הלאומי נזף פלומין בח"כ **חייקה גרוסמן**, ואמר לה: „אולי תאמרי את כל האמת, לא רק חלק ממנה?" השיבה לו גרוסמן בשאלה: „מה אשאיר לך?" תגובת פלומין: „אני מוחל. צדיקים זכו שמלאכתם נעשית בידי אחרים."

■ לח"כ הליכוד **הלל זיידל** היתה הצעת יעול למזכירות הכנסת: לשים שלוחה של הפעמון, הקורא לח"כים להיכנס לאולם־המליאה כאשר נערכת בו הצבעה, גם במלון הילטון. כידוע מתגוררים מרבית חברי־הכנסת בהילטון, ורבים מהם עוברים למלון עוד לפני שנגמרים דיוני המליאה.

■ שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** אינו מבין את הטענות נגד הממשלה שבה הוא חבר. „המדינה אף פעם לא היתה כל־כך ליברלית," הוא טען השבוע, „עכשיו אצלנו איש הישר בעיניו יעשה."

■ בוויכוח על סיכויי הליכוד בבחירות הבאות אמר ח"כ הליכוד, הפרופסור **יוסף** („יוסקה") **רום**: „הציבור יצביע עבורנו גם בבחירות הבאות." השיב לו ח"כ חרות **חיים קאופמן**: „הפעם יצביעו בשבילנו, אבל גם יידעו בשביל מי מצביעים."

■ ח"כ מרדכי וירשובסקי הסתובב בכנסת כשהוא מושך באפו. כשנשאל מדוע הוא נוהג כך, השיב: „אני מריח ריח של נפתלין. זה בטח אנשי המערך מוציאים כבר את החליפות שלהם."

■ אגב, וירשובסקי טוען כי נייר־הערך הטוב ביותר יהיה עוד מעט הוויזה לקנדה.

■ כאשר נודע כי בעל הדירה חשיפה בצהרון מעריב, העיתונאי־לשעבר **יאיר קוטלר**, קיבל מינוי של מנהל מרכז־ההשקעות בארצות־הברית, התבדח אחד מידידיו של קוטלר ואמר: „קוטלר יחשוף את התעשייה הישראלית באמריקה."

■ דובר המישטרה **ברוך לשם** הפך להיות דמות מקובלת במישטרה לאחר שכתב את הספר על רצח **רחל חיה**. בגלל הספר התחילו קציניים בכירים במישטרה לכנות את לשם, במקום בדרגתו, סגן־ניצב כפי שמקובל במישטרה בשם „הסופר של המישטרה".

■ לראשונה בחייו ניסה עורך־הדין **יחיאל** („חיליק") **גוטמן** להמנע מפירסום בעיתונים. גוטמן שהוא היועץ המישפטי של סיעת המערך בכנסת פתח יחד עם שותפים מישרד עורכי־דין בירושלים ולכבוד הפתיחה ערך מסיבת קבלת פנים במישרד החדש. גוטמן, אשר רבים מידידיו הם עיתונאים היה צריך להתחנן בפניהם שלא לכתוב על המסיבה וכן אסר להביא למסיבה צלמים. „אחר כך יתלוננו נגדי בלשכת עורכי־הדין שעשיתי לי עצמי פרסומת," הוא הסביר.

■ נראה כי בכנסת עומד להתפתח מאבק בין שני חברי כנסת על מישור מישפטי. בעיני עיתונאי ידיעות אחרונות **אריה אבנרי** לא מצאו־חן דברים שאמר עליו ח"כ **אפי יגורי** בתכנית הטלוויזיה עלי כותרת עם **יעקוב** („יענקל'ה") **אגמון**. עורך־דינו של אבנרי שלח מכתב למערכת עלי כותרת בשמו של אריה אבנרי. רק אחר־כך התברר כי שולח המכתב היה לא אחר מאשר עורך־הדין, שהוא גם חבר־כנסת איש המפד"ל **דויד גלם**.

■ לבנו של שר החוץ **משה דיין**, איש נהלל **אהוד** („אודי") **דיין** יש דעה טובה מאוד על האבא שלו: „עכשיו האבא שלי הוא השר הכי טוב בממשלה, אבל זה לא חכמה, תראו מה הרמה של השרים האחרים."

■ אם מישהו רוצה באמת להרגיז את דוברת הכנסת **שרה** („שרהל'ה") **יצחקי** הוא רק צריך לכנות אותה בשם: „נקדימונה." לשרהל'ה נדבק שם זה לאחר שהיה מי שאמר בכנסת שהיא דוברת אפילו יותר טובה **משלמה נקדימון**, דובר של ראש־הממשלה.

■ **שלמה שטינקלפר** מחזיק תיק האיגוד המיקצועי במועצת פועלי תל־אביב סיפר בישיבת המזכירות שנערכה בשבוע שעבר על „כימעט תקלה" שקרתה בעת ביקור שר ההגנה האמריקאי **הרולד כראון** בארץ, בגלל העיצומים של טכנאי מישרד התיקשורת. הישראלים התבקשו להתקין קו טלפון ישיר אל הבית הלבן בוואשינגטון אבל עובדי הדואר סרבו ביגלל העיצומים. ברגע האחרון הוזעקו טכנאי צה"ל להתקין את הקו ומנעו קצר דיפלומטי בתיקשורת.

■ נשות נעמ"ת ערכו סיור במעונות־ילדים לנשות הדיפלומטים בארץ. **סאלי**, רעייתו של שגריר ארצות־הברית בישראל, **סם לואיס**, טענה שמצב הנשים בישראל אינו שונה ממצבן ביתר הארצות. „הבעיה טמונה במיגבלות הדת, הגורמות להן לנסיגה." סאלי הביאה לסיור את אמה הזקנה, השוהה עתה בארץ. גם אשת השגריר הגרמני, **קלאוס שיץ**, הביאה את אמה, המכרת בישראל כתיירת.

נלה פרלמוטר

הופיעה לראשונה בפומבי עם ידידה, ח"כ גד יעקובי, שהתגרש בשבוע שעבר מאשתו, טובה. אחרי שהושג ביניהם הסכם גירושין, ניצל ח"כ יעקובי בטכס חלוקת פרס „כינור דויד". עד כה היה יעקובי מופיע בחברת נלה רק בסיוריו בחו"ל. בתמונה למטה מימין: נוח מוזס, עורכו האחראי של הצהרון „ידיעות אחרונות", חגג באותו טכס חג כפול. הטכס הפך גם לחג לציון מלאות 40 שנה ליסוד „ידיעות אחרונות" בידי אביו של נוח, יהודה מוזס. נוח מוזס העניק במעמד זה פרס „כינור דויד" מיוחד לזמרת יפה ירקוני, בזכות מיפעל חייה כזמרת מאז קום המדינה. בתמונה למטה משמאל: מעניק שחקן „הבימה" הוותיק שמואל רודנסקי את „כינור דויד" לרקדנית רינה שיינפלד, שזכתה בפרס עבור יצירת־המחול המקורית של השנה. רודנסקי עצמו הוציא לא מכבר בגרמניה תקליט הנקרא „רודנסקי קורא מיצירות אפריים קישון," הזוכה בהצלחה.

פסוקי השבוע

■ הסופר **יזהר** („ס. **יזהר**") **סמילנסקי**: „עוד לא היתה בדיחה כמו הבדיחה העצובה הזאת שקוראים לה ממשלת בגין, בכל הבדיחות העצובות שכבר ידעה מדינה קטנה זו."

■ הסופר **בנימין גלאי**: „לא כל מי ששיכלו ישר סמוך אל שולחן הממשלה, אך גם לא כל מי שסמוך אליו, שיכלו ישר!"

■ הסטיריקאי **אפריים קישון**: „ראש ממשלת־ישראל לא ישפיל כבודו עד כדי לפסגוש איזה חליל. לפחות שהיו מזמינים איזו צ'לו או קונטראבס, ההולמים את חשיבות המאורע. אפילו מצילתיים היה עובר. אבל חליל? יש גבול!"

ככה
ייעשה לאיש
שראש העיר
חפץ
ביקרו:

לוי
ראש העיר

מעניק לכבוד פורים שפע של כיבוד,
מתנות והנחות לרוכשי השטיחים —
במשך שבוע פורים.

אוזני המן, שי־חינם, מחירים מיוחדים
ועשרות דגמים של שטיחי איכות מרהיבים
מהארץ ומרחבי־תבל מחכים לכם
בעיר השטיחים.

לא כל יום פורים. נצלו את מיבצע פורים
של לוי ראש העיר.

פתוח במוצאי שבת

- בימי חול — פתוח מ־9 בבוקר עד 7.30 בערב
- ללא הפסקה
- הובלה חינם לכל הארץ

לכבוד פורים
המחירים
הזולים ביותר
בארץ

עיר השטיחים

לוינסקי 82 (לשעבר בית שאלתיאל) ליד התחנה המרכזית

אנשים

מהי המחלה המיסתורית של אסתר עופרים.
ואיך נקרעה לשונו של השדרן

■ בשעה שהזמר **אבי עופרים** הגיע לביקור בארץ, אושפזה אשתו־לשעבר, **אסתר עופרים**, בבית־החולים במינכן. העיתונות הגרמנית פירסמה בהבלטה את העובדה ש־אסתר מאושפזת. אולם כיוון שלא צויינה מחלתה, החלה מתפתחת חרושת־שמועות סביב הסיבה לאישפוזה. מעריציה של אסתר עופרים בארץ אינם צריכים להיות מודאגים: הזמרת אושפזה ביגלל אותה מחלה שביגללה עבר גם הנשיא **ג'ימי קארטר** ניתוח: טחורים.

■ מפקד הגדה המערבית תת־אלוף **בנימין** („פואד") **בן־אליעזר**, הגיע השבוע ל־טכס חלוקת פרסי כינור־דויד, כשהוא לבוש שחורים, בחברת שני ילדיו. בכניסה נשאל פואד מי הם הילדים והשיב לסדרן: „אני הנהג שלהם." אחר־כך הסביר מדוע הגיע למעמד כשהוא לבוש בשחורים: „שמעתי שמחלקים השנה פרס גם ל־'שחור' של השנה."

■ קשה להמליץ על הרופא הצבאי — זאת למד על בשרו **רז ליבנת**, כתב חדשות ב־גלי צה"ל. אחרי שעמיתיו ב־תחנה אמרו לו שבקולו נשמעים שיבושים שונים, האיצו בו ללכת לרופא כדי לבדוק את גרונו. הוא הלך לרופא הצבאי, וזה ביקש ממנו להוציא את הלשון, וביגלל משיכה עזה נפצעה לשונו. הוא קיבל גימ"לים (שיחרור מכל פעילות), והדיבור אסור עליו במשך שבועיים. בתנועות־ידיים בילבד הצליח להבהיר לידידיו את דעתו על הרופא הצבאי. מה שמעניין הוא שרופא לא מצא כל פגם בדיבורו.

■ בשבוע שעבר, למחרת היום שבו החליטה הממשלה על העלאת מחירי־הדלק, יצא הפיזמונאי **דידי מנוסי** מביתו וקרא לראשונה על ההחלטה בעיתונים. בעודו נוסע במכוניתו, בשעת־בוקר מוקדמת, עצר ליד רמזור, כשהבחין כי במכונית לידו יושבים שר־האוצר **שמחה ארליך** וסגן. **יחזקאל פדומין**. גם ארליך הבחין במנוסי וקרא לעברו מתוך המכונית: „מה אתה קם כל־כך מוקדם בבוקר?" השיב לו דידי: „זה מה שאתם עושים לי? קם אדם בבוקר ורואה שמעלים לו את מחיר־הדלק..." בו במקום השיבו גם ארליך וגם פלומין, כמו במקהלה: „זה לא אני — זה מוזיקה!"

■ העיתונאי הוותיק **שימון פינס**, איש דבר, פגש השבוע את אחד מידידיו, איש הרבנות הצבאית. שאל אותו פינס: „מה נשמע?" השיב איש הרבנות הצבאית: „היה לנו שבוע מת. לא היתה שום לווייה."

■ מנכ"ל כור, **נפתלי בלומנטל**, ערך בשבוע שעבר מסיבת־עיתונאים שבה טען, בין השאר, כי לדעתו רצוי שהממשלה תמנה שר־תעשייה מיוחד, ולא תטיל את התפקיד על שר העוסק גם בענייני מיסחר ותיירות. שמע זאת הפיתונאי **ישעיהו** („שייקה") **אביעם**, ובידעו את יחסו של בלומנטל ואת דעתו על מי שקדם לו בתפקיד, האלוף (מיל.) **מאיר עמית**, העביר לו פתק בזו הלשון: „אני מציע את מאיר עמית כשר התעשייה!" קיבל בלומנטל את הפתק תוך כדי דיבור, עיין בו והגיב בחיוך להערה העוקצנית: „אני אישית לא מתנגד שמאיר עמית ימונה כשר־התעשייה." למחרת הסתבר ל־אביעם ולבלומנטל שאסור ל־התלוצץ במדינה הזאת. כתב הארץ **אלעזר לוין**, שנכח באותה מסיבה, לא ראה את הפתק של אביעם, שמע רק את תשובתו של בלומנטל ופירסם ידיעה תחת כותרת בולטת: „בלומנטל מציע למנות את עמית כשר־התעשייה."

■ ביום־האם, שחל בשבוע שעבר, נסעה רעיית הנשיא, **אופירה נבון**, לישוב הצפוני מעלות. בביקורה שם ניגש אליה ערבי, תושב המקום, הגיש לה זר של פרחי־בר ואמר לה: „את כפרח בלב וסביבך העם ככוכבים."

■ בזמן שהותה בחופשה בחוץ־לארץ קיבלה השחקנית **גילה אלמגור** שיחת־טלפון ממפיקי הסרט החדש, המוסרט בימים אלה, אמי הגנרלית, ש־בה הוצא לה התפקיד הראשי. לשימחתה של גילה, שרצתה לנוח, מצולם הסרט באתר־נופש בערד. גילה גם צבעה את שערה לצורך התפקיד, כדי שתיראה מבוגרת יותר, וכיום היא מסתובבת עם פסים בלונדיים בשערה הערמוני.

■ מי שעומד להיות כתב הטלוויזיה הישראלית בוושינגטון, **דן רביב**, עסוק עתה בדיונים עם הבוסים שלו. רביב רוצה שיאשרו לו מזכירה, כי עליו יהיה להגיש ארבע כתבות בכל יום, אך הממונים עליו טוענים שאין להם תקציב למזכירה.

■ המנהל הכללי החדש של רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, הוזמן למסיבת יום־הגישואין של **נתן ברון**, מנהל בית־ספר לעיתונאות, ואשתו **ציפורה**, שהיא מישפטנית. טומי הופיע באותו ערב בתוכניתו מבט, ומשם בא ישר למסיבה. כשנכנס לדירה, כיבו את כל האורות, וכולם שרו לו „טומי בתור כארז". את מסיבת ההפתעה אירגנה לו אשתו, **שולמית**.

■ מישפחת ברון מתגוררת בקומה ה־16 בבניין רב־קומות בתל־אביב. הסופר **יגאל מוסינזון**, שהוזמן גם הוא למסיבה, אינו משתמש במעליות. „אני לא מאמין במעליות הישראליות," אמר, ועלה את כל 16 הקומות ברגל. לפיד, שהוא חובב מישחק השח־מת, קיבל ממוסינזון מתנה — לוח שח־מת מגנטי קטן, כדי שיוכל לשחק במכונית, כאשר הנהג יסיע אותו בכל בוקר לירושלים.

■ במישרדו של עורך־הדין העובד בפרקליטות מחוז המרכז, **אריה צ'רטוק**, יש הרבה ספרים יקרי־ערך. עורך־הדין מקדים רפואה למכה וכותב על כל ספריו היקרים „נגנב מאריה צ'רטוק". הוא טוען שגניבת ספרים היא מעשה ידוע ומקובל בפרקליטות.

■ השבוע לא יועלו המיסים בארץ — זאת הבטיח שר־האוצר, שימחה ארליך, לטייס אל־על, **אורי יפה**. ביום שבו טס ראש־הממשלה לארצות־הברית, כדי להיפגש עם הנשיא האמריקאי **ג'ימי קארטר**, ביקר שר־האוצר בחדר־המיבצעים של מישרדי אל־על בנמל התעופה בן־גוריון. הוא ביקש להתקשר עם בנין במכשיר הקשר, כדי לומר לו דברי־מה. כאשר קישרוהו, עלה על הקו קברניט המטוס אורי יפה. ארליך ביקש לדבר עם בנין, אך יפה הסביר לו שהם טסים מעל להרי האלפים, בנין מנמנם, והוא יקבל את ההודעה עבורו. ארליך מסר לבנין אי־חוליי־הצלחה, ואז ביקש יפה משר־האוצר: „אל תעלה את המיסים עד שנחזור לארץ! שר־האוצר הבטיח זאת.

■ השחקן הצעיר **משה בקר**, שהפך כוכב מבוקש מאד אחרי הצגת סיפור פשוט בחבימה, רגיל לכך שעיתונאים מבקשים לראיין אותו. לכן לא הופתע כאשר טילפן אליו צעיר שהציג עצמו ככתב של עיתון־נוער, וביקש ממנו ראיון. רק אחרי עשר דקות של שיחה תפס משה פיתאום שהמטלפן אינו אלא אחיו **גדי**, העובד ככתב ביומן גלי צה"ל, וניסה למתוח אותו.

■ בתוכנית גלי צה"ל בשם „הטלפון האדום" ביקש המגיש, **צבי רימון**, ממאזיניו שיטלפנו אליו כשבפיהם חדשות טובות, לשם שינוי, אחרי דיווחים שונים על מעשים פליליים הקורים מדי־יום. רימון קיבל שיחה ממאזין, שסיפר לו שהחדשות הטובות שלו הן שחברתו הסכימה לפני עשר דקות להינשא לו. רימון הסביר למאזין שאלה אמנם חדשות טובות, אך מאד פרטיות, ואינן מתאימות לשידור. המאזין התעקש והסביר לרימון שמזה שש שנים הוא מחזר אחריה,

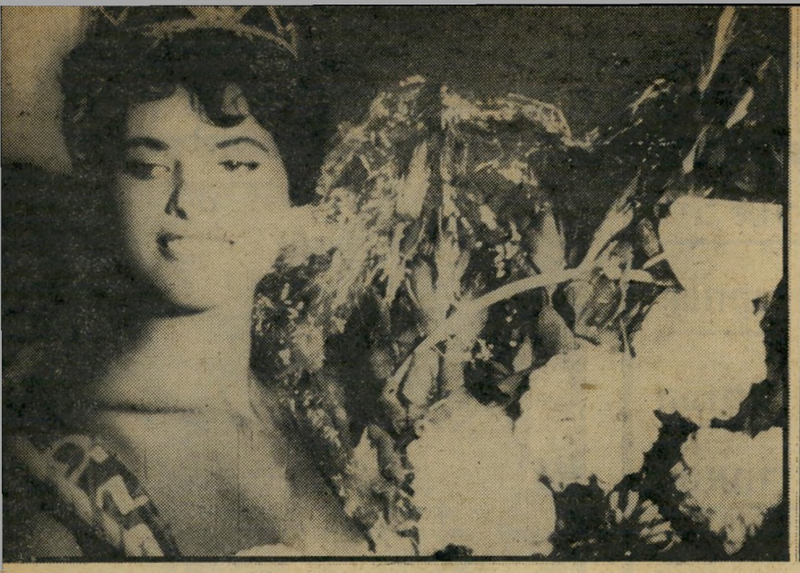
יונתן שמר (מימין) בא לבדו לבכורת הצגת הילדים „מה קרה בארץ מי", כי אביו, השחקן גידעון שמר, נסע להופעה מחוץ לעיר, ואמו, השחקנית ליבנת שלם, היתה חולה. יונתן לקח עימו חבר, כדי שלא ישתעמם.

פנינה רבב הדוגמנית, אינה מתביישת להציג תחתונים וחזיה. כאשר ביקשו ממנה לדגמן אותם, סירבה אמנם לצעוד על המסלול בלבוש זה, אך הסכימה להצטלם בו. מחיר התחתונים 50 לירות, ומחיר החזיה 160 לירות.

יורם רוז הארכיטקט המחופש לדב הסקרן מתוך תוכנית הטלוויזיה „הצריף של תמרי", הסתובב ברחובות רמת־השרון כשלידו כוכב הסידרה, השחקן יוסי גרבר, ומחברת הסידרה, אשתו תלמה אליגון. המיצעד ברחובות נעשה לקראת הוצאת ספר ותקליט מעלילות תמרי. שנאמר, „וגר זאב עם כבש".

שלוש הזיוות

הן זיווה שומרת, שנבחרה לסגנית מלכת־היופי העולמית בשנת 1960, שהועלתה מהארכיון כדי לשבץ את תמונתה בסרט הישראלי החדש „שיגעון של מולדת", שיראה קטעים מיומנים ישנים. באותה תקופה היו עוד שתי מלכות בשם זיווה: זיווה שפיר, שהיתה מלכת־היין בשנת 1954 ושנבחרה בזיכרון־יעקב (למטה משמאל) וזיווה בינדר, שהיתה מלכת־המים בשנת 1959 (למעלה משמאל). כיום יש עוד משהו משותף לשלוש הזיוות: שלושתן חיות בחו"ל. שומרת חיה בקנדה ונשואה שם, בינדר (כיום רודולף) חיה בניו־יורק ומנהלת שם את סניף „בגד־עור", ושפיר (היום רודן) נשואה בלוס־אנג'לס. את הסרט מביים יורם לוי.

ומפציר בה שתיאות להינשא לו, ורק עכשיו הסכימה. רימון איחל לו מזל טוב, אך לא שידר את הבשורה.

■ כל מי שחשד ב**ג'ין בושינסקי** שהוא מרגל רוסי, נרגע כאשר נסתבר לו שג'ין, כתב־החוץ האמריקאי ששוהה בארץ, נוהג במכוניתו ומאזין לקאסטות בשפה הרוסית רק כדי ללמוד את השפה. הכתב, שחזר מאיראן לפני כשבועיים, ושדיווח לעיתונו על מצב ה־קהילה היהודית שם, יצא כעבור ימים ספורים בילבד ל־מוסקבה, בשליחות עיתונו, כדי לדווח על המיעוטים המדוכאים בברית־המועצות. משימה נוספת שהוטלה עליו: למצוא מידע על נאצים שקיבלו מיקלט בארצות־הברית.

■ השחקנית **עדנה פלי־דל**, המופיעה בין השאר ב־תוכנית־הטלוויזיה „מצב מישפחתי", פחדה, כבר רגילה לכך שאנשים ממהרים אליה לבקש אוטוגרפים על כל מיני פיסות־נייר. אך גם היא הופתעה כאשר ניגשו אליה מעריצים וביקשו ממנה לחתום על נייר־טואלט, שהיה ברשותם.

■ אנשי הכפר־הירוק הזמינו את חברי־הכנסת **צ'רלי ביטון** להרצות לפני הנוער הלומד שם. ביטון, שלא הצליח להגיע להרצאה, גרם אכזבה לצעירים, אך אחד המדריכים במקום דווקא שמח שצ'רלי לא בא. חבר־הכנסת ביקש מאנשי־הכפר שיכינו לו מכונית מלאה עגבניות, כדי שיוכל לחלק אותן לעניי ירושלים.

■ מעריצה מושבעת של בעלה היא **עדינה פרדמן**, אשתו של הקומיקאי **יעקב בן־מירא**. „התגלגלתי מצחוק כאשר ראיתי אותו עורך חזרות בבית לתפקיד שקפץ אליו בהצגת הבימה, חלום ליל קיץ. אנחנו נשואים כל־כך הרבה שנים, ובכל פעם הוא מצליח מחדש להצחיק אותי."

■ „צריך לדעת להינות מתקופת הפנסיה," אומר **אורי טפיליץ**, מי שהיה חלילן בתיזמורת הפילהרמונית. מאז פרש מהתיזמורת, הספיק לסיים את עבודת־הדוקטורט שלו על „כלי־נגינה מעץ אצל מוצארט", ועכשיו מתרגמים את עבודתו לשפה הגרמנית, שהיא שפת־אמו. הוא מלמד באקדמיה למוסיקה בתל־אביב, מתגורר בבית קטן שאותו קנה ונהנה מחיי השקטים.

■ מדוע הלך **אביטל מוסנזון**, מנהל תיאטרון ירושלים, מכנסיה לכנסיה בעיר הבירה, כדי לברר אם יתירו לו להציג שם מופע של קאבארט־ג'אז? אף כנסיה אחת לא נתנה לו רשות לכך. אביטל, המתכנן את פסטיבל־האביב הבא, קיבל בקשה **מייק ווסטברוק**, בעל להקת־הג'אז, שישיג לו כנסיה, כי רק שם תוכל להופיע להקתו עם שירים של המשורר האנגלי מהמאה ה־18, **ויליאם בלייק**. באין ברירה פנה אביטל לאולם ימק"א, שם מצא מקום שנבנה בצורת כנסיה, ושם אמנם תופיע הלהקה האנגלית.

■ אל הכנס הבינלאומי של הקבלנים והבונים, שהתקיים בארץ בשבוע שעבר, הגיעו אנשים מכל קצות העולם. ביניהם נציג אמריקאי בשם **סטנלי אורזוב**, שבא מבאלטימור, ורצה לשמוע בכנס יותר פרטים על פרוייקט־הרווחה שראש־הממשלה הכריז עליו לפני כשנה. כאשר גילה כי איש בכנס אינו מתעניין בפרוייקט, רצה לעזוב את הכנס, אך נשאר לשמוע את הרצאתו של האדריכל **ישראל גודוביץ**, שהציג בהרצאה את פרוייקט שכונת־התיקווה, כחלק מפרוייקט־הרווחה. אחרי ההרצאה עלה אורלוב על הבמה ופנה בכעס רב אל מארגני הכנס הישראליים. שאינם דנים די בנושא זה, ואינם רוצים לקלוט רעיונות של אמריקאים, אלא רק לקחת את כספם. „אתם רוצים 600 מיליון דולר מיהדות אמריקה, אך זו תהיה עיסקת־חבילה — תקבלו את זה איתנו יחד!" הטיח בפני הישראלים. אורלוב עזב בתום הכנס, כשבפיו טעם רע, ביגלל הביורוקרטיה הישראלית המיותרת, לדעתו.

■ חלוץ הזמר המיזרחי **ג'ו עמאר** היה מוכר מאד בארץ, עד שהיגר לארצות־הברית. השבוע הובא במיוחד ארצה על־ידי המיליונר האמריקאי, **ריי מקאל**, כדי שיזמר בבר־מיצווה של **בועז מיזרחי**, קרוב־מישפחה של מלאל.

■ במזל עשרים נמצאת הציירת **בתין אמיר**, אשתו של הסופר **אהרון אמיר**. לפני 20 שנה התחילה לכתוב ולצייר, ואז יצא־לאור ספר שיריה הראשון בצרפתית. במשך 20 חודשים עבדה על תערוכתה החדשה, שבה תציג 20 מציוריה, ומזה 20 שנה היא מכירה את בעלה.

■ הבחירות לראשות־הערים חלפו, והעיתונאית **עדה הוז**, שהיתה הדוברת של מועמד מיפלגת־העבודה לראשות עיריית תל־אביב, **אשר בן־נתן**, הוצפה בהצעות־עבודה. ביניהן תפקיד עורכת מישנה של מוסף שבועי בעיתון־בוקר, דוברת **נעמ"ת**, דוברת מיפלגת־העבודה ודוברת מועצת־פועלי־תל־אביב. עדה החליטה לעבוד לצד המזכיר הכללי של מועצת־הפועלים, **דב בן־מאיר**, והשבוע מונתה כמנהלת המחלקה לתיקשורת ויחסי־ציבור שלו.

■ בארוחת־צהריים שהתמה את הסיור, ישבה סאלי ליד דב בן־מאיר, שהיה בעבר מזכיר האגודה למילחמה בסרטן, וליד העיתונאית עדה הוז, שחדלה לעשן לפני חודשים אחדים. סאלי חשה שלא בנוח כאשר רצתה להדליק סיגריה, אך אחרי היסוסים הדליקה וסיפרה כי גם היא חדלה לעשן במשך שנתיים, „אבל כל הזמן חשבתי על סיגריות. עליתי במישקל, ומכיוון שגם מישקל־יתר וגם עישון מסוכנים לבריאות — בחרתי לעשן ולא להשמין," אמרה.

שימעון עדן

הצעיר הניצחי של עולם השעשועים הגרמני, חגג את יום הולדתו ה־50 במועדונו בברלין. קדם לחגיגה זו נשף בחירת הטרנווסטיות (גבר הלובש בגדי אשה) היפה ביותר בברלין, שהפך כבר למסורת במועדונו של עדן. בתום פסטיבל־הסרטים נערך במועדונו נשף בחירת מלכת הפסטיבל.

אנשים בעולם

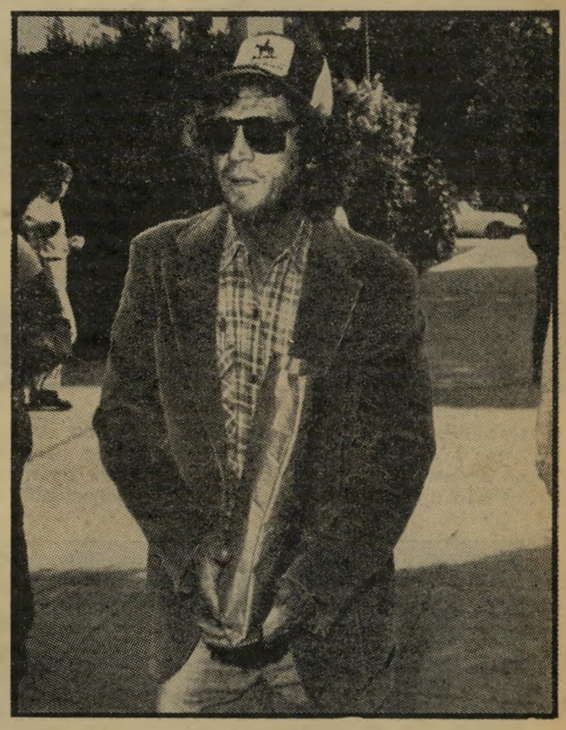
השחקנית הוותיקה אומרת: מישחק זה דבר אידיוטי!

ליב אולמן: „שחקני העולם התאחדו"!

השחקנית הנורווגית המזוהה בדרך כלל עם אינגמר ברגמן, ערכה מחווה לאמנות שהיתה ביתה הראשון — ה־תיאטרון, בת 39, נועזת כדרכה, הופי־עה בתחתונית בלבד ולבד, על בימת תיאטרון קטן בניו־יורק, כשהיא מש־חקת את דמות המאהבת הנטושה, ב־מחזהו של ז'אן קוקטו הקול האנושי.

4000 צופים שילמו 100 דולר לכר־טיס כניסה אחד, הכנסה חסרת־תקדים לתיאטרון, שאינו יכול להרשות לעצ־מו, בדרך כלל, לארח שחקנית יקרה כאולמן. וזו הסבירה: „אנחנו, השח־קנים, שייכים לקהילה אנושית אחת וחובה עלינו להתאחד כדי לקיים את התיאטרון בחיים!"

סטיב מקווין: שלום לך איבסן

מקווין, הקשוח מן הקשוחונים (בולי'ט), מתקשה למצוא את עצ־מו. בגילגולו האחרון, בשנה ה־48 לחייו, גידל כרס והצמיח זקן, כש־הוא מנסה נואשות למצוא מפיץ מיסחרי לגירסתו הפרטית לאוייב העם של איבסן. לאחר שנידחה מכל וכל החל הסופר־סטאר של האתמול מחפש לו אוזן קשבת באוניברסיטות האמריקאיות, כש־הוא מלווה את הקרנות סרטו בהר־צאות על איבסן הגאון. אך נירא כי טראומת איבסן עומדת להס־תיים. סטיב מתכונן לשוב ולרזות ולרכב שוב בפעולתון בשם: אני, טום הורן.

הנסיכה קארולין: או מיי פאפא

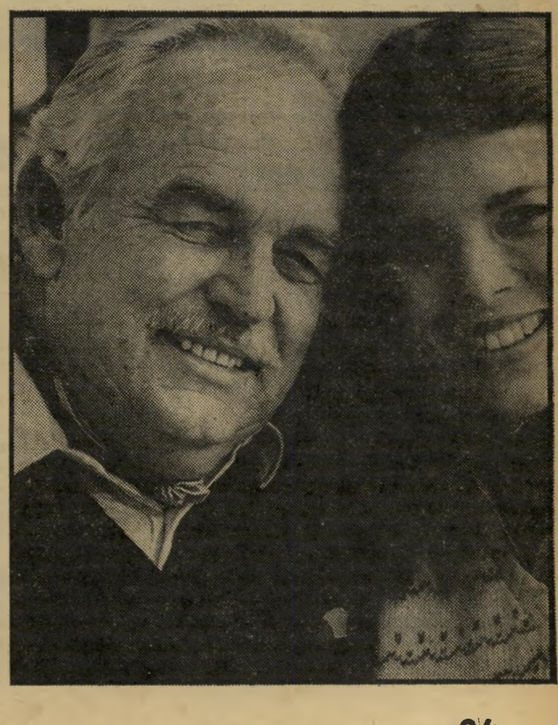
כמו בימים הטובים הוא שוב החזיק את התינוקת היפה־פיה שלו מול עין המצלמה: הנסיך רנייה בילה חופשת סקי, טט־אה־טט, עם בתו קארולין בגדסטאט המושלגת. אלא ש־בינתיים דילגו הצלמים בזרי־זות אחרי הבעל, פיליפ ג'ינו, ופירסמו את דיוקנו מעבר ל־אוקינוס כשהוא מפלרטט עם הדוגמנית אנט פון פירסנברג. עד מהרה קישטה התמונה שע־ריהם של שבועונים מפורסמים באירופה. מישפחת רנייה, מנו־סה בשערוריות, ותגובת הבעל: „זו סתם ידידה ותיקה".

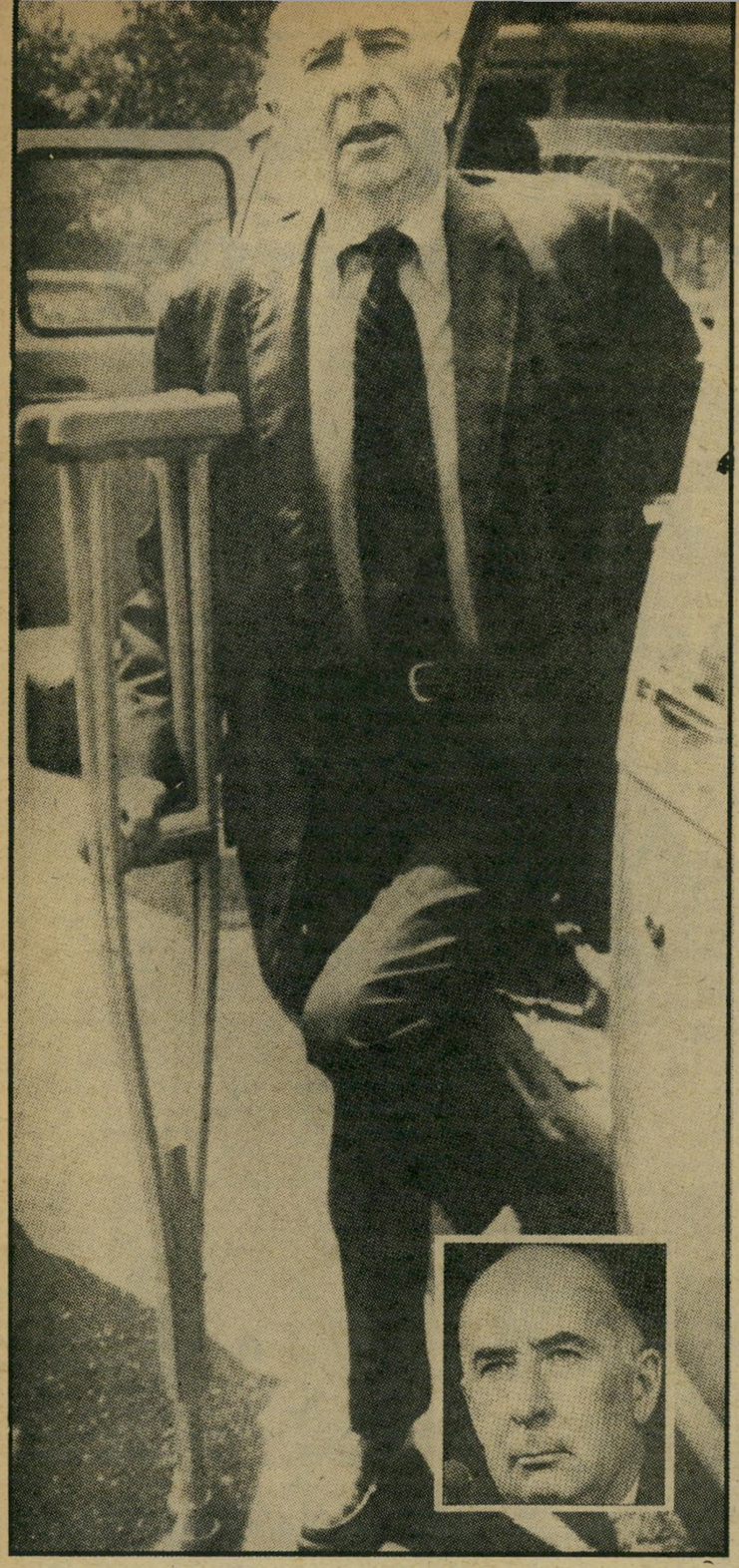

קתרין הפבורן: העבודה היא כל חיינו

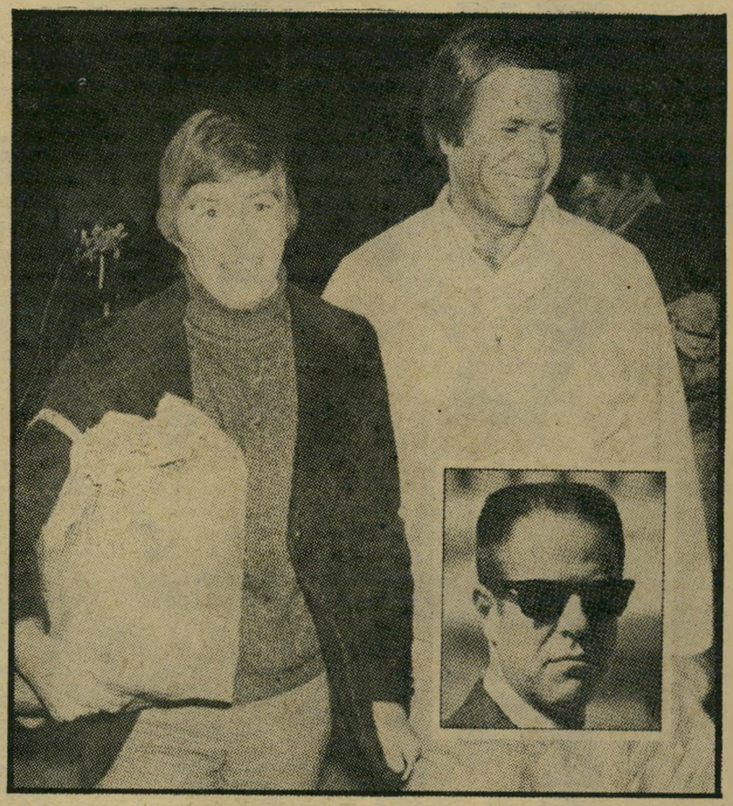
בלהיטות של לביאה בחורף היא חולפת על בימת הצילומים של אולפני וומבלי הלונדוניים, ומתווכחת בקול עם הבמאי ג'ורג' קיוקור. קתרין הפ־בורן עשתה את הדרך מארצות־הברית לבריטניה אך ורק כדי לעשות עבודת־יוקרה נוספת, בגיל 69: גירסה טל־ויזיונית של מחזה וולשי (החימה היא ירוקה), שהיה בשעתו להיט קולנועי.

הגברת בעלת שלושה האוסקרים אי־ננה מרימה את האף: „בשבילי העיקר בחיים היא העבודה. רק לעבוד, לעבוד ולעבוד! פרסים? אתה ראוי לפרס רק אם אתה מנהל חיים מהוגנים. אבל לקבל פרס עבור מישחק? מישחק זה הרי דבר אידיוטי!"

כל אנשי הנשיא: מחוץ לכלא

לאחר שכל אחד מהם גמר למנות את ימי המאסר בפועל — אף לא אחד מהם ריצה את העונש במלואו — החלו „כל אנשי הנשיא" למנות את שכר הסופרים.

את הקאריירה הסיפרותית המשתלמת ביותר עשה ג'ון ארליכמן (למעלה, מימין), יועץ הנשיא לשעבר, שבגיל 53 יצא מן הכלא עטור זקן ונשוי בשנית. הוא הפך פרשן רדיו. עבור זכויות העיבוד של סיפרו, החבורה, לסידרת הטלוויזיה וושינגטון מאחרי הקלעים, קיבל מחברת אי־בי־סי סך של 75 אלף דולר. הוא הספיק לכתוב ספר שני על הפרשה, והשלישי כבר בדרך. בין עט לעט הוא גם מרצה מבוקש יותר מכל אנשי „החבורה" באוניברסיטות.

חודש לפני ארליכמן השתחרר מנכ"ל הבית־הלבן, בוב הולדמאן (52). מי שהיה חמור־סבר וקצוץ־שיער בתפקיד המנכ"ל עזב את הכלא שזוף וחייכן (למטה, מימין) בחברת אשתו, כשבבנק מצפים לו 50 אלף דולר שקיבל עבור הופעות בטלוויזיה, פלוס 50 אלף דולר צפויים מספרו קיצו של הכח, שהיה ללהיט מבוקש.

מלבד הרבה פחות מצבו של שר־המישפטים לשעבר, ג'ון מיטשל. בגיל 65 יצא מן הכלא (למעלה, משמאל) כשהוא מדדה על קביים, לאחר שעבר שני ניתוחים. אשתו מרתה נפטרה ממחלת הסרטן בגיל 72. מטרתו הראשונה: השלמת זכרונותיו, שאותם כבר מכר מראש למו"לות. וטוב שהמכירה נעשתה מראש, לא רק בשל מצב בריאותו הרופף כי אם בעיקר בגלל כוונתו המוצהרת לכתוב לא על הצללים, הפעם, כי אם על האורות של מישטר ניכסון. וספק, אומרים הציניקאים, אם יימצא לכך שוק.

ג'ון דין, מי שהיה יועצו המישפטי של ניכסון (למטה, משמאל — בתמונה הקטנה בעת קבלת פסק־הדין, עם רעייתו), מחלק זמנו בין לוס־אנג'לס ופאלם ספרינגס. גם הכנסותיו משגשגות. הוא הרוויח יותר מ־100 אלף דולר כעורך־כבוד של השבוע רולינג סטון, ובאותו זמן עצמו הספיק לכתוב שני ספרים, שכל אחד מהם הכניס לו עד עתה 100 אלף דולר. הראשון אמביציה עיוורת והשני על אשתו, מורין.

ומה על ריצ'רד ניכסון? באחרונה הציר לפני סטודנטים באוכספורד, כי כל עוד רוחו באפו ימשיך להגיב על כל נושא שבעולם. תקליט ראיונותיו פופולרי ביותר.

KEGLEVICH

הוודקה שתפתיע את אורחיך

שמו של הברון
סטפן קגלביץ
יצא ברחבי אירופה
כמומחה בייצור וודקה.
בשיטת "קגלביץ" עוברת הוודקה
סינון מיוחד הנותן לוודקה
את הטעם העשיר והחלק.

תן לעצמך ולאורחיך
את הפתעת הטעם "הטהור"
של וודקה קגלביץ*–
הוודקה האמיתית,
וצפה להפתעות...

וודקה קגלביץ

* מומלץ להחזיק את בקבוק וודקה קגלביץ בתא ההקפאה במקרר.
על כל בקבוק, הצעה ל-5 קוקטיילים שונים, להנאתך.

NL.NL.

הנדון:

רק התפטרותם של עזר וייצמן ומשה דיין יכולה להביא לנפילת הממשלה ולמניעת אסון

היילנו שניים יחדו?

ל ש הבדל עצום בין שני האנשים, שהיו פעם גיסים: עזר וייצמן ומשה דיין.

זהו הבדל באופי, ברקע המישפחתי, בדרכי־המחשבה, באיכות האנושית. אם לומר זאת בפשטות: אחד מהם הוא בן־אדם, השני לא כל־כך.

אך כרגע זה עומדים שניהם לפני אותה השאלה: להיות או לא להיות בממשלה הזאת.

■ ■ ■

ל פני שבוע נערכה בממשלה הצבעה. תוצאותיה היו מדהימות. הממשלה הצביעה בעד החלטה מסויימת, שנגעה למו"מ לשלום. שני שרים הצביעו נגדה.

ההצבעה היתה מדהימה, מפני ששני השרים היו — לא במיקרה — שני השרים החשובים ביותר לגבי הנושא הנדון: שר־הביטחון ושר־החוץ.

היא היתה מדהימה שבעתיים, מפני ששני השרים האלה היו — ושוב לא במיקרה — שני השרים היחידים שקיימו בשנה האחרונה מגעים עם המצרים, דיברו עימם והתרשמו מהם.

פירוש הדבר: שני השרים היחידים, (מלבד ראש־הממשלה, כי מובן) הבקיאים בנושא הנדון, המכירים את הצד השני, המצויים בכל הצדדים המדיניים והפסיכולוגיים של תהליך־השלום — הצביעו נגד ההחלטה. ואילו השרים שהם כורים גמורים בעניינים אלה, שלא שוחחו מימיהם עם מצרי חי, שלא דרכו מעולם על אדמת מצריים — היו הרוב וקבעו את הקו.

איך אמר מנחם בגין: „זוהי הדמוקרטיה."

■ ■ ■

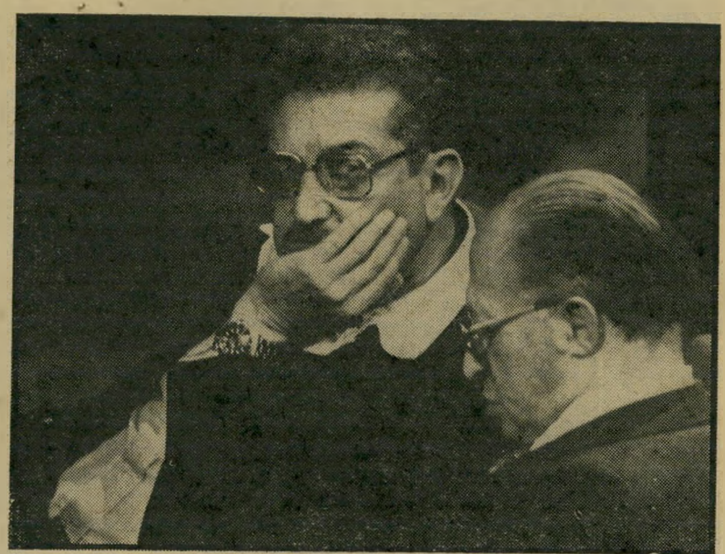
ת וכנה של אותה החלטה אינו חשוב כל עיקר.

על סדר־היום עמדה השאלה ההיסטורית הגורלית: האם יסע מנחם בגין לוושינגטון כדי להיפגש עם ג'ימי קארטר ומוצטפה ח'ליל, או עם קארטר לבדו. הממשלה דחתה בשאט־נפש את ההצעה שראש־ממשלת ישראל ייפגש עם ראש־ממשלת מצריים. למנחם בגין הותר להיפגש רק עם נשיאים — קארטר מכאן ואנוור אל־סאדאת מכאן. (חבל שעיקרון זה לא נשמר באוסלו, כאשר הותר לראש־הממשלה לי־התייצב במעמד המגוחך לצידו של מי שלא היה אלא יו"ר־פרלמנט.)

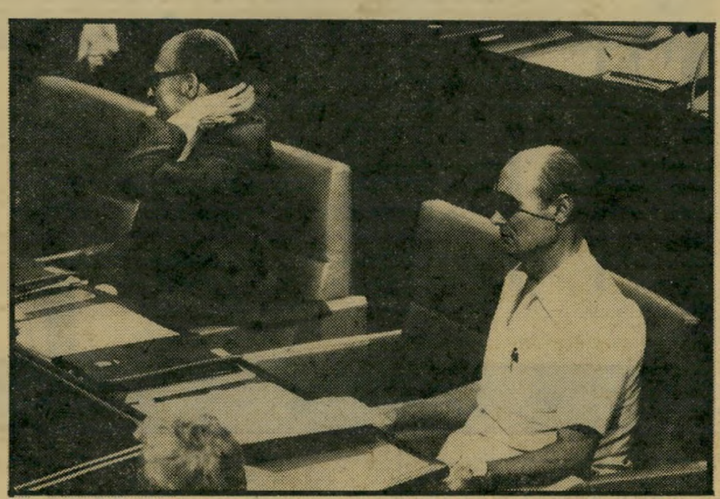
אני משער שאותה סערה־בכוס־מים נולדה כתוצאה מאחד התעלולים האופייניים של משה דיין. הוא נשלח לארצות־הברית כדי לנהל משא־ומתן עם ראש־ממשלת מצריים, מבלי שניתנו לו סמכויות כלשהן. מולו ישב אדם שהיה מצוייד, לדבריו, בכל הסמכויות. זה יכול להרגיז את הבנאדם.

הלך דיין ואירגן — כך אני משער — קנוניה קטנה. הוא אמר למי שאמר: „לי אין סמכויות כדי לגמור משהו עם ח'ליל. אז הזמינו את בגין, שידבר בעצמו עם ח'ליל." דיין ידע, כמובן, כי פאן פולני לא ישפיל את עצמו בצורה כזאת. הוא קיווה כי התוצאה תהיה שבגין והממשלה ימסרו לו סמכויות מספיקות, כדי להמשיך במשא־ומתן. כדי לדחוף אותם, גם אירגן מיברק ברוח זו של איש־אמונו, השגריר אפי עברון.

תחת זאת התרגז מנחם בגין באמת, ייחד עימו שר־הדתות ושר־התשתית ושר־

עזר וייצמן ומנחם בגין: כמה זמן אפשר?

משה דיין ומנחם בגין: סטירת־לחי עולמית

הקליטה וכל החבורה הססגונית. הם החליטו מה שהחליטו.

בין נסע לאמריקה ודיין נשאר בבית.

כל זה אינו חשוב. אך ההחלטה היתה חשובה כאקט פוליטי והפגנתי. הצלילים הם העושים את המוסיקה, כדברי הפיתגם.

ההחלטה עלולה לחרשם כנקודת־המיפנה בתולדות המשא־ומתן על יוזמת אל־סאדאת.

היא אמרה לא למצריים, לא לארה"ב. **לא לשלום.**

■ ■ ■

מ נחם בגין צדק כאשר הכריז, בהגיעו לארצות־הברית, כי המשא־ומתן הגיע למצב של משבר.

בגין יודע את האמת. גם וייצמן ודיין יודעים אותה.

שאר חברי הממשלה נמצאים, כך אני חושש, בגן־עדן של שוטים. ויחד עימם כל הציבור, חברי־הכנסת הנכבדים, הפרופסורים המלומדים, הנותנים יד ופה לשטיפת־המוח היומיומית.

יוזמת־השלום הגדולה של אנוור אל־סאדאת עומדת צעד אחד מעברי פי־פחת.

הברירה היא חד־משמעית: שלום הכולל את ראשית הפיתרון של הבעייה הפלסטינית — או סוף היוזמה.

אל־סאדאת אינו מוכן, וכלל אינו יכול, לחתום על הסכם־שלום שאינו מבטיח תזוזה ברורה לקראת הקמתה של ישות פלסטינית.

ייתכן שהיה מסוגל לכך בדצמבר 1977. היום אין הוא מסוגל לכך. במשך 15 החודשים שחלפו, קרה משהו במרחב.

משה דיין מוכן לעשות את הצעד הראשון בכיוון זה, כדי להשיג את השלום. זוהי המשמעות של פליטת־הפה המפורסמת שלו בעניין אש"ף.

עזר וייצמן מוכן אף הוא לעשות צעד כזה. על כך רמז לא פעם.

מנחם בגין אינו מוכן לעשות את הצעד הזה. לחיפך: מנוי וגמור עימו שלא לזוז אף מילימטר אחד מעמדתו, המעניקה לישראל שליטה־נצח בגדה המערבית.

זהו המשבר. נדמה כי מוצו כבר כל התחבולות והתעלולים והטכסיסים שנועדו להסתיר זאת. אפילו היתה נמצאת תחבולה נוספת לדחייתו לא היה הדבר עוזר לאיש.

שעת־האמת הגיעה. ההכרעה עומדת בשער. ברור לחלוטין מה תהיה הכרעתו של מנחם בגין, זו הכרעת חבר מרעיו־שריו־מלחכי־פינכתו.

■ ■ ■

כ יצד ינהגו שר־החוץ ושר־הביטחון במצב זה? אילו מסקנות יסיקו?

דיין עומד לפני ברירה אכזרית.

בשעתו, למחרת הבחירות, עשה מעשה־בגידה קלאסי וקפץ מן המערך אל ממשלת־הליכוד. הוא תירץ זאת בטענה שרק הוא יכול למתן את בגין ולהעבירו לפסים של מדיניות שפוייה.

עתה ברור כי נכשר בכך.

המצרים ראו בו, מאז ועידת־לידס, זיר העומד ליד אוזנו של השולטן והלוחש לו עצות. וזיר כזה מאבד את חשיבותו ברגע שהשולטן מרחיק ממנו את אוזנו.

לעיני העולם כולו ספג שר־החוץ סטירת־לחי מצלצלת. הוא הורחק מן המשא־ומתן, כשם שהורחק ממנו וייצמן לפניו.

בגין טס לארצות־הברית כדי להיפגש עם קארטר ועם סיירוס ואנס. הוא נפגש עם שר־החוץ האמריקאי, מבלי ששר־החוץ הישראלי היה לצידו.

לעיני העולם כולו הוצג שר־החוץ הישראלי ככלי ריק. לאמריקאים ולמצרים נאמר כי אינו נהנה עוד מאימון הממשלה.

במצב כזה — איזה מעמד ואיזה ערך יש לשר־החוץ?

לא קל למשה דיין להתפטר מתפקידו. אין לו בסיס מדיני עצמאי. אין לו מיפלגה. אין הוא מהווה אף סיעת־יחיד בכנסת. כפוליטיקאי מחוץ לממשלה, הוא ימצא את עצמו בחלל ריק.

אך יתכן מאד כי מחיר הישארותו בממשלה כזאת יהיה גבוה אף ממחיר פרישתו ממנה.

■ ■ ■

ע זר וייצמן אינו במצב מאושר יותר. הברירה העומדת לפניו קשה ואכזרית.

בראשית ימיה של יוזמת אל־סאדאת רכש האיש את עולמו. הוא נתגלה כאדם האחד שהצליח לכבוש את לב המצרים בסערה, שהבין את שפתם ושהם הבינו את שפתו. אילו היו הדברים נתונים בידיו, אין ספק כי השלום היה נחתם בדצמבר 1977 באיסמאעליה, ושמדינת־ישראל היתה כבר נתונה, בשעה זו, בדרך־המלך אל השלום המלא.

וייצמן הבין כי השלום חשוב לאין שיעור מכל פיסת־אדמה שהיא. הוא לבדו, מכל אנשי הצמרת הנוכחית, תפס את המשמעויות ההיסטוריות של שלום יש־ראל—ערבי כולל, מבחינה לאומית, מדינית, כלכלית, צבאית ונפשית.

כאשר הבין בגין לאן חותר שר־הביטחון שלו, הוא פשוט הוציא אותו ממעגל המשא־ומתן. בחודשים האחרונים אף אין מדווחים לווייצמן מה מתרחש. כמו שר־

(המשך בעמוד 40)

המכתבים

כי נראה כאבוד. יוזמת־השלום עמדה להתמוטט סופית.

הנשיא אנוור אל־סאדאת הודיע שהוא מסרב לבוא לוושינגטון להידברות נוספת.

הנשיא ג׳ימי קארטר מתח ביקורת קטלנית ופומבית על ממשלת ישראל.

מנחם בגין הגיע לוושינגטון על פי הזמנה אשר היתה דומה לצו־הבאה.

בהגיעו לשם השמיע דברים זועמים נגד ממשלת ארצות־הברית, טען כימעט במפורש שהיא רוצה לאלץ את ישראל לחתום על פיסת־נייר חסרת־ערך, המביאה למילחמה חדשה.

הוא התראה עם קארטר בשורה של פגישות־עימות, חסרות־תוצאות, והתכונן לפתוח במסע־תעמולה ציבורי נגד קארטר ברחבי ארצות־הברית.

נשיאים ורוח, וגשם אין.

קארטר: מילחמה לחיים ולמוות

אז, לפתע, בדרמתיות עילאית, באה פריצת־הדרך. קארטר הגיש הצעות חדשות, בגין הסכים. ממשלת־ישראל כונסה על דעת־הקהל. התבוסה האמריקאית באיראן העיבה על הכל.

החישג הגדול האחר, המטיל את אורו על תקופת־כהונתו, הוא חתימת הסכם שלם קמפ־דייוויד. הוא הקפיץ את קארטר למרומים, קשר לו היילה שלם מדינאי נמרץ ומצליח.

והנה נסתבר כי הישג זה עומד להפוך כישלון ממאיר. לא זה בילבד שהוא לא הצמיח חוזה־שלום, אלא להיפך. מנחם בגין הצליח לקומם נגד קארטר את הציבור היהודי המאורגן בארצות־הברית. וכי אילו לא היה די בכך, בא אחיו, בילי קארטר, והשמיע הערות אנטישמיות, מבלי שג׳ימי הזדרז לגנותן בעוד מועד מכל וכל.

כאשר טירב מנחם בגין הבוא לוושינגטון כדי לחיפגש עם מוצפא חליל, כשבוע שעבר, הגיע קארטר אל נקודת־השפל. היה נדמה שסיכוייו להיכחר מחדש קרובים לאפס.

גם העיתוי קבע הרבה. הבחירות לנשיאות תיערכנה בנובמבר 1980. מערכת־הבחירות הבלתי־רישמית מתחילה כשנתיים לפני כן. בימים אלה הקים קארטר את הוועד הציבורי למען בחירתו־מחדש. אנשיו התחילו לטפל בבחירות־המוקדמות הראשונות במדינות השונות של ארצות־הברית, לגייס אנשי־ציבור, להקים את התשתית האירגונית.

ככל שמתקרבות הבחירות, כן מאבד הנשיא את כושר־המימשל. כפוליטיקאי הוא שקוע במאמץ להיבחר מחדש, אין הוא יכול להטיל את מוראו על שני בתי הקונגרס ועל מדינות־חוץ. מדינאי כל העולם עוקבים בדריכות על סיכוייו, ובמידה שהם משתכנעים שבינואר 1981 ייכנס לבית הלבן איש אחר — כן קטנה נכונותם לעשות ויתורים ולהישמע לרצונותיו.

כך נוצר לחץ כפול על קארטר:

● הוא זקוק להישג מדיני דחוף כדי לפתוח במאבק להיבחרו מחדש, והישג זה יכול לבוא רק במישור הישראלי־מצרי.

● ככל שהימים עוברים, כן קטן הסיכוי שיוכל להשיג כזה, מאחר שמנחם בגין מצריים וישראל משתכנעים שקארטר לא ייבחר מחדש. לבגין יש גם היכולת לתרום תרומה חשובה למניעת בחירתו.

מכאן נוקשותו הגוברת של קארטר, חוסר־סבלנותו כלפי בגין ערב בואו של ראש־הממשלה לוושינגטון, והחלטתו לנקוט יוזמה דרמתית כאשר התברר כי שיחותיו עם בגין נכשלו.

מבחינת קארטר, זהו הימור. לדעת כמה מן הפרשנים, זהו הימור נואש. לדעת אחרים, קארטר יודע את אשר הוא עושה. אין כוח בעולם המסוגל לעמוד מפני המכבש האמריקאי, כאשר נשיא ארצות־הברית מחליט להפעיל אותו במלוא עצמתו.

בגין: בליעת צפרדעים

מי זה המכבש הזה הועמד מנחם בגין.

כאשר נודע כי בגין לקח עימו את רופאו הפרטי גם לישיבות־העבודה עם קארטר, היו שראו בכך סימן שהוא התכונן למתח גבוה מאד. אם כן, התאמתה נבואתו.

לדברי קארטר, ערב ביקורו של בגין, נותרו רק חילוקי־דיעות קטנים מאד בין שני הצדדים. הנשיא אמר כי הרעיון, שהמשא־ומתן ייכשל ביגלל דברים פעוטים שכאלה, „מעורר סלידה".

יתכן שקארטר אכן חושב כך. יתכן גם שהוא מעמיד פנים. על כל פנים — חילוקי־הדיעות היו רחוקים מאד מלהיות קטנים.

כי בגין וממשלתו נשארו איתנים בדעתם שעל מצריים לחתום על שלום־נפרד, וכי ה„אוטונומיה" בגדה וברצועה לא תהיה אלא הסוואה להמשך שילטונה הניצחי של ישראל בשטחים אלה. המצרים התחילו להבין זאת. יתכן כי קארטר עדיין לא תפס את הדבר.

המשא־ומתן עלה על שרטון ביגלל בעיה יסודית זו, שמצאה לה את ביטוייה בכמה סעיפים „טכניים" כביכול.

בין השאר:

● ה„בינקאנג׳ המפורסם. מכיוון שבגין אינו מתכונן למסור את הגדה והרצועה לפלסטינים, הוא לא היה מוכן כי השלום הישראלי־מצרי יהיה קשור בתהליך זה.

● „תאריך היעד". ביגלל אותה סיבה, לא היה בגין מוכן לנקוב בתאריך כלשהו להקמת האוטונומיה, ולוא גם תאריך גמיש ומשוער.

● „העדיפות". מאותה סיבה, עמד בגין על כך שייאמר בפירוש כי ההסכם הישראלי־מצרי עדיף על פני כל הסכם אחר של מצריים. שהרי אם לא יקום פיתרון פלסטיני, עלולה לפרוץ בבוא העת מילחמה בין ישראל ושכנותיה ממיזרח ומצפון, ואז תהיה מצריים — על פי הסכמיה הקיימים — מחוייבת לחוש לעזרת אחיותיה הערביות. בגין רוצה למנוע זאת בעזרת סעיף בחוזה.

בעיני מדינאים רציניים, כי הנקודות האלה חשובות רק ממראית־עין, בתיאוריה. למעשה לא ייקבעו הדברים ע״י סעיפי חוזה, אלא על פי ההתפתחות הפוליטית הדינאמית, שתיפתח עם חתימת ההסכם. ההסכם פותח כדים על אי־הצלחה. במדיניות־החוץ נחל כישלונות רבים. הצלחותיו המעטות לא הרשימו את דעת־הקהל. התבוסה האמריקאית באיראן העיבה על הכל.

החישג הגדול האחר, המטיל את אורו על תקופת־כהונתו, הוא חתימת הסכם שלם קמפ־דייוויד. הוא הקפיץ את קארטר למרומים, קשר לו היילה שלם מדינאי נמרץ ומצליח.

והנה נסתבר כי הישג זה עומד להפוך כישלון ממאיר. לא זה בילבד שהוא לא הצמיח חוזה־שלום, אלא להיפך. מנחם בגין הצליח לקומם נגד קארטר את הציבור היהודי המאורגן בארצות־הברית. וכי אילו לא היה די בכך, בא אחיו, בילי קארטר, והשמיע הערות אנטישמיות, מבלי שג׳ימי הזדרז לגנותן בעוד מועד מכל וכל.

כאשר טירב מנחם בגין לבוא לוושינגטון כדי לחיפגש עם מוצפא חליל, כשבוע שעבר, הגיע קארטר אל נקודת־השפל. היה נדמה שסיכוייו להיבחר מחדש קרובים לאפס.

גם העיתוי קבע הרבה. הבחירות לנשיאות תיערכנה בנובמבר 1980. מערכת־הבחירות הבלתי־רישמית מתחילה כשנתיים לפני כן. בימים אלה הקים קארטר את הוועד הציבורי למען בחירתו־מחדש. אנשיו התחילו לטפל בבחירות־המוקדמות הראשונות במדינות השונות של ארצות־הברית, לגייס אנשי־ציבור, להקים את התשתית האירגונית.

ככל שמתקרבות הבחירות, כן מאבד הנשיא את כושר־המימשל. כפוליטיקאי הוא שקוע במאמץ להיבחר מחדש, אין הוא יכול להטיל את מוראו על שני בתי הקונגרס ועל מדינות־חוץ. מדינאי כל העולם עוקבים בדריכות על סיכוייו, ובמידה שהם משתכנעים שבינואר 1981 ייכנס לבית הלבן איש אחר — כן קטנה נכונותם לעשות ויתורים ולהישמע לרצונותיו.

כך נוצר לחץ כפול על קארטר:

● הוא זקוק להישג מדיני דחוף כדי לפתוח במאבק להיבחרו מחדש, והישג זה יכול לבוא רק במישור הישראלי־מצרי.

● ככל שהימים עוברים, כן קטן הסיכוי שיוכל להשיג כזה, מאחר שמנחם בגין ומצריים וישראל משתכנעים שקארטר לא ייבחר מחדש. לבגין יש גם היכולת לתרום תרומה חשובה למניעת בחירתו.

מכאן נוקשותו הגוברת של קארטר, חוסר־סבלנותו כלפי בגין ערב בואו של ראש־הממשלה לוושינגטון, והחלטתו לנקוט יוזמה דרמתית כאשר התברר כי שיחותיו עם בגין נכשלו.

מבחינת קארטר, זהו הימור. לדעת כמה מן הפרשנים, זהו הימור נואש. לדעת אחרים, קארטר יודע את אשר הוא עושה. אין כוח בעולם המסוגל לעמוד מפני המכבש האמריקאי, כאשר נשיא ארצות־הברית מחליט להפעיל אותו במלוא עצמתו.

בגין: בליעת צפרדעים

מי זה המכבש הזה הועמד מנחם בגין.

כאשר נודע כי בגין לקח עימו את רופאו הפרטי גם לישיבות־העבודה עם קארטר, היו שראו בכך סימן שהוא התכונן למתח גבוה מאד. אם כן, התאמתה נבואתו.

לדברי קארטר, ערב ביקורו של בגין, נותרו רק חילוקי־דיעות קטנים מאד בין שני הצדדים. הנשיא אמר כי הרעיון, שהמשא־ומתן ייכשל ביגלל דברים פעוטים שכאלה, „מעורר סלידה".

יתכן שקארטר אכן חושב כך. יתכן גם שהוא מעמיד פנים. על כל פנים — חילוקי־הדיעות היו רחוקים מאד מלהיות קטנים.

כי בגין וממשלתו נשארו איתנים בדעתם שעל מצריים לחתום על שלום־נפרד, וכי ה„אוטונומיה" בגדה וברצועה לא תהיה אלא הסוואה להמשך שילטונה הניצחי של ישראל בשטחים אלה. המצרים התחילו להבין זאת. יתכן כי קארטר עדיין לא תפס את הדבר.

המשא־ומתן עלה על שרטון ביגלל בעיה יסודית זו, שמצאה לה את ביטוייה בכמה סעיפים „טכניים" כביכול.

בין השאר:

● ה„בינקאנג׳ המפורסם. מכיוון שבגין אינו מתכונן למסור את הגדה והרצועה לפלסטינים, הוא לא היה מוכן כי השלום הישראלי־מצרי יהיה קשור בתהליך זה.

● „תאריך היעד". ביגלל אותה סיבה, לא היה בגין מוכן לנקוב בתאריך כלשהו להקמת האוטונומיה, ולוא גם תאריך גמיש ומשוער.

● „העדיפות". מאותה סיבה, עמד בגין על כך שייאמר בפירוש כי ההסכם הישראלי־מצרי עדיף על פני כל הסכם אחר של מצריים. שהרי אם לא יקום פיתרון פלסטיני, עלולה לפרוץ בבוא העת מילחמה בין ישראל ושכנותיה ממיזרח ומצפון, ואז תהיה מצריים — על פי הסכמיה הקיימים — מחוייבת לחוש לעזרת אחיותיה הערביות. בגין רוצה למנוע זאת בעזרת סעיף בחוזה.

בעיני מדינאים רציניים, כי הנקודות האלה חשובות רק ממראית־עין, בתיאוריה. למעשה לא ייקבעו הדברים ע״י סעיפי חוזה, אלא על פי ההתפתחות הפוליטית הדינאמית, שתיפתח עם חתימת ההסכם. ההסכם פותח כדים

במדינה

אל־סאדאת: בחירה אכזרית

תהליך — ואין ידעת מראש איך יפעלו האינטרסים המצריים בעולם הערבי לאחר מכן.

עדיין לא ברור מה בדיוק סוכם בין קארטר ובגין, ויתכן כי יעברו כמה וכמה ימים עד שהדברים יתבהרו לאשורם. אך לפי הרושם הראשון „התקפל" בגין ברוב הנקודות. בין השאר:

● נקבע „תאריך יעד" של שנה, כפי שדרש אל־סאדאת מלכתחילה. אמנם לא נאמר כי תוך שנה יקומו מוסדות האוטונומיה, אלא רק שההסכם על כך ייחתם תוך שנה. אך זהו שינוי קוסמטי בילבד. שהרי אם יושג הסכם, ייקבעו בו התאריכים להגשמתו, ואלה לא יוכלו להיות רחוקים.

● נקבע כי ההסכם המצרי־ישראלי לא יהיה עדיף על פני הסכמים אחרים של מצריים, ושהסכמים אחרים לא יהיו עדיפים על פני ההסכם המצרי־ישראלי. קביעה זו תואמת את העמדה המצרית. אל־סאדאת לא דרש מעולם כי הסכמים כל־ערביים יהיו עדיפים על הסכם־השלום. הוא רק סירב לקבוע את ההיפך, שההסכם עם ישראל יהיה עדיף על פני ההסכמים הערביים. כי קביעה כזאת היתה יוצרת את הרושם כאילו הוא פורש ממישפחת העמים הערביים.

● עם קביעות אלה, נוצר לי מעשה ח„ינקאג' " שהמצרים עמדו עליו.

הסוגייה המישנית של מועד חילופי־השגרירים לא נפתרה עדיין, כפי הנראה. יתכן מאד כי יש צדדים נוספים לסיכום שהושג. הסוגיות האפשריות: הבטחת עזרה אמריקאית (ואולי ערובות אמריקאית) למיקרה שישראל תותקף על־ידי המדינות הערביות האחרות, אם אלה יחדו את תוכנית האוטונומיה, ושיחרור ישראל מהתחייבויותיה אם תוכנית־האוטונומיה לא תקום ביגלל סירובו של אש"ף לשתף פעולה (הנובע מסירובה של ישראל לשתף את אש"ף בתהליך).

ניתוח זה מראה כי בעיקר הדברים בגין הוא שנכנע לקארטר, ולא להיפך. קארטר הציע תיקונים קוסמטיים להצעות שעליהן הוסכם קודם לכן בין מצריים וארצות־הברית, ובגין בלע את הצפרדעים כאשר נסתבר לו כי הפעם אין חוכמות: אי־קבלתם פירושה הכרזת־מיבחמה גלויה על הנשיא קארטר וממשלתו.

אל־סאדאת: בחירה אכזרית

לכאורה, היה אנוור אל־סאדאת צריך להיות מאושר, אחרי שנתקבלו דרישותיו במהותן.

אולם לפי כל הסימנים, אין אל־סאדאת מאושר כלל. וקריאיה: כאשר טיפן לו קארטר והודיע לו כי ממשלת ישראל קיבלה זה עתה את הצעותיו החדשות, סירב אל־סאדאת בכך זאת לבוא לוושינגטון.

מה אוכל את נשיא מצריים?

יתכן מאד, כי הדבר כלל אינו קשור כמשוש מצריים־ישראל־ארצות־הברית, אלא כמשוש לי גמרי אחר: מצריים־סעודיה־אש"ף.

ככל שחלפו החודשים, כן גבר הלחץ על נשיא מצריים שלא לחתום על הסכם נפרד. בוועידת־בגדאד נתקבלו, בהסכמת סעודיה, החלטות סודיות, שעל פיהן יוטלו אוטומטית סנקציות כבדות ביותר על מצריים, אם זו תחתום בכל זאת.

סנקציות אלה כוללות:

● הטלת חרם כלכלי טוטאלי על מצריים, בדומה לחרם הערבי על ישראל.

● הפסקת כל הסיוע הערבי למצריים.

● גירוש מאות אלפי האזרחים המצריים העובדים כיום בארצות הערביות, והשולחים חלק גדול משכרם הביתה.

● פתיחת מערכת־טרור נגד מצריים.

אל־סאדאת מאמין שהוא יוכל להתגבר על ההתנגדות הסעודית, אם יהיה בידו הסכם־שלום סביר, אשר יניח את דעת הסעודים והפלסטינים. כלומר: הסכם המוביל בבירור להקמת מדינה פלסטינית תוך חמש עד שבע שנים, תוך שיתוף אש"ף בתהליך. לפי התפיסה הסעודית, צריכה המדינה הפלסטינית לכלול את ירושלים הערבית.

גם אחרי קבלת ההצעות האמריקאיות האחרונות, יהיה לאל־סאדאת קשה מאד לשכנע את הסעודים, ועל אחת כמה וכמה את אש"ף, כי ההסכם המצרי־ישראלי אכן מבטיח את קיומם של תנאים אלה.

משום כך הוא יצטרך להציג לעצמו את השאלה: מה מסוכן לו יותר? לחתום על ההסכם ולהסתכן בעימות מזוין בינו ובין כל העולם הערבי, וכמלוא סעודיה — או לסרב לחתום, ולהסתכן בעימות עם ארצות־הברית?

עד כה היה נדמה שלא מצריים ולא ארצות־הברית מוכנות או מסוגלות להסכים עם סעודיה. מבחינה אמריקאית, קרע אמריקאי־סעודי יהיה מעשה־טירוף. התלות של העולם המערבי בנפט הסעודי היא כמעט מוחלטת, והכסף הסעודי יכול לעשות שמות בכלכלה האמריקאית.

קארטר החליט, כפי הנראה, להסתכן ככך, כדי להציל את הי קאריירה הפוליטית שלו. אין כל ביטחון שגם אנוור אל־סאדאת מוכן להימור כזה. הסיוע של סעודיה ושאר מדינות־הנפט הערביות למצריים עולה כיום פי שלושה על הסיוע האמריקאי למצריים.

מאידך, יתכן כי אל־סאדאת יהיה מוכן גם הוא להימור כזה, על סמך ההנחה כי האיום האיראני החדש על ארצות המיפרץ יכריח את סעודיה להודקק להגנת הצבא המצרי, אם תרצה בכך ואם לאו.

כך זה יוכרע, כנראה, בעימות חישור של קארטר ואל־סאדאת, שיתחיל ביום החמישי השבוע. אחרי שחפעיל את המכבש הי אמריקאי הכבד על בגין, ושיטה אותו על הארץ, מוכן קארטר עתה להעניק את אותו הטיפול לאל־סאדאת.

ההימור האחרון

עד רקע זה בא מסעו של ג'ימי קארטר למרחב.

תחילה רצה לזמן לווושינגטון (או לקמפ־דייויד) את בגין ואל־סאדאת. אל־סאדאת סירב.

אחר־כך רצה לזמן לקמפ־דייויד את בגין ומוצטפא ח'ליל. בגין סירב.

אחר־כך זימן את בגין לווושינגטון.

אחר־כך רצה להביא גם את אל־סאדאת לווושינגטון. הנשיא המצרי סירב.

עכשיו הזמין קארטר את עצמו לקאהיר. שם יגסה לשכנע את אל־סאדאת לקבל את הסיכום שהושג. הוא יטען, בצדק, כי סיכום זה תואם בעיקרו את הסיכום האמריקאי־המצרי, וכי השינויים הם קלים ו־בלתי־מהותיים.

לשם מה, אם כן, בא הביקור שלו בישראל?

נראה כי מטרתו העיקרית היא טיכסית בילבד. אין קארטר יכול לנסוע לקאהיר, מבלי לבוא לירושלים. נסיעה כזאת יכלה להתפרש כהפעלת לחץ על מצריים ו/או כביטוי של יחס של זילזול בישראל. הביקור בישראל הוא השלמה מחוייבת של הביקור למצריים.

אך כאשר יבוא קארטר, לא יסתפק בטכסים. הוא יעזור לבגין לשכנע את דעת־הקהל הישראלית. הוא כוודאי יצטרך להשיג את הסכמתם של בגין וממשלתו לנקודות נוספות, שתתעוררנה במהלך השיחות עם מצריים.

אמנם, אין זה מכובד שנשיא ארצות־הברית יעסוק ב„דילוגים" — אותה שיטה של טיסות הלוך־וחזור, תוך עמידה על המקח, שהומצאה על־ידי הנרי קיסינג'ר. אך כאשר קארטר יהיה קרוב להסכם, אשר יציל את חייו הפוליטיים — יתכן מאד שיעסוק גם בכך.

כך או אחרת — דבר אחד ברור: זהו ההימור האחרון. אחרי מסע דרמתי זה, לא תיתכן מהדורה חדשה.

תור הדהייות, התחבולות, המישחקים, ההשהיות א־לה־דיין נגמר. במהלך דרמתי אחד, יצר קארטר רגע־של־אמת לכל הצדדים.

אי־אפשר עוד „להרוויח זמן". כי המפר עכשיו את רצונו הנחוש של קארטר, מכריז עליו מילחמה.

לפי כל הסימנים, יצר קארטר את הסיכון הזה בכוונה תחילה. הוא שם את הכל — את סיכוי השלום, את הקריירה של עצמו — על קלף אחד.

אורי אבנרי

במדינה

העם טוב למות בעד ארצנו

המדינה והכנסת תוכו בהלם כשהגיעה הידיעה על בואו הצפוי של קארטר

רוויזיוניסט וותיק, ממתנגדי ראש הממשלה, עשה חישוב מהיר ומצא כי נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, יגיע לישראל בי"א באדר, היום שבו אמר או לא אמר יוסף טרומפלדור „טוב למות בעד ארצנו."

חבר־הכנסת רוני מילוא מהליכוד, ש־הוא קרוב משפחה של ראש הממשלה, כמעט רקד משמחה במזנון הכנסת. „תראו כמה נשיאים הביא כבר בגין לארץ. הוא הביא את סאדאת ועכשיו הוא מביא את קארטר." אברהם מלמד מהמפד"ל הרגיע אותו: „נשיאים ורוח — אבל גשם אין."

יוסי שריד, מהיונים של מפלגת ה־עבודה, הסתובב מלא שמחה אף הוא: „זה יום גדול. עכשיו, שיהיה שלום, יהיה לי זמן להרבה דברים אחרים. יהיה לי זמן אפילו לשחק ששבש."

גאולה כהן היתה אבלה וחפיית ראש: „הוא גמר אותנו," אמרה ואיש לא ידע אם התכוונה לקארטר או לבגין או ל־ידיד אמריקאי שלו טלפן אליו מוושינגטון וסיפר לו את החדשות המסעירות. קולק מיהר למשכן הכנסת. אולם עוד לפני שהספיק לספר על כך, כבר הגיע רזי ברקאי, איש שידורי ישראל, וסיפר על השידור שהגיע לרדיו מוושינגטון.

תחילה לא ידעו חברי הכנסת על מה ההתרגשות ליד שולחן הממשלה. סגן ראש הממשלה, ייגאל ידין, לבש מיד ארשת של חשיבות, תנועותיו נעשו עצבניות ו־עסוקות, אך היו ששייכו זאת להתנהגותו המייוחדת של ידין בכל פעם שבגין נוסע לחוץ־לארץ והוא ממלא את מקומו.

ידין החל להתלחש עם ישרי הממשלה שהיו באותה עת במליאה. מרוב הפתעה התיישב שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, על כסאו של ראש הממשלה, דבר שעל פי קודקס גינגוי הכבוד של הממשלה הזו אסור בכל איסור.

ידין, ששוחח עם יחיאל קדישאי, ראש לשכת הממשלה המלווה את בגין בווישינג־טון, לא היה מעודכן בפרטים. כל שהוא ידע היה, שקארטר יצא ביום הרביעי השבוע למצריים, יגיע לארמון קובה ב־קאהיר ביום החמישי ולנמל התעופה בן־גוריון במוצאי השבת.

אט אט הגיעה הידיעה גם אל ספסלי הח"כים שבתוך המליאה, והמהומה החלה. איש כבר לא שם לב לנקישות הפטיש של יושב־ראש הישיבה בנימין הלוי ואת שניהם. „בגין נסע עם מטריה שחורה סגורה לארצות הברית וחזר ארצה עם מטריה שחורה פתוחה. אני לא חושבת שהעם יהיה מוכן שנעשה הפגנות. הרדימו את העם. אולי אני אעשה איזו הפגנה, אבל אני לא יכולה לכבול עצמי לדוכן הנואמים בכנסת, את זה גנב לי כבר צ'ארלי ביטון."

ח"כ חיים קאופמן מחירות הבין את המטרה האמיתית לבואו של קארטר. „ה־דיון על התקציב ערך ביום שני, ואין מישהו שצריך להשתתף בדיון זה יותר מאשר ג'ימי קארטר. הוא בעל־הבית ה־אמיתי של התקציב שלנו."

ח"כ הדתי של המערך, הרב מנחם הכהן, הבין בדרכו שלו את בואו של קארטר: „הוא בא לפורים שפיל," ו־אילו אחד הסדרנים של הכנסת אמר: „הנשיא שלנו ירד לשלושה ימים לשכונת־התקווה, פרבר העוני של תל־אביב. קארטר יורד לשכונת־העוני של ארצות הברית, לישראל."

משך החביא את התקנון. הכנסת היתה כמרקחה, כאשר הגיעה אליה ה־ידיעה על נסיעתו של קארטר למזרח־התיכון. הראשון שקיבל את הידיעה ב־ארץ היה ראש־עיריית ירושלים, טדי קולק.

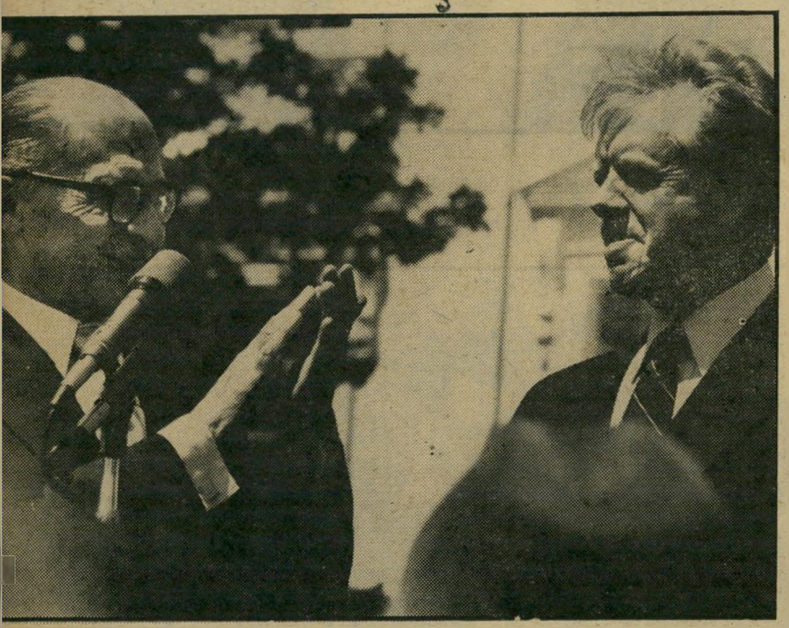
איש לא עניינו ההסתייגויות על הצעות החוקים שנדונו באותה עת. ח"כ הלל זיידל הציע כי סגן ראש הממשלה ימסור הודעה מטעם הממשלה. ידין קפץ על המציאה. הוא ידע כי חצי שעה אחר כך עומד מנחם בגין לערוך מסיבת עיתונאים בוושינגטון והוא רצה להקדימו.

אולם האופוזיציה, שהיתה מוכת הלם החליטה לטרפד לו את ההצגה. יושב ראש סיעת המערך, חבר־הכנסת משה שחל, שהוא עורך דין במקצועו, יודע בעל־פה את תקנון הכנסת. שחל גם ידע כי מרבית הסיכויים הם שגם ידין וגם הלוי לא יראו מעודם את תקנון הכנסת.

הוא ניגש אל סגן־מזכיר הכנסת, שמואל יעקובסון, היושב ליד היושב ראש ושאל אותו: „על פי איזה סעיף בתקנון רוצה ידין למסור הודעה?" יעקובסון הוציא את הספרון הכחול הקטן והראה לשחל את הסעיף. שחל חטף את הספרון ומיהר לעבר המושבים. שם הוא נתן אותו לח"כ ירוחם משל שמיהר להחביא אותו.

באותו הרגע קרא שחל ליושב־ראש: „אם הממשלה רוצה למסור הודעה, אנחנו רוצים דיון מדיני." קריאתו של שחל

(המשך בעמוד 32)

בגין מוחא כף לקארטר
מי גגב את הסיפרון הכחול?

תשושות מרעב ורועדות מקור, הפגינו כמה בנות נגד שערוריית הגיוס

שלוש מול המישטן

ר"צ ח"כ שולמית אלוני ביקרה פעמים אחדות את הבנות השובתות מול מישכן הכנסת ואף הביאה להן קרס־לחות. ליד אלוני ציפי בנש, השובתת הראשונה ולידה יהודית הספל

מפ"ם שני חברי־כנסת של מפ"ם, חייקה קרוסמן (באמצע) ומאיר תלמי, כשהם מעודדים את רינת לור, היחידה בינתיים מהבנות שהודיעה כי תמרה את פי הצו ולא תלך למילואים.

א"י השלמה ח"כ משה שמיר (מימין) כשמאחריו שילוח, באו להפגנה כדי לתמוך בשובתות, אולם כאשר הבחינו כי במקום נמצאים צלמי עיתונות מיהרו להסתלק וחזרו למישכן.

עבודה יושב־ראש סיעת המערך בכנסת, משה שחל, יחד עם ראש עיריית דימונה, ח"כ דאק אמיר, כש־מאחריהם מציץ מזכיר הסיעה, ישראל פלג. רינת לוי הבטיחה לאמיר גדל־הגוף כי אחרי השביתה „ארבין איתך ארוחה."

ב ירושלים קר בזיבה. ציפי בנש ידעה זאת. אך היא לא ידעה עד כמה קר הלילה הירושלמי. היה מי שדאג לה־ביא לה תנור נפט. ב„בוטקה" של תחנת האוטובוס מול הכנסת לא הצליחה להדליק את תנור הנפט. ציפי שכבה על כסא־נוח כשהיא מכוסה בשמיכת פוך שהביאה מה־בית — אך השמיכה היתה כלעג לרש.

בשעת לילה הגיעה מכונית לרחבת ה־כנסת. איש המישמר במדים הכחולים נתן לה להכנס. במכונית היה רופא צעיר מ־הדסה. הוא סיים את המישמרת שלו, וכ־ששמע על שובתת הרעב, חש הזדהות ע־מה. הוא בא לבדוק האם מצבה הפיסי של ציפי טוב. הוא גילה כי גם מצבה הנפ־שי טוב. הנערה שכבה בשתיקה, מדי פעם לגמה מים ממיכל שהיה לידה ועישנה סיגריות קנט בשרשרת. „הייתי חיילת ב־סיגריות קנט בשרשרת. „הייתי חיילת ב־שיריון. הייתי חיילת טובה אפילו," סיפרה ציפי בת ה־22 לאורח הלילי שלה. „אחר־כך שמעתי שבנות דתיות לא הולכות למי־לואים וקיבלתי צו. מאוחר יותר שמעתי כי בגין משתומם איך יכולה להיות אפלייה ברוסיה. הבנתי שלא רק ברוסיה, אלא גם אצלנו יש אפלייה. לכן אני שובתת."

מרק חם ודאגה חמה

ה וריה שך ציפי, סמלת השיריון ב־מילואים, מסכימים עם בתם. הם גם באו לבקר אותה בכנסת, אבל לא הסכימו כי ציפי תפר חוק. אחרי ארבעה ימי שבי־תת רעב, שבהם רזתה כ־10 קילוגרמים, ושבהם הופיעו פיצעונים על פניה היב־שים מהשמש שביום ומהקור שבלילה, הת־גייסה ציפי ביום רביעי האחרון. היא שיר־תה שלושה ימים והשתחררה. ארבעה ימי רעב לעומת שלושה ימי שירות.

למחרת היום הצטרפה אל ציפי רינת לוי. רינת, שחורת־השיער בת ה־22, היא ההיפך הגמור מציפי. השקט של ציפי פי־נה מקומו לרוחה הסוערת של רינת. „אני לא אלך לצבא. שלחו לי צו, שלחתי אותו בחזרה. אחר־כך שלחו לי עוד צו והודעתי לקצינת הקישור שלי שאני לא הולכת. אחר־כך אמרו לי שאני עריקה. באתי, אבל החליטו שאני לא עריקה. לא הצלחתי לשכנע אותם שאני עריקה ואמרו לי ללכת הביתה. עכשיו קיבלתי עוד צו. אני לא אלך."

כאשר שבתה רינת הגיעה מישטרה צב־איתי אל ביתה אשר במרכז תל־אביב. אמה של רינת, הנראית צעירה בהרבה מגילה, עסקה בניקוי חדר המדרגות. השוטר ה־צבאי זינק לעברה: „תפסנו אותך לוי רינת. תפסנו אותך." רק בעמל רב, וב־עזרת תעודת זיהוי הצלייחה הגברת לוי לשכנעו כי היא רק האמא.

רינת הצטרפה להפגנה שמול הכנסת ו־אחריה החלו באים המונים. תחילה זוגות, סקרנים המביעים אהדה, אחר־כך בודדים שבאו במיוחד, והשלב הבא היה של קבו־צות גדולות יותר שנשארו לזמן רב יותר.

במשך היום היו אנשי מישמר־הכנסת מעבירים את שובתות הרעב, עם כל הכבו־דה הקלה שלהן אל מעבר לגדר, למקום המיועד למפגינים. רק בלילות, נכרמו רח־מי השומרים, והם הרשו לצעירות להצ־טופף ב„בוטקה", שם היה קצת פחות קר.

ביום השני שעבר התחילו להופיע חב־רי־הכנסת. כמה מהם באו ביוזמתם. אורה נמיר וגאולה כהן היו הראשונות. גאולה הבטיחה להן, „אני איתכן. אתן צודקות," ועוררה את חמתם של כמה משותפיה ל־תנועת בנא"י. אורה נמיר היתה מעשית יותר. היא הביאה לבנות טרמוס עם קפה חם. במשך שלושת ימי הכנסת הפכה נמיר מקשרת בין הצעירות לבין מיזנון הכנסת כשהיא מחדשת פעמים רבות ביום את מלאי הקפה. כאשר רינת הרגישה חולשה, התמלא הטרמוס של נמיר במרק חם „זה מזין יותר," אמרה. אחר־כך באו חברי־כנסת בקבוצות גדולות יותר. מישלחת של חברי־כנסת מהמערך, בראשותו של יושב־ראש הסיעה משה שחל, התייצבה, חתמה על עצומת ההזדהות וחזרה למישכן החמים.

לז'אק אמיר, הח"כ כבד־הגוף מדימונה, היה לא כל־כך נעים. הדמות שלו לא הש־תלבה היטב עם שובתות רעב, אבל רינת, שהבינה לקשייו של אמיר, אמרה לו: „לא נורא. אחרי שאני אנצח במאבק, נלך שני־נו ביחד ונרביץ איזו ארוחה טובה."

חברי־כנסת רבים התחמקו

ש וזה אזוני, שהפכה בת־בית כמעט, יחד עם שני חברי־הכנסת של ש"י, הביאה להן קרם לחות. „זה נהדר," קראה רינת, „זה ממש נותן כוח להמשיך." קבוצה של צעירים דתיים שבאו לבקר בכנסת עברו ליד הגדר וצעקו ל־עבר הצעירות השובתות: „זונות. פרוצות."

ציפי נעלבה, אך רינת אמרה: „זו הסי־בה שאני לא מוכנה ללכת לצבא. היום מי שהולכת לצבא נחשבת זונה. אני לא רוצה להיות זונה." לעומת קבוצה זו של דתיים הגיע לאתר השובתות המזכיר הכל־לי של תנועת בני־עקיבא בישראל. כש־הוא חובש כיפה ולבוש במדים של תנו־עתו, הוא בישר לצעירות „אנחנו תומכים בכן. כל תנועת בני עקיבא איתכן." המח־וה של גאולה כהן מהצד האחד ושל המז־כיר הכללי של תנועת הנוער הדתי מה־צד האחר עוררו בלב הבנות התרגשות. יחד עם מוכיר בני עקיבא הגיע גם מז־כיר השומר־הצעיר. הוא הבטיח את תמי־כת התנועה שלו ואת זו של בני הקיבו־צים.

הבנות הפסיקו להיות לבד. אט אט התי־אסף סביבן גרעין. „זה כמו בתקופה היפה של המדינה, כשהיו עוד אידיאליסטים," הגיבה אסתר נורמן, אחת המזדהות, „פה רואים אנשים יפים שמאמינים. אולי הם יפסידו את המאבק, אבל הם יהיו שלמים עם עצמם".

מיה ליקוורניק, גבוהת־קומה, סטודנטית למדעי־המדינה מתל־אביב הגיעה אף היא. מיה קיבלה על עצמה את יחסי־הציבור של

התנועה החדשה שעוד לא קמה, תנועת שירות־שווה. היא חדרה אל תוך מישכן הכנסת, אל מיזנון חברי־הכנסת והחלה לעשות נפשות לתנועתה. חברי־כנסת רבים הזמינו אותה לקפה, פתחו חברי־כנסת הס־כימו לתמוך בראש חוצות בתנועה החד־שה. רק יוסי שריד, שולמית אלוני, אורה נמיר, תמר אשל ואורי אבנרי הבטיחו כי יבואו לכנס הייסוד של התנועה שנערך ביום השלישי השבוע. האחרים גימגמו ו־ניסו להתחמק. חלקם טענו כי הם מאמי־נים ומסכימים, אבל מתנגדים להפרת חוק. כל ההסברים של מיה כי איש אינו מת־כוון להמרות את החוק, לא עזרו. אחרים אמרו כי הם מוכנים לבוא, אבל אינם יכו־לים מפני שיש להם עבודה בכנסת.

הזדהות
בערבון מוגבל

ב יום השלישי כשבוע שעבר החלה ההפגנה הגדולה. בשעת אחר־הצהריים התאספו סביב שתי שובתות הרעב כ־1000 צעירים וצעירות, התיישבו על הדשא, נשאו כרזות ושרו „אנו נתגבר". זו היתה הפגנה שקטה של פרצופים צעירים, הפ־גנה שאמרה: „אנחנו לא רק צועקים. אנח־נו בעיקר צודקים."

„סגן שר הביטחון, מרדכי ציפורי, עשה לנו את ההפגנה," הסבירה מיה, שרת־החוץ של התנועה. „הראיון שלו בטלוויזיה כל־כך הרגיז, עד שרבים הבינו, דווקא מצי־פורי שאנחנו צודקות". אולם סגן־השר צי־פורי לא בא להפגנה. לעומתו באו אותם חברי־הכנסת שהקפידו לצאת אל המפגי־נות גם כשלא היו עיתונאים בסביבה. אלי־הם הצטרפו גדעון האוזנר, עדי אמוראי, מיכה חריש ורבים נוספים. משער הכנסת נראו יוצאים שניים ומתקרבים לעבר ה־הפגנה. ח"כ משה שמיר, איש ארץ־ישראל השלמה ועימו צבי שילוח, מהקיצוניים של תנועה זו. אך הם באו להזדהות רק בער־בון מוגבל. עוד לפני שהגיעו עד למפגי־נים עצמם, הבחינו בצלם עיתונות המנסה לצלם אותם. גם להפגין וגם להראות מפ־גינים זה היה יותר מדי בשבילם והם מי־הרו להסתלק מהמקום.

חברי־כנסת אחד תרם 5.000 לירות לחש־בון הבנק שפתחו הצעירות בתנאי ששמו לא יפורסם. עוד תרומות מאזרחים מכל רחבי הארץ השלימו את הסכום לעשרת אלפים לירות. בינתיים כבר החלה התנועה קורמת עור וגידים. נוסף לפעילות הרא־שונות, ביניהן שתי הצעירות הראשונות שסרבו להתגייס, אך נשברו בכלא, דינה גלעד ואסיה חסון, יש כבר כ־200 פעילות שאליהן הצטרפו גם גברים. נוסף לכמה מאות החתימות שהוחתמו בצורה בלתי מאורגנת, יש היום כבר יותר מ־100.000 חתימות הזדהות. הפעילים חילקו ביניהם את התפקידים: מרכז מבצעי, מרכז שמי־ניסטים, מרכז קיבוצים, דובר, אשה יחסי־ציבור, רכזי מחוזות. ביום השלישי הש־בוע עומדת לקום באופן רישמי התנועה החדשה שלא תפסיק להאבק.

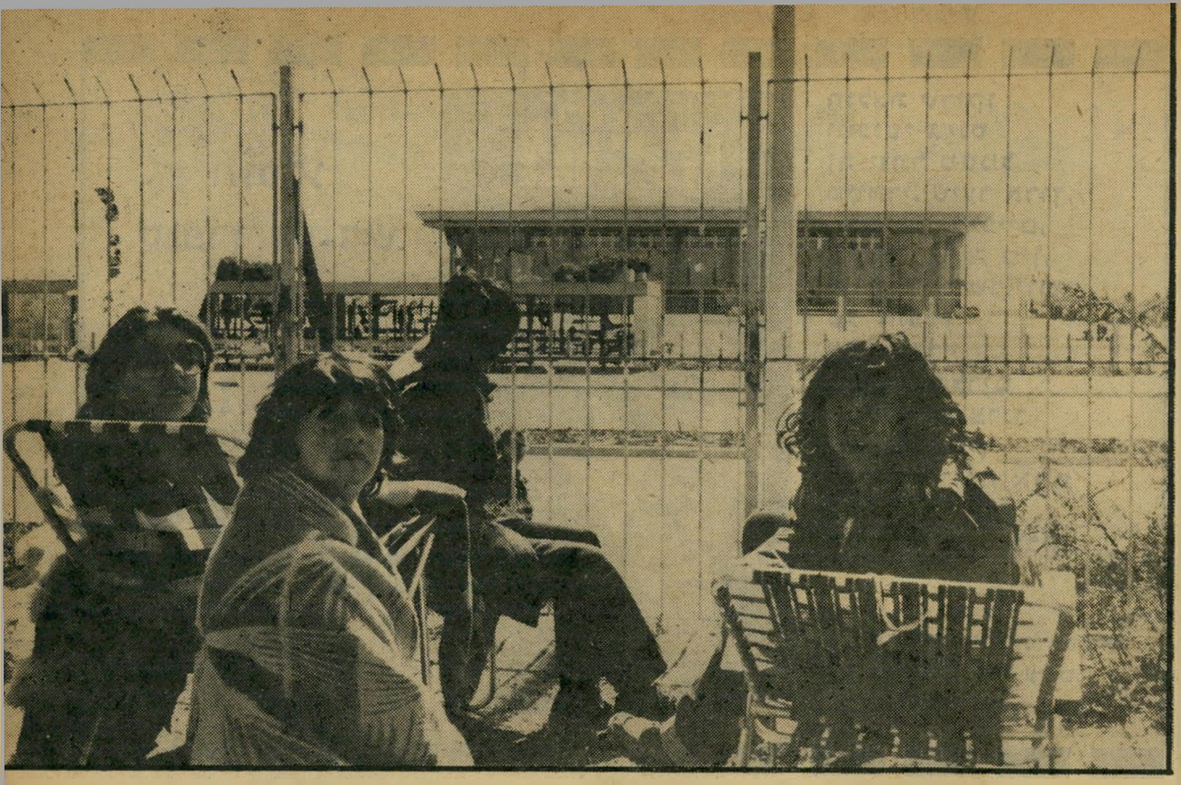
ציפי בנש הפסיקה להאבק. היא היתה מהחלוצות. כשהיא התגייסה, הצ־טרפה אל רינת לוי יהודית הספל החי־פאית, סטודנטית בעלת גיזרה חטובה ו־שיער ארוך שאותו היא נוהגת לאסוף. כעבור יומיים החליפו את שתי אלה אורלי דאהן, שהיתה צריכה להתייצב לשירות מילואים ביום החמישי שעבר והחליטה במקום זאת להתייצב לאתר ההפגנה מול הכנסת, וחברתה ורדה. השתיים, שאליהן לא ביקר אותן קהל, יחד עם שתי צעירות ירושלמיות שבאו להזדהות איתן לכמה שעות. כמה דקות קודם לכן היו למפגינות אורחים מסוג מסויים מאוד. ניידת מישטרה שמיספרה 3023 ובה שני שוטרים נעצרה מול השובתות ושניהם נגסו בסטייקים בפיתות.

הצטרף ללילה אחד גם אביה של אורלי, החליטו שלא לשבות רעב, אלא לערוך שביתת שבת: „אנחנו רוצות לעשות שבי־תה ממושכת. להזכיר כל הזמן לחברי־הכנסת, לפוליטיקאים ולאזרחים הבאים ל־כנסת, כי מה שקורה היום זה עוול משווע, לא לנו, לצדק."

בנות שובתות ומתגייסות, אחרות שוב־תות ואינן מוכנות להתגייס. בנות שוב־תות מבלי שקראו להן כלל להתגייס ועי־מן שובתים ומפגינים אחרים, כאלה ש־עברו את גיל הגיוס וכאלה שעוד לא הגיעו אליו. כאלה שדורשים צדק, למרות שהחוק המפלה את הצעירות המשרתות בצה"ל, לעומת המשתמטות מטעמי דת, אינו נוגע להם ישירות.

תנועת שירות־שווה מראה סימנים של תנועה הגדלה מיום ליום. לא רק המתנג־דים העיקביים לכפייה הדתית, אלא דווקא אלה הדורשים מעצמם ומאחרים לשרת ב־צה"ל, תומכים בבנות המסרבות להתגייס.

הכרזות שנתלו על הגדר מול הכנסת, שבי כסאות־נוח, מעילים ושמיכת פוך אחת ניצבים כבר יותר משבוע מול הכנסת כסמל לעמידה איתנה של צעירות וצעי־רים שאיכפת להם, אל מול המימסד של ההסכמים הקואליציוניים.

כנסת מאחרי הסורגים

כך נראה מעוז הדמוקרטיה ה־ישראלית מנקודת תצפיתן של השובתות. בתמונה רינת לוי (מימין) וציפי בנש (משמאל) כשהן יושבות באחד הרגעים שבהן

בני עקיבא

הפתעה לטובה היתה למפגינות כאשר אל אתר ההפגנה הגיעו שניים לובשי מדים של תנועת־נוער. האחד היה המזכיר הכללי של תנועת־הנוער הדתית, בני עקיבא (באמצע, חותם על עצומת ההזדהות), ולידו המזכיר הכללי של השומר־הצעיר. הבנות התרגשו ביותר כאשר שמעו כי תנועת בני־עקיבא עם כל הנוער חובש הכיפות שלה, עומדת מאחוריהן ותומכת במאבקן.

הנמרה הבולטת שבין השובתות רינת לוי, היחידה שהודיעה כי לא תסכים להתגייס למילואים, גם אם יחבשו אותה לתקופה ארוכה בבית־הסוהר. רינת הסכימה להפסיק את שביתת הרעב אבל לא את המאבק נגד אי הצדק.

הופיע
סיפרו החדש
של
רינו צרור
טריקו

חולצת טריקו ומכנסי ג'ינס זה יותר מסמל מסחרי. שיער ארוך, תלתלים, מגפיים, הרבה חשיש, מין, בודקים אפשרויות של חופש. דרך עשרה ספורים קצרים מספר רינו צרור (25, עתונאי) קורות חבורה אחת בתחילות שנות השבעים בתל־אביב.

להשיג בכל חנויות הספרים
הפצה: בית־עלים,
טלפון: 03-293959

במדינה

(המשך מעמוד 29)

בילבלה את ידין לגמרי. אמנם לפי התקנון חייבת הממשלה לערוך דיון מדיני בעקבות הודעה שלה, אם 30 חברי כנסת דורשים זאת, אך היא יכולה לקיים את הדיון רק שלושה ימים לאחר שנמסרה ההודעה. ההימור של שחל התגלה כנכון.

ידין לא ידע זאת, הלוי לא ידע זאת ויעקובסון לא יכול היה להפנות את תשומת ליבם לסעיף שלושת הימים ב־תקנון, משום שהספרון שלו הוחבא אצל משל.

ידין נבהל. הוא היה מוכן להתחרות בבגין על כותרות העיתונים, למסור הו־דעה לכנסת, ובעיקר לכתבי הכנסת ה־יושבים ביציע העתונאים, עוד לפני שבגין יערוך את מסיבת העתונאים שלו ב־וושינגטון, אך לדיון הוא לא היה מוכן.

ידין לא ידע מאומה, הוא לא יכול היה להתווכח עם האופוזיציה ובעיקר לא ידע מה מוכן בגין שיאמר בארץ ומה אינו מוכן.

ידין ביטל את בקשת הממשלה להודעה. אז החלה סערת הרוחות האמיתית. אנשי המערך, בראשם שחל, שהם בעצם גרמו לביטול ההודעה, החלו לזעזק, תוך כדי שהם קמים ממקומם: „איזו מין ממשלה זו. איזו מין כנסת. זו בושה. מתרחשים דברים חשובים. קארטר מגיע, ואף אחד לא מגלה שום דבר לכנסת. בזיון."

הלוי נבהל. היו לו עוד שני סעיפים על סדר היום, אולם ברגע שהוא שמע מישהו קורא: „להפסיק את הישיבה," הוא נתפס בכך: „אני מבין שכל חברי הכנסת רוצים להפסיק את הישיבה. אני נועל את הישיבה, שתתחדש מחר בשעה ארבע אחר־הצהריים." דפק בפטיש ומיהר לרדת מהבימה.

עוד שעה ארוכה נמשכה „ישיבת ה־כנסת," ללא היושב־ראש, כאשר הח"כים צועקים זה על זה. אחר כך גילו חברי־הכנסת כי נעים יותר לשבת במזנון, וה־ישיבה הקולנית עברה לשם.

תבורי הזיעק באיחוט. שימעון פרס ריכז סביבו שולחן גדול, שסביבו ישבו מיספר עיתונאים, שחל ושריד. פרס רתח מזעם. עוד פעם, בפעם המי יודע כמה בחודשים האחרונים, הוא בוודאי חשב ל־עצמו עד כמה הוא היה קרוב לניהול „ההצגה הגדולה".

פרס לא התייחס כימעט למשמעות ה־ביקור של קארטר בארץ. אותו עניינה יותר „ההתנהגות המחפירה של הממשלה כלפי הכנסת." רק במאמצים רבים הצליח שחל למנוע ממנו מלערוך מסיבת עיתו־נאים במיזנון הכנסת. כאשר נקרא פרס לאולפן הרדיו המצוי בבניין הכנסת, כדי להתראיין, ניצל שחל את ההזדמנות וליווה אותו לשם. בדרך לאולפן הצליח שחל להרגיע את מנהיג האופוזיציה ולהטות אותו למסלול התגובה הנכון: מהכעס — להתייחסות למהלכי השלום.

אריק שרון חגג. לדעתו הביקור של קארטר הוא נצחון אישי שלו: „המשטים התקיפים שלי בשטח הם שאיפשרו גמי־שות מדינית." הפרופסור יוסף רום איש חרות ענה לו: „אוי ואבוי. בנינו יפנו לעברנו אצבע מאשימה בגלל ההסכם הזה." אריק פנה מרום אבל שריד לא יכול היה להתאפק והעיר: „המערך יביא יותר תומכים להסכם מאשר חרות."

בעוד בכנסת ממשיך הפסטיבל החלו כבר דיונים במשרדי ממשלה שונים. מנכ"ל משרד ראש הממשלה, הד"ר אלי בן־אלישר, שוחח מבניין הכנסת עם דן פתיר, הנמצא במשלחת ראש הממשלה: „פרויקה ואני מגיעים לארץ עם הנחיות," אמר לו פתיר בהתכוונו לתת־אלוף אפרים פורן. פתיר נתן להבין כי הטקסיות תהיה חלק חשוב מהביקור של קארטר. מפכ"ל ה־משטרה רב־ניצב חיים תבורי הזועק ב־אלחוט, בעת שהיה בסיור בצפון הארץ, חזרה לירושלים וכינס מיד את צוות מבצע שער, הצוות שהכין את מבצע ביקור אל־סאדאת.

זאב חפץ, ראש לשכת העיתונות ה־ממשלתית כינס את הצוות שלו בשעת לילה ואמר להם: „יגיעו לארץ עשרות ואולי מאות עיתונאים, שנצטרך לטפל בהם." מאוחר יותר הגיע טלפון מושינג־טון: „יגיעו 2000 עיתונאים."

פסטיבל פורטוגל במלון דן תל־אביב, 17-6 במרץ

בשיתוף חברת אל־על ומשרד התיירות הפורטוגזי.

- להקת פולקלור בתלבושות מסורתיות
- זמרת וצמד גיטריסטים בשירי נשמה
- תפאורה מרהיבה מנופה של פורטוגל
- ארוחות צהריים וערב המוכנות בידי אשפי מטבח פורטוגזיים

בין הסועדים בפסטיבל פורטוגל יוגרלו 16 פרסים:

פרס ראשון

כרטיס־טיסה (יחיד) ת"א־ליסבון־ת"א בחברת אל־על, לינה (לזוג) במשך שבוע במלון בליסבון וטיולים באזור

פרס שני

כרטיס טיסה (יחיד) ת"א־ליסבון־ת"א בחברת אל־על

פרסים נוספים

סופי שבוע, ארוחות בגריל רום ובסברה קופי־שופ

בואו להנות מפסטיבל פורטוגל במלון דן תל־אביב

לפורטוגל רק ~~EL AL~~ אל־על

את המארגנים הטרידה שאלה אחת: כמה זמן ישהה קארטר בארץ? התשובה החצי־רשמית טענה: „עד שלושה ימים," אבל היה מי שדאג להוסיף „עד שלושה ימים ועד בכלל."

הנגב

אדמה, אדמתי

יום־אדמה חדש עלול להתרחש במרחבי הנגב

פינוי הבדואים נמשך. המועמדים לפינוי בימים הקרובים, הן מישפחות בדואיות באיזור אל־בחירה, הנמצא בין שלוש גבעות, 19 קילומטרים מזרחית מבאר־שבע, ליד כביש דימונה־ערד. כוחות המישטרה, מישמר הגבול והסיירת הירוקה נכנסו לכוננות.

באיזור יושבים 6000 בדואים מהשבטים אבו־ג'ואייד, אבו־רביע, אבו־קרינאט ואחרים. הפינוי בכוח יתבצע כנראה על שטח של 70 אלף דונם, לשם הקמת שדה־התעופה צבאי ואזרחי, שיחליף את שדה־התעופה עיסם שבפיתחת־רפיח.

הבדואים מתוחים. ההכנות לפינוי מבשרות להם רעות: בין תל־מלתחה לתל־משאש, לאורך 10 קילומטרים, נחפרו בחרדש שעבר בורות גדולים, במרחק 100 מטרים זה מזה. אנשי מוסד השכינון למחקר ופיתוח, המבצעים מדידות במקום, וקבלנים פרטיים המבצעים קידוחים, קיבלו הוראות שלא לשוחח עם עיתונאים.

מישפחות הבדואים, הגרות באיזור מדורי דורות במיבני־אבן וצריפים, נצטוו על־ידי דויד לבנון, ראש מינהל־מקרקעי־ישראל בדרום, להרוס את מגוריהם ולפנות את השטח עד סוף השבוע הבא.

אנשי הסיירת הירוקה, הידועים בפעילותיהם הברוטאליות נגד הבדואים, ביקרו באיזור לפני כחודשיים, צילמו וערכו מיפוי. חפירות ארכיאולוגיות המבוצעות באיזור, ומכונות למרבה האירוניה „חפירות הצלה", הופסקו השבוע לפתע, ללא כל סיבה הנראית לעין.

למרות שאנשי מינהל־מקרקעי־ישראל טוענים כי לבדואים אין כל בעלות על האדמות בשטחים אלה, ציינו אנתרופולוגים ידועים כי שבטי אל־בחירא כימעט שאינם נודדים ויושבים על אדמותיהם דורות רבים. עתה גבר חשש כי יסולקו מעל אדמותיהם.

במיכתב ששלחו תישעה שיחים בדואים למישרד הביטחון לפני כשבועיים, דרשו „לעצור ולהפסיק כל עבודות חפירה והקמת מיבנים, שנעשות באדמותינו ללא רשותנו. אנחנו אזרחים נאמנים למדינה ויש לנו זכויות כמו לכל אדם אחר, כולל הזכות לשתף אותנו בקביעת עתידנו." ועוד הוסיפו: „אנו מודעים שמעשים אלה של קביעת עובדות מוגמרות בשטח מקלקלים את היחסים הטובים שבין אנשינו והממשלה."

„אם לא תהיה מחשבה זהירה ורצינית לגבי האוכלוסיה הבדואית, עלול להתרחש יום־אדמה נוסף, בנגב, ממש כפי שהיה בצפון הארץ," אמר האינג'ינר רפי לרמן, חבר בוועדה הבין־מישרדית העוסקת בתיכנון הנגב, ביום עיון על עתיד הנגב שהתקיים בשדה־בוקר.

פרקליטיהם של שבטי הבדואים נפגשו באחרונה עם שרים וחברי־כנסת העוסקים בנושאים מישפטיים, והעלו בפניהם את שאלת הפינוי הממשמש ובא. 40 אלף הבדואים הנמצאים כיום בנגב חוששים. בתוך שלושה ימים, בחודש דצמבר 1978, פונו 38 מישפחות מאיזור ליד ירוחם, וחודשים ספורים קודם לכן פונו בכוח 40 מישפחות בדואיות מאיזור המשתרע מדרום לכביש באר־שבע—דימונה. במהלך פעולה זו נהרסו 8 בתים, 12 צריפים ו־25 אוהלים.

בדואים רבים מוכנים היום לוותר על חלק מקרקעותיהם, ולקבל תמורתם מיכסות מים, שתאפשרנה להם לפתח חקלאות אינטנסיבית ולהפוך חקלאים מודרניים לכל דבר.

ברואים

יחידה 102

אחד מהם ייצג את ישראל היפה, השני את ישראל החומסת. מי מהם היה איש אצ"ל, ומי חניך השומר־הצעיר?

על המסך הופיעו שניים: הישראלי היפה והישראלי הלא־כל־כך־יפה.

האחד היה עיתונאי: מרדכי ארציאלי, כתב הארץ בנגב. הוא סיפר על התעללות הסיירת הירוקה בבדואים. התמונה שהצטיירה, ושאושרה בשבוע שעבר על־ידי פסק־דין של בית־מישפט בבאר־שבע, היא של פלוגת־מחץ ברוטאלית, המטפלת ב־בדואים כאילו היו תת־אדם, הפושטת ב־

עיתונאי ארציאלי והשר שרון
שתי פנים של ישראל

שטח כיחידת־קומנדו צבאית, המחרימה עדרים בלי דין ובלי דיין, המכה גברים, נשים וילדים.

השיטות מזכירות מאד את שיטותיה של יחידה צבאית, שקנתה לה שם בשנות ה־50', כאשר ביצעה פעולות־פתע מעבר לגבול, ובכללם פעולת־קיביה המפורסמת בסוף 1953. היתה זאת „יחידה 101".

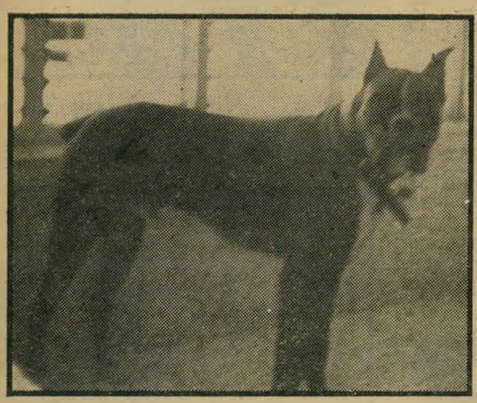
הדמיון אינו מיקרי. כי מפקד „יחידה 101" היה קצין צעיר בשם אריק שרון. הסיירת הירוקה כפופה לשר־החקלאות אריק שרון.

מיהו מי? מול מרדכי ארציאלי ישב מפקד הסיירת הירוקה. הוא נראה כצעיר ישראלי טיפוסי, מגודל־זקן, בעל התבטאות צברית אופיינית. הוא הצדיק את פעולות הסיירת הירוקה, תיאר אותה כמי שמגינה על מולדת ועל אדמות המדינה. לא היו בפיו תשובות משכנעות לטענותיו של ארציאלי, שאושרו על־ידי בית־המישפט.

היה ברור כי מאבק־זוטא זה בטלוויזיה הוא חלק מן המאבק הגדול על דמותם של מדינת־ישראל ואזרחיה — מאבק המתנהל עתה בכל רחבי הארץ, ברחוב, בקמפוסים של האוניברסיטות, בכלי־התיקשורת ובכנסת.

האפתעה באה בסוף העימות. מרדכי („מוטקה") ארציאלי, מגן הבדואים, זיהה את עצמו כלוחם־אצ"ל ותיק, שהוגלה בשעתו על־ידי השילטון הבריטי לקניה. מפקד הסיירת הירוקה זיהה את עצמו כחבר קיבוץ עין־השופט — חניך השומר־הצעיר.

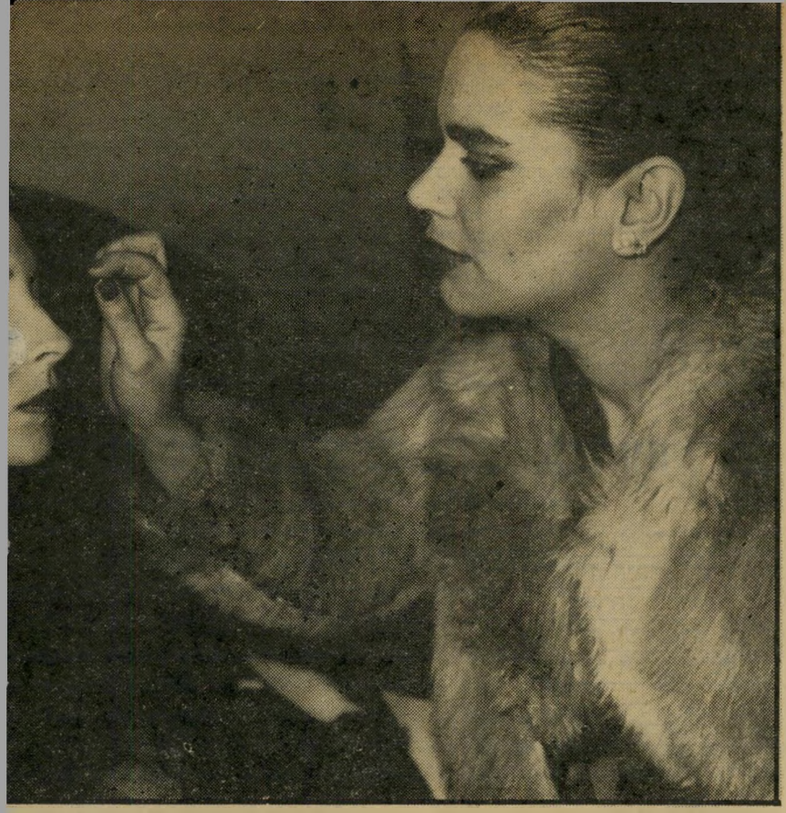

אבד כלב
בוקסר מנומר
העונה לשם אריסטו.
סימנים: חזה לבן, ארבע כפות לבנות, נקודת חן לבנה על הצוואר.
להודיע לטל. 728419.
פרס כספי מובטח.

כולם מדברים על הידוק החגורה.
העולם הזה
מהדק אותה. הוא לוקח רק
7,200 ל"י
תמורת שטח פירסום בגודל עמוד.

בחיה ועליזה בלוס אנג'לס
האחיות הספריות המפורסמות מתל־אביב,
תשמחנה לקבל את לקוחותיהן הישראליים
במספרת
GINTERMANS
בבוורלי הילס
הכתובת:
9641 Santa Monica boulevard
Beverly - Hills
טלפון: 276-3100, 276-3109

חן טרמפ לחייל

יומיים לפני שהגברים הפסידו בסראייבו, ניצחו נשותיהם בזירת האופנה בידאליהו

את הגברים שלחו לקור בסראייבו, יוגוסלביה והן עצמן דיגמנו אופנת קיץ חשופה באביב החם של ידאליהו, ישראל. התוצאה: 87 לגברים ו־101 לנשים.

לקראת יום האם ויובל ה־70 לתל־אביב, החליט אירגון ויצ"ו „לעשות משהו מיוחד". תלמה נרי, מרכזת מחלקת התרבות, פנתה לשלומית אבידן, אשת יחסי־הציבור של ויצ"ו בתל־אביב ואשתו של אמנון אבידן מהנהלת מכבי. שלומית ותלמה אירגנו מסיבה בבית ויצ"ו בידאליהו שהיתה מיועדת לעולות חדשות, נשים צעירות ונשות הגוורדיה הוותיקה של מתנדבות תל־אביב.

שלומית החליטה על „מסיבה פצצה", פנתה לחברותיה הקרובות נשות וחברות שחקני הכדורסל של מכבי והן נענו בשימחה. באותו שבוע קנתה אחת ממתנדבות ויצ"ו, שימלה בחנות תל־אביבית, היא היתה מרוצה ופנתה למתכננת השימלה, תמי בן־עמי עם מ את התצוגה, שהתקי ושלומית אבידן, שג

פסק זמן למול הפסדם הצורם של שחקני מכבי תל־אביב נגד נבחרת יוגוסלביה 87:101 הפתיעו נשותיהם בהופעת מסלול מיקצועית ויפה. בתמונה בין שימלה לחליפה מתחממת

איפור פנינה מנקין, בחורה מטופחת המשגיחה על איפורה בודקת אותו לפני עלותה על הבמה.

ברוד' רונית יועצת יופי, אשתו של טל, לשעבר בכיר שחקני ישראל שהוביל לזכיה באליפות־אירופה.

המכניות

מנקין פנינה אשתו של אריק מנקין, בעבר דוגמנית הבית של „אלסקה" ושחקנית בסירטי הקולנוע הישראלים: „יום הדין" ו„הבנאנה השחורה". היום סוכנת מכירות בחברה אמריקאית לייעוץ עיסקי, המנוהלת על־ידי בעלה אריק. פנינה אם לילד בן שנתיים וחצי, חטובה ויפה. מימין — מישל בל, ידידתו של פול מקקראקן, שהיתה דוגמנית מקצועית בלוס־אנג'לס.

ליזטה, בבקשה לתת מקולקציית הקיץ שלה, ללא תשלום.

הסבה לדוגמנות

על המסיבה דוגמניות היו מירי פיצסקי בת השלוש וחצי ושירה הולנדר בת השנתיים. הדוגמניות „הגדולות" היו: רונית ברודי, מיכל סילבר, שלומית אבידן, פנינה מנקין, מישל בל, ידידתו של פול מקקראקן ותמי בן־עמי ידידתו של אולסי פרי.

חדר ההלבשה היה מלא מפה לפה, אחדות התלבשו ואחרות הביטו, יעצו ועזרו. תמי בן־עמי יעצה בענייני איפור. מיכל סילבר, שגובהה 160 ס"מ, התבוננה מעלה מעלה למרומי קומתה הגבוהה של תמי, ששזרה סרט אדום בזנב־הסוס שלה. מיכל, שלה פני נערה תמימות ונחמדות, נראתה כאילו לא נוח לה בהפגנת היופי הזו: „אני לא דוגמנית, אני אמנית, לומדת במכון אבני ומציירת בבית. רציתי לעשות טוב לאנשים שיהיו שמחים, אז באתי."

תמי, שערה רטוב, מבריק ואסוף לאחור בזנב־סוס, על מיצחה שרשרת פנינים ולאוזניה עגילים גדולים נוצצים, לבושה גרבי־רשת שחורות שאותן היא מותחת מדי־פעם בתנועה קבועה, מיקצועית.

מישל בל, היתה דוגמנית בלוס־אנג'לס. „הייתי רוצה לעבוד גם פה," אמרה המורה לאטית היפה והחטובה, בעלת השיער העשוי בתיסרוקת אפרו. כשהגיעה היתה לבושה בפשטות כנערה רגילה, כשעלתה על המסלול נראתה כאילו נולדה שם: זקופה ומיקצועית.

רונית ברודי, אם לשני ילדים העובדת כיועצת יופי, היא רזה מאד, שערה יורד בגלים עד לכתפיה. שלומית הציעה לה בהתפעלות: „תעשי הסבה לדוגמנות, את

מוכרחה!" ואכן רונית מרחפת על המסלול ומדגמנת בטיבעיות.

פנינה מנקין, אם לילד בן שנתיים וחצי, רואה את עיסוקה העיקרי כאם וכאשה וכשהיא מתפנה מכך, היא הופכת נציגת מכירות של חברה אמריקאית לשירותי מידע עיסקי. פעם היתה דוגמנית בית ושחקנית קולנוע. היא גבוהה, חטובה, שערה מתולתל ושזורים בו פרחים. עיניה כחולות. פנינה בטוחה מאד בעצמה ובהופעתה המרשימה.

שלומית אבידן „מההנהלה", גבוהה ונאה, מתרכזת בצד האירגוני. היא מזכירה לכל אלה שחלילה שכחו: „תזכרו שהכל בא מויצ"ו" היא טובה ביחסי־ציבור יותר מאשר בדוגמנות, והיא דוגמנית טובה!

כשהן מתחילות להוריד את הבגדים מתברר שגם כך כולן נאות מאד וחטובות וכולן לבושות תחתוני מיקרו־מיני.

מובילות לגמר

לפני שריקת הפתיחה מדריכה תמי את חברות הניבחרת: „תלכנה זקוף, טיבעי, ככה בכיף בלי ריקודים ובלי קיפוצים, אנחנו לא קריקטורות." לא ברור מה אמר רלף קליין לבחורים לפני המישחק ביוגוסלביה אבל בוודאי שלא אמר: „חפיף ובכיף".

הן מתחילות, אחת אחרי השנייה. סיבוב ראשון. המנחה, שוקי, מתבלבל בשמות, בבעלים, בחברים וביחסי המישפחה. בהמשך הוא מתרגל אליהן והן אליו. מוסיקה של הבי־ג'יס מחממת את האווירה. ביוגוסלביה קראו „עולה עולה" ליוגוסלבים בידי־אליהו קראו קריאות עידוד למכביות. מאחרי המיגרש קוראות הבנות „מי בתור?" „מי על המסלול?" „תני לי משהו חי ללבן." אחרי שלושה סיבובים נקלט בפי הבנות סלנג של בית־אופנה צרפתי כבר לא קוראים „מה אני לובשת עכשיו?" „תקשרי לי" או „תחזיקי לי מלמעלה," הכל נעשה מיקצועי ומלוטש. אילו ראו אותן הגברים בוודאי היה להם הרבה מה ללמוד.

לקראת הסוף מודאגות נשות ויצ"ו „הכי חשוב זה התצוגה של תעשיות הבית, מוכרחים! אין טעם בלי זה," שלומית מאיצה בניבחרת והן מופיעות בסינרים, כפפות לתנור וכובעי טבחים, חלה נסיגה, הקבוצה עייפה אך מתגברת וממשיכה להוביל לגמר.

כדאי היה לו לרלף קליין להתייעץ בנשים שלו. כך אולי היה חוסך את התבוסה בסראייבו. אך הוא עדיין יכול לקבל תידרוך לקראת המישחק בווארזה.

החברה של אולסי

תמי בן־עמי מדוגמניות הצמרת שבלטה כמו חברה אולסי פרי בהופעתה ובגובהה, הדריכה ויעצה לדוגמניות המתחילות. באחרונה קיבלה מאולסי מתנת יום־הולדת, מכונית.

ברה של מק־קראקן

מישל בל שעליה אמרה תמי בן־עמי „גוף פנדזי", דוגמנית במיקצועה. משמאל שלומית, אשתו של אבידן מהנהלת מכבי, אשת יחסי־הציבור של ויצ"ו תל־אביב. שלומית היתה מיוזמי הרעיון.

סילבר

מיכל, אשתו של לו, הנמוכה מבין דוגמניות ויצ"ו, לוקחת מדת ציור ומחפשת חתן לחתולה סיאמית.

ראיון עם מני כהן, מזכירו של ח"כ צ'רלי ביטון, שזוכה מאשמת רצח

מני כהן, שאלתיאל עוזרי ומשה מורי זוכו על־ידי השופטים בנימין כהן, אליהו וינוגרד ומשה טלגם, מבלי שחוייבו כלל לענות לאשמה.

מיקרה נדיר זה פירושו שהתביעה לא הביאה אפילו „ראיות לכאורה", כדי לבסס את אשמתם של הנאשמים.

היו שלושה עדים שקשרו את הנאשמים לרצח עצמו:

● „הנער" אחמד אושרוף, שהיה הכוכב הראשי. אלא שנער זה, שהיה לכאורה עד־ראייה, מסר במישטרה בערך שמונה גירסות שונות. בתחילה סירב ביכלל לספר מאומה, מכיוון שחשש לחייו, ואחר־כך, בשלב השני של עדויותיו החליף גירסות, סיפר על אנשים שונים שזיהה במכוניות, וגם אחרי הזיהוי של התמונות בביתו של הקורבן עבד טוואשי, שבו זיהה את שאלתיאל עוזרי, זיהה בתחנת־המישטרה שאלתיאל אחר, כאדם אשר נהג ב„אאודי" בליל הרצח. עוד סתירות רבות, מהן מהותיות, מהן מישניות, התגלו בעדותו, כאשר נחקר חקירת שתי־וערב נוקבת על־ידי הסניגורים המוכשרים, ד"ר דויד ליבאי, אליהו קידר ואריה שרעבי.

● איש־מישטרה מראשון־לציון, אשר התיימר לזכור את מיספרה של מכונית ה„אאודי" שבועיים אחרי המיקרה, ולקשרה לבית־דגון. גם עדותו נתקבלה בספקנות על־ידי בית־המישפט.

● הנערה אילנה דדון, שניסתה לזהות את מכונית ה„אאודי", כמכונית שראתה בליל הרצח בבית־דגון, ליד ביתו של שאלתיאל עוזרי. מיסדר־הזיהוי שנעשה עימה נפסל על־ידי בית־המישפט, מכיוון שהסניגור של עוזרי, אריה שרעבי, לא הוזמן כדין למיסדר זה.

מיד אחרי שנפלה עדותו של הכוכב הראשי של התביעה, היה ברור כי התיק עומד על כרעי־תרנגולת.

וכך, כאשר התביעה סיימה את הבאת ראיותיה, קמו הסניגורים ועשו את הצעד הבלתי־מקובל והנועז, וביקשו מבית־המישפט להחליט כי התביעה לא הביאה אפילו „ראיות לכאורה" להרשעת לקוחותיהם, ולזכותם על הסף.

לחיזוק דבריהם ציטטו החלטה של בית־מישפט אנגלי משנת 1962, אשר אומצה בפסק־דין חדיש של השופט מאיר שמגר בבית־המישפט העליון. פסק־דין זה מתיר לזכות על אתר, אם ראיות התביעה התמוטטו בחקירה נגדית, עד שנמצאו בלתי־אמינות על פניהן. אם הראיות שנותרו הן כאלה, שבית־מישפט סביר לא היה מרשיע לפיהן, יש לזכות את הנאשמים על אתר, ולמנוע מהם עינוי־דין.

אחרי שלוש שעות של מתח, כאשר הסניגורים כילו כמה חפיסות סיגריות במיזנון בית־המישפט, כשהם מחכים להכרעת השופטים, הקריא השופט כהן את ההחלטה הנועזת, אשר ניתנה פה אחד, וזיכה את כל הנאשמים ביגלל חוסר אמינותו ועקביותו של עד־התביעה הראשי, אחמד אושרוף.

זיכוי במחצית ראשונה

„ה רבה אנשים קברו אותי כבר. אמרו: ילך מאסר עולם. אבל הנה אני פה, שוכב במיטה שהורישה לי הסבתא שלי, מחבק את האשה שלי. מהעבר השני מתנדנד הילד שלי, טל, בנדנדה שלו. אני מדבר עם חברים שלי בטלפון. עניין יום־יומי, שבשבילי הוא כימעט לא־יאומן. הנה אני פה, חף־מפשע, שלא חוייב להשיב לאשמה.

„ובכל זאת, הנזק שנגרם לי הוא בלתי־ניתן לתיקון, בלתי־ניתן לתיקון!"

מני כהן, מגודל זקן, גבה קומה, רזה בקילוגרמים רבים מהמישקל שהיה לו כאשר הלך לפני כשלושה חודשים לכלא. יש הרבה מרירות בדבריו. הוא משוכנע שנעשה לו עוול בכוונה תחילה. הוא גם בטוח מי אחראי לעוול שנעשה לו. הוא טוען כי חברי־הכנסת אהוד אולמרט הוא האיש שגרם לכך שיבלה את שלושת החודשים האחרונים מאחרי סורג ובריח, בהאשמה החמורה ביותר, באשמת רצח.

הוא מתגורר בדירה בדמי־מפתח בשכונת קטמון בירושלים — לא קטמון הבעייתית, זו של טורי השיכונים המכוערים, של מירבצי העוני והבערות, כי אם קטמון הערבית, לא הרחק מביתו של מי שהיה מפכ"ל מישטרת־ישראל, שאול רוזוליו, לא הרחק מביתה היפהפה של הקונסוליה היוונית בירושלים.

בדירת הקרקע של בית ערבי מתגורר מני כהן ביחד עם חברתו־לחיים, יהודית שטרנברג, ועם בנם בן שמונת החודשים, טל. יהודית, בתו של המלחין אריך וולטר שטרנברג, ילידת תל־אביב וחברת־קיבוץ לשעבר, משמשת כעובדת סוציאלית בשיקום של נוער עברייני מטעם עיריית ירושלים. השניים חיים יחד מזה שלוש שנים, ללא חופה וקידושין, ומחשיבים עצמם כבעל ואשה לכל דבר.

„מה הסיפור?"

ב אותו בוקר של השלושה בדצמבר, כאשר חוליית בלשים בת 15 איש באה לעצור את אביו, היה טל עם אמו בדרכו אל בית־המטפלת.

מה בדיוק קרה באותו יום? מספר מני כהן:

„בשעה שמונה בבוקר הופיעו פה 15 בלשים, דפקו בדלת. אחד היה עם אקדח שלוף. הוא אמר לי: מני כהן, לא לזוז! שאלתי: מה הסיפור? אמרו לי שמחפשים רכוש גנוב. ברוב טיפשותי לא ביקשתי צו־חיפוש. פיתאום ראיתי שחוץ מ־15 בלשים ואקדח שלוף יש גם כלב, ומכניסים אותו לדירה שלנו. יהודית והילד היו בדרכם החוצה. פחדתי שהילד ייבהל מהכלב.

„אחרי זמן קצר הגיע צ'ארלי ביטון, כמינהגו מדי בוקר. הוא בא לקחת אותי לכנסת. ביקשתי מיהודית שתלך לעבודה, והיא הלכה. מכיוון שלא חשבה שיש כאן עניין רציני.

„צ'ארלי שאל את השוטרים מה העניין. עם השוטרים. זהו שקר מתועב. היה בין השוטרים לבין צ'ארלי ויכוח. זה הכל.

„ראיתי שהעסק מתחמם, וידעתי שאם הם יוציאו את צ'ארלי בכוח אני אתערב, ואנחנו שנינו נקבל מכות, כי הם 15 ואנחנו שניים. אמרתי לשוטרים: אני רוצה שיהיה עד.

„אחר כך לקחו אותי למטה הארצי. בניידת אומר לי שוטר אחד, בשלב מסויים: זו אשתך האשה שהיתה בבית? אמרתי לו: אני לא נשוי. מבחינה עקרונית אני מתנגד לכפייה דתית, ואני נגד נישואין דתיים.

„מה הוא עונה לי על זה, השוטר? הוא אומר לי: מאיפה אתה יודע שזה הילד שלך? הוא בלונדי, ואתה שחור!

„אמרתי לו אם תגיד את הדבר הזה, אני אחנוק אותך. הוא שמע שאמרתי אחנוק אותך, ישר כבל לי את הידיים באזיקים.

„שיבוא איזה שוטר מסריח ויגיד לי על טל שהוא לא הילד שלי? ולמה? ביגלל שאני לא נשוי לאמא שלו! מה אני צריך, הכשר מאיזה רב לאהבה שלי ליהודית?

„גם ברית לא רציתי לעשות לילד, בדרך שעורכים אותה. חיפשתי רופא. שיעשה לו את הברית בדרך רפואית סניטרית. לא מצאתי. אני חושב שכל הטכס של ברית־המילה הוא ברברי. חותכים לילד, הוא בוכה, כואב לו, ואנשים אוכלים וסובאים.

„אני בא ממישפחה מאוד מסורתית לעומת זאת יהודית באה מבית אתאיסטי מוחלט. המישפחה שלי דור רביעי בארץ. כשהיתה הברית של טל, המישפחה אכלה צהריים, ויהודית ואני התחבאנו במיטבח. לא יכולנו לסבול את הטכס הזה."

מני כהן לוקח נשימה ארוכה. יהודית מגישה קפה ועוגות. היא רזה, עדינת־פנים

מני זעד כהן

יהודית כהן

„לא, אתה פיקח, אתה ממזר גדול, אנחנו יודעים עליך את הכל!"

ואינטליגנטית מאד. היא מספרת כי במשך כל שלושה חודשי מאסרו של מני היתה בטוחה כי חפותו תוכח.

היא מכירה את עברו של הגבר שלה. ברור לה לגמרי שבמיסגרת עבודתו הפוליטית הוא אינו נפגש עם מרצים באוניברסיטה, כי אם עם אנשי־שוליים, וביתה פתוח לפניהם. הבחורה, שהיתה חברת קיבוץ בית־קמה, ילדה טובה מבית ייקי, תומכת בגבר שלה לכל אורך הדרך. לדבריה היא מקבלת גיבוי מלא ממישפחתה.

„מוח מזהיר"

מני: „במטה הארצי קיבלה אותי חבורת קצינים שאמרה לי: מני, יש לנו מידע עליך שאתה אחד מסוחרי־הסמים הגדולים בארץ, אחד המוחות המזהירים בעולם הפשע, שאתה מבריח הירואין, סוחרים בסמים. מה הם עונים לי: לא, אתה פיקח, אתה ממזר גדול, אנחנו יודעים עליך הכל."

מני כהן טוען כי נדהם כאשר קרא בצו־החיפוש כי הוא מבוקש על רצח ביפו. הוא מודה כי הכיר את עבד טוואשי בבית־הסוהר רמלה. האומנם לא ידע מאומה על הרצח?

מני: „לא ידעתי שום דבר, חוץ ממה שקראתי בעיתונות. התעניינתי בפציעה של עבד טוואשי, כי אני מכיר אותו מבית־הסוהר, כשישבתי שם בין 1970 ו־1974, על ניסיון להבריח חשיש.

„הייתי אז ילד קטן וטיפש, ואם הייתי מצליח להבריח את החשיש, הייתי גומר עם כדור בראש, והיו מוצאים אותי בנהר האדסון. מזלי שנתפסתי. טוואשי היה שפוט חמש שנים על נסיון לרצח. לא היינו מיודדים במיוחד. הוא היה בחור שקט ונחמד, ערבי, והיתה לי סימפטיה לערבים. ההיכרות ביניינו היתה שיטחית. ידעתי מיהו, הוא היה שקט, אבל אלים אם מתחילים איתו. הוא דקר כמה אנשים בכלא. כך היכרתי את טוואשי."

מני כהן: „בזמן המאסר הייתי צריך להיחשב לאסיר שקט וטוב, כי זו היתה עבירה ראשונה שלי. הם קראו לי אישיות מתסיסה, וההגדרה שלהם לא היתה רחוקה מהאמת. התנאים בכלא היו איומים. אז אירגנתי שביתת־רעב.

„הכניסו אותי ל־44 יום לתא של מטר רוחב על 2 מטר אורך, תא חשוך ומבודד. כשהייתי צריך משהו, הייתי צריך לצעוק שעה עד שאחד הסוהרים היה שומע אותי. הייתי האסיר היחידי במדינת ישראל שהוחזק זמן כה ממושך בצינוק. דעתי כימעט נטרפה. כשהוציאו אותי החוצה, הוכיתי בסנוורים. לא יכולתי לראות, חשבתי שהתעוורתי. זה חוץ מהכמות שהוכיתי בראשי, ללא רחמים. במשך כל ארבע השנים שהייתי אסיר הועברתי מבית־סוהר אחד למישנהו, כשרוב הזמן אני בבידוד."

„הרגו אותי במכות"

מני כהן טוען כי הוא בחור אינטלי־גנטי ומשכיל. „למרות שלא היתה בידי תעודת־בגרות," הוא מספר, „למדתי שנתיים פסיכולוגיה וסוציולוגיה באוניברסיטת ניו־יורק." כשהשתחרר מהכלא, החליט לעבוד עם נוער עברייני וללמוד מישפטים. הוא נפגש לשיחה עם מי שהיה היועץ המישפטי לממשלה, פרופסור אהרון ברק, אז דיקן הפקולטה למישפטים באוניברסיטה העברית. הפרופסור הבהיר לו שאין טעם לאפשר לו לימודי־מישפטים, מכיוון שלישכת עורכי־הדין לא תאפשר לעברייו לקבל רישיון.

כשראה שאינו מתקבל לפקולטה למישפטים, השלים את לימודי הבגרות שלו במשך שלושה חודשים. הוא התקבל לעבודה בעיריית ירושלים, כמדריך חבורות־רחוב, ועבד בשכונת־מצוקה, שכונת אזבסטונים. מאוחר יותר הועבר למוסררה.

כאן הכיר את צ'ארלי ביטון ואת הפנתרים השחורים, והחל להיות מודע לבעיות הסוציאליות גם מבחינה פוליטית. ביחד עם שני מדריכי־רחוב נוספים, אלי קריסטל ומאיר שגיב, הקים ועד ציבורי, שבראשו עמד שר־הרווחה הנוכחי, ד"ר ישראל כץ. הוועד נקרא מוסררה למען עצמה, ונרשם כאגודה עותומנית.

מני עבד במוסררה שישה חודשים בהתנדבות. עד שנשבר, והקים ביחד עם אלי קריסטל את החצר הירושלמית לפרנסתו. הוא הבין, לדבריו, בעיקבות שיחות עם צ'ארלי ביטון, כי השינוי בשכונות־המצוקה חייב לבוא מהצד הפוליטי, ובמקום לעסוק בכיבוי־שריפות כדאי לרוץ לכנסת.

הוא נרתם למערכת־הבחירות של צ'ארלי ביטון, ודרש שהפנתרים ילכו עם רק"ח. באותה תקופה היו לו בעיות בחצר, שהפכה מקום־מיפגש פופולרי, ותפסה את מקומה של הגלריה הקטנה המפורסמת. „המישטרה הרסה את המקום. ביקשנו רשיון, ולא אישרו ביגלל עברי הפלילי. שבועיים אחרי שעזבתי, קיבלו רישיון.

„באותה תקופה התנפלו עלי חמישה שוטרים, היכו אותי לעיני המפיק מיכה שגריר ועורך־הדין דני וילדמן. המישפט מתנהל עד היום. הם תבעו אותי לדין שאני התקפתי אותם, אחרי שהרגו אותי ממכות, ויש לי תעודות על זה."

„החומר והתיק של צ'רלי"

מה נטפלת המישטרה למני כהן, אם הוא באמת כל־כך בסדר, אם אמנם אין לו כל קשר לסחר־בסמים, כפי שהוא טוען, אם אמנם כל פועלו הוא פוליטי־סוציאלי? מה יש למישטרה נגד מני כהן?

מני כהן: „לדעתי היה פה ניסיון מכוון להכפיש את שמו של צ'ארלי ביטון. הם פוחדים ממה שקורה. אנחנו יושבים על חבית של אבק־שריפה, והם יודעים את זה. צ'ארלי חושף את מה שהם מנסים להסתיר, והם החליטו לסבך אותו דרכי. לא טוב להם שהוא יושב בכנסת.

„והיה עוד גורם חשוב. בתקופה שהיה הסיפור שלי עם ההקלטות וח"כ אהוד אולמרט, הפכתי להיות האוייב מיספר אחד שלו. הוא שונא אותי שינאת־מוות. הוא התחיל להפיץ עלי שמועות שאני סוחר־סמים. הוא מעביר עלי דיווחים למישטרה, מספר סיפורים.

„זמן קצר לפני שנעצרתי ישבנו במיזנון הכנסת, צ'ארלי, אני, והעיתונאים נחום ברנע וישראל הראל. אולמרט ישב סמוך, וברנע אמר לו, בצחוק: 'זה בסדר, אולמרט, אתה יכול לדבר, מכשיר ההקלטה סגור!'

„מה השיב לו אולמרט? 'כן, אבל תיזהר שמני לא ישים לך חשיש בכיס.' התנפלתי עליו, צעקתי עליו שהוא רודף פירסומת, נוכל, רמאי, רציתי להכות אותו, עד שבאו הסדרנית והפרידו.

„במשך שנתיים מתנהלת חקירה סביבי, קוראים לכל מיני אנשים למטה הארצי וחוקרים עלי. שלוש פעמים נסעתי במיסגרת פוליטית לחו"ל. בכל פעם הפשיטו אותי עירום, בדקו ועיכבו אותי שעות."

כיצד החלה מעורבותו של צ'ארלי ביטון בפרשה? כיצד התגלגל הסיפור כאילו הח"כ הוא מבריח הרואין? גם לכך יש למני תשובה בדוקה:

„באחת הנסיעות, צ'ארלי ואני עמדנו שעות והיכינו שיגמרו לי את החיפוש. אמרתי לשוטר בצחוק: 'חביבי, אתה עובד לשווא, כל החומר בתיק של צ'ארלי, ואתה לא יכול לפתוח את התיק, כי הוא חבר־כנסת ויש לו חסינות.' איש־הביטחון לקח את זה ברצינות, וכך לדעתי נפוצה השמועה, סתם משטות.

„אבל המלוכלך האמיתי בכל הפרשה הוא אולמרט. הוא ליכלך עלי ועל צ'ארלי כל הזמן. עיתונאים באו אלי בכנסת, ואמרו לי: אולמרט אומר שאתה סוחר־סמים. אמרתי להם: הייתי פעם חבר של אולמרט, ויש לו שלוש גלויות שהוא שלח לי מהונג־קונג. עד כמה שידוע לי, הונג־קונג היא מרכז־הסמים."

על אבק־שריפה

ך בכך זאת, איך הסתבך מני כהן בפרשת הרצח?

מני: „טוואשי אמר למישטרה שהוא ראה אותי הרבה פעמים עם שלתי — זה שאלתיאל עוזרי, הילד שהביאו בתור עד, הכניסו לו לראש מני מני, הוא קלט דני והחליט שאני דני מבית־דגון. אני לא דני מבית־דגון, ואני לא חבר של שלתי. אני מכיר אותו דרך משה מורי, שהיה איתי בכלא, ושהוא בחזר זהב.

„כשאירגנתי את הפגנת האסירים, היה שלתי אחד מהמארגנים. הוא נראה לי בחור פיקח, עם הרבה חוכמת־חיים. הוא לא עבריין. אין לו עבירות קודמות. המישטרה טוענת שהוא סוחר־סמים. למעשה הוא סוחר־מכוניות, ויש לו דוכן לירקות.

„בטח שאני אכיר אנשים כאלה. כשאני הולך ליצור קשר עם אנשים במיסגרת העבודה שלי בפנתרים, אני לא הולך להרצליה־פיתוח ולסביון, ולא הולך לפגוש את אורי אבנרי או את פרופסור לייבוביץ.

„הקשר שלי עם האנשים האלה הוא דרך המיפלגה. חלק גדול אני מכיר מבית־הסוהר. אני עובד בשכונות־העוני, ושם מתרכזים עבריינים. זה הולך ביחד.

„אנחנו יושבים על אבק־שריפה. אנחנו יושבים על חומר־נפץ מרסק. במשך כל התקופה שאני מכיר עבריינים, לא שמעתי שמדברים כך. אנשים רוצים לרצוח שוטרים. בכלא רמלה ישחטו סוהרים עם סכיני־גילוח, שופטים יירצחו. בבית־הסוהר יש מיטען אדיר של מרירות. אני שומע שם דיבורים כמו: שהיטלר לא גמר את העבודה עם האשכנזים.

„הארץ הזו הולכת לקראת פיצוץ. אם לא עכשיו, אז עוד חמש שנים. תשמעי מה שאני אומר לך: אנחנו יושבים על חבית חומר־נפץ. המישטרה מתעללת בעצורים. נוער השוליים הופך לנוער עברייו. אנשים דפוקים ממורמרים. התוצאה הרת־האסון לא תאחר לבוא."

נאומו חוצב להבות של הפוליטיקאי מני כהן. כשמנסים להחזיר אותו למציאות, קצת קשה בכל זאת להתעלם מהעובדה שבית־המישפט קבע, כי יש לכאורה ראיות לכך שהוא וחבריו הם חבורה העוסקת בסמים, ושלכאורה היה לה מניע לרצח.

מני: „השופטים אמרו 'לכאורה', והעתונות מפרשת לא נכון. מבחינה מישפטית, ברגע שלא נדרש ממני להשיב על האשמה, אין לי הזדמנות להפריך את עניין ההשתייכות לחבורת־הסמים.

„זוכיתי מכלי צורך להשיב, מבחינה מישפטית זה No case to answer. זאת אומרת, לא היה מקום להגיש כתב־אישום. בפעם הראשונה בתולדות המישפט הישראלי.

„אני לא רצחתי, ואני לא שייך לשום חבורת־סמים. כשהשופט אומר 'לכאורה', הוא מתכוון מראייה ראשונה, וראייה ראשונה אינה ראיה שאני שייך לחבורת סמים.

„אני חוזר ומצהיר: אינני שייך לחבורת־סמים, אינני עוסק בסחר־בסמים, ולצערי לא ניתנה לי האפשרות להוכיח זאת בבית־המישפט, כי לא ניתן לי להשיב על ההאשמה לפני התלטת בית־המישפט.

„אני חוזר לכנסת בראש זקוף, ואמשיך לשמש כמזכירו הפרלמנטרי של ח"כ צ'ארלי ביטון."

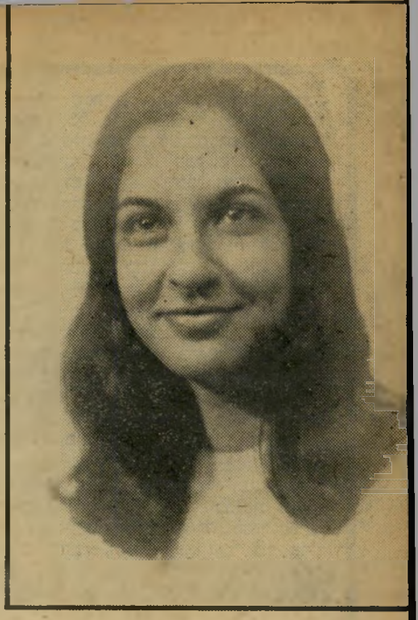

ח"כ ביטון
לא הלך מכות

שרית ישי

תעלומת הריגתם של זוג הטייסים בחירבת ברק

רצח כפול בבגדי אחד

הדסה כפי שהצטלמה בתמונה ה־רישמית של תיקי חברת אל־על שבה עבדה וזכתה להערכה רבה.

אורי בתמונה למעלה נראה כשהוא מקבל את דרגות הקצונה. ל־מטה: עם עוזי נרקיס בעבודה משותפת.

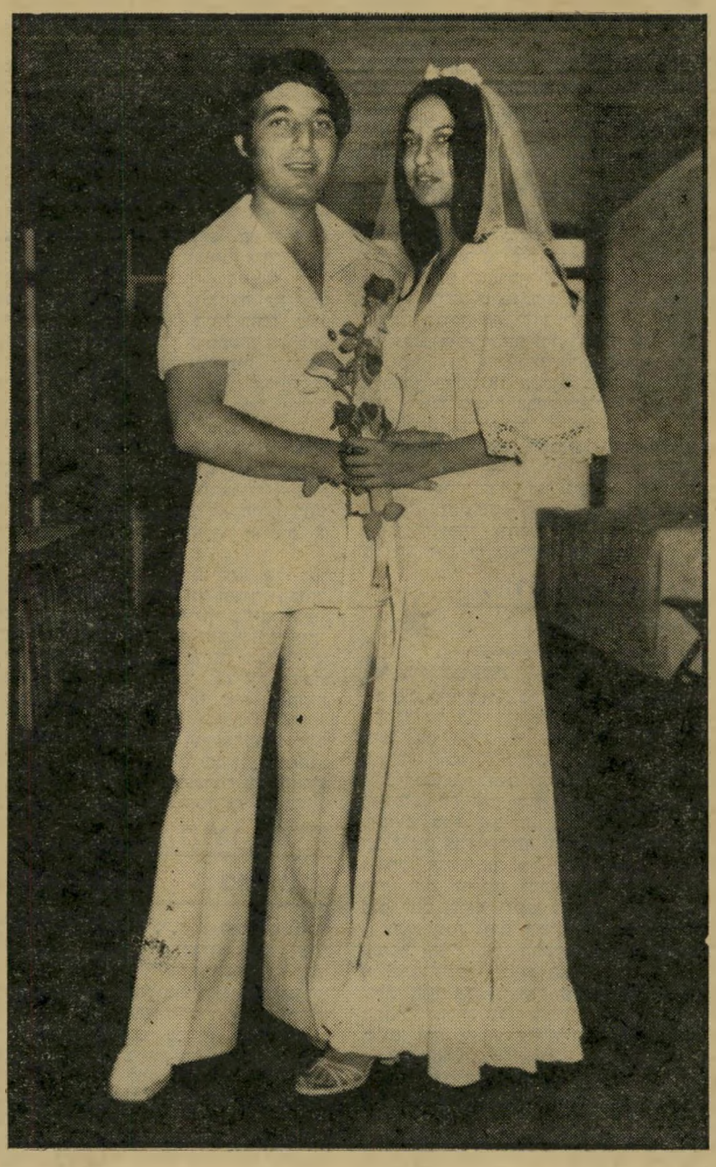

ביום הששי האחרון קרא עורך־הדין עוריאל ברק לחדרו במישרד עורכי־הדין שלו, לעורך־דין צעיר העובד עימו, אמנון גולן. היחסים בין ברק ובין גולן הם על מישור אישי יותר מאשר בין מעביד לעובד. אמנון גולן הוא קרוב משפחה של ברק. „אורי לא טילפן כבר כמה ימים, אולי תקשר אותי איתו. אני חושב שהוא צריך את המכונית שלי לסוף השבוע.״

אורי היה בנו של עזריאל ברק ובן דודו של אמנון גולן. אמנון התקשר. ענתה לו מזכירה אלקטרונית וקולו של אורי סיפר כי הוא ואשתו הדסה אינם בבית. האב החליט להשאיר לבנו הודעה על מכשיר ההקלטה וביקש ממנו להתקשר.

„אני כבר עובד הרבה זמן עם ברק,״ סיפר אמנון ימים אחדים אחר־כך. „הוא אוהב את הבן שלו, אבל היחסים ביניהם הם לא כאלה שכל יום מטלפנים אחד לשני. אני לא זוכר אף פעם שהוא טילפן אל אורי סתם ככה, עד ליום הששי האחרון.״

התחושה של האב היתה נכונה. כעבור שעות אחדות הבין אמנון עד כמה היא היתה נכונה. שוטרים הגיעו למישרד ופנו לחדרו „קרה אסון. תעזרו לנו לספר את זה לאדון ברק.״ פנו השוטרים אל אמנון „אורי ואשתו נרצחו.״ אמנון יחד עם שני השוטרים נכנסו לחדרו של ברק.

בליל הכלולות הדסה ואורי ברק בליל נישואיהם, שנערך לפני חמש שנים. לדיברי בני המישפחה וידידיהם של הזוג היו הדסה ואורי זוג אוהבים, אשר סרבו להפרד זה מזו אפילו לדקות אחדות. נהגו לטייל בלילות יד ביד שעות ארוכות לבשל יחד במיטבח, להצטלם יחדיו ובעיקר לחלום ביחד את חלומם הגדול שעמד בפני מימוש: עיר הטבעונים שבה העיקר יהיה איכות החיים.

בן־הדוד של אורי בישר לאב את הבשורה הנוראה. עווית קלה חלפה בפניו של האב. הוטל עליו לספר את הבשורה הנוראה לאשתו, לאמא של אורי.

המראה התמים נתגלה כמזעזע

אותה שעה היתה מישפחת בנימין ביום עיון של התעשייה האווירית בערד. בנימין, עובד ותיק של התעשייה האווירית, וכאשר הוא נשלח מטעם העבו־דה ליום עיון בבית־מלון בערד, החליט לקחת עימו את אשתו, ו„לעשות חופשה קטנה.״ בשעת הצהריים של אותו היום התכנסו רבים מאורחי בית־המלון לייד הרדיו כדי לשמוע את החדשות מביקורו של מנחם בגין בוושינגטון. מוושינגטון לא היו בשורות, אך באותה שעה עודע לשני בני־הזוג כי בתם הדסה, דיילת ותי־קה באל־על ובעלה אורי, נרצחו.

יום קודם לכן, ביום החמישי שעבר, הבחינו שני קיבוצניקים שטיילו בחבל לכיש ב„זוג אוהבים, השרועים זה לייד זה בצד מכונית פיאט צהובה. לא חשדנו בכלום.״ סיפרו אחר־כך שני הקיבוצני־קים למישטרה. „הכל נראה תמים כל־כך. אבל סיקרן אותנו מה עושים בני הזוג במקום כה נידח. למה דווקא כאן החליטו לאהוב.״ הקיבוצניקים הסקרניים התקרבו אל הזוג. רק כשהגיעו קרוב מאד למכונית. נתגלה להם מראה זוועה. הגבר ששכב קרוב יותר למכונית נראה כישן. מלבד שתי פגיעות מתחת לעינו, דבר לא הבדיל בינו לבין אדם החוטף תנומה. לעומתו פרצופה של האשה היה מזעזע. פניה היו מרוטשות, ונותרה מהם עיסה של בשר ודם והמוח שפוך. הקיבוצניקים המבועתים מיהרו לעבר הכביש הקרוב. הם עצרו רכב סיור של צה״ל והזעיקו את החיילים.

כעבור יומיים של חקירות מישטרה, יכו־לים חוקרי מישטרת קריית־גת שתוגברו בחוקרים מירושלים לתאר את הרגעים האחרונים של אורי והדסה ברק. הם ישבו על בליטה בקרקע, התבוננו במפה מוגדלת של האיזור שהיתה פרושה לפיהם, קילפו אשכוליות שהביאו עימם ולגמו מטרמוס קפה. הרוצח האלמוני התגנב מאחוריהם עד למרחק קצר. נראה שבני הזוג לא הבינו כי הוא זומם רעות. ברובה צייד בעל עוצמה רבה, ירה הרוצח בפניה של הדסה. שני רסיסים מאותו הכדור פגעו בפניו של אורי, הישר מתחת לעין והרגו אותו במקום.

הרוצח לא הסתפק בכך. הוא תלש מ־צווארו של אורי את שרשרת הזהב שעליה קמע, נטל עימו שתי מצלמות משוכללות ויקרות שהיו לייד שני בני הזוג, לקח את טרמוס הקפה ואת תיק המיסמכים של אורי שהיה בו גם כסף. במכונית הוא לא פגע, אם כי הקפיד לקחת את מפתחותיה.

בפני החוקרים עמדו ארבע גירסות לגבי זהות הרוצח. הגירסה האחת אמרה כי היו אלה מהבלים מסביבות חברון הקרובה. גירסה אחרת היא כי הרוצח היה שודד, יהודי או ערבי. הגירסה השלישית, שנב־דקת, היא כאילו הרוצח היה מאנשי העולם התחתון או מסוחרי הסמים אשר היתה לו פגישה עם בני הזוג.

רק כעבור שעות אחדות של חקירה הועלתה הגירסה הרביעית שבה מאמינים עתה מרבית החוקרים: שהרוצח היה צייד ללא רישיון אשר הסתובב באיזור.

אף אחת מארבע האפשרויות לגבי זהותו של הרוצח עדיין לא נדחתה, והמישטרה

שתי הגופות מוטלות על הארץ - חוקרי המישטרה והפאתולוג פותחים בחקירה

מנסה לחקור בכל אחד מהכיוונים. את הגירסה כי היה זה איש פת"ח דוחים כמה מהחוקרים. בכל מערכת החבלות שנעשו בארץ לא השתמשו המחבלים אף פעם ברובי ציד. זה נשק בלתי נוח להם.

לגבי הגירסה השנייה כי היה זה שודד, קיימות כמה עובדות הדוחות אותה. אומנם מי שרצח את בני הזוג נטל חפצי ערך, אולם סימנים אחדים מעידים על כך שזה לא היה שוד דרכים, סוג השוד המתוכנן היחידי היכול להיות באיזור זה. העובדה שהרוצח לא לקח את המכונית, אף היא מחזקת את הסותרים אפשרות זו.

הצייד פתח באש

כ אשר צוות החקירה התעסק ב־חייהם של בני הזוג, הם הבינו כי האפשרות השלישית, עולם התחתון או סמים, אינה מתקבלת על הדעת. בשנים האחרונות הפכו אורי והדסה ברק טבעו־נים. תורת היוגה אותה הם למדו, הביאה את בני־הזוג אל הקבלה ואל היהדות. אורי, מי שהיה לפני שנים רבות דמות ידועה בבורסת החתיכים של רחוב דיזנגוף בתל־אביב, והדסה, דיילת ותיקה שכבר ראתה את העולם הגדול, התחילו לנהל בחודשים האחרונים אורח חיים דתי. הדסה נהגה להדליק נרות, אורי קרא את הפטרת השבוע והחל מתבל את מישפטיו במילים מהמיקרא, ואף לא הסיר את כובעו מעל ראשו. הוא והדסה נרשמו לקורס בקבלה. סמים אינם מתיישבים עם האמונה ועם אורח־החיים הדתי. גם לגבי מגע עם הער־לם התחתון החליטו חוקרי המישטרה כי הוא בלתי אפשרי. אורי והדסה מעולם לא היו קשורים עם מישהו מעולם הפשע. שניהם התפרנסו יפה ושניהם חלמו אותו החלום. חלום הקמת ישוב כפרי, אשר יהיה מבוסס כולו על שהרת הטבע ועל טהרת הסביבה. ישוב שיהיה כפר ומלון של טיבעונים ולידו מיפעלי יצור למזון טיבעוני, „ממש כמו במיקרא," וגן בוטני גדול. חלום זה אינו משתלב עם קשר כלשהו עם עולם הפשע.

אט־אט נראה כי האפשרות הרביעית, היא ביותר המציאותית ביותר. שבוע לפני הרצח, טייל באותה סביבה שלמה גודוביץ, איש החברה להגנת הטבע. גודו־ביץ ידע כי באיזור מסתובבים ציידים ללא רישיון הפוגעים בכל בעל־חיים הנקרה על דרכם. אחד מהם, אשר רצה „להראות" לאנשי החברה להגנת הטבע כי הוא „מצפצף" עליהם, אף הפריש חלק מציד יומו ותלה את גווית החיות על השלטים האוסרים על הציד.

גודוביץ הבחין באחד הציידים המסתובב בשטח ורצה לעצרו. אולם אותו צייד, שהוא בלתי ידוע עדיין, פתח עליו באש. רק בנס הצליח גודוביץ להיצמד מכדורי רובי הצייד של הצייד ולהשיב אש בעוזי שאותו נשא.

אורי ברק לא נשא עליו נשק כמו גודוביץ, למרות שהכיר היטב כלי־נשק. מילחמת יום־הכיפורים עברה אליו באוגדה של ברן. אורי עצמו נפצע בביטנו במיל־חמה וראה כיצד רבים מידידיו הלוחמים נופלים או נפצעים. במהלכה של המיל־חמה הועלה אורי על־ידי ברן לדרגת סרן. אולם המילחמה „עשתה משהו" לאורי. הוא חזר ממנה רגוז ונזעם. „אצלנו בבית הוא קיבל חינוך לאהוב את המולדת, לאהוב את צה"ל," סיפרה השבוע אימו רחל, „אבל כשהוא חזר מהמילחמה הכל היה ממוטט אצלו. הוא הבין כמה היה הביזיון גדול והפך להיות כמעט פציפיסט."

אורי נולד „חצי שעה לפני שהתחלפה השנה," כפי שמספרת אימו, „ב־31 לדצמ־בר 1944," בבית־החולים הדסה על הר הצופים בירושלים. הוא נקרא על שם אחד מהקורבנות של מישפחת ברק במילחמות ישראל, דודו אוריאל שנפל בשירות ה־פלמ"ח במילחמת העולם השנייה. במיל־חמת העצמאות פונו אורי ואמו מירושלים. כאשר האב עזריאל ממשיך להילחם בבני־רה. אחרי המילחמה הצטרף האב למישׂ־פחתו שבתל־אביב ומאז, עד לפני שנים אחדות עת עברו בני־הזוג ברק להרצליה, גרה המישפחה בתל־אביב.

ידידות עמוקה

מ ורי בית־הספר לדוגמה זוכרים עדיין את אורי. „הוא היה תלמיד מצטיין, מן גאון כזה קטן," סיפרה השבוע אחת ממורותיו מאז. „בשעורים רבים הוא לא היה משתתף. הוא פשוט הקדים את הכיתה וידע החומר, אז שיחררנו אותו משעורים רבים." את לימודי התיכון למד אורי בעירוני א' בתל־אביב וסיים את לימודיו בגיל שבע עשרה וחצי.

צה"ל איפשר לאורי ללכת ללמוד במיס־גרת העתודה האקדמאית, במקום להתגייס מייד. אורי רצה ללמוד את מדעי הגרעין, אך אז אפשר היה ללמוד מדעים אלה רק לתואר שני, ואורי פנה ללמוד אלקטרו־ניקה. כעבור שנתיים נמאסו עליו לימודי האלקטרוניקה והוא החליט להתגייס. אחרי קורס הקצינים הגיעה מילחמת יום־הכיפו־רים שבה לחם אורי בחזית המרכז. אחרי המילחמה נשאר לשרת במימשל הצבאי בשכם, שם גם הכיר את אלוף פיקוד המרכז עוזי נרקיס.

בין האלוף לסגן הצעיר נקשרו ידידות עמוקה והערכה הדדית. כאשר השתחרר נרקיס מצה"ל ועבר לעבוד במחלקת העליה והקליטה של הסוכנות היהודית, השתחרר גם אורי, ועבר לעבוד עם נרקיס כדוברו. אז הכיר אורי את מיקצוע העיתונאות מצידו האחר, מנקודת המבט של הדובר, והחליט לעסוק במיקצוע זה. הוא התקבל לעבודה בצהרון ידיעות אחרונות, עלה במהירות רבה בשלבים השונים של עבו־דת העיתון והפך אחד מעורכי הלילה שלו.

באותה תקופה הכיר אורי את הדסה. אז כבר היתה הדסה בעלת הגוף התמיר והשיער הארוך והגולש, דיילת ותיקה באל־על. הדסה ילידת הודו, בת לעדת בני ישראל, הגיעה לארץ כשהיתה ילדה קטנה עם הוריה ישר לקיבוץ גשר הזיו. אחרי שנים אחדות בקיבוץ הבינו הוריה כי אינם יכולים להתאקלם בו, ועברו לחת־גורר בלוד כשהאב מתחיל לעבוד בתעשייה האווירית. הדסה סרבה לוותר בקלות על חיי הקיבוץ ונשארה שם עוד שנתיים, אולם אחר־כך חזרה לבית הוריה.

אחרי שהשתחררה מצה"ל התחילה הדסה לעבוד כדיילת אוויר באל־על. כשנתיים לפני מילחמת יום־הכיפורים היא פגשה במסיבה את אורי. מאז היו השניים ביחד. אחרי תקופה קצרה של היכרות הם עברו להתגורר זה עם זו, ואחרי שאורי שוחרר משירותו הצבאי הם נישאו.

הדסה המשיכה לעבוד באל־על. היא ניסתה לשלב את עבודתה עד כמה שאפשר עם חיי המישפחה שלה. כאשר היתה בטיסות סרב אורי לצאת מהבית. „אפילו לסבא וסבתא שלו, שגרים בנתניה, הוא לא רצה לנסוע לבקר כשהדסה היתה בטיסה," סיפרה השבוע אימו. „הוא תמיד היה אומר, נחכה עד שהדסה תחזור."

אורי הירבה לנסוע עם הדסה לחוץ־לארץ. כמה מנסיעותיהם היו נסיעות טיול, כמו הנסיעה להודו שבה פגש אורי לראשונה את בני משפחתה של הדסה מאלה שלא עלו לארץ, או נסיעתם האחרו־נה לספרד לפני כחודשיים. אולם לאורי היו גם נסיעות עבודה. בשנתיים האחרו־נות הוא הכין ביסודיות רבה את פרוייקט הכפר הטיבעי שלו והקים שלוש חברות אשר עסקו ביבוא. חברה אחת יבאה לארץ מכשיר אלקטרוני מיוחד המבריח עכברים וחולדות משדות. צה"ל התעניין במכשיר שייבא אורי, ערך בו בדיקות ועמד להזמין כמות גדולה שלו. החברה השנייה עסקה ביבוא מוצרי מזון טיבעוניים ואילו החברה השלישית ייבאה לארץ סבונים ומוצרי קוסמטיקה העשויים מחומרים טבעיים.

במשך שלוש עשרה שנות עבודתה ב־אל־על, מהן חמש השנים שבהן היתה הדסה נשואה לאורי, היא לא הפסידה אף טיסה אחת „גם כשהיה לה חום גבוה היא היתה יוצאת לטיסה," סיפרה השבוע דיילת ידידה של הדסה. במשך 13 שנה לא, וביום הרביעי האחרון כן.

נראה כי הדסה ואורי החליטו לנסוע שוב לשטח שאותו בחרו כדי להקים עליו את הכפר הטיבעוני. לשבוע הבא הם קבעו עם ראש המועצה המקומית לכיש. כי יביאו אליו את המשקיע שלהם מארצות־הברית, אשר היה צריך להגיע לארץ, וכנראה רצו להיות שלמים עם החלטתם לגבי האתר ולוותר אפילו על הטיסה של הדסה. אורי והדסה אהבו את האיזור בן 500 הדונם שאותו בחרו עבור הפרוייקט שלהם שעמד בפני מימושו. היו להם סיבות רבות לאהוב אותו ועוד סיבה אחת. אחת החורבות שבאיזור נקראת חירבת ברק, וייתכן שבני הזוג ראו בכך אצבע מכוונת משמיים.

„הם מתו ביחד," אומרת אימו של אורי „וזה אולי טוב. אם היה מת רק אחד מהם, השני לא היה מצליח להחזיק מעמד בלעדיו." ואילו אחד מחוקרי המישטרה מוסיף: „לא רק שהם מתו ביחד. הם נהרגו מאותו הכדור." לבני מישפחתו של אורי יש לכך משמעות רבה. „היו כאלה שכינו אותם רומיאו ויוליה. היו כאלה שכינו אותם כך וכפפה. הם השלימו אחד את השני. אהבו זה את זו. לא נפרדו לדקה, כאשר לא היו מוכרחים בגלל הטי־סות של הדסה. תענוג היה לראות אותם ביחד. במשך שעות הם היו מטיילים ב־לילה, ברחובות יד ביד. במשך שעות הם היו יושבים מול צמח, ממתינים עד שעליו ייפתחו, כדי לצלם אותו, כל אחד במצלמה שלו. במטבח שלהם היו שני כסאות גבוהים ליד משטח השיש. הם היו מבשלים ביחד. היא חותכת את הירקות והוא מבשל. היא אופה והוא מטגן. הם עשו הכל ביחד והכל באהבה."

הנידון

(המשך מעמוד 27)

הדרות, הוא קורא עז מהיך הי־משא־המתן בעיתונים.

כל עוד היה שמץ של תיקווה כי בגין יגיע בכל זאת לחתימת הסכם־שלום, ולוא גם בדרכים עקלקלות, היתה זאת רק בעייה אישית. עכשיו, כאשר מגיעים הדברים אל סף התהום, שוב אין זה עניין אישי בלבד.

כמנהיג, כאיש־מדיני, כאדם הי־מסמל מדיניות, חייב עתה עזר וייצמן לשאול את עצמו: האם מותר לי להישאר בממשלה זו?

■ ■ ■

גם וולייצמן אין, למעשה, מיפלגה משלו. אומנם, בניגוד לדיין הוא שייך למיפלגה גדולה — לתנועת־החרות וללי־כוד. לציבור הרחב יש אמון רב אליו. במישאלי דעת־קהל, הוא עומד באופן קבוע לפני בגין, במרחק ניכר.

אולם אם תיערך מחר בבוקר התמודדות בינו ובין בגין, אין ספק כי הרוב המכריע של תנועת־החרות יתייצב מאחורי בגין.

יכול אדם לשאול: אם כן, איזה רווח יצמח לווייצמן, ולעניין שהוא מייצג, מפרישתו מן הממשלה?

זוהי שאלה לגיטימית. אך זו פחות לגיטימית השאלה החפוכה: האם בכלל מותר לאיש כמוהו לי־הישאר בממשלה, המוביל לאסון?

בממשלת ישראל קיים עיקרון האחריות הקולקטיבית — לא רק להלכה, כחוק, אלא גם למעשה. העובדה שחבר־הממשלה הת־נגד למעשה או למחדל של הממשלה אינה פוטרת אותו מן האחריות לכך.

■ ■ ■

אם יישאר עזר וייצמן בממשלה זו, הוא יישא באחריות כבדה מאד.

כחבר־הממשלה, הוא יהיה שותף לאחריות לאחד האסונות הגדולים בהיסטוריה של עם־ישראל: החי־מצת ההזדמנות החד־פעמית, ש־נפתחה עם בואו של אנוור אל־סאדאת לירושלים.

אך על שר־הביטחון רובצת אחריות נוספת, שהיא כולה שלו.

בכל פעם שנראה כאילו נפתח סיכוי חדש לשלום, עושה ממשלה זו מעשה פרובוקטיבי. כל המעשים הפרובוקטיביים האלה מתחוללים בשטחים המוחזקים, אשר שר־הביטחון מופקד עליהם.

מעשי הדיכוי בשטחים, הריסת הבתים בבולדוזרים, צווי־המעצר, הפגיעה במיסגד המכפלה, שיטות־החקירה, איסור הפעילות המדינית הלגיטימית של ראשי־הערים — כל זה נעשה בהכרח בחתימת שר־הביטחון או פקודיו.

שמו של עזר וייצמן הוא כיום נכס לאומי. במצריים, בעולם הערבי כולו, בארצות־הברית, ברחבי העולם, הוא מסמל דמות מסויימת של ישראל — ישראל נקייה, ישרה, הרוצה בשלום.

זהו נכס לעתיד, נכס שיהיה חיוני אם וכאשר תיווצר אי־פעם הזדמנות חדשה לשלום.

האם מותר להרוס נכס זה? ולשם מה?

■ ■ ■

פריסה של שני שרים מרכזיים אלה, אינה אקט הפגנתי חסר־תכלית.

כאשר יוזמת־השלום עומדת על עברי פי פחת, וכאשר מתחיל להתברר גם לציבור הרחב כי ממשלת־בגין אינה מסוגלת להביא את השלום — יכולה פרישה זו להניח על הממשלה את ה־מהלומה המכרעת, שתביא להתפרקותה.

זהו מעשה חיוני ופטריוטי. כי ברגע שהברירה היא בין המשך קיומה של ממשלת־בגין ובין חיסול סיכויי השלום ברורנו — חפצת ה־ממשלה היפצת חובה לאומית.

● ● ●

מאמר זה נכתב, כמובן, לפני שנודע על נסיעתו של קארטר לישראל. יוזמתו הדרמתית של קארטר נובעת מאותה תחושה, שהביאה לכתיבת דב־רים אלה: ההרגשה כי יוזמת־השלום הגיעה אל עברי־פי־פחת. אם תסכים ממשלת־בגין עתה, תחת לחץ אמריקאי מאסיבי, לקבל את דרי־שות־המינימום להשגת השלום — טוב. מוטב מאוחר מאשר ביכלל לא. אם לא, יהיה צורך חיוני להפיל אותה מייד. והחובה הזאת תהיה מוטלת על שני השרים.

שני הילדים נחנקו באמבטיה - לכבאים לא היו

מוות ביגנב

אחד משני הילדים שנחנקו: אריק חיימזאדה
„מה שנתן לנו את העידוד היו הילדים"

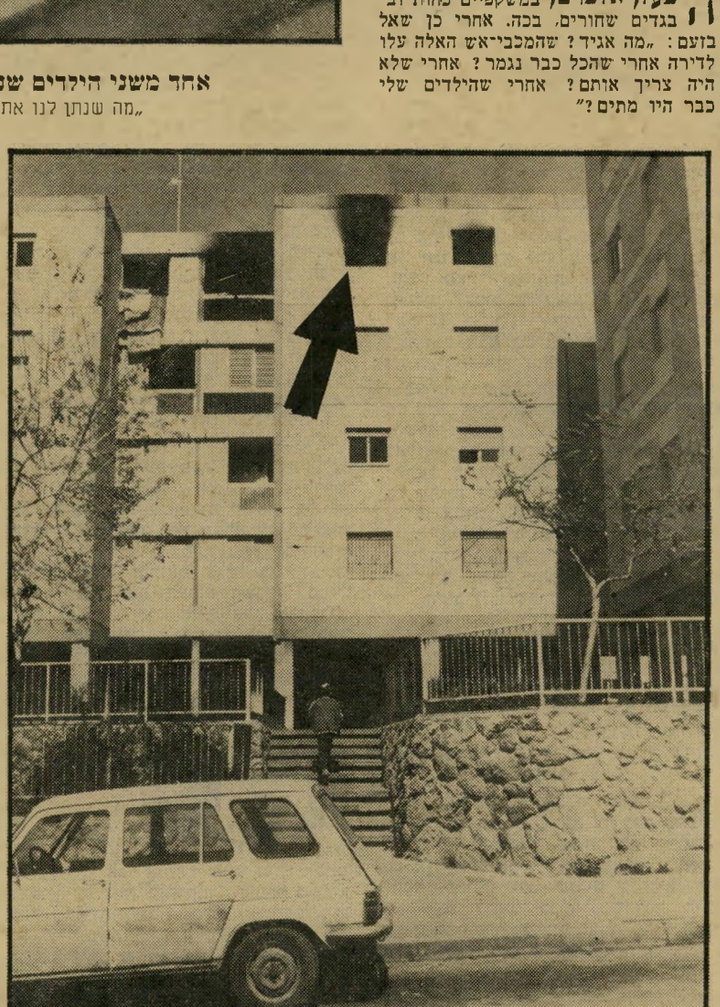
על הריצפה השחורה, בין ערימות פיח ושלדי רהיטים שרופים, היה מוטל בקבוק פלסטיק לבן עם פיטמת הנקה. איש מהשכנים לא ידע להסביר, איך נותר הבקבוק שלם ולבן בתוך גל של פיח שחור. על הבקבוק היתה כתובה המילה „צ'יקו" שמשמעה — ילד קטן.

לא היה כבר כל צורך בבקבוק. הילד הקטן, שכנראה לגם ממנו יום לפני כן, ניספה בדליקה שהשתוללה בבית, בשעות אחר־הצהריים של היום החמישי שעבר. גם עגלת הטיול שהיתה מונחת במירפסת, על ערימת בגדים, נראתה מיותרת. ישראל חיימזאדה הספיק לחיות 11 חודשים בלבד. הוא נחנק למוות בחדר האמבטיה. גם אחיו, אריק, בן ה־3 וחצי ניספה בדליקה.

בדירה, באחד הרחובות הסמוכים, ישבו השבוע שבעה האם, בת־שבע (24) והאב אלברט (30). האם, שרושת פנים ומתהלכת כסהרורית, ניסתה כבר להתאבד שלוש פעמים בקפיצה מהמירפסת. היא אינה ריאה טעם בחייה. גברים חסונים החזיקו בה בכוח ומנעו ממנה מלעשות זאת, ונתנו לה תרופות הרגעה. אך מראה דירתה השרופה, הנשקפת מחלון בית חמותה, ברחוב חלמית בגבול יפו—בת־ים, מזכיר לה שוב את השעות הנוראות של היום החמישי שעבר.

„בריא כמו פרח!"

הבעל, אלברט, במשקפיים כהות וב־גדים שחורים, בכה. אחרי כן שאל בזעם: „מה אגיד? שהמכבי־אש האלה עלו לדירה אחרי שהכל כבר נגמר? אחרי שלא היה צריך אותם? אחרי שהילדים שלי כבר היו מתים?"

הדירה השרופה ברחוב חימית 1 ביפו
„ראיתי עשן יוצא מהגג, ותריסים בוערים עפים"

„היתה לנו תקופה יפה מאוד ביחד," התייפחה בת־שבע. „התחתנתי בגיל 16 וחצי. לא עבדתי והתרכזתי בילדים האלה, ובילדות, אורית בת ה־6 ושרוני בת ה־2 וחצי. אפילו כשהתחילו הצרות, ניסינו להתגבר, ומה שנתן לנו את העידוד היו הילדים. תשאל את הגננת שלהם איך הייתי אמא לילדים, איך טיפלתי בהם, הם כימעט לא היו חולים. לשהיה ישראל בן 40 ימים, היה חולה, בפעם היחידה. מאז היה בריא כמו פרח. התקופה היפה נגמרה כשאלברט איבד את העין."

אלברט חיימזאדה הוא מוכה גורל. אובדן שני ילדיו היה רק שיא בשרשרת אסונות שהתרגשו ובאו עליו. לפני שנה וחצי הוא איבד את עינו הימנית בתאונת עבודה. לאחר מכן פרצו גנבים לחנות ההלבשה החדשה שלו ורוקנו אותה, אך האסון בשבוע שעבר היה הנורא מכל.

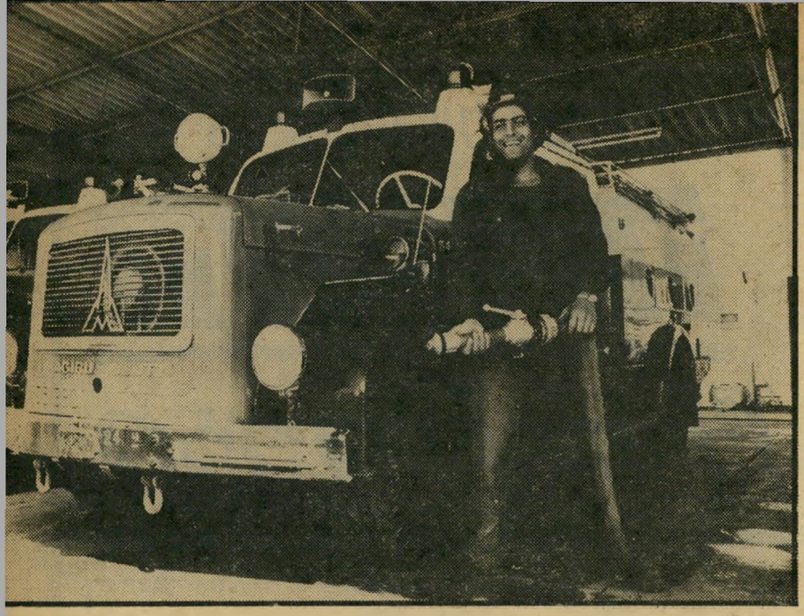
יהושע, שכנם לקומה של מישפחת זאדה, ראה את פריץ השריפה כשחזר ממקום עבודתו והחנה את רכבו במיגרש החנייה. „ראיתי עשן יוצא מהגג, תריסים בוערים עפים. אנשים התחילו לרוץ לבניין. גם אני. דהרתי למעלה וראיתי את אשתי בפתח, כשהיא בהלם ורועדת. היא רק צעקה: ילדים בתוך הבית! הילדים בבית?! נכנסתי לדירה. הילדים ישנו. הוצאתי אותם במהירות ושמתי לה אותם בידיים והיא רצה איתם למטה. העברתי דליי מיים לאנשים שניסו לפרוץ לדירה ולכבות את הדליקה."

„קיללתי כבאים ושוטרים"

מה קרה באותו יום חמישי נורא אחר־הצהריים? בת־שבע חיימזאדה יצאה מדירתה בשעה 3.30 אחר־הצהריים, כדי להביא את בתה שרון ממעון ויצו, הנמצא במרחק שני רחובות מביתה. ילדתה ה־גדולה, אורית, נמצאה באותה שעה בבית סבתה. „השארתי את הדלת פתוחה, אף

סולמות הידראוליים ומסיכות חמצן

עיצומים?

פעם אני לא משאירה את הדלת סגורה. גם עכשיו השארתי אותה פתוחה, ומישהי הציתה לי את הדירה," טענה בבכי. אבל לדברי השכנים חלף זמן יקר בנסיונות לפרוץ לדירה. על פי ההשערה, הצית הבן אריק גפרור והלהבה שלו אחזה בווילונות — ובדירה כולה.

"אילו מכבי־האש היו מגיעים עם כל הציוד, אולי אפשר היה להציל את אריק," טענו תושבים נרגשים בשכונת גיבעת־התמרים, שהיו עדי־ראייה למתרחש, וחל־קם השתתף בנסיונות להציל את הילדים. האם צדקו או שרק הפירסומים על העי־צומים שנוקטים מכבי־האש זה כחודשיים גרמו להם להתבטא כך? קשה לדעת.

מכונית כיבוי אחת, שהגיעה בשעה 4.05 אחר־הצהריים, לא הועילה. היא לא היתה מצויידת בסולם הידראולי, שה־יה מאפשר לכבאים לטפס במהרה לקומה הרביעית ולהשתלט על הדליקה. אך לא זו בילבד. תיארה שכנה: "צילצלתי למיש־טרה ואמרתי: תשלחו מייד מכבי־אש! אבל אחרי שהם הגיעו, ראיתי אותם עולים בלי מסכות־חמצן. עלו וירדו, ושוב עלו וירדו, ורק אז באו עם מסכות חמצן!"

טענה דומה השמיע יהודה חונן, בחור שרירי וגדל־גוף, צבע במיקצועו. יהודה וחברו מאיר ("מילו") אזוט היו בין הרא־שונים שפרצו לדירה וחיפשו את התינוקות בין הלהבות.

יהודה חונן: "זה היה כששמעתי כבר את הסירנות של מכבי־האש. אמרתי ל־עצמי: שריפה. מה איכפת לי? אבל פיתאום נזכרנסו שוב. "יצאנו. כשנכנסנו בפעם ה־רביעית, מילו קיבל סחרחורת. הוא כימעט התעלף ונשען על הקיר. ואז הוא הרגיש שזו דלת."

מאיר אזוט: "לא מצאנו דבר. כשהיינו בחוץ, בת־שבע רצתה להיכנס לתוך האש. הדפנו אותה לאחור. קיללתי אותה. לא ידעתי שהיא האמא של הילדים. שישה כבאים עלו בריצה, הסתכלו בעשן ובאש ואמרו: אין לנו מסכות־גז, בואו למטה. הם ירדו.

"נכנסנו בפעם הרביעית, והסתחררתי מהעשן. נשענתי על הקיר, וכשהרגשתי שזאת דלת, זה הקפיץ אותי, העיר אותי. בעטתי בה והיא נפתחה. גל של עשן שחור פרץ וכיסה אותי. זה היה חדר־האמבטיה. מישששתי וגיליתי את הילדים על הארץ, שוכבים ליד הדלת בצורת ר"ש, זה ליד זה. העברתי אותם ליהודה, והוא העביר אותם החוצה. רציתי החוצה. יהודה נשאר לחפש את הילד השלישי, שחשבנו שהוא בפנים. תפסתי את שני הילדים ורצתי למטה כמו מטורף. בדרך קיללתי כבאים, שיטרים ושכנים. מה יכולתי לעשות? היו לי שני ילדים בידיים!"

"לי אין רשות לדבר"

למה, בחצר, ניסה רופא להציל את אריק הפעוט בהנשמה מפה לפה. הילד הגיב ונשם, ולרגע נדמה היה כי יותר בחיים, אך הוא נפטר בדרך לבית־החולים. ישראל, בן 11 החודשים, ניספח כנראה עוד בדירה.

שאלות רבות התכוון העולם הזה להפנות אל חתנת־הכיבוי ביפו, כדי לקבל את גירסת הכבאים על מה שאירע. איש מאנשי־התחנה לא הגיב. העולם הזה הופנה אל התחנה הראשית ברחוב באזל, אל חבר ועד־העובדים רפאל עבו. "רק הוא יכול לדבר. או המפקד יעקוב ריטוב. לי אין רשות לדבר מילה, אני עלול לעוף מכאן. ולאבד את המישרה שלי," אמר כבאי צעיר.

השגת תגובה מפורטת מפי אחד הנוגעים בדבר, או מעיריית תל־אביב, שהכבאים הם עובריה, היתה משימה בלתי־אפשרית.

מן הראוי היה להציג לפני המעורבים מיסמך המבשר על החרפת העיצומים של הכבאים. המיסמך נכתב לפני שבועיים על־ידי ועד־עובדי המחלקה לכיבוי־אש. הוא נועד לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, ולמכותבים אחרים. הרי תוכנו ב־מדוייק:

הנדון: חידוש החרפת העיצומים.

מאחר שהעיריה אינה מתייחסת לתבי־עותינו הספציפיות בצורה ענייינית, ואינה מוכנה לבוא לקראת הכבאים, נאלצים אנו לחדש את החרפת העיצומים הבאים:

(1) תחנות־המישנה יוחזרו לתחנת באזל.

(2) הכבאים ייסעו לפי החוק, ולא יעברו באור אדום.

(3) הכבאים לא יסכנו נפשם, ולא ית־חילו בפעולת הכיבוי לפני ניתוק זרם החשמל על־ידי חברת־החשמל.

(4) הכבאים לא יוציאו אישורי־בטיחות למישטרה.

כל האחריות מנקיטת צעדים אלה יחולו על הנהלת העיריה.

על החתום: ועד עובדי מכבי־אש תל־אביב, מזכירות, בצירוף שלוש חתימות.

האם רואה העיריה את עצמה כאחראית לאסון, אם אמנם יתברר כי הכבאים נקטו בעיצומים בשעה ששני פעוטות נפחו את נשמותיהם בבית מישפחת חיימזאדה?

לבקשת ראש עיריית תל־אביב הורה שר־הפנים להקים ועדה שתחקור מיקרה זה, ומיקרה מוות של ישישה, בדליקה שאירעה בצריף בשכונת שפירא לפני כחודש. בראש הוועדה עומד אלוף־מישנה (מיל.) ישעיהו ("אסקה") שדמי, ומטרתה: "לבדוק האם היתה הזנחה או פעולה לא נכונה מצד הכבאים."

"העיצומים נגקטים משום שהכבאים דורשים ש־14 קציניים שלהם יועלו בדרגה, ולא על רקע תשלומי־שכר. בקשר למיקרה הזה צריך להבדיל בין סנקציה ורשלנות. אם הכבאים באו בלי סולם הידראולי, אולי היתה זו הזנחה ואולי לא," אמר מנהל שירותי עיריית תל־אביב, פינחס להב.

מלישכת דובר העיריה נמסר, כי עמיקם שפירא, הדובר, מסייר בחוץ־לארץ. מח־ליפו, אבנר הלוי, אמר כי אינו מתמצא בנושא והפנה את השואל למפקד הכבא־ים יעקוב ריטוב.

יעקוב ריטוב, מפקד "תחנת האם" ברחוב באזל, חייב תשובות על כמה שאלות. בין השאר:

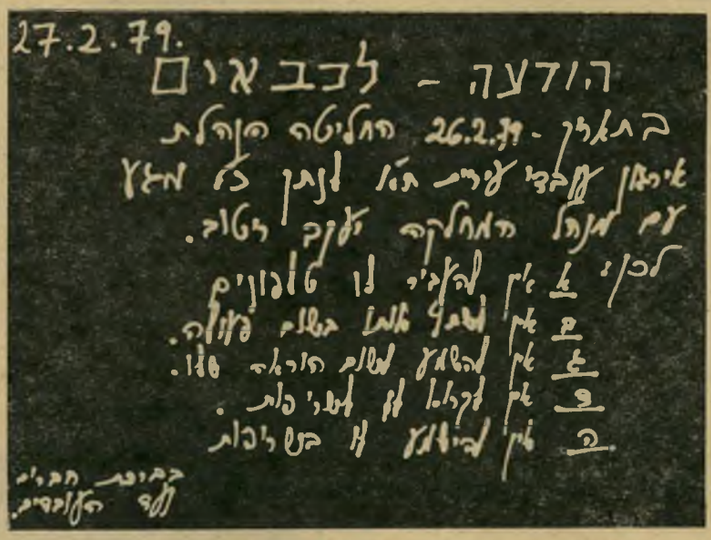
- מהי גירסת מכבי־האש, בקשר לכל אשר התחולל ביום החמישי אחר־הצהריים בבית מישפחת חיימזאדה ובכל הקשור לפעולת הכיבוי?
- כיצד ייתכן שמכונית־כיבוי הגיעה לאתר השריפה ללא סולם הידראולי, שהיה מאפשר גישה מהירה לדירה, הנמצאת בקומה הרביעית?
- מהי תגובתו על דברי עדי־הראייה, שטענו כי הכבאים עלו וירדו פעמיים כדי להביא מסכות־חמצן?
- מדוע נכחה במקום, ברגעים הקרי־טיים, מכונית־כיבוי אחת בלבד?

שאלות אלה הופנו גם אל רפאל עבו, חבר ועד עובדי מכבי־אש בתל־אביב. עבו התבקש לענות גם על שאלה נוספת: במיכתב המבשר את החרפת העיצומים, נכתב כי "תחנות־המישנה יוחזרו לתחנת־באזל". האם כבר הוחזרה התחנה ביפו, הנחשבת תחנת־מישנה, לתחנת־באזל?

כשנעשה נסיון לפנות אל מנהל מחלקת כיבוי־האש בעיריית תל־אביב, יעקוב רי־טוב, היתה התשובה בטלפון כי "אין מע־ירים שיחות לריטוב בגלל העיצומים, ועקב החלטת הנהלת אירגון עובדי עיריית תל־אביב, שנתקבלה ב־2 בפברואר."

כשאותר לבסוף, סירב ריטוב להגיב, למרות שהורשה לכך על־ידי לישכת דובר־העיריה: "אנו נמצאים היום במצב של עיצומים. לא נוח לי להתייחס לנושא."

גם רפאל עבו בחר להגיב במישפט קצר אחד: "אסור לי לענות לך. זה יעלה לי במישרה שלי."

ההודעה בתחנת הכבאים
"תחנות המישנה יוחזרו לתחנת בזל"

האב אזברט
שרשרת אסונות על מוכה גורל

האם בת־שבע
"אני יגדעת שאשתגע"

שמעתי את האם צורחת בהיסטריה: הילדים שלי! הילדים שלי! זה הקפיץ את מילו ואותי. עלינו כמו מטורפים לדירה בקומה הרביעית. כבאי אחד הוציא את פקקי החשמל במיסדרון וירד למטה. הדלת היתה פתוחה, ומתוכה יצאו עשן שחור וסמיך ולהבות אש. שני בחורים שפכו דליי־מים, ולא יכלו להיכנס. היה עשן שחור, ואי־אפשר היה לראות כלום.

"נכנסתי לאש. מילו אמר: אני הולך לחפש את הילדים, אתה תכבה את האש עם הדליים. מילו שם סודר רטוב על הפנים שלו, ואני מצאתי סמרטוט בדירה שממול. קיבלתי דליי־מים מהבחורים ב־מיסדרון, וניסיתי לכבות את האש. מילו חיפש. שמענו כל הזמן שיש בדירה שלושה ילדים. חיפשו בסלון, בחדר הילדים וב־מיטבח, ולא מצאנו אפילו ילד אחד.

"כמעט נחנקנו. יצאנו החוצה למיסדרון,

דן פיינרו מדווח על פסטיבל הסרטים בברלין: על נאצים ואנטי־נאצים

השואה חוזרת לברלין

הסרט על השואה: „דויד"
המסר הציוני

התכונה לא היתה מתכונותיהם ה־בולטות של מארגני פסטיבל הסרטים ה־29 בברלין. שאם לא כן, אפשר היה למנוע הרבה תקלות ובושות, ולעבור את המאורע בשקט ובשלווה, כיאה לפסטיבל אמנותי. אם כי לא ברור, אם אכן טוב לפסטיבל שיעבור בשקט ובשלווה. קצת רעש ומהומה יכולים רק להוסיף לפיר־סומת. ומבחינה זו, לא היה לברלין במה להתבייש.

בראש ובראשונה, השערוריה הקשורה לצייד הצבאים (ראה עמודים 57—56) היתה כימעט מתוכננת. הרוסים הזהירו מראש את הנהלת הפסטיבל, שלא יוכלו להבליג על „הצגת סרט המציג את הנוייס־נאמים הגיבורים כרוצחים סאדיסטיים." אך וולף דונר, מנהל השימחה בברלין, התעקש להציג את הסרט כבר ביומו ה־שלישי של הפסטיבל. ומה שקרה, קרה. ולמי שתמה מדוע לא העביר דונר את הסרט ליומו האחרון של הפסטיבל (כפי שעשו היוגוסלבים רק לפני חודש בבלגרד), כדי לנטרל אפשרות של פרישה, מוצעים שני הסברים. הראשון — דונר יערוך את המדור התרבותי של השבועון רב התפוצה דר שפיגל, החל בחודש מאי. לכן היא נהג בפסטיבל כמינהג לואי ה־15, שאמר: „אחרי המבול"; ההסבר השני — דונר הרגיש שהפסטיבל עומד להיות פושר מדי. לכן חיפש הזדמנות ליצור סביבו התעניינות. הוא מצא.

לא שלעניין לא היו גם צדדים מבדחים. כמה מאנשי ההנהלה, שזעמו על התגובה הרוסית, לא יכלו להתאפק והתוודו, בסודי סודות, שכל המישלחות הפורשות, לפני שארזו את מזוודותיהן, דאגו ללכת לגזבר ולגבות את דמי האירוח בברלין, שהובטחו להם לכל משך הפסטיבל.

אפשר לספקפק גם בתבונה של בחירת הסרטים שהוצגו. אמנם על הנייר הרשימה נראתה מבטיחה ומרתקת, אבל מסתבר שלא די בשמות גדולים כדי שיהיו סרטים גדולים, וכמה מן הסרטים עוררו פשוט מבוכה בצופים.

ערפדים בצבעים מרהיבים

דרט מיפגשים עם אנשים חשובים של פיטר ברוק הוא אחד הקישקושים היומרניים ביותר שנעשו אי־פעם. הוכחה נוספת שגאון בתיאטרון אינו בהכרח גאון בקולנוע. ארנסטו של סאלבטורה סאמפרי (יוצר שהצטיין בעבודות כמו אישה מן עומדת) הוא האלטורה מיסחרית שבה מגוון הבמאי את סטיותיו המיניות. במקום לטפל, כהרגלו, בנער מתבגר המתעלס עם אשה מבוגרת, הוא מטפל הפעם בנער מתבגר המתעלס עם גבר מבוגר, עם נער מתבגר, וגם עם נערה מתבגרת. ממש עושר דרמתי מופלג. אין פלא שכאשר הכריזו השופטים, בטכס הסיום, על פרס המישחק למיקלה פלאצ'ידו (המגלם את המאהב המבוגר של הגיבור), התקבלה ההחלטה בשריקות בוז רמות.

מיצעד הסרטים במישקל־נוצה נמשך גם עם שמות מבטיחים יותר. מקורביו של פרנסואה טריפו הסבירו שהוא עשה את אהבה נמלטת כדי לעזור לידידו, השחקן ז'אן־פיאר לאו, העובר תקופה קשה ביותר. אולי זו מחווה אנושית נאה, אבל אין היא משנה את העובדה, שאהבה נמלטת אינו יותר מהתלה. ז'אן מורו, כבמאית, השתמשה בסימון סיניורה ואדית קלבר (שחקנית תיאטרון גרמניה, מאד באופנה), אבל כל מה שהוציאה מתחת ידיה הוא מסע נוסטלגי צבעוני, סימפטי, אבל רדוד.

פול שראדר, מחבר נהג מונית שהפך לבימאי, ניסה בסרטו השני, שחקנית ה־פורנו, לשלב את אימת הכרך עם הפורי־טניות השמרנית של הפרובינציה, ועם רמזים להצצות מאחרי הקלעים של תעשיית המין. אבל הכוונות עלו בהרבה על התו־צאות. ואילו וורנר הרצוג, אחד מנערי־הפלא של הקולנוע הגרמני, החליט שגם הוא יכול להיות וירטואוז, ושיחזר מחדש סרט קלאסי על ערפדים, בשם נוספראטו, מבלי להוסיף מאומה, מבחינה רעיונית וצורנית, פרט לצבעים מרהיבים.

גם דרמות אנושיות קטנות אפשר היה ל־גלות מפעם לפעם. אדי קונסטנטין, סופר כוכב לשעבר, צבט את הלב, כשהוא מצומק, חיוור ועייף. הוא בא להקליט תקליט בגרמניה ועבר דרך הפסטיבל, מתוך תיקווה לטיפת־זוהר שתנחת גם על כתפו.

טרנס סטאמפ, מי שהיה הנער היפהפה של הקולנוע הבריטי, הולך ומאפיר.

ג'ולי כריסטי, שנמנתה על צוות השופ־טים, הולכת לה לבדה רוב הזמן, כשהיא לבושה כסטודנטית, שיערה גזוז בתיספורת קצרה, דמוי נער, ומצטרפת ביום האחרון של הפסטיבל למחאה נגד צייד הצבאים, שלא ראתה קודם לכן, משום שהסרט לא נמנה על הסרטים המשתתפים בתחרות.

אבל למי שאוהב קולנוע כל הדברים הללו הם שוליים.

פסטיבל סרטים לא נמדד לפי מספר הכוכבים שבו, ואפילו לא לפי רמת הסרטים המוצגים בו. הפסטיבל רק מציג סרטים — הוא אינו עושה אותם — ואם היבול השנתי איננו משופר או מגוון אין זו אשמתו של הפסטיבל.

מיהו יהודי?

דה היה גם הפסטיבל של המיקריות המוזרה. למשל, הפרס הראשון ניתן לסרט בעל מסר ציוני, דויד, שבו הגיבור מסיים את הסרט כשהוא עולה לארץ־ישראל לצלילי ארצה עלינו וחוקצה כחולה. ואילו פרס שני הוענק לסרט אלכסנדריה מדוע, המוקיע את הציונות. שעה אחרי הצגת דויד הזמין איש מצפן מריו אופנ־ברג את הישראלים שבין באי הפסטיבל לצפות בסרט תעמולה חדש משלו, הדרך הקשה לפלסטין, שהוא סרט אנטי־ציוני לעילא ולעילא.

בעיקבות הסרט השוודי הקיסר, שגיבורו הוא צעיר מוגבל בשכלו, הוצג סרט אחר, אלברט מדוע, שהוא סיפור אמיתי של איש מגודל מידות ומוגבל, המשמש נושא לעגם של כל בני כפרו, עד שהוא מתאבד. השחקן הראשי בסרט, שישחק את עצמו, אכן מת לאחר ההסרטה, במוסד לחולי־נפש. הסרט זכה לפרס הביקורת, והיה בהחלט הפתעה נעימה, מאחר והוא פרי עבודתו של בימאי צעיר, יוזף רדל, שזו היתה עבודת הגמר שלו בבית־הספר ל־קולנוע. הוא עשה זאת משום שהכיר אישית את השחקן הטרגי הזה.

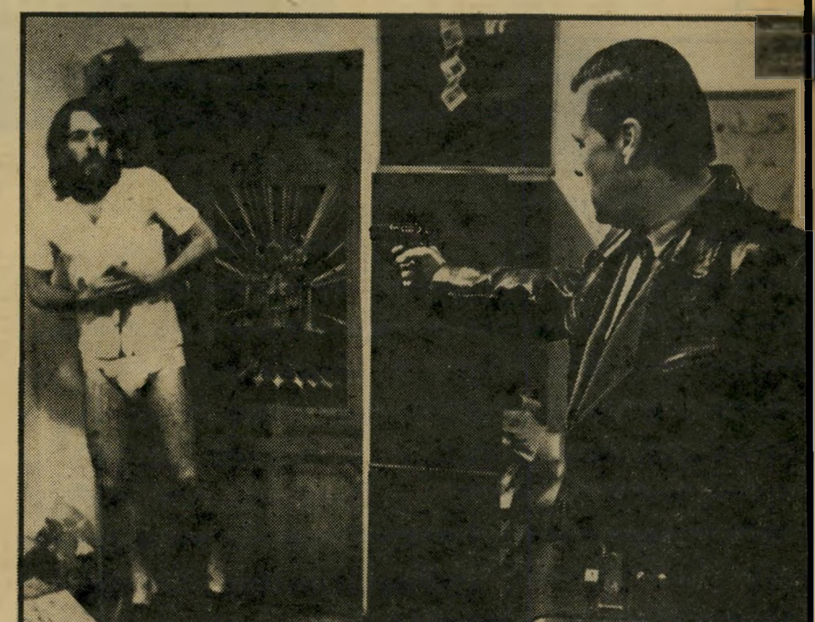
דויד של פטר ליליאנטל, הסרט שזכה בפרס הגדול, דב הזהב, הוא סרט מוזר המתאר את השואה מזווית בלתי צפויה, דרך עיניו של נער יהודי המצליח להישאר בחיים בברלין, בעת מילחמת־העולם ה־שניה. מבלי לטשטש את המאורעות שקרו, בוחר ליליאנטל להראות רק מה שראה אותו הנער. הסיפור מבוסס על ספר אוטו־ביוגרפי, והתוצאה היא כה מאופקת ורכה, עד שרבים חשו כאילו זו גירסה מדוללת של השואה הטלוויזיונית. אם כי למעשה זה סרט הרבה יותר נבון ומחושב.

בכלל, הנאצים והיהודים היו פופולאריים מאד בפסטיבל הזה, בכל הצורות ובכל הגישות האפשריות. מסמכים סודיים הציג נאצים נגד נאצים, בסרט תיעודי המבוסס על סרטים שהתגלו רק באחרונה, בארכיון הרייך השלישי. רואים בהם את מישפטי קבוצת שלאפנברג, שניסתה להתנקש ב־היטלר ב־1944. נאצים פולשים לשלזיה, אחרי שביימו התקפה על תחנת־השידור של עצמם, כדי לספק תירוץ לתוקפנות. בסרט בשם הפולקה הראשונה. נאצים משתמשים בביריונים כדי לזרוע אימה ב־ציבור, בתקופה שבה לא היו עדיין בשיל־טון, בסרט בשם הדיברה החמישית. פרוץ מילחמת־העולם השניה והתפשטות התורה הנאצית שוברים סופית את שפיות דעתו של בן איכרים שוודי בהקיסר. צבאות רומל עומדים לפלוש לאלכסנדריה ב־אלכסנדריה מדוע של יוסוף שאהין, סרט מצרי שעלילתו מתרחשת ב־1942. שאהין משלב בו תמונות נוף של אלכסנדריה עם קיטעי נאומים של היטלר וצילומים תיעודיים של הצבא הגרמני המנצח. וכדי שלא יחשוד איש שנאצים מתו ונקברו עם תום המילחמה, בא סרט אוסטרי בשם קאסבך להראות כיצד הבורגני הקטן של היום ממשיך לחשוב ולהתנהג, במיקרים רבים, כמו נאצי, להתגעגע לתקופה שבה היה סדר והרכבות יצאו בזמן. הסרט זכה בכמה פרסים מטעם ועדות קאתוליות ואקומניות, על העזתו לומר דברים אלה.

ומול הנאצים — היהודים. לא רק ב־דויד, שבו הם מהווים מרכז הסרט, אלא בכל מיני סרטים אחרים, שבהם נדמה כאילו הפכו דמות אחת או שתיים ליהו־דיות, או שצירפו יהודי לסיפור, רק כדי להיות ברוח הזמן. בהתחבגרות של ז'אן מורו בוגדת אמה של הגיבורה בבעלה — עם רופא יהודי. וזאת ערב פרוץ מילחמת־העולם הראשונה. למה יהודי ולמה מיל־חמה? כי זה עושה את הכל לדרמתי יותר. ארנסטו המתבגר, שאינו יכול ל־החליט אם הוא מעדיף גברים או נשים, הוא בן למישפחה יהודית וחי בתוך קהילה יהודית. סטודנטית הזורעת רעיונות מת־קדמים ומהפכניים בין חבריה, באלכסנדריה מדוע, היא יהודיה, אבל בני מישפחתה, שנמלטים מפני הנאצים לחיפה, הם נציגי הציונות שבעטה בחלומות השווין וה־אחווה. יהודי מתגורר בחצרה של מישפחה פולנית אצילה בפולקה הראשונה, והוא מתאבד ברגע שהנאצים תופסים את ה־שילטון.

קשה לספור כמה פעמים הדליקו בבר־לין נרות על המסך הגדול והשמיעו דברי ברכה. אכן, השואה הפכה לאופנה, ב־ברלין 1979.

המשך דיווחו של דן פיינרו על פסטיבל ברלין — בגליון הבא.

הסרט על הימין האוסטרי: „קפקאי"
המסר האנטי־נאצי

ביטחון

מי היה יוני?

עיתון בריטי טוען: הביוגרפיה של גיבור אנטבה שוכתבה

השבועון הבריטי פרייוואט איי („העין הפרטית") הוא כתב־עת החובב סנסציות וגילויים פרובוקטיביים. לפני שבוע מצא נושא מעניין: יוני נתניהו, גיבור אנטבה, והספר הנכתב עליו.

כותב השבועון, בסיגנונו העוקצני האופייני:

בחודש מארס עומדת ההוצאה ויידנפלד את ניקולסון להוציא לאור, סוף־סוף, ספר על מיבצע אנטבה, בשם יוני, גיבור אנטבה. הסיפור שמאחרי פירסום הספר מטיל אור על היחסים בין „לורד" ג'ורג' ויידנפלד וממשלת־ישראל.

יוני וכו' הוא הביוגרפיה של אלוף־מישנה נתניהו, קצין־הקומנדו שפיקד על ההתקפה הישראלית על נמל־התעופה אנטבה באוגנדה, ושנהרג שם. את רעיון הספר המציאו תחילה השילטונות הישראליים, כחלק ממסע־תעמולה שכלל גם שני סרטי־בזק הוליוודיים.

ההתקפה גרמה למותם של שבעה טרוריסטים, 20 חיילים אוגנדיים שהקיפו את הטרוריסטים, ושלושה מבני־הערובה, שהמטרה היתה כביכול להצילם.

לורד פופי. הישראלים חיפשו מו"ל אוהד, שאפשר היה לסמוך עליו שיפרסם את הסוג הנכון של ספר. הם בחרו, כמובן, בפופיי. פופיי היה פעם ראש לישכתו של חיים וייצמן, הנשיא הראשון של מדינת־ישראל. מבחינה טכנית, יכול היה להיות אזרח ישראלי, אולם לתעמולה הישראלית היה נוח יותר שיישאר בבריטניה וינהל את ויידנפלד את ניקולסון. פעם שילם לריצ'רד קרוסמן (ממנהיגי מיפלגת העבודה הבריטית) 30 אלף לירות אנגליות כדי שיכתוב ביוגרפיה של וייצמן (למרבה הצער, היא לא נכתבה). תחת השגחתו של פופיי פירסמה הפירמה גם שורה של סיפורי־זיכרונות פוליטיים מנופחים של כנופיית הלייבור הישראלית: אשכול, אבן, מאיר, הדוד בוב קובסקי ועוד.

ויידנפלד הטילה את התפקיד של כתיבת הספר על מאכס האסטינגס, ג'נטלמן כפרי העובד בעיתון־הערב אייבנינג סטאנדארד. זה היה עניין בטוח, כי האסטינגס היה תמיד פרו־ציוני. אבל העניין עלה על שירטון.

פופיפרי אי דא? להאסטינגס ניתנו כל האפשרויות לדבר עם האנשים שהשתתפו בהתקפה, ושהכירו את יוני בצבא, ותחת שתיווצר תמונה מוכת־הערצה של גיבור־מילחמה, הוא כתב ספר אמיתי.

הוא גילה כי יוני לא היה פופולרי בין אנשיו, וכי אולי נהרג באנטבה מפני שהופל על־ידי האנשים שנחפזו להיכנס למטוס העוזב. הוא גם הזכיר בספר כמה הערות שהפליט יוני במידבר־סיני ב־1967, כגון: „הבה נצוד ארנבות". הספר לא השחיר את אופיו של יוני, אלא רק הראה כי יוני היה בריון מן הסוג שבוחרים בהם

(המשך בעמוד 48)

מפקד־מיבצע יוני
„הבה נצוד ארנבות!"

גדול
ספרי העולם
Mr. ALEXANDER
מפרים
ונשיא ארגון הספרים של צרפת
Mr. HAGGAI
במסיבת הקוקטייל שנערכה במלון פלזה בירושלים
עם אנשי L'ORÉAL ישראל.

צבעי שיער
IMÉDIA

ELSÈVE BALSAM
לטיפוח ולטיפול
בשיער

ספריי
Elnett

הינם המוצרים הנמכרים והנפוצים ביותר בצרפת ובעולם ומומלצים ע"י ספרי הצמרת של צרפת.

בארץ תוכלי לרכוש את מוצרי L'ORÉAL PARIS – צבעי שיער IMÉDIA
ELSÈVE BALSAM לטיפוח ולטיפול בשיער
ספריי ELNETT ועוד מוצרים מובחרים נוספים.
דרשי מהספר שלך את צבעי השיער IMÉDIA
שרוב הנשים בצרפת משתמשות בהם.

L'ORÉAL PARIS

מבצע חברה

4 ימי המזל בחודש פברואר

10.2.79 - 10.3.79

שני מזל שמח

היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

26"

12"

הרוכש טלוויזיה מץ צבע "26 אינץ' באחד מימי המזל, יקבל כפרס חינם טלוויזיה מץ "12 אינץ'.

היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

50% הנחה

12"

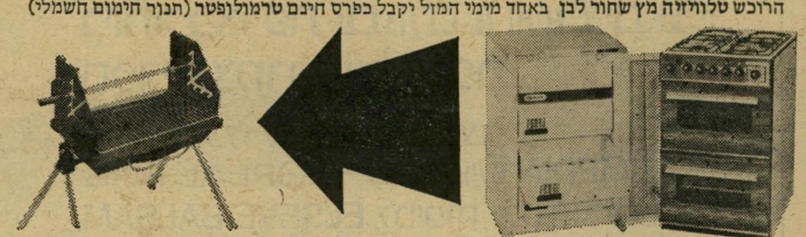
14"

הרוכש טלוויזיה מץ-צבע "14 אינץ' או "16 אינץ' באחד מימי המזל יהנה מהנחה של 50% ממחיר טלוויזיה מץ "12 אינץ'.

16"

הרוכש טלוויזיה מץ שחור לבן באחד מימי המזל יקבל כפרס חינם טרמולופטר (תנור חימום חשמלי)

הרוכש תנור בישול ואפיה או דיפ פריזר (מקפיאון) מץ באחד מימי המזל יהיה זכאי לבחור כפרס חינם בין גריל ברבקיו פחם ובין שני טרמוסים 2 1/2 ליטר

הרוכש קולט אדים וריחות למטבח מץ באחד מימי המזל יקבל כפרס חינם טרמוס 2 1/2 ליטר.

רשימת מפיצים חלקית

מהו יום המזל שלך?

זהו אחד מימי חודש פברואר 1979 בו אתה עשוי לזכות בשי יקר ערך – חינם וללא הגרלה.

היכנס עוד היום אל אחד מן הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ורכוש את אחד ממוצרי מץ המעולים המשתתפים במבצע.* כך תבטיח לעצמך את השתתפותך במבצע הפרסים הארצי הענק של מץ "ארבעת ימי המזל בחודש פברואר"

זכור! המבצע מוגבל לחודש פברואר 1979 בלבד!

כל שעליך לעשות:

עם רכישת אחד ממוצרי מץ המשתתפים במבצע עליך לשלוח לחברת מץ רחוב מודיעין 19, בני־ברק את השבונית הקניה המקורית הנרשאת את חותמת החנות בה נרכש המוצר, תאריך הקניה, חתימת המוכר והפרטים המלאים והמדוייקים של המוצר שקנית (תאור, דגם ומספר).

על חשבונית זו להגיע למשרד חברת מץ לא יאוחר מן ה־25.3.79.

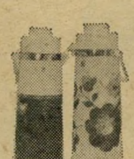
הזוכים המאושרים

שרכשו את מוצרי מץ באחד מימי המזל של חודש פברואר 1979 יקבלו הודעות לבתיהם לאחר הכרזת 4 ימי המזל. תאריכי ימי המזל יפורסמו בעתונים.

ועוד...

כל שני זוכה

ועוד: כל שני זוכה!

מבין כל רוכשי מוצרי מץ המעולים בחודש פברואר 1979 תיערך הגרלה בה יזכה כל רוכש שני במערכת ווקי־טוקי הכוללת שני מכשירי שידור וקליטה לילדים.

*הערה: כפוף לתקנון המבצע אותו ניתן לראות במשרדי חברת מץ, רחוב מודיעין 19, בני־ברק.

חיפה — סלון הבנקים, רח' הבנקים 1	רשת סלון באלי: חיפה — הרצל 1. חדרה — תנשיא 51. עפולה — הנשיא 17. רמ"ג — ביאליק 75. ירושלים — סלון שלום, יפו 68.		חולון — סלון סבוי, רח' סוקולוב 77	
הוד־השרון — סלון חמד דרך השרון 94	נתניה — סטמן יוסף רח' עמק חפר 4	בת־ים — סלון סאר רוטשילד 32	פתח־תקוה — סלון לירון רח' ההגנה 17	נס־ציונה א.ק. אלקטרוניקה, ויצמן 14	ראשל"צ — רמזור (כדרית) רח' רוטשילד 36
אשקלון — מועדון אליעזר רח' העבודה 27	רחובות — אלקטרו סנטר רח' הרצל 171	ירושלים — סטרון רח' דוד ילין 33	נצעתיים — נתנאלי משה רח' כצנלסון 12	תל־אביב — סלון להיט רח' אבן גבירול 20	נתניה — רדיו אלחוט שד' בנימין 5

אמץ את מץ • פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ובבית מץ. רחוב מודיעין 19. בני ברק - רמת גן

שידור

צל"ג

סליחה, טעות בשר

● לראש הדסק הכלכלי של מערכת החדשות, **אלישע שפיגלמן**, המתקנא כנראה בעיתונאי־לשעבר **יאיר קוטלר** ממערב, והרוצה אף הוא במינוי כלכלי בחו"ל, אחרת אי־אפשר להבין את כתבתו על השפעת מחירי הדלק על התעשייה, ששודרה בשבוע — יומן אירועים האחרון.

מילבד דלילותה של הכתבה הכלכלית המרפזית של השבוע שעבר, שהיה שבוע

ראש־דסק שפיגלמן
כמו קוטלר?

כלכלי סוער, קשה להבין מדוע בחר שפיגלמן דווקא בשר־התעשייה, **גידעון פת**, שלו אין קשר רב לנושא העלאת מחירי־הדלק, ולא פנה אל השר האחראי להעלאה, שר־האנרגיה **יצחק מודעי**. שפיגלמן גם לא נהג כעיתונאי, ולא איפשר למודעי להתגונן מפני השמצותיו של פת, אף כי הרקע הפוליטי לסיכסוך ביניהם ידוע לכל מי שקורא עיתונים.

הטרגדיה של אמיר

הכתב **משה אמיר**, שעשה עבודה מצויינת בעת המשבר באיראן, לא הצליח לחלץ את הוריו ואחיו הבכור מטהרן.

אמיר, ששוחח עם בני־משפחתו בטלפון פעמים רבות במשך ימי המשבר, סידר למישפחתו כרטיסי־טיסה במטוס האחרון של אל־על שעזב את טהרן, והורה להוריו ולאחיו לעלות על מטוס זה. אולם השלושה לא הצליחו להגיע אליו.

עתה מסתתרים בני המישפחה בטהרן, וממתינים להזדמנות נוספת כדי לעזוב את איראן ולהגיע לישראל.

2 במקום 1

מנהל הרדיו **חגי פינסקר** כבר כימעט ולא בא למישרדו, ואת הרדיו מנהלת עתה **מיכי זמירה**, אשת השופט העליון **חיים כהן**, עובדת ותיקה של הרדיו, ומי ששמה הוזכר בכמה הזדמנויות כמועמדת לתפקיד מנהלת הרדיו.

אולם נראה כי מובטח מקומו של חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, **יצחק מאיר**, כמנהל הבא.

יש להניח כי עם התפטרותו של מאיר מהנהלת הוועד־המנהל, כדי לקבל את תפקיד מנהל־הרדיו, ינצל שר־החינוך־והתרבות **זבולון המר** את ההזדמנות ויכניס שני אישים מהמפד"ל לוועד־המנהל, במקומו של מאיר.

את מקומו של מאיר בוועד־המנהל יתפוס, כפי הנראה, עורך־הדין **מיכה ינון**. אולם המר יכניס עוד איש מפד"ל לוועד־המנהל. על פי החוק, רשאי שר־החינוך לצרף לוועד עוד חבר, שישמש משקיף מטעמו. בוועד־המנהל הקודם היה זה איש הל"ע, **אריה בן־טוב**, שהירבה בהתבאויות בוועד־המנהל, למרות שהיה רק בחזקת משקיף. עתה מתכוון המר להכניס כמשקיף את איש־אמונו, מזכ"ל המפד"ל **דני דרמוס**.

תנאים טובים לליבני

ועדת־השרים לענייני שכר החליטה להעניק למנכ"ל הפורש של רשות־השידור **יצחק ליבני** זכויות פרישה ופנסיה כמו לסגני־שרים.

משכורתו של ליבני היתה גבוהה יותר מאשר המשכורת של סגני־שרים, אולם הפנסיה של סגני־שרים גבוהה מזו של מנכ"לים של מישרדי־ממשלה.

השכנה של נחמיאס

בדיון שנערך במחלקת־החדשות על הראיון שערך עורך מבט **יעקב אחימאיר** עם המנפ"ל המיועד של רשות־השידור, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, סיפר אחימאיר כי קיבל עשרות טלפונים מאזרחים, שהביעו את תמיכתם בו וביקשו ממנו שלא להיכנע לסיגנון החדש, שעומד להכניס לפיד לטלוויזיה.

יקטיר נחמיאס טען לעומתו כי אחת השכנות בביתו אמרה לו: "סוף־סוף יתפוס אתכם מישהו." נחמיאס טען כי יש לעשות בירור פנימי מדוע שונאים אזרחים את מחלקת־החדשות, ולא להתעסק בנושא לפיד.

את הדיון סיכם מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, שאמר: "המראיין היה מצויין, וגם המרואיין עבר את זה טוב."

מישרד הביטחון נגד

תוכנית מעניינת במייוחד תשודר ברדיו

מנחלת־בפועל זמורה

מנהל־מיועד מאיר
כמה יכנסו במקום אחד?

מנכ"ל ליבני
כמו סגן־שר

בשבת הקרובה (רשת ב' שעה 2.10), בימלאת שנה לאירוע אוטובוס־הדמים בקאונטרי־קלוב.

גיבור התוכנית יהיה **יוסי הוכמן**, חבר קיבוץ נווה־ים, ששיכל את אשתו ושני בניו, ושאיבד את שתי רגליו בפיגוע.

דני נשלים, עורך התוכנית, מביא בהלכה כמה סקופים קטנים. העובדה ש־**הוכמן** חי ומהלך היא פלא רפואי, הנלמד באוניברסיטות רבות. הוכמן סיפר לנישלס על טיול שערך לעובדי השיקום בבית־החולים שבו שכב. הוכמן עצמו נהג את האוטובוס של המסיילים, והיה המדריך שלהם.

לפיד הציונות בידי חיים יבין

מנכ"ל מיועד לפיד
צנזורה חיצונית

עורכת חן
מיהו ציוני

מנהל יבין
צנזורה עצמית

מחלקת־החדשות נסערת. עוד הרבה לפני שנכנס לתפקידו המנכ"ל הבא של רשות־השידור, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, כבר משפיעה רוחו ומשפיעות דעותיו על עבודת מחלקת־החדשות, מה שגורם למתחים שכדוגמתם לא ידעה מחלקה מסוכסכת זו מעודה.

הפיצוץ הראשון, כמעט והיה ביגלל הכינוס העולמי של הסטודנטים היהודיים, שנערך בשבוע שעבר בירושלים. מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, הורה למערכת השבוע — יומן אירועים להכין כתבה על הסטודנטים היהודיים. איש לא רצה להכין כתבה זו, שלדעת רבים היא משעממת מבחינה עיתונאית. לבסוף הוטלה המשימה על **מנשה רז**.

מסיבות השמורות עימו לא הכין רז את הכתבה, ואז הוטלה המשימה על **יורם רונן**, אולם גם רונן לא הכין אותה. יבין קרא לעורכת השבוע, **יעל חן**, למישרדו ובין השניים התפתחו חילופי־דברים חריפים במייוחד.

יבין טען באוזני חן כי היא לא לחצה די הצורך על הכתבים להכין את הכתבה.

„היומן שלך הוא פחות מדי ציוני. אם זה היה נושא אחר, היית כבר נלחמת עם הכתבים שיעשו את הכתבה. אבל כיוון שזה סטודנטים יהודיים, זה לא מעניין אותך."

חן השיבה ליבין כי השיקולים שלה אינם יהודיים או ציוניים, אלא עיתונאיים. „אם מערכת השיקולים שלי אינה מוצאת חן בעיניך, אני מתפטרת," הודיעה חן.

אולם בכך לא הסתיימה הפרשה הצינית. במשך השבוע דרש יבין ממערכת־החדשות להכין כתבות על נושאים, שלדעת מרבית חברי־המערכת לא היו נושאים מעניינים מבחינה עיתונאית, והועלו רק ביגלל מינויו של לפיד.

בין הנושאים שאותם דרש יבין לצלם היו: ראיון עם יושב־ראש הנהלת הסוכנות **אריה דוכצ'ין**, אחרי שובו מסיור שיגרתי במכסיקו, סיקור ביקורו של שר־התחבורה **חיים ילנאו** בנמל־התעופה בן־גוריון, סיקור הפגנת נשים דתיות בעד חוק ההפלות וראיון עם הרב הראשי, **עובדיה יוסף**. דרישה נוספת של יבין, שהתמלאה, היתה כתבת ההלל של **יגאל גורן** לשר **אריק שרון**, בהסוואה של תיאור ההתחלות אריאל, היא חרס, ליד שכם.

יבין הרגיש, כפי הנראה, כי עבר את הגבול, והחל מזמין כתבים ועורכים לשיחות־הבהרה, שבהן הבטיח לעמוד איתן נוכח הצנזורה האפשרית של לפיד, וזאת תחת הסיסמה המנוגדת לדברי לפיד: „אנחנו נהיה גם אובייקטיבים וגם ניטריים."

אולם האווירה במחלקת־החדשות הפכה עכורה. **אורי גורדשטיין** התבטא באחת מישיבות המערכת: „אנחנו עובדים במישטר של פחד, כמו ברוסיה. אנחנו אפילו לא מחכים לצנזורה, אלא כבר מצנזרים את עצמנו." **אחוד יערי**, הכתב לענייני ערבים, מסתובב בבניין מדוכא, ואומר לכל: „במצב החדש נמאס לי לעבוד." **ישראל סגי**, אחד מעורכי־החדשות, ביקש לשחרר אותו מעבודת עריכה, כדי שיוכל לחזור לעשות כתבות.

כל התוכניות יהיו תוכניות ילדים ✱ התשובה של הרדיו למנטן ✱ המין של גאולה כהן והמערבונים של גרופר ✱ אריק שרון מלמד לקח את י. גורן

● מה יהיה עם מרדכי קירשנבאום

לאחד החילופים ברשות־השידור ובטלוויזיה, מופנה עתה הזרקור לעבר גורלו של מנהל מחלקת־התוכניות, **מרדכי קירשנבאום** („מוטי"), הידוע כשנוא־נפשם של אנשי הליכוד יותר מכל אחד אחר בבנייין.

קירשנבאום יצא ביום הראשון שעבר לחופשה בת חודש, להפקה פרטית שהוא מכין, שיש אומרים שתהיה חריפה ועוקצנית במייוחד. אולם ה־

מנהל קירשנבאום
מי יחליף?

קדנציה של קירשנבאום כמנהל מחלקת־התוכניות עומדת להסתיים ב־31 במאי.

כאשר קיבל את התפקיד הודיע קירשנבאום כי הוא מתכוון לאחוז בו רק קדנציה אחת, אך יש להניח כי הוא ימשיך בתפקידו עוד קדנציה נוספת. מי שמחליט על כך הוא מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**.

● תוכניות יהיו לילדים

ממלאת־המקום הנצחית של מנהל מחלקת־החדשות, **יהודית** („ג'ודי") **לוין**, אינה ממלאת־מקום פעם את מקומו של **מוטי קירשנבאום**. את התפקיד קיבלה על עצמה מנהלת התוכניות לילדים, **אסתר סופר**.

לוין לא קיבלה על עצמה את התפקיד, משום שהיא עסוקה עתה בצילומי התוכנית החדשה, הבאה למלא את מקומה של קלעים ז"ל, אולם ומלואו. את התוכנית יגיש הד"ר **אריה זקס**.

● הרדיו מכין תשובה למנטן

מחלקת־הדרמה של הרדיו עסוקה עתה בהכנת מישדר תיעודי מייוחד, שיהווה תשובה לביקורת המישפט ההולנדי, שזיכה את הפושע הנאצי **פיטר מנטן**.

המישדר יהיה מורכב מסיפורו של העיתונאי **חביב כנעני**, ומילבד החומר התיעודי, שמביא הבמאי **ארנון תמיר**, אשר בחלקו יפורסם לראשונה, ישולבו קטעים מומחזים ממישפט מנטן. התוכנית תשודר ביום השואה הקרוב.

● מקלטונים

אחרי שח"כ **גאולה כהן** תקפה את ההסדר של ח"כ **פסח** („פייסי") **גרופר** לגבי המערבונים בטלוויזיה, הגיב גרופר: „אם לאישיות ציבורית כמו גאולה כהן מותר להתוודות בירחון על חייה האהבה שלה, מבלי להתבייש, אז אני כח"כ יכול לאהוב מערבונים מבלי להתבייש." ✱✱✱ כתב הרדיו **אמנון נרב** מונה לאחרונה ככתב לענייני מיפלגות, במקום **שרה פרנקל**, שיצאה בשלי־חות לחו"ל. לפני עשר שנים היה כתב רדיו ברצו־עת־עזה, והשבוע טען כי „המילחמות בין הפולי־טיקאים חריפות יותר מאשר המילחמות אשר סי־קרתי בתקופת החבלה העזה ביותר ברצועת־עזה." ✱✱✱ **עוזי בן־עמי** ניסה להשיג בטל־פון את **אידי אמין**, כדי לראיינו לרדיו על מיל־חמת אוגנדה־טנזניה. אחרי מאמצים של שעות אחדות הצליח בן־עמי להגיע אל מזכירתו האי־שית של דאדא, וכשהיא שמעה כי הוא מדבר מישראל, ניתקה את הטלפון ✱✱✱ אגב, נראה כי על בן־עמי יהיה להפסיק ולהרוויח כסף מקריי־נות בשידורי־פירסומת. לאחרונה הוחלט ברשות להפסיק את שידור־הפירסומת של חברת קליין, „קלין היכה את האינפלציה," שקריין בן־עמי, ב־טענה כי השידור מזכיר מדי מהדורת־חדשות, וזה עלול להטעות את המאזינים ✱✱✱ הקריין **אבי אתגר** קיבל נזיפה חמורה ממנהל־הרדיו, **חגי פינסקר**. במיסגרת ההתחכמויות היומיות שלו ברשת ג' הציע אתגר להקריין מחדש את סידרת

ממלאת־מקום סופר
לכמה זמן?

השואה, אלא שהפעם מהסוף להתחלה ✱✱✱ השר הממונה על ההתיישבות, **אריק שרון**, פגש את כתב הטלוויזיה לענייני התנחלויות, **יגאל גורן**. היחסים בין השניים אינם תקינים, ואריק אמר לגורן, בהתייחסו למנכ"ל החדש של רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**: „שמנו אצלכם כבר איש שלנו, שילמד אתכם לקח." ✱✱✱ אור־חי־הכבוד בהצגת־הבכורה של סרטו של **עמוס קולק**, אל תשאלי אם אני אוהב, היו שדרני ו־עורכי רשת ג' של הרדיו, אשר הציפו יחד עם בני מישפחותיהם את אולם קולנוע כפיר בירוש־לים, שבו נערכה הקרנת־הבכורה. נראה כי קולק צדק בשיקוליו. מאז יום ההקרנה אין רשת ג' מפ־סיקה מלשדר את שירי הסרט, שאותם כתבו קולק **ונורית הירש** ✱✱✱ ההנחיות שקיבל **אבי כהן**, מי שממונה על בחירת צוות־השיפוט הישי־ראלי לאירוויזיון, היו כי בצוות חייבים להיות לפחות שני קיבוצניקים, ושניים מעדות־המיז־רח ✱✱✱ **רבקה מיכאלי** מודעת למצב החדש העומד להיווצר ברדיו. אחרי ששרה, במו־פי פומבי, את השיר אברמלה מלמד היא העירה: „אני מניחה כי עם המינוי החדש של מנהל הרדיו, אני אצטרך לשיר שיר זה כל בוקר ברדיו."

7. 3

יום רביעי

● **טרומפלדור (5.30).** יוסף טרומפלדור הוא באופנה הפוליטית, ר"ל באדר, שהוא תאריך חשוב, יחול בשבת הקרובה; לכן ספרו של ד"ר אוריאל אופק, ג'בור חידה, הוא במרכז השעשועון לילדים. נקדימון רוגל יספר על טרומפלדור, ממילחמת רוסיה־יפאן ועד לתל־חי. הפנטומימאי ג'ול יאן שגרן יחקה פעולות חק־לאיות ובני כפר־יובל ינחשו מה הן. כן יצטרכו הילדים לט־חון קמח בריחיים, להכין אלונ־קה ולזהות יישובים בגליל. ואם לא די בכל אלה, תשיר רוחמה רז את שירו של נחום נרדי, עלי גבעה.

● **מכאו ומשם (7.00).** רשימת הנושאים מבטיחה כי זו התוכנית המעניינת ביותר בערב זה: מרכז־אימונים ל־נשים שנאנסו, סמל המין ה־

מרכז אימונים לנשים שנאנסו

גברי, קאזינו להימורים, צילומי כפילת האשה הבדיונית ולהקת רוק. נראה כי צריך להקדים את התוכנית, כדי שגם הילדים יוכלו ליהנות ממנה.

● **הנמר השוודי (שעה 8.00).** הוא לא אחר מאשר משרתו של הקצין השוודי אקסל ריוסטן, ידידו של ג'יימס בונד אדונים ומשרתים. אליזבת, ה־שחקנית ניקילה פג'ט, פוגשת אותו בדיוק כשהוא יוצא מה־בית, לבוש בבגדי המפקד שלו, לאחר שנטל קופסת סיגריות עשויה זהב, מיניאטורה יקרה ופסלון יקר עוד יותר. שרה המשרתת, שהריאה את מעשיו של המשרת־החייל, נמשכת אליו והופכת שותפתו לפשע.

● **הם ידעו מה שהם רוצים (10.00).** מי שזוכר את הקומדיה המצויינת של ארנסט לוביטש, להיות או לא להיות, ששברה את כל השיאים בקולנוע גת לפני שנתיים, לא יוכל שלא להישאר הערב בבית ולצפות בסרט בו מככבת קרול לומבארד, הכוכבת של להיות או לא להיות. היא היתה שח־

משרתים: פג'ט
שעה 8.00

קנית מעולה, אשתו של קלארק גייבל, הנהרגה בתאונת מטוס ב־1942. תאריך זה מלמד עד כמה ישן הסרט, אולם דינו כדין יין טוב. ליד לומבארד מופיע שחקן לא פחות טוב ממנה, צ'ארלס לוהטון, ש־הלך לעולמו בשנות ה־60'. הסרט הופק ב־1940 על־ידי ה־סופר השנון גתרסון קאנין.

8. 3

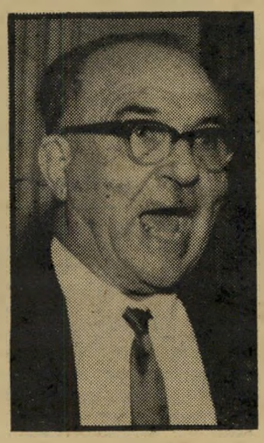
יום חמישי

● **כין האזרח ירשות (7.00).** המורים היהודיים מת־לוננים על כך שהם מקבלים את משכורותיהם דרך המחשב של מישרד־החינוך, ולכן יש תמיד טעויות ועיכובים במש־כורת. מנהל בית־הספר בעין־ראפה, ג'רים אליאס, מתלונן על כך שהמחשב אינו מופעל לטובת המורים בסקטור הערבי.

התנצלויות במקום חיוכים

ונימוקיו עימו. בעיה נוספת המוזכרת בתוכניתו של זהיר בהלול — התקלות ב־42 ה־טלפונים שבכפר־כנא. מה אומ־רים בעלי הטלפונים בערים ה־גדולות, שבהן יש אלפי קווים מקולקלים?

● **לוי אשכול (9.30).** עשר השנים שחלפו מאז פטי־רתו של ראש־הממשלה השלי־שי של מדינת ישראל הן זמן מספיק, ואף רב מדי, כדי לש־כוח את אלה ששנאוהו, שבזו לו ושדרשו את הסתלקותו מכס ראש־הממשלה. כאשר פרש דויד בן־גוריון ב־1963 הוא אמר על אשכול: „הוא לא יורש שלי, זה מגיע לו בזכות עצמו." אולם ב־1965 אמר או־תו בן־גוריון על אותו אדם, כי „יש לשחרר את ישראל מהמישטר המושחת והמטומטם" שבראשו הוא עומד. הוא אף כינה את אשכול „שקרן" ו־„פחדן". נשות־וינדזור־העליזות שיחררו את תיק הביטחון מידיו של אשכול, לאחר שהש־מיע את הגימגום המפורסם, ערב מילחמת ששת הימים, ו־העניקו אותו למשה דיין. ה־מפיק יהודה קורן והבמאי אלי

לוי אשכול
שעה 9.30

ריבנבך, יחד עם רבים אחרים, שחלק ניכר מהם תפס טרמפ על התוכנית, מנסים לצייר את אשכול בצבעים בהירים, תוך כדי התגוננות מפני ההתקפות של העבר, תחת לתאר את אש־כול כאדם החם, בעל הבדיחות, הפיתגמים האידישאים, וחוש ההבחנה המעולה. בתוכנית מש־תתפים חברי־הכנסת אבא אבן, יוסי שריד וגד יעקובי, והאלוף (מיל.) חיים („ויוויאן") הרצוג.

● **בעיניים עצומות (10.20).** העיניים העצומות הן גם של סטארסקי, מייקל פול גלאזר, וגם של השחקנית קים קאתראל. סטארסקי יורה ב־שגגה בקים, המגלמת סטודנ־טית צעירה, תוך כדי קרב עם שודדי־תכשיטים. פסיאודו־פסי־כולוגי.

9. 3

יום שישי

● **נשים קטנות (3.00).** סידרה בת ארבעה פרקים ה־מוקרנת מזה זמן מה בירדן ו־יורשת את מסע בין כוכבים. הסיפור נכתב לפני למעלה מ־100 שנים על־ידי לואיזה מיי אלקוט, ומתאר מישפחה שלה ארבע בנות מתבגרות בעת מילחמת האזרחים האמריקאית — מעין חלף עם הרוח לילדים. לראשונה הוסרט נשים קטנות בשנת 1933 בכיכובן של קתרין הפבורן, פרנסס דיי, ג'ון בנט וג'ין פארקר. הגירסה השניה של נשים קטנות הוסרטה 16 שנה לאחר מכן, עם ג'ון אלי־סון, ג'נט לי, מרגרט אובראיין ואליזבט טיילור. סידרת הטל־

היורשת של

אליזבת טיילור

וויזיה הוסרטה בשנה שעברה. מרדיט בקסטר בירני מגלמת בה את מג, הבת הבכורה ש־נישאה למורה ג'ון ברוק, ש־אותו מגלם קלייף פוטס. בירני היא אשתו־בחיים של כוכב ה־סידרה סרפיקו דייוויד בירני. היא מוכרת לצופים בזכות תפ־קידי־אורח בשוטרת מירדן, מק־מילן ואשתו ובארנבי ג'ונס ובסרט הקולנוע כל אנשי ה־נשיא. בתפקיד ג'ו, הסופרת ה־מספרת את הסיפור, מופיעה

נשים קטנות: בירני
שעה 3.00

סוזן דיי הזכורה מהישפחת פארטרידג'. בנשים קטנות היא מתאהבת בפרופסור בר הגר־מני, שאותו מגלם ויליאם שט־נר במסע בין כוכבים של ה־שבוע שעבר. את דמותה של האחות הטראגית בט מגלמת איב פאלאס, שהיתה ג'אן ב־חבורת ברידי. לצידן של ה־שחקניות הצעירות מופיעות שלוש כוכבות־עבר: דורותי מקגווייר, גריג גארסון וויר־ג'יניה גרג.

● **אמיל זולא (9.20).** הפרק השביעי — נותר עוד פרק אחד לסיום הסידרה. ל־אמיל זולא לא טוב בווימבל־דון, הוא מתגעגע ואינו מסו־גל לכתוב. נישא הרפובליקה מת וזולא חוזר לצרפת. מישׂ־פטו של דרייפוס מתחדש והוא מקבל עשר שנים עם עבודת פרך. מציעים לו עיסקה — חנינה וטיהור במקום עירעור — והוא אינו יודע מה להחליט.

● **קונצרט (10.20).** לא יכול להיות רע עם איזק שטרן, ליאונרד רוז ויוג'ין איס־טומין, המנגנים את השלישיה לפסנתר בדו־מינור אופוס 66 של מנדלסון.

10. 3

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** הנושא המרכזי בתוכ־נית: דירה בתיכנון עצמי. ה־קבלן בונה רק את החלק ה־חיצוני של הדירה ובעלי־הבית והמתגוררים בו קובעים בעצמם את חלוקת השטחים ואת מיקום הדלתות, המיטבח וחדרי השי־רותים. שיטה זו מאפשרת להר־חיב את הדירה בכל פעם שיש צורך מעשי בכך, וגם לשנותה. השינוי בצורת הדירה אינו מסובך יותר מאשר צביעתה. הנושא השני: כליה מלאכו־תית. בארצות־הברית פותחה כליה מלאכותית ניידת, שאותה שמים בתוך מיזוודה קטנה ו־היא מאפשרת לחולה לנוע בחופשיות, לעזוב את הבית לתקופה ארוכה ואפילו לצאת לפיקניק ממושך. בכליה התי־קינו את כל אמצעי הבטיחות האפשריים ומתכנניה מבטיחים כי גודלה אינו בא על חשבון

נשק והרוג: סטיבנס
שעה 10.10

האיכות או הבטיחות. היא מופ־עלת על־ידי החולה עצמו. ואם ירצה החולה לצאת לשייט, עו־מדת לרשותו המצאה אחרת ה־מוצגת הערב: הסירה המת־קפלת. הבריטי רוברט גולט המציא סירה פלסטית מתקפלת, שוקלת כ־25 קילוגרמים, בטו־חה מאין כמוה, שאפשר לשא־תה על הגב כשהיא מקופלת בתרמיל קטן.

● **בצאת השבת (8.00).** הרמטכ"ל רב־אלוף רפאל („רפול") איתן לא יכול לה־למקהלת הרבנות הצבאית. עוד לפני שהספיק לפרקה, כפי ש־עשה לכל יתר הלהקות הצ־באיות, השתחרר חבריה מ־צה"ל, אך המשיכו לשיר בצוו־

רפול

ולהקת הצבאיות

תו. את זאת מנצלים המפיק ישראל גולדוויכט ומנצח ה־להקה מנשה לב־רן, המופיעים עם הלהקה בתוכנית מיוחדת לפורים.

● **נשק אותי, הרוג אותי (10.10).** עוד סרט מתח מסובך. סטלה סטאפורד, היא השחקנית סטלה סטיבנס, חוקרת במישרד התובע המחו־זי, מטפלת במיקרה רצח של נערה, שאותה מגלמת השח־קנית טישה סטרלינג. לחשוד העיקרי, יידידה של הנרצחת, אד פולר, שאותו מגלם השחקן רוברט והן, יש אליבי מוצק, בדמותו של דוגלס ליין. ולמ־רות שבינתיים צץ חשוד חדש, מתעקשת סטלה כי פולר הוא הרוצח.

11. 3

יום ראשון

● **עד 18 (8.00).** הסימן הראשון לפורים. התוכנית ל־ילדים אפופה באווירה פורימית. זאב שצקי ועטנת וקסמן, מנחי התוכנית, מזמינים את להקת הארנפצציה להופיע כשהכוכב הראשי שלה הוא אבי יעקו־בוביץ, המנגן על חביות פח, פעמונים ושאר גרוטאות. אורח השבוע של התוכנית הוא ה־

תוכניות

בזמל עיצומים

חקיין הצעיר והמבטיח הלל טרייסטר. דויד גולדנברג הוא קוסם ולהטוטן. הדבר היחיד הנראה תואם בתוכנית הוא שמות יוצריה: פינחס הר־זהב ומירה קנה־פז.

● **הכי נשאר במישׂ־פחה (8.30).** למפיקי הסיד־רה כבר אין חומר, לכן הם חוזרים לתחילתה בתירוצים מאולצים. מייק וגלוריה מתבש־רים על הולדת ילד במישפחת ידידה מהקולג'.

● **תחרות (10.00).** סרט שתוכנן להקרנה בשבוע שעבר, אך בגלל העיצומים יוקרן הערב אי"ה. דרמה של תיאטרון הכורסה, המספרת על ילד בן 12, ריי פרייס, אותו מגלם השחקן הצעיר והכיש־רוני ויליאם רנטון. רנטון (14)

עד 18: שנקו, וקסמן, טרייסטר וגולדנברג
יום ראשון שעה 8.00

הוא ילד־הפלא של הטלוויזיה הבריטית ושיחק כבר באחת ה־אפיזודות של הבולשת חוקרת, בסידרה המלאן ובסרטים את־רים של תיאטרון הכורסה. ה־ערב הוא עומד להשתתף ב־תחרות קריאת שירים, שבה זכה בשנתיים הקודמות, והוא נרגש ביותר. ג'ימי, אביו של הילד, שאותו מגלם השחקן מייקל ג'ייסטון, נוסע עם בנו לתחרות אך הוא שקוע בבעיי־תיו שלו ולא בהתרגשותו של הבן. בדרך הם עוצרים בביתה של מישפחת רייבס, שלה בת בגילו של ריי. ג'ימי מיודד עם טוני רייבס, הוא ג'ון תיאו, ש־הופיע בהבולשת חוקרת, ובעי־קר עם אשתו. עניין זה מסבך את העלילה, גורם לריב בין שני הגברים והילד הנרגש נש־אר מוזנח.

● **ג'יימס לאסט (שעה 10.50).** הערב הוא כימעט כולו ערב של תוכניות עיצו־מים. גם התוכנית של ג'יימס לאסט תתיזמורתו תוכננה ל־מועד שחלף, אך לא שודרה. עם לאסט מופיעים גלוריה גיי־נור, ילדי הדיסקו ודנה עם להקת מכונת האהבה.

12. 3

יום שני

● **קריאת המגילה (8.00).** קריאת המגילה תוע־בר השנה בשידור־חי מכפר הנוער הדתי כפר־בתיה, שנוסד בתש"ח על־ידי הסתדרות נשות מזרחי ונקרא על שמה של מייסדת ההסתדרות הזו, בתיה גוטספלד. בכפר־בתיה לומדים 950 תלמידים ותלמידות לימו־דים עיוניים ותורניים, אך גם חקלאות, מחשבים, אלקטרוני־קה, פקידות ונגרות. בית־הכ־נסת, שממנו תועבר קריאת ה־מגילה, הוא בית כנסת מיוחד במינו. מרבית רחיטיו, הויט־ראז'ים, ספרי־התורה וכלי־הקו־דש הובאו מבית־הכנסת של קהילת לייוורדן שבהולנד, שם שימשו את הקהילה במשך 170 שנה, עד השמדתה בידי הנא־

זיכרון יפה

לקהילה שנספתה

צים. רחיטי בית־הכנסת נש־מרו על־ידי עיריית לייוורדן במקומות מחבוא.

● **תשע בריבוע (9.30).** תוכנית מיוחדת וחד־פעמית ל־פורים. למפיק יצחק קול היה קשה לבחור תשעה מבין 120 חברי־הכנסת, אך לאחר מאמ־צים ובחירה בשיטת האלמי־נציה הוא עשה זאת והציב אותם בריבועים הידועים. כו־

כבי התוכנית הם חברי־הכנסת דויד גלט מהמפד"ל, רוני מי־לוא ויגאל כהן־אורגד מחרות, חייקה גרוסמן ויוסי שריד מה־מערך, עקיבא נוף מהדימוק־רטים, אהוד אולמרט מלעם, שולמית אלוני מר"צ ומאיר פעיל משלי.

● **דורי בן־זאב בצותא (10.10).** האיש הזה ניצל את פורים וחזר את המסך הקטן, אבל מבטיחים שזה לא תק־דים. בן־זאב מארח את אביו, השחקן מרדכי בן־זאב, שיחד עם השחקן הוותיק ובעל ה־מיסעדות זאב ברלינסקי יגישו מערכון ישן בלבוש חדש. לכ־בוד פורים ישתולל בן־זאב הבן במיוחד. יופיעו גם הזמר יגאל בשן והשחקנית טליה שפירא.

● **ואן דר ואלק (שעה 11.00).** הבלש גילה כי אל־ברט דה־וינק, כולם עם „דה" בסידרה זו, הוא נווד בטלן המתגורר בבית־סירה, מפזר שטרות של מאה גולדן כל אחד. החקירה העלתה כי לנווד קשרים עם בעל בית־בושת הדור ועם אלמנת מיליונר ה־ממשיכה לפזר כספים כפי ש־עשה בעלה המנוח.

13. 3

יום שלישי

● **למישפחה (7.00).** מרבית התוכנית תוקדש לעדה השומרונית. בתיה צדקה פעי־לה ביותר, כמו יתר בני מיש־פחתה, בחיי העדה, שאנשיה מרוכזים בחולון. והיא אף מג־הלת בית־ספר בעיר. צדקה תתאר את חיי השומרונים ו־תעמוד גם על הפרובלמטיקה ביחסים שבין השומרונים ליהו־דים. את התוכנית יסיימו שני סירטוני אופנה. האחד על אופ־נה לנשים בעלות מידות גדו־לות והשניה על אופנת אביב־קיץ 79'.

● **זה הסוד שלי (8.00).** אם מישהו חשב שבגלל תשע בריבוע אתמול לא יישודר זה הסוד שלי היום — טעה. גם תוכנית זו רוויה אווירה פורי־מית.

● **עוד מתנגן הניגון (8.30).** תוכנית מיוחדת ה־מוקדשת לכלייזמרים, אותם נגני־הגולה שהיו מלווים בני־גונים עצובים ומהורהרים את הכלה אל חופתה, כיאה למע־

הכלייזמרים

עצובים ושמחים

מד, אך פוצחים בניגונים עלי־זים ומקפיצים לאחר השכס, כשהבדחן, מתבל את נגינתם בחרוזים ובאימרות־כנף. פולדי שוצמן הוא המנהל המוסיקאלי שליקט את כלי־הנגינה המיו־חדים לכלייזמרים — קלרנית, כינור, ויולה, תוף ובס. מלבד הניגונים, שעברו מאב לבן, החדיר המעבד, והממחיז שלה, צבי שטולפר, גם קטעי מקרא משל י.ל. פרץ ומדכי גיבר־טיק. בתוכנית מופיעים ליא קניג, שמואל רודנסקי ושמו־אליק סגל.

● **מסך גדול מסך קטן (10.10).** אם פרצופו הנוגה

כלייזמרים: סגל
שעה 8.30

של יצחק („איציק") בן־נר, מגיש התוכנית, לא יקלקל, צפוי לצופים ערב מהנה שבו יובאו קטעים מתוך קומדיות מפורסמות.

● **עדי כותרת (11.00).** זוהי אחת התוכניות האחרונות של מני פאר, אבל הוא ישתדל לצחוק או לפחות לחייך בתוכ־נית שתוקדש כולה לפורים. זוהי התוכנית האחרונה של ה־טלוויזיה שהוקדשה לפורים, במיסגרת שורה של תוכניות מאולצות ותפלות.

פולטנה
השמפו לשיער בעל הפעולה הכפולה

* שמפו לשיער רגיל או יבש – בריח דבש.
* שמפו מיוחד לשיער שמן.
* קרם־שמפו נגד קשקשת.

להשיג בבתי מרקחת ובתמרוקיות המובחרות.

FOLTENE

במדינה

(המשך מעמוד 43)

בדרך כלל כדי לפקד על התקפות־קומנדו. כאשר ראו הישראלים את הטכסט המקורי ב־1977, הם השתוללו. מר בגין עצמו התערב. אי־אפשר היה לפרסם את הספר בישראל בלי אישור ממשלתי, והמהדורה הישראלית היתה טעונה גם אישור של מישפחת החלל (שהיא, כפי שהתגלה, עזבה את ישראל לפני זמן והלכה לגור באמריקה.) אולם דבר לא מנע מוויידנפלד לפרסם את הספר בבריטניה.

תחת זאת נכנע פופיי לגמרי להתנגדות הישראלית, וסירב לשלם להאסטינג אלא אם כן ישכתב את הספר. מאחר שהאסטינגס התמקם בינתיים באחוזה באירלנד, תוך ציפייה לשכר־סופרים עצום, הוא נאלץ להסכים.

מקורות הקרובים לוויידנפלד, שבחנו את שתי המהדורות, מדווחים כי המהדורה הנייה של הג'נטלמן הכפרי קוצרה בשליש. היא הופכת את יוני לאליל, והיא מקובלת בהחלט על ממשלת־ישראל. היא תפורסם תוך תקיעות־חצוצרות של פירסומת בבריטניה, בישראל ובארצות־הברית.

דרכי חיים

בחור רב־פעלים

בחור רב־פעלים
הבטיח נישואין לכך
והוציא מידי המרומות
כסף טוב כטענות־שווא

הבחור שישב על ספסל הנאשמים באשמת התחזות נראה מעורר אמון, אך משביקש לצרף אל תיקו תיקים נוספים העומדים נגדו, הסתבר כי מאחורי פניי־התם מסתתר מתחזה רב־פעלים.

בזמנו הואשם רפי אלשווילי כי הציג עצמו כרס"ר בצנחנים בשם רפי מיזרחי, בפני בחורה בשם עליזה, שהכיר בחנות לבשר בלוד, שם עבדה. הנאשם המוצק ושחור־השיער נשוי ואב לשניים, וחי בניפרד מאשתו. אך לעליזה סיפר כי הוא רווק והבטיח לה לשאתה לאשה.

כבעלה לעתיד הרשה לעצמו לבקש ממנה 1700 לירות, כדי לתקן את הרכב הצבאי שלו. באותה הזדמנות ביקש גם מאחותה של עליזה 500 לירות, כהלוואה לחתונה. אחר־כך ביקש וקיבל ממנהל־העבודה של ארוסתו־המרומה הלוואה של 2000 לירות כדי לקנות לה מתנת־אירוסין. לקינוח הזמין את המנהל למסיבת האירוסין. כשהגיע זה למסיבה, ראה לפניו שולחן עמוס מכל טוב. הכל היה מוכן, פרט להורי החתן שבוששו, משום מה, לבוא. ההורים לא הגיעו והאירוסין בוטלו. יותר מאוחר סיפר רפי לעליזה כי הוריו נהרגו בתאונת־דרכים.

תיקי מירמה. הדון־ג'ואן בן ה־29 הודה בבית־המישפט במעשיו אך ביקש באמצעות פרקליטו, אסתר דורון, לצרף אל תיקו תיקים נוספים, שנפתחו נגדו בכמה תחנות מישטרה בארץ. השופט חיים דבורין ביקש מעורך־הדין אריה צ'רטוק, איש הפרקליטות, לאסוף את התיקים האלה.

עם איסוף החומר הסתבר לתובע כי לזכותו של אלשווילי נזקפים כמה וכמה תיקי־מירמה שלא פוענחו, וכי הוא נוהג לפתות נשים באופן שיטתי. למשל, בפברואר 1976 הכיר רפי, שערק מצה"ל, חיילת בשם לידיה שועה ובאחד הימים הלך לבקר אצל אחותה בבת־ים. הוא סיפר לאחות כי כספו אבד וברצונו לקנות מתנה ללידיה. כך הוציא ממנה 400 לירות. אחרי יומיים קיבל מידי האחות עוד 20 לירות, ניכנס לביתה בלי רשותה והוציא משם 1000 לירות במזומן, רשם־קול וקסטות בערך של 5000 לירות.

החיילת הגישה נגדו תלונה במישטרה, ומאז נחשב רפי עבריין נמלט.

בשם המישפחה בכר השתמש כשהכיר את מתילדה ממן מקיראון, וגם לה הבטיח נישואין. הוא סיפר למתילדה כי הוריו היו מעורבים בתאונת־דרכים וביקש ממנה כסף כדי לקנות להם מנות־דם. פעם קיבל ממנה 700 ל"י ובפעם אחרת עוד 400 לירות. זמן מה לאחר מכן סיפר למתילדה האוהבת כי אמו נפטרה וכי יביא את אביו לאירוסין. אמר ולא חזר.

בינואר 1978 פגש בריבונה אמולג בתחנה המרכזית בתל־אביב. בבית הוריה של הארוסה החדשה הציג עצמו בשם בכר, היה לבוש במדי צה"ל וסיפר כי היתה לו

(המשך בעמוד 50)

רעייה

בבית נקי ומצוחצח, מעוצב בטעם מעודן, יושבת אורנה לצידו של יהורם ומאזינה בשקט לדבריו. בין בני הזוג שוררת הסכמה מלאה.

אמא

עם התינוק משה־דויד. אורנה היא אם דואגת, אך לא היסרית. כשהיא מטפלת בבנה, היא רגועה.

"ל ש יי סיפור שישגע אותך, על קליינטית שלך, אשתו של יהורם גאון. היא מאושפזת בבית לווינשטיין, במצב של צמח," סיפרה בהתרגשות לקוחה לספרית שלה, במיספרה ברמת־השרון. אורנה גאון במיספרה, בקירבת מקום, האזינה לסיפור. היא כבר לא מתרגשת, כי סיפורים דומים הגיעו אליה ואל יהורם מכל קצות הארץ.

הספרית הציגה את "הגברת גאון" בפני הלקוחה הנירגשת, אך אורנה נואשה מלהכחיש את השמועה, בנוסח: "תשמעו, אני בסדר, בסדר גמור, אפילו. אני לא צמח ואינני שוכבת בבית־חולים. לא היתה לי תאונת־דרכים קטלנית, כמו שסיפרו. אין לי גידול במוח, ויהורם לא בא הביתה בערב אחד, מצא אותי עם גבר אחד וזרק אותי מהבית. אינני קשורה למכונת הדיאליזה ובסך הכל אני בבית, מגדלת תינוק ונהנית מהחיים."

השמועות המרחישעות על אשתו בת ה־19 של הזמר בן ה־38 התפשטו כאש

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

התוכניות מתקיימות בימי שלישי (ולא בימי שישי)

ביום שלישי — 6.3
על בעיית הדיור של צעירים בישראל
בהשתתפות:
דוברי תנועת „דיור מייד".

ביום שלישי — 13.3
נשף פורים
מוסיקל לריקודים
סרטונים
מזנון עשיר
תחרות תחפושות

ביום שלישי — 20.3
ראיון החודש עם
גרשום הרפנס
(חבר האגף לאיגוד־מקצועי בהסתדרות)
על בעיות כלכלה וחברה, מנקודת ראותו של איש ציבור דתי

ביום שלישי — 27.3
הופעת צוות שחקני תגובטרון
שיחה על הנושא:
חיש מקום לתיאטרון פוליטי בישראל?

התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב
המועדון פתוח בשעה 8.30 בערב.

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD ~ HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8:00 – EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC–HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT * RESERVATIONS SUGGESTED

בעיות ולבטים בחיי המין
מ א ת
חד"ר **מרדכי זיידמן**
חוצאת רשפים

„לא הפכתי צמח!"

אמרה אורנה גאון, הפורחת ברמת־השרון

לפני שנה וחצי

כאשר אורנה גולדפרב ויהורם גאון נישאו, זכה כל פרט במסיבת הנישואין שלהם לכיסוי עיתונאי. למה נמשכה תשומת־הלב — לעובדה שהיא צעירה או לעובדה שנישאה דווקא לגאון?

בשדה קוצים. לא ידוע מי התחיל בהן ובקשה כמובן, לעצור אותן. כאשר התחילו לטלפן לאמה של אורנה בחיפה ולאמו של יהורם בתל־אביב, החליט המזמר לקחת את העניינים בידיים. כאשר טילפן אליו מוסיקאי מידידיו וסיפר לו שגיסתו, אחות בבית לוינשטיין, סיפרה לו שאורנה מאושפזת שם ויהורם בא לבקרה ויצא את בית־החולים כשדמעות בעיניו, ביקש הזמר את מספר הטלפון של הגיסה. הוא טילפן אליה, הציג את עצמו ושאל אותה אם אמנם היא ראתה אותו יוצא מבית־החולים בוכה. האחות התבלבלה, התנצלה ולא ידעה היכן בדיוק שמעה את הסיפור, שלא היה ולא נברא.

מאז שיהורם החל לעבוד על תוכנית היחיד שלו, השביעית במספר, מוצף מישרדו בקריאות טלפון. הסקרנים, ביניהם ידידים מודאגים, שואלים מה קרה לאורנה ומה אמת בשמועות ששמעו.

„אני חושבת שמישהו סתם מתנכל לנו, מתוך קינאה," פוסקת אורנה הג'ינג'ית. „למה שיקנאו? מי יודע. אני נשואה לזמר מפורסם, וטוב לנו ביחד, ויש לנו תינוק משגע. אולי זוהי הסיבה לשמועות," מסבירה קורבן השמועות, הנראית בריאה ומאושרת.

„פתאום אני מוצא את עצמי במצב שאני צריך להוכיח שאחותי לא זונה, בזמן שאין לי אפילו אחות," אומר יהורם. „משעמם לאנשים, אז מטפסים עלי. זו לא הפעם הראשונה שמפיצים עלי שמועות רעות, ואני חושש שזו לא הפעם האחרונה.

„לפני חודשיים ביקרתי בבית לווינשטיין, שהוא מוסד לאנשים עם מחלות שיקומיות. ביקרתי אח של ידיד, וזה היה ביקור חד־פעמי. מאז פונים אלי כל מיני אנשים ושואלים אותי שאלות מרגיזות על אורנה. זה לא יאומן כמה טלפונים התקבלו במישרד."

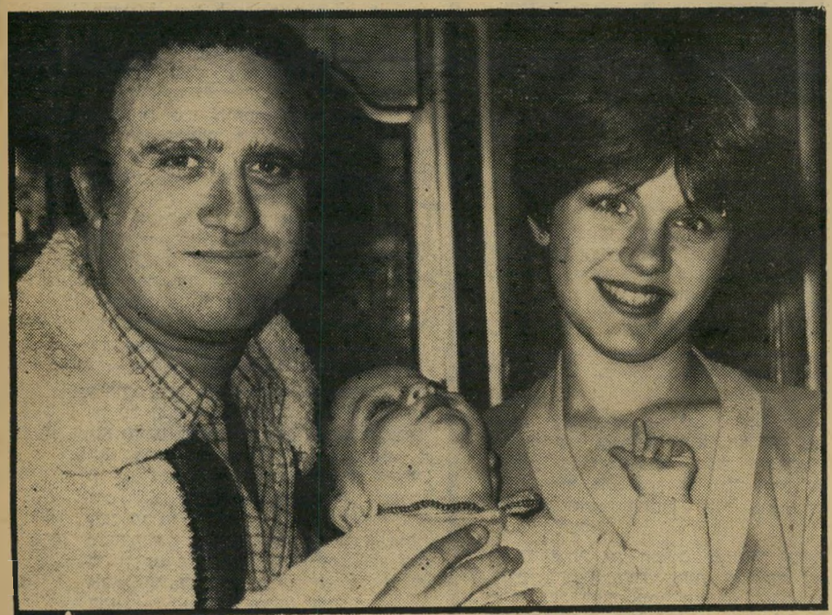
אורנה, לעומת זאת, החלה לוקחת שיעורי־נהיגה לפני שבועיים, שמעה מפי המורה לנהיגה ששוטרת סיפרה לו, שכתבה בעצמה את הדו"ח על התאונה הנוראית שהיתה ושהפכה אותה לצמח. אם השמועות לא היו כה מרושעות, ייתכן שהיו משעשעות או סתם נשכחות, אך בצורתן זו הן ממש בבחינת התעללות באורנה וביהורם.

יהורם גאון, שהחל את הקאריירה שלו כזמר לפני כ־20 שנה בלהקת הנח"ל ואחר כך בלהקת התרנגולים, העסיק במשך שנים רבות את בעלי טורי הרכילות. עם קולו הרך וחיוכו הביישני משך את תשומת־ליבן של נשים רבות, ומרבית הרומנים שלו זכו לפירסום. הנשים שבחר לצאת בחברתן היו ברובן מפורסמות בזכות עצמן, וכל רומן חדש הוליד שוב ושוב ניחושים — האם הפעם ייכנס יהורם בעול הנישואין?

אך יהורם שמר בקנאות על רווקותו. לא בגלל אידיאלים כלשהם, אלא פשוט משום שלא מצא את האחת שחיפש. כאשר המשיך בעקשנות להחליף בנות זוג, פרחו הרינונים ופשטו הסיפורים. סיפרו שאימו לא רוצה שיתחתן, כי טוב לה כשהוא לצידה. סיפרו עליו כי הוא פוחד מנשים וכל אחת שרוצה בו חייבת להיות היוזמת. כאשר הכיר את אורנה, בחתונה של ידידים, החל שוב פסטיבל הרינונים והניחושים. האם יפול סוף־סוף ברשתה של אשה, או שימשיך לבדו, כדרכו.

אורנה גולדפרב, ילידת בת־גלים ש־

(המשך בעמוד 50)

עכשיו

משורר עדיין הזוג סקרנות — למה לא יודעים עליהם כלום, למה לא רואים אותם במסיבות, למה לא שומעים עליהם. יתכן שסקרנות זו היא שהולידה את השמועות המרושעות. בתמונה — בני הזוג גאון ומשה־דויד בנם, להזים שמועות.

במדינה

„אני לא צמח!"

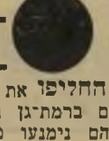
(המשך מעמוד 49)

בחיפה, סיימה אז את בית־הספר התיכון. בעיני הוריה, שהם בעלי מיסעדה סינית בחיפה, לא מצא חן הסיפור שלה עם יהורם. סיפרו להם שהוא זקן מדי עבורה, כרגיל, הגזימו והוסיפו לו שנים מיותרות. אך יהורם, כדרכו, בציניות ובשקט, החליט: „אורנה תהיה רעייתי."

הוא רצה לשאתה לאשה מייד, לפני שחגגה את יום הולדתה ה־17, אך הרבנים אסרו. יהורם חייב היה להזדיין בסבלנות, להמתין עד שאורנה תגיע לפירקה, לפחות בעיני הרבנים. וכאשר נערך לבסוף טכס הנישואין, לפני כשנה וחצי, כשהיא בת 17 והוא בן 36, הודיעו על כך אפילו במהדורת החדשות בטלוויזיה. העניין שב־בינו לביגה הפך לסיפור לאומי.

החגיגה נערכה בעיר הולדתו של יהורם, שהיא כה אהובה עליו, ירושלים. אך גם אחרי הנישואין עדיין רבו הליחשושים. מעריציו הסקרנים ציפו לחדשות, לא חשוב מאיזה סוג. והנה, כעבור כמה חודשים הרתה אורנה והשימחה היתה רבה. התינוק נולד בירושלים, ומאז הלידה נעלמה אורנה מעיני הציבור. משום מה ציפו שתתרוצץ בבתי־הקפה ובמסיבות, אך הצעירה החיפאית בחרה להסתגר בביתה.

לזכרו של דדו

הגאונים החזיקו את דירת הרווקים של יהורם ברמת־גן בבית נאה ב־רמת־השרון. הם נימנעו מלצאת ובחרו לגדל את הבן, משה־דויד, בשלווה מישפחתית, הרחק מאור הזרקורים והפירסומת. יהורם לא חדל מעיסוקו — הזימרה. הוא אמנם לא כיכב בסרטים חדשים, אך רק משום שלא הוצע לו תסריט שיכבוש את ליבו.

אורנה לומדת נהיגה ופעמיים בשבוע לומדת אנגלית. בעתיד היתה רוצה ללמוד מיקצוע פרוזאי לגמרי — הנהלת חשבונות. יהורם, עדיין צנוע וביישן כתמיד, נישמע כיום מבוגר יותר ומרוצה יותר מחייו. הוא עובד על תוכנית שירים חדשה, נוסע להופעות בחוץ־לארץ, נוהג כבעל אהב וכאב מסור.

חייו השתנו מאז נולד הבן. „עד שנולד זה סיפור אחד, ומאז שיש בן זה סיפור אחר," הוא אומר. „אני חש באחריות מסוג חדש, שלא ידעתי עד כה. הקשר של האם לילד הוא מיידי, אבל האב עובר תהליך של היכרות והתקרבות, ו־האהבה לילד גוברת מיום ליום." יהורם הוא אב דאגן מאד. כשלילד יש נזלת, הוא סובל, וגם סוכריות־על־מקל מפחידות אותו — הילד עלול לבלוע אותן בקלות, לדבריו. „בנסיעות שלי לחוץ־לארץ אני מתקשר כל יום הביתה, מברר מה עושה הילד וקונה לו מתנות רבות."

הכוכב שאימץ לו אורח־חיים אנטי־כוכבי וברח תמיד מזרקורי הפירסומת, אינו מקשט פרמיירות ומסיבות בנוכחותו. זה פשוט לא הטבע שלו. הוא מתייחס ברצינות רבה לתוכנית החדשה, לשירים שנכתבו על־ידי חיים חפר והולחנו על־ידי דובי זלצר. שיבעה נגנים וחמישה רקדנים יופיעו עימו, והחזרות מייגעות.

„אני אוהב לשיר," מגלה יהורם. „להגיש שיר זה כמו תיאטרון, אך מסוג אחר. זו דרכי להעביר דעות ורעיונות. על ה־תוכנית החדשה אני עובד כבר ארבעה חודשים. יהיו בה שירים חדשים ומחרוזת אחת של שירים ישנים ואהובים. האם אשיר את רוזה? אינני יודע עדיין, זה תלוי בקהל."

בתוכנית החדשה יש שיר, מפרי עטו של חפר, על דדו, אך יהורם לא רוצה שיחשבו כי תפס טרמפ על שמו של הרמטכ"ל המנוח. „זו הדרך שלי להביע את אהבתי לאיש," הוא אומר.

אחרי שנה וחצי של חיי מישפחה אין ליהורם בשורות גדולות על גידול ילדים או על החיים בכלל. מזה כמה שנים חוטא יהורם בכתיבת שירים, אך אלה עדיין לא מספקים אותו כדי שיזמר אותם. ו־אורנה, היא מעריצה אותו בשקט. „השירים שלו טובים," היא אומרת. „בכלל, בעל מבוגר זה כיף, אפשר להתפנק." היא מטפלת בתינוק במסירות, מסכיבה אותו לישון עם תקליט של שיריי־ערש, לא של אבא, ומתפקדת כעקרת־בית. כל דברי המאכל והמאפה הם מעשה ידיה.

והשמועות? „זה לא נעים," אומר יהורם. „זה טיפשי וגם זדוני," מוסיפה אורנה.

„זה יעבור," מסכימים השניים פה אחד.

(המשך מעמוד 48)

תאונת־דרכים עם המכונית והוא זקוק ב־אופן מיידי לכסף. כך הוציא מהמישפחה 1000 לירות. כשביקר כעבור שבוע בבית ההורים של ארוסתו במושב, נטל 500 לי־רות מאביה, 1000 לירות מאחותה ו־500 לירות מבעלה של האחות. לפתע נקרא „באופן דחוף" לחזור לבסיס ונעלם.

המיקרה האחרון היה ביוני 1978. אז הכיר את סימה דוידה, שלפניה הציג את עצמו כרס"ר בצה"ל שרכבו נתקע והוא זקוק ל־2000 לירות כדי לתקן את הרכב. הוא נתן לבחורה צ'ק תמורת הכסף ואחר־כך הסתבר כי הצ'ק גנוב ומזוייף.

אלשווילי הודה בכל העבירות המיוחסות לו והורשע. עורכת־הדין שלו ביקשה מ־בית־המישפט לאפשר לנאשם להבדק אצל פסיכיאטר. ביניתיים עצור אלשווילי עד גמר ההליכים. גזר־הדין יינתן במועד מאוחר יותר.

סטודנטים

ערבים בין כיפות

„לא רציתי שיגידו שברחתי," אומר יו"ר ועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטת בר־אילן

„תמיד השתדלנו להיות שקטים ולא להתבלט, אך בסוף זה פגע בנו!" טען נאצר מאזן (21), יליד נצרת, יו"ר ועד הסטודנטים הערביים בבר־אילן.

הוא נבוך, אבל ממשיך: „לפני שבועיים

סטודנט מאזן
„בסוף זה פגע בנו!"

ישבנו בסיפריה. בשולחן, בכניסה, היו כמה כרוזים, ביניהם אחד של ועד־הסטודנטים הערביים, אבל אנחנו לא שמנו אותו. פיתאום ניגש אלינו אדם לבוש בגדים רגילים עם כובע של האוניברסיטה. הוא התפרץ עלי וביקש בתוקפנות את הפרטים שלי. אמרתי לו שקודם יזדהה הוא, ורק אחר־כך אני אתן לו תעודת־זהות. הוא יצא, וחזר עם אדם אחר, ושוב אותו הסיפור.

הם יצאו ואני חיכיתי, כי לא רציתי שיגידו עלי שברחתי. הוא חזר עם שני אנשים במדי־מישטרה, בעלי מכשירי־קשר. אחד מהם נתן לי מכה חזקה עם המכשיר והשני התחיל לקלל אותי. לא נתנו לי לדבר.

„כשראיתי את המדים ומכשירי־הקשר, רציתי להוציא תעודת־זהות, אבל הם התפרצו עלי, לקחו אותי לחקירה בחדר של קצין־הביטחון. כשיצאתי, ביקשתי את הפרטים של השוטרים. אז הם אמרו לי, נעצור אותך! הביאו קצין בדרגת מפקח, לקחו אותי לתחנת־המישטרה, נתתי עדות. הם רצו לבצע חיפוש בבית שלי. אמרתי, בבקשה! אז הם עזבו אותי, ולא חיפשו."

לא מרשים להישאר. נאצר הוא סטודנט למישפטים, שנה שלישית. המאורע העיב על היחסים בין הסטודנטים הערביים ושילטונות האוניברסיטה וגרם התפרצות של טענות שלא היו גלויות קודם לכן.

אוניברסיטת בר־אילן היא האוניברסיטה הדתית היחידה בארץ. יש בה 150 סטודנטים ערביים, ביניהם 12 בנות. לסטודנטים, הגברים, אסור לבקש מגורים במעונות הסטודנטים. הבנות, כולן, מתגוררות במעונות. הן חייבות לעזוב את חדריהן מדי יום שישי ולחזור אחרי יציאת השבת. על אף רצון להתחייב בפני הנהלת האוניברסיטה, כי יימנעו מחילול שבת ברבים, מסרבים הללו להניח להן להישאר במעונות בתקופת המיבחנים.

אומר סמנכ"ל האוניברסיטה דויד אלטמן: „בהתחלה לא הסכמנו בכלל שיגורו במעונות, כי לא הוגן לכפות שמירת־שבת. בא יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים ואמר שיש מישפחות ערביות שלא נותנות לבנותיהן ללמוד, אלא בתנאי פנימיה, והן אינן רוצות כלל להישאר בשבת. הסכמנו לכך, אבל חששנו שבסוף תגענה התלונות."

לוועד הערבי טענות נוספות. „לא מאפשרים לנו חופש ביטוי והתארגנות חופשית," אומרים פעילי הוועד. לדבריהם אין ההנהלה מאפשרת להם אירגון מסיבות, או ערבי־תרבות משלהם. אומר דויד אלטמן: „היו התארגנויות, אבל הם לא עמדו בהתחייבות שלהם והיו נאומים פוליטיים. לא ידוע לי על סירוב ההנהלה לנשפים שלהם, אילו פנו בצורה מקובלת. מלבד זאת, למה שיהיו פעילויות על רקע עדתי?"

על מעצרו של נאצר מאזן מסרב סמנכ"ל האוניברסיטה לדבר: „הוא התפרע שם, אבל אסור לי לדבר, כי הוגשה תביעה פלילית על הכשלת עובד־ציבור ושוטר."

נאצר מאזן לא שמע כלל על תביעה שכזו.

דרכי אדם

ד"ש לשר המצרי

מוסה מורד, ממנהיגי הקראים, מציע מיכנה „שגרירות" ישראל בקאהיר

כדאי לזכור את הכתובת: רחוב עבד־אל־מונעים 26, קאהיר. לשם יפנו היש־ראלים, כשירצו ייעוץ. המקום נמצא על־יד גשר זמאליק, באיזור אל־דוקי. מי שצו־פה בסרטים הערביים בלילות־שבת השגיח בוודאי בבניין המפואר בעל עמודי השייש. ובכן, זה יהיה בניין השגרירות הישראלית בקאהיר. נותר רק לרהט, לבחור שגריר ולהחליט על שלום.

הבניין ניבנה ב־1947 על־ידי מישפחת מורד, מישפחה יהודית מצרית מעדת הקראים. במשך שנתיים לא גרו בבניין וב־1949 שכרה אותו שגרירות ירדן במצריים. אחרי ארבע שנים עזבו הירדנים והבניין הושכר לאזרח מצרי עשיר. כשעלה גמאל עבד־אל־נאצר לשילטון הולאם הבניין וכעת „לא יודעים מה קורה שם," אומר מוסה מורד, שרואה את עצמו כבעליו החוקי של המקום.

מוסה (70) הוא תושב רנן שליד אופקים. הוא עלה ממצריים ב־1954 ויחד עימו העלה רבים מבני עדת הקראים. העדה, שמבקשת לשמור על ייחודה ובדידותה, התיישבה במושבים רנן ומצליח שליד רמלה. מורד עצמו, ממנהיגי הקראים ברנן, הוא חקלאי מצליח במושב ואיש־עסקים מצליח בעיר.

היום אחרי שפרש לגימלאות, הוא עוסק בענייני הקראים, ובעיקבות מסעו של הנשיא אל־סאדאת, גם בענייני השגרירות הישראלית בקאהיר.

עדת הקראים נוסדה על־ידי ענן הנשיא בשנת 765. בניה התפזרו בגלויות ישראל, חלקם „התבולל" ביהודים. הקראים אינם מכירים בפרשנויות השונות של התנ"ך, אלא במצוות הכתובות באופן מפורש. „מי שכתב את התורה ידע מה הוא עושה, ולא צריך להביא כל מיני אנשים שיסבירו, זה נכון כמו שזה!"

„עדיין לא מעשי". היום מתגוררים הקראים בקבוצות, כדי לשמור על ייחודם, ומתרכזים בישיבת רמלה, שאליה מצטרפים קראים ממושב מצליח, מישיבות אשדוד ובאר־שבע וממושב רנן. הקראים רואים עצמם יהודים, אך הרבנות אינה מאשרת את דתם. אם, „חלילה," כפי שאומר מוסה, נישאת בחורה קראית למי שאינו קראי, היא חייבת לעבור תהליכי גיור.

מוסה מורד
הבעל החוקי

הקראים עצמם קשוחים יותר, הם אינם מסכימים לנישואים אלה, ואינם מאפשרים לזרים להסתפח לדתם.

כיום עסוק מוסה מורד בענייני השלום יותר מאשר בענייני הקראות. הוא שולח מיכתבים לנשיא המדינה, לשרים ולחברי־כנסת, שבהם הוא מציע את הבניין שלו. ביניתיים עונים לו בקיצור נמרץ, ש„זה עדיין לא מעשי."

אלא שמוסה הוא איש עקשן. הוא רוצה להתחיל להכין את המקום לאנשי השגרירות שיגיעו. הוא מבקש: „מי שיסע למצריים, שיואיל נא לצלם את המקום. אני אסביר לו בדיוק איך להגיע, ובהדמנות, שימסור דרישת־שלום לחבר שלי, אייברהים נגיב, השר לענייני עבודות־ציבוריות במצריים, למדנו יחד בבית־ספר."

מוסיקה

החינוך המוסיקאלי בגרעון

מה עזה בגורלה של אגודת המוסיקאים „יובל"? האם יכריע הגרעון הכספי את המיפעל החינוכי־תרבותי הזה?

„יובל היה בתקופות שונות הצלחה מבחינה אמנותית, אך מבחינה כלכלית־עיסקית היה תמיד כישלון." אבי אבידוב (24) ישב כשראשו בין ידיו ובעיניו הבהירות נסוך עצב. הוא סיפר ספק בסיפוק ספק בהספד על דרכה של יובל.

יובל היא אגודת־מוסיקאים שהוקמה בשנה שעברה. כעסק פרטי נפתח יובל בית־קפה ובמה לאירועים מוסיקאליים שלוש שנים לפני כן.

אבי, הוגה הרעיון, נולד בתל־אביב לאב פקיד ואם מורה. בגיל 17 נסע ללמוד נגינת חליל בפאריס. הגעגועים לארץ העיקו עליו והוא חזר וייסד את יובל.

סיפר אבי: „באותה תקופה היה לי מאד חשוב ללמוד חליל ולהתקדם. הייתי מתאמן שעות על גבי שעות ובמקביל, הייתי צריך להחזיק את עצמי כנער־שליח בסוכנות לביטוח. העבודה היתה קשה ומעייפת. כשהייתי חוזר הביתה, הייתי עייף מכדי להתאמן. יום אחד החלטתי שאם אני רוצה להיות חלילן, עלי להתחיל עם זה מייד."

קונצרט רחוב. הצעיר שבאותה תקופה עיטרה את ראשו צמה ארוכה, ואת גופו עטו מלבושים היפיים, לקח את החליל ואת התווים ויצא לרחוב דיזנגוף, שם התאסף סביבו תוך זמן קצר קהל קבוע שנהנה להקשיב לנגינתו. כשנודע הדבר להוריו, התנגדו בחריפות וביקשו שיעשה משהו אחר כתחליף. אז נולד רעיון יובל. „חשבתי לפתוח מין בית־קפה שיעסיק אותי כמה

(המשך בעמוד 57)

ניקוי יבש בלחיצת אצבע עם "סנו־מסיר־כתמים"!

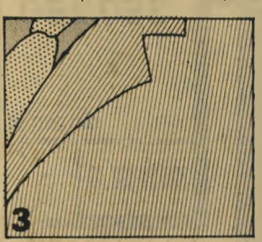
שמת לב שכתמים
תמיד מופיעים ברגע
הבלתי מתאים?
אנחנו ב"סנו" שמנו לב
לכך מזמן, ולכן פיתחנו
תרסיס מקצועי
לפתרון הבעיה.
"סנו-מסיר- כתמים"
מסיר בקלות
כתמי שוקולד, רוטב,
מוצרי קוסמטיקה ועוד.
אז אל תחכי לכתם
הבא!...

לאחר התזה קצרה,
הניחי לחומר להתייבש.

הברישי את הכתם
(בעזרת הספוג המצורף לאריזה).

הכתם נעלם,
מבלי להותיר עקבות.

סנו - לעזרתך תמיד.

Target Adv.

מבצע כזה עוד לא היה!!!

בניני אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1978

מציעים לרגל מכירת דירת ה־1000
מבצע חד־פעמי ל־20 דירות
במחירי פרסום!

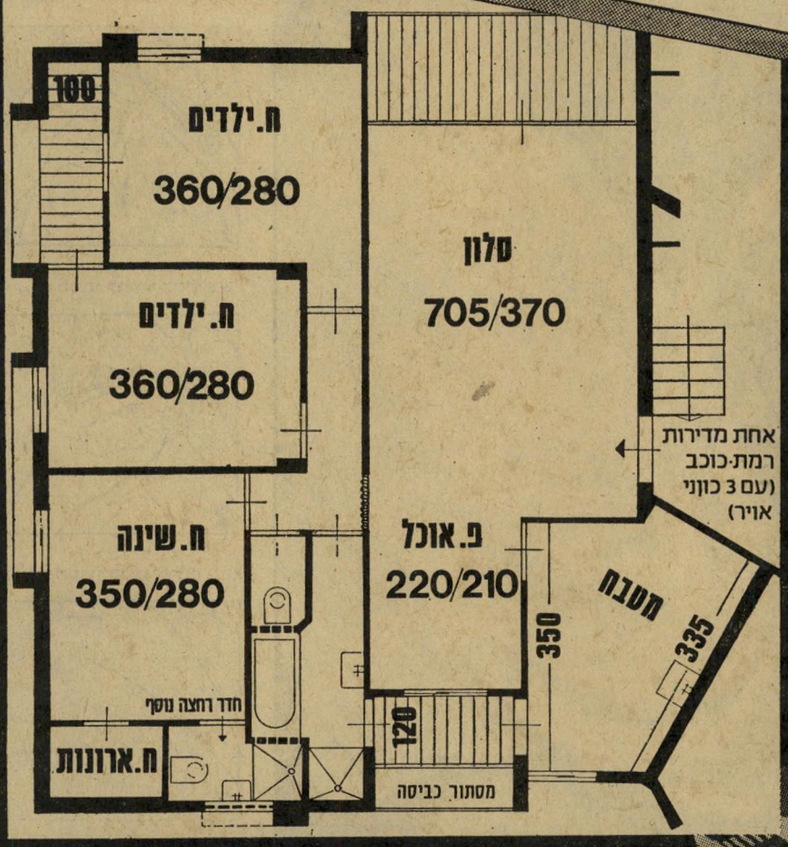
בתקופת המבצע יוענק לכל אחד מרוכשי הדירות

דיהוט מלא חינם!

הכולל:
- מערכת ישיבה סלונית
- רהוט לחדר ילדים
- רהוט לפינת אוכל
- רהוט לחדר שינה – הורים
- כורסת טלויזיה

הרהוט יסופק ע"י "רהיטי גינדי" הרצל 94, ראשל"צ

צפות במסמס TRUTH IN ADVERTISING

רמת־כוכב
בראשון־לציון

פרויקט חדשני ויוקרתי ברמה בינלאומית
באזור מגורים (על גבעה) אקסקלוסיבי ושקט
הגובל באזור וילות וקוטג'ים

דירות בנות
3½-4 חדרים
ודירות גג

ברמת־כוכב תמצאו

- פיתוח סביבתי ע"י אדריכלי צמרת
- מרכז מסחרי מקומי ומשרד דשא נרחב
- לובי מפואר בכניסה
- הדר תרבות לכל בנין
- הדר ארונות בכל דירה
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חרסינה פרהונית במטבח
- ארונות מטבח מפורמיקה – דגם
- קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- מתקני משחקים בחצר לילדים
- הנאי רכישה נוחים ל־24 חודשים
- משכנתא לא צמודה

תחילת המבצע 2.2.79

משרדי מכירות: דירות גינדי – אברהם גינדי

ראשון־לציון – משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה למבקרים במשרד.

פתח־תקוה – רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת־השרון – רח' סוקולוב (יפתח בקרוב)

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

חקירה מיוחדת

מאות ילדים בישראל מאובחנים כ„ילדים אוטיסטים" - המנותקים מהעולם החיצון - אך רק עשרה מהם זוכים לטיפול במיסגרת חינוכית מודרנית מיוחדת, הנותנת להם סיכוי, השאר נדונים לגורל „מפגרים" ומאושפזים בתנאים נוראים במוסדות לחולי־נפש

הם לא „משוגעים"!

„לא אנסה לייפות את המצב בארץ בתחום הטיפול בילדים אוטיסטים," — אומר ד"ר שבתאי נוי (40) פסיכולוג קליני העובד ביחידה לחינוך מיוחד במישרד החינוך ובחוג לחינוך מיוחד באוניברסיטה העברית בירושלים. „זו פשוט שערוריה. לא הייתי קורא לזה טיפול־לא־טוב, כי זה בכלל לא טיפול! אין כל יד מכוונת, ואין תיכנון של טיפול באוטיסטים או בבעיות בריאות־הנפש בכלל. השותפות הבלתי־קדושה בין מישרד־הבריאות ומישרד הסעד בנושא זה, גרמה לכך שכל מנהל מרפאה פועל היום לפי החשק שלו, ולא לפי הוראות."

„בבית־חולים בת־ים מוחזק ילד אוטיסטי מאחרי סורגים, ואיש לא מתמודד עם בעיותיו ועם מצבו," סיפרה דליה אהרון, אם לילד בן 15 השוהה במחלקה הסגורה לילדים אוטיסטים בבת־ים. „אין שום טיפול, שום תשומת־לב או איזו התייחסות למחלה של הילד הסגור. כל מה שהוא מקבל זה אוכל ושתייה ואפשרות לעשות את צרכיו."

„אוטיזם היא מחלה המוגדרת כנפשית, אך שונה במהותה מכל מחלת־נפש אחרת," טוען ד"ר קנר, פסיכיאטר שחקר את המחלה ודרש, בעיקבות מחקרו, התייחסות מיוחדת — „אילוף" — לאוטיסטים. האוטיסטים אינם מפגרים ואינם משוגעים. מדוע, אם כן, מחזיק אותם מישרד־הבריאות בתוך מחלקות סגורות של בתי־חולים לחולי־רוח, כמו בבת־ים, בנס־ציונה או במחלקות הפסיכיאטריות של בתי־חולים רגילים, כתל־השומר, ירושלים ובאר־יעקב? אינו מציע להם את הטיפול הנדרש?

„זו הפרעה הנפשית הכי קשה והטראלית ביותר מבין כל הפרעות הנפש," — אומר ד"ר נוי. „בכל הפרעה אחרת יכול האדם לתפקד, פחות או יותר, במיסגרת של חברה או מישפחה. האוטיסט, לעומתנו, מנותק באופן מוחלט בכל התחומים והמיסגרות של חייו. הוא חי בעולם סגור, חסר קשר עם העולם שלנו, על פי חוקי־עולם וחוקי־התנהגות חסרי מובן בשבילנו, ובלי שמץ רצון להתקרב אלינו ולהכיר בנו. אי אפשר להבריא את המחלה, אך אפשר לטפל בה. אפשר לאלף את האוטיסט להסתגל באופן מינימלי לעולם שלנו, שבו הוא מצוי, לפחות מבחינה פיסית."

הרבה גירויים חזקים

לפי מראית עין נראים ילדים אוטיסטים כילדים רגילים לכל דבר, ללא כל דפורמציות חיצוניות. כשילד אוטיסטי הולך לטייל עם אמו ברחוב, איש לא יחשוד שזהו ילד „אחר". אבל הסיפרות המקצועית מוסיפה נופך אגדתי למיסתורי האוטיזם, ומתארת ילדים אלו כילדים יפים במיוחד, אינטליגנטים ובעלי חוש מוסיקלי מפותח להפליא. האמנם?

„הרבה מיתוסים נארגים בדרך־כלל סביב מחלות הנפש, וזהו אחד מהם," אומר ד"ר נוי. „לא שמתי לב שהאוטיסטים הם יפים יותר, או מוכשרים יותר מילדים אחרים. לא צריך להגזים. מי שהמציא את הסיפורים האלו היה רופא בשם ד"ר רימלנד. שחקר ילדים של הורים מאד עשירים ושאפתנים, שכל הזמן טיפחו את הילדים שלהם כך שהם נראו תמיד יפים ואינטליגנטים."

רק ילד אחד מתוך כל 100 אלף אנשים הוא אוטיסטי — אומרת הסטטיסטיקה. אבל, בישראל מאובחנים מאות ילדים כ־אוטיסטים, ובאגודת אלו"ט בילבד, חברים כ־150 הורי ילדים אוטיסטים. הסיבה לכך נעוצה בערפל האופף את בריאות־הנפש בישראל, שאינו מאפשר להבחין בדייקנות בחולה האוטיסטי ונוטה לערבב מין בשאינו מינו.

„אני אישית מכיר הרבה ילדים המאובחנים כאוטיסטים, שהם בכלל לא אוטיסטים," אומר ד"ר נוי. „לא שמתי לב שהאוטיסטים הם יפים יותר, או מוכשרים יותר מילדים אחרים. לא צריך להגזים. מי שהמציא את הסיפורים האלו היה רופא בשם ד"ר רימלנד. שחקר ילדים של הורים מאד עשירים ושאפתנים, שכל הזמן טיפחו את הילדים שלהם כך שהם נראו תמיד יפים ואינטליגנטים."

רק ילד אחד מתוך כל 100 אלף אנשים הוא אוטיסטי — אומרת הסטטיסטיקה. אבל, בישראל מאובחנים מאות ילדים כ־אוטיסטים, ובאגודת אלו"ט בילבד, חברים כ־150 הורי ילדים אוטיסטים. הסיבה לכך נעוצה בערפל האופף את בריאות־הנפש בישראל, שאינו מאפשר להבחין בדייקנות בחולה האוטיסטי ונוטה לערבב מין בשאינו מינו.

„אני אישית מכיר הרבה ילדים המאובחנים כאוטיסטים, שהם בכלל לא אוטיסטים," אומר ד"ר נוי. „לא אבחנות לא מדוייקות. לפעמים זה לוקח כמה שנים טובות עד שמגיעים לאבחנה המדוייקת, וכמובן שזה יכול לפעמים להרוס את הטיפול הנכון, בזמן הנכון."

גם המאבחן מרמה לפעמים ומטעה במכוון, גורס ד"ר נוי. הסיבה לכך: המאבחן יודע, שאם יקרא לילד „מפגר" — מי יודע לאלה ידיים יפול הילד; ואם יקרא לו „אוטיסט", יש אולי סיכוי מסויים שיטפלו בו.

וההורים לוחצים. „להגיד שהילד שלי הוא אוטיסטי, נשמע הרבה יותר יפה מאשר להגיד שהילד שלי הוא מפגר או משוגע," אומר ד"ר נוי, בצטטו הורים רבים.

העולם האוטיסטי הוא עולם בתוך עולם: עולם פרטי, פנימי, של הילד המנותק, בתוך העולם הגדול, הנורמלי והיומיומי של האנשים הבריאים. בין שני העולמות נערכת מילחמה מתמדת. „זה לא שהאוטיסטים הם צמחים, שאינם מגיבים לעולם החיצוני, אלא להיפך — הם מגיבים עליו בשלילה חזקה, כמעט טוטאלית," מסביר נוי. „הילד האוטיסטי מנסה בכל מחיר להרוס את הקשר שמנסים ליצור איתו האנשים מהעולם שלנו. הוא אינו מרשה לחדור אל דלת האמות של העולם הפרטי שבו הוא חי. תנסה לגעת בו, ללטף אותו — הוא יתעלם ממך, הוא יתפרץ בהתקף של זעם פנימי, עם עוויתות איומות בכל אברי גופו, או יצרח אל החלל כאחוז דיבוק. לעולם לא יפנה כעסו אליך, כי זו תהיה הכרה בקיומך, אך ינסה לפגוע בעצמו, אפילו לפצוע את עצמו, על שניסה מישהו לחדור אל עולמו. תנסה ליצור איתו קשר עין, והוא יעשה הכל כדי להתחמק ממך, להתעלם ממך, וימשיך לעשות את התנועות הסטיריאוטיפיות שלו, כמו התנועות הסיבוביות שאותן הוא עושה בכף ידו שעות על גבי שעות, לפעמים ימים שלמים ללא הפסק.

„זו היפרסנסיטיוויות (רגישות יתר), אומרת תיאוריה אחת. גירוי שעבור אדם נורמלי הוא גירוי רגיל בהחלט, עבור האוטיסט הוא גירוי חזק, מעל ומעבר ליכולת הקליטה שלו. הוא לא עומד בגירוי, ולכן מעדיף להתנתק ממנו ולהסתגר בעולם שבו אין כל כך הרבה גירויים חזקים."

דרוש: אילוף!

תיאוריה אחרת אומרת כי המדובר בביצור חי, שחוויות הקיום הראשונות והפרימיטיוויות ביותר שלו, בשנת חייו הראשונה או אפילו ברגעי חייו הראשונים — היו קטסטרופליות. מרגע שפקח התינוק את עיניו קלט רק תחושות זוועה, הרגשות אימה וחרדה, טראומות, עד שנסוג בהדרגה לעולם מנותק משלו.

מיגוון הסיבות להתנהגות האוטיסטית רחב, מכדי שניתן יהיה להבין אותה בצורה חד־משמעית. מה עוד שהאוטיסט עצמו אינו עוזר בפיענוח התנהגותו. האם מקור המחלה הוא ביולוגי, תורשתי־אורגאני, או רק סביבתי ונפשי? האתיולוגיה של המחלה אינה ברורה עדיין. „זה יכול לקרות בכל מישפחה, אפילו במישפחות טובות," — אוהבים ההורים לאמר. וכי איזה הורה יהיה מוכן להכיר בתורשתיות של מחלת ילדו?

אומר ד"ר נוי:

ראינו כבר מיקרים עם מקור „משוגע" אמיתי — כמו אמא עם תאוות רצח לילד שלה. איזו ברירה נשארת לילד כזה, מילבד בריחה אל עולם סגור ופחות מאיים מזה שהוא רואה בעולם הממשי? יש הרבה מיקרים של הורי ילדים אוטיסטים ש־

הם חולי־נפש בעצמם. ובדרך כלל, גם אם אין מחלה ברורה, הורים כאלה צריכים טיפול פסיכיאטרי.

את המחלה המוזרה הזו אי אפשר לעקור, על כך הסכימו כבר טובי החוקרים, אבל במאמץ מסויים ניתן לקדם את הילד ואולי להפחית את הניתוק. השיטה: אונס. יש לאנוס את הילד להיכפף לעולם הזה, שממנו הוא מנסה לברוח. אין ברירה! בעולם שלו הוא גמור. הוא חייב להסתגל לעולם החיצוני ולהכיר בו בעל־כורחו. זה קשה, כימעט בלתי־אפשרי, אבל צריכים לאלף אותו כמו שמאלפים חיה. איך? כל הזמן מזרימים אליו גירויים ופעילות מכל הסוגים והתחומים — העיקר הוא שלא יישאר רגע אחד לנפשו, שאף שניה לא יהיה ניתוק מהעולם שלנו.

עד כאן דברי ד"ר נוי.

במוסדות מישרד־הבריאות שבהם נמצאים אוטיסטים, אין כל טיפול מאלף או משקם. לכל היותר מוצעת לילדים אלה החזקה פיסית, וגם זו בתנאים קשים.

„בתנאים של ימי־הביניים סגורים ב־בתי־עשרה ילדים אוטיסטים בתוך חדר גדול וקר, שבו יש רק מיטות. אין שום רהיט אחר — לא שולחן, לא תמונה על הקיר, לא פרח בצנצנת. סוגרים אותם בחדר, כדי שלא יתקרבו למשוגעים," מספרת דליה אהרון. „זה היגיון־בריא? לשים אוטיסטים בבית־משוגעים אבל לסגור אותם כדי שלא יבואו איתם במגע.

„כדי לצאת לשירותים, הנמצאים מחוץ לחדר המגורים, צריך הילד לעבור אכסדרה פתוחה, חשופה לרוח ולגשם. לפעמים באמצע הלילה ובקור. מה הפלא, אם כן, שילדים רבים נשארים במיטות ומרטיבים? אצלי בבית אף פעם לא מרטיב, אבל בבתי־עם, במחלקה, הוא לא מפסיק להרטיב.

„פנינו להנהלת בית־החולים, וביקשנו שיסגרו את המירפסת הזאת, לפחות בימי החורף. התשובה שלהם היתה: למישרד־הבריאות אין תקציב לזה."

כאשר שודר לפני שנה ראיון בטלוויזיה, שבו הופיעה עדנה מישורי, יו"ר אלו"ט, וגינתה בחריפות את תנאי האחזקה בבתי־עם, הגיבה המחלקה על־ידי כך שאנשיה נמנעו מטיפול בילדים במשך יום אחד.

„בהתחלה ידענו שהתנאים פה רחוקים מלהיות לוכסוס, אבל קיווינו לפחות שיהיה פה טיפול או תוכן," — אומרת דליה אהרון, שבנה צחי בן ה־15 נמצא בבתי־עם כבר שנתיים. „אבל לא דובים ולא יער. אין כאן טיפול בכלל. אין ספיצ'־טראפיסט (מטפל בהפרעות דיבור), אין התעמלות, או מוסיקה, או ריפוי בעיסוק ראוי לשמו. ובכל המחלקה, אפילו פסיכולוג אין!"

בהפרעה הנפשית הקשה והטוטלית הזו מטפל בבתי־עם צוות של אחיות לא־מוסמכות וכוח־עזר מסייע. צוות לא מיקצועי, חסר ידע וחסר עניין להכיר את התחום הקשה שעליו הוא מופקד. כאשר אגודת אלו"ט ארגנה בשנה החולפת השתלמויות בנושא האוטיזם — אף אחד מבתי־עם לא השתתף בהן.

אגודת אלו"ט מחזיקה עתה עבור בית־החולים שתי סמינריטיות העוזרות לילדים אחר־הצהריים, ואילו ההורים נאלצים לבוא ולעשות תורנויות בבית־החולים. כפי שנאמר להם, לבית־החולים אין תקציב להגדלה או להשבחה של הצוות הקיים.

„הם עושים את זה לאט"

רק מיסגרת חינוכית אחת בכל הארץ תוכננה על מנת לאלף ילדים אוטיסטים. על פי המודל המודרני של חינוך הילד האוטיסטי, המקובל בארצות מערביות רבות, עובדים בבית־ספר יחדיו עם עשרה ילדים אוטיסטים בגילים 6, 7, ו־10, שבהם ניתן עדיין להועיל במשהו. בית־הספר יחדיו, הנמצא בצפון תל־אביב, הוקם לפני שנתיים על־ידי אלו"ט, אחרי שההורים חברי האגודה התייאשו מאזלת־ידו של מישרד־הבריאות. הם החליטו לשכור על חשבונם מיבנה שיתאים לשמש כבית־ספר, צוות טיפולי וציוד חינוכי. ספיצ'־טראפיסט, פסיכולוג, רופא, מורה להתעמלות מייוחדת, מדריכים ועוזרת־טיפולית, הם רק חלק מהצוות, המופקד על שתי כיתות בנות חמישה ילדים כל אחת. על כל ילד מופקד עובד טיפולי אחד בממוצע.

ביחדיו עורכים טיולים כיתתיים בחוץ, עושים מיבחני אינטליגנציה ומישחקי תיקשורת, ומקבלים גם שיעורים עיוניים בכתיבה, קריאה, חשבון וציור. אלא שלא הכל שפיר ביחדיו.

הבית, לשעבר בית פרטי, הוא מיבנה רעוע בן שלושה חדרים קטנים שבו צריכים להצטופף יחד כ־20 איש — הילדים, המדריכים והמורים. המיטבח קטן, מטר מרובע אחד בילבד, והשירותים מלוכלכים. תא ההסגר, שאליו מוכנסים הילדים כדי להירגע לאחר התפרצות, מזכיר צינוק.

„מישרד־הבריאות איננו משתתף בתיקצוב המקום," אומרת מנהלת יחדיו, לאה דומפובר. „מישרד־החינוך אישר לנו רק שלוש וחצי מישרות, ועוד 2000 לירות הוצאות שונות לכל השנה." במישרד־הבריאות טוענים, כי גם אם אין המישרד משתתף ישירות בתיקצוב בית־הספר, הדבר נעשה בעקיפין — על־ידי סיוע לאגודת אלו"ט.

„נכנסו — אלה שבחשו בסיר..."

מחלקה לחינוך מייוחד בעיריית תל־אביב לא כוללת את יחדיו ברשימת בתי־הספר המייוחדים שבהם היא מטפלת, וזאת למרות שיחדיו שוכן בתל־אביב, במרחק של כמה רחובות בלבד מבניין העיריה. כבלים של פוליטיקה עירונית קושרים את ידיה של עיריית תל־אביב, שאינה מוכנה לשאת בעול העזרה לבית־הספר לבדה. גם מועצות מקומיות אחרות מגוש דן, השולחות ילדים שלהן לבית־הספר, אינן מוכנות לעשות אגדעריים כדי לעזור במימונו של יחדיו. אם רוב ילדי יחדיו באים ממקומות אחרים בגוש דן, כמו חולון, בני־ברק, גבעתיים וראשון־לציון, מדוע — שואלים בעיריית תל־אביב — שאנו נשלם עבורם?

מזה שנתיים מחזרת אגודת אלו"ט על פתחה של המחלקה לחינוך מייוחד בעיריית תל־אביב, בבקשה שיקצו ליחדיו מיבנה אחר, גדול יותר, כדי שניתן יהיה לקלוט בו עוד ילדים אוטיסטים. „בתנאים הפיסיים האלה אי אפשר לקלוט אפילו ילד נוסף אחד ויש עוד 150 ילדים נוספים באלו"ט שמחכים בתור," מגלה הגב' מנהלת. „אפילו איש־טיפול אחד נוסף לא יכול להיכנס, כי אין מקום. פונים אלינו אנשי מיקצוע רבים, שמעוניינים לעבוד אצלנו, ואנו נאלצים להשיב לכולם בשלילה — פשוט אין מקום בשבילם.

„הבטיחו לנו שתוך שנה נקבל את בית־ספר מצדה, שנמצא ליד בית־החייל, שהוא גדול יותר, ואולי נוכל לקלוט בו עוד כ־15 ילדים. אבל הזמן עובר, ושום דבר לא זז. אני לא אומרת שהם לא עושים כלום בעיריית תל־אביב, אבל הם עושים את זה לאט."

אבל בעוד שהמערכה נטושה על הטבת תנאי בית־ספר יחדיו, מתנהלת ב־אלו"ט מילחמה אחרת, אולי גדולה ומסוכנת יותר — בין אלה שהצליחו להכניס את ילדיהם ליחדיו ובין אלה שילדיהם נשארו בחוץ.

„מי אלה שניכנסו ליחדיו — כל אלה שבחשו בסיר, כל מי שיש לו מרפקים ופרוטקציות," אומרת בתרעומת רחל פינקוס, אם לילדה אוטיסטית שנפלטה מ־אלו"ט לפני כשנה. „למה עשו בית־ספר רק לילדים הקטנים? כי ההורים שלהם היו מקורבים לוועד אלו"ט. לאה רבין (נשיאת האגודה) לצידם, הכסף נמצא אצלם, הכוח הוא שלהם, וכמובן שהם הראשונים שזכו."

„אין פרופורציה בהקצאת המשאבים של אלו"ט," אומרת דליה אהרון. „כבר עשו פרוייקט בשביל ילדים קטנים, עכשיו שידאגו לגילאי הביניים, שקופחו עד היום. למה בני צריך להיות תקוע בבתי־עם, בלי כל טיפול, ולעשרה ילדים אחרים ישכללו את הטיפול כל שנה? לא השקיעו בהם מספיק עד עכשיו? עתה צריך להפנות משאבים לילדים האחרים." באלו"ט דרכים כולם, לראות איך יפול דבר: בידי מי יפלו הנתחים השמנים, ומי יישאר מקופח?

אך בעוד שצלילי של מחול־שדים זה, סביב גורלו של הילד האוטיסטי, מהדהדים, עוטפת דממת־מוות את עולמו של בוד אצלנו, ואנו נאלצים להשיב לכולם

ילדה אוטיסטית מאחרי הגדר
„היא יפה, כמו כל האוטיסטים"

מטפלות מוכיחות ילדה אוטיסטית
ההפרעה הנפשית הקשה ביותר

ילדים אוטיסטים בבית־הספר „יחדיו"
לא משוגעים ולא מפגרים

המבוגר האוטיסטי, שעיקבותיו עבדו רי נעלמו מן העין ואיש אינו מזכיר אותו, אינו דואג לו, ואינו יודע אם הוא בכלל קיים.

במערכת בריאות־הנפש בישראל לא ידוע לאן נעלם האוטיסט המבוגר. „לא יתכן שלא קיימים מבוגרים אוטיסטים בארץ, אך נראה שהם טבעו במוסדות שכוחי־אל, בלי שאף אחד ישמע אליהם, או שהם מוטלים כמו צמחים באיזה בית־חולים לחולי־רוח," אומר ד"ר נוי. „דבר אחד בטוח, הם קיימים, אי־שם בארץ, ואני לא מאמין שהם נכחדים יותר מהר מכל אדם אחר."

מי מפגר ומי אימבציל?

איך נעזים האוטיסט המבוגר ממפת האוטיסטים בישראל? הפטנט במערכת בריאות־הנפש הוא פשוט ביותר: משגים מילה ומחליפים את התג המודבק על התיק הרפואי. במקום „אוטיסט" רושמים „מפגר", „אימבציל", או כל תואר פסיכיאטרי אחר, שיש בכוחו לשחרר את המערכת מהתייחסות אל האוטיסט כאוטיסט.

מספרים הורים, שילדיהם האוטיסטים נמצאים בבית־חולים בנס־ציונה: „רצו להיפטר מהילדים שלנו, והחליטו יום אחד שהם מפגרים ולא אוטיסטים, אחרי ששנה שלמה היו הילדים במחלקה בנס־ציונה תחת אבחנה של אוטיסטים."

מי שביקש למחות על הדבקת התווית החדשה של „מפגר" נכנס, בעל־כורחו, למילכוד: כדי לערער על האבחנה החדשה היה צורך להגיש עירעור לוועדת־ערר, שבה ישב כחבר ד"ר סקלי, מנהל בית־החולים בנס־ציונה, שפעל בעצמו כדי שהאוטיסטים ייחשבו כמפגרים.

חלק מההורים נלחם בשיניו כדי להציל את ילדיו מגורלם של מפגרים. „בהאתי אסמכתות מכל מיני מקומות, שאיבחנו את בני בעבר והראו שלא רק שהוא לא מפגר, אלא שמנת המישכל שלו כמו של גורמלי," מספרת דליה אהרון. „לא אשכח את ההשפלה ועגמת־הנפש שנגרמו לי בכל אותה מילחמה עם הרופאים. זה לא שהיה איכפת לי איך יקראו לילד שלי, או איזה תג ירשמו בתיק שלו. אם התוצאה תהיה שהוא יקבל את הטיפול הנכון, אז שיקראו לו מפגר, אוטיסט או אפילו בובה. אבל הבעיה היא שהתג הזה קובע את כל ההמשך. הוא קובע את האפשרויות של טיפול — הייתי מוכנה שיקראו לו כך. אבל אני יודעת מה הולך במוסדות למפגרים בארץ, ובשביל אוטיסט, הבריחה היא אכזרית — או להיות אוטיסט או לא להיות קיים."

מסלול של תלאות

דליה אהרון נלחמה למען בנה, והצליחה לגרום, לדבריה, שלא תירשם בתיקו של הבן אבחנה מפורשת שתחרוץ שהילד לא משתף פעולה ושלפי התיפקוד שלו הוא אימבציל — זאת לא אבחנה בכלל, וזה משאיר פתח לפירושים שונים.

„לא רואים את המיפלצתיות שבזה, כאשר בשירבוט של עט חורצים את גורלו של הילד כמפגר וזורקים אותו לאיזה מוסד למפגרים של מישרד־הסעד. אני לא רוצה להתבטא בחריפות, אבל מוסד כזה סותם את הגולל על חיי הילד."

אחרים, שלא ניצחו במאבק על איבחון נכון, נאלצו לקבל את גזר־הדין שקבע: מפגר, ולא אוטיסט. ורדה בת ה־14, בתה של רחל פינקוס, הוכרה במשך שתי שנות שהותה בנס־ציונה כאוטיסטית ב־80—90 אחוזים, אך עזבה את המקום כמפגרת. „לא עזרו הבקשות והתחנונים," מספרת רחל פינקוס. „ביקשתי אותם שלפחות ית־נו לי קצת זמן, עד שאמצא לבתי מקום מתאים. התגובה שלהם היתה אגרסיבית — הם פשוט רצו שנסתלק, זה הכל."

כשהתחילה להתעניין בקהחתנות במוסדות למפגרים ברחבי הארץ גילתה, לדבריה, כי כדי להכניס את בתה למוסד טוב יחסית, צריכים פרוטקציה. „לי לא היתה פרוטקציה, אז הסתפקתי במוסדות עם שם פחות טוב." בעיריית תל־אביב הציעו לה מוסדות שונים של מישרד־הסעד. „האם אתם ביקרתם שם?" שאלה את העובדים הסוציאלים. „לא!" היתה תשובתם. „אז איך מציעים לי מקום שלא יודעים בכלל איך הוא נראה?" היא מתמרמרת.

עוד הסתבר לה, במהלכו של מסלול התלאות, כי מוסד של מישרד־הסעד גובה סכום של כמה מאות לירות בחודש עבור אחזקת ילד, בהתאם להכנסת המישפחה. „במוסדות של מישרד־הבריאות ההורים לא משלמים כלום. למישרד־הסעד צריך לשלם. למה?" שאלה, אך לא קיבלה תשובה.

„עשו לי אותה מכוערת!"

היום נמצאת ורדה במוסד למפגרים נטוע שבשרון. רחל פינקוס חוששת להתלונן בקול על התנאים במקום, שמא תסבול מכך הבת. „היא יפה, כמו כל האוטיסטים, הבת שלי. אבל שם, במוסד, עשו לי אותה מכוערת. כשאני רואה איך היא נראית, עם הפיג'מה כל היום, לא מסורקת אף פעם, נעשה לי חושך בעיניים. אני מביאה לה בגדים חדשים כל פעם, אבל עוד לא ראיתי שהלבישו לה את הבגדים שהבאתי.

„אני יודעת שהיא מתנוונת שם, אבל מה אני יכולה לעשות? אני יודעת שהיא אוטיסטית ולא מפגרת. כשאני רוצה לשאול מה הם אכלו שם בארוחת בוקר, אני לא שואלת אותה, כי היא לא עונה לי בכלל, כי אין לה קשר עם הסביבה. אני שואלת את אחד הילדים המפגרים, שמסוגל להגיב ולענות על שאלות.

„הפינג־פונג הזה שמשחקים בילדים שלנו הורס את הכוחות. אני מודה שהרמתי ידיים, פשוט כי התעייפתי ואין לי עוד כוח להילחם ברשויות של מישרדי הבריאות והסעד ובכל הקונויות סביב הילדים האוטיסטים. אפילו באלו"ט אמרו לי שאם אני שייכת למישרד־הסעד אז הם לא יפעלו בשבילי. לכן יצאתי גם מאגודת אלו"ט, כי אם הבת שלי לא נחשבת לאוטיסטית בארץ הזאת, למה שאשלם כספים לאגודה?"

„אני יכולה להגיש היום בקשה לוועדה פריטטית, לאיבחון מחדש של ורדה, אבל מה זה יתן לי?" שואלת האם המייואשת. „היא כבר הפסידה את החיים שלה, ולבני גילה אין היום בית־ספר לאוטיסטים בארץ. אז גם אם יכירו בכך שהיא אוטיסטית, ולא מפגרת, לאן יוכלו לשלוח אותה? לבית־חולים לחולי־רוח בבת־ים? האם שם שוררים תנאים יותר טובים? מסופקני."

בית־הספר „יחדיו" לילדים אוטיסטים בתל־אביב
„הפינג־פונג שמשחקים בילדים הורס את הכוחות"

ביגלל הסרט הזה נטשו הרוסים את פסטיבל ברלין וגררו אחריהם שורה של תגובות נזעמות

סטיבן (ג'ון סאבאג') ומייקל (דה־נירו) בשבי הוויטקונג
הצעידים הפכו ניצודים

רוברט דה־נירו כמייקל
המנהיג

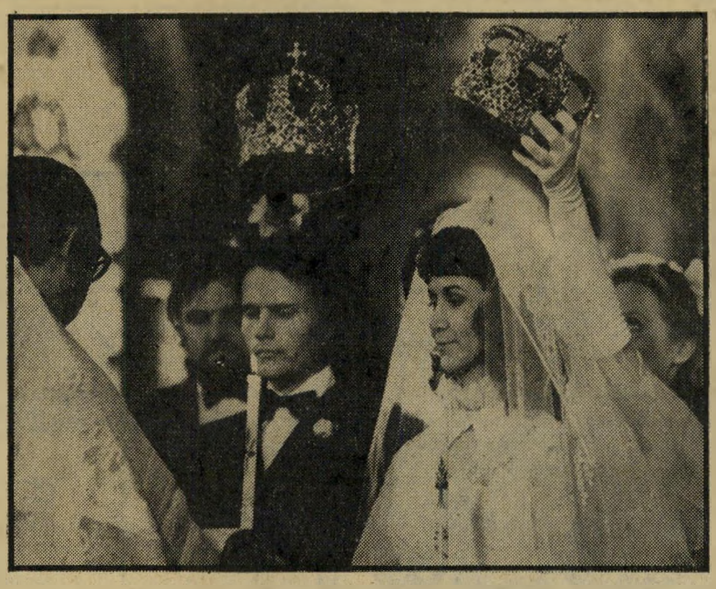

כריסטופר וולקן כנוק
יפה־הנפש

ג'ון סאבאג' כסטיבן
התמים

עינויים בוויאט נאם

ההתחלה: טכס החתונה של סטיבן
החלומות לעתיד

אם נותרו בעולם בעלי אשליות שהאמינו כי פסטיבל סרטים הוא אירוע קולנועי טהור, הרי בא פסטיבל ברלין ובתוך יומו השלישי הוכיח כי כמוהו ככל זירה פוליטית אחרת. לרוסים יש כבר ותק בתככנות פוליטית מאחרי הקלעים של הפסטיבלים למיניהם, אך הפעם יצאו מכליהם. במסיבת־עיתונאים סוערת הודיעו בתחושת עלבון עמוקה „אנחנו מיסתלקים מכאן.“ יחד איתם גררו את צ'כוסלובקיה, הונגריה, מיזרח־גרמניה וקובה, שלכולן יחד 24 סרטים שהיו אמורים להיות מוצגים במיסגרות השונות של הפסטיבל. מי שלא פרשו היו היוגוסלבים והרומנים, שלא התביישו לומר לחבריהם העיתונאים ש„אין זה כלל מעניינם מה עושים הרוסים.“ ואילו אלבניה הזדרזה להגיב ושלחה חוזר למשתתפי הפסטיבל, ש„סירטה אכן יוצג כפי שתואם עם ההנהלה.“ נסיונם של הרוסים לקחת איתם הביתה גם את אי־צות העולם השלישי נכשל מסיבה פשוטה — פסטיבל ברלין ידוע כמהווה במה חשובה להצגת סירטיהם של האפריקאים, שאם לא שם, מי יודע היכן יוצגו. על כן הסתפקו ב„מחאה חריפה“ בהנהגת אל־ג'יריה ו — נשארו.

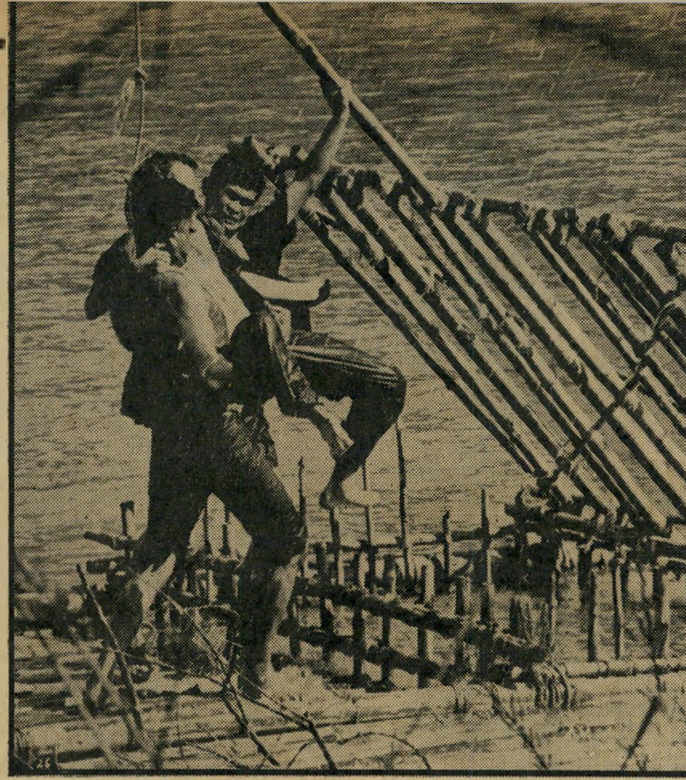
ומה הרתיח את הרוסים? סרט בשם צייד הצבאים של במאי ושמו מייקל צ'י־מינו, לפי תסריט של דריק וושברן. „האמריקאים הציגו את מילחמת וייט־נאם באור מסולף,“ כעסו הרוסים, והוסיפו: „הסרט משמיץ את העם הוויי־נאמי הגיבור“.

לאור טיעונים אלה אין מקום לחשוד שהרוסים שקלו ולו אף לרגע את ערכו המיקצועי הקולנועי או האמנותי של הסרט. כמה עיתונאים ניסו לחמם את הרוסים עוד יותר בשאלות נוסח: „ואולי תגובתכם החריפה נובעת מן העובדה שסין פלשה בינתיים לוויי־נאם?“

עובדה אחת לא הצליחו הרוסים לטשטש — הסרט המתאר זוועותיה של מילחמת וייטנאם מועמד ל־9 פרסי אוסקר אחרי שגרף כבר כמה פרסים אחרים, ביניהם הפרס החשוב של מבקרי ניו־יורק כסרט הטוב ביותר לשנת 1978. מבקרי הקולנוע המפורסמים ביותר בעולם יצאו מכליהם למראהו. בכורתו הרישמית נערכה בארצות־הברית רק בפברואר, ימים ספורים לפני שיצא לברלין. רבים החמיאו לבמאי, צ'י־מינו, בכך שמאז הסנדק (א' ו־ב') של פרנסיס פורד קופולה, לא קם אפוס פופולארי רב־עוצמה ועתיר־רגש כצייד הצבאים. קופולה, הבמאי הוותיק עלה לחדרו של צ'ימינו, בבית־המלון בניו־יורק, שבו התאכסן, מייד אחרי הצגת הבכורה, פתח את הדלת ואמר לו: „אחת־אפס לטובתך, נערי.“

צייד הצבאים מביא הלם מלחמה דרך סיפור אישי של שלושה חברים, פועלי־פלדה ממוצא רוסי, הקשורים ביניהם ברעות אמיצה בשל המסורת המשותפת, הווי החיים, המזג הרומנטי והחלומות לעתיד. השלושה, מייקל (רוברט דה־נירו), ניק (כריסטופר וולקן) וסטיבן (ג'ון סאבאג') מתגדבים לשרת יחד בוויי־נאם. הסרט מתחיל בחתונתו הציורית של סטיבן, ילד־השעשועים החמוד והתמים, הנערכת בכנסייה פרובוסלבית בעיירה תעשייתית קטנה ואפופת עשן ומסתיים בטכס קבורה באותה העיירה. מי שהיה השושבין יפה־התואר, ניק, ניטמן באדמה. מי שהיה החתן מלווה אותו בדרכו האחרונה כשהוא עצמו קטוע בכסא־גלגלים, ואילו הצלע השלישית, מייקל, מי שהיה המנהיג שבחבורה מלווה את הארון במדים עטורי

במדינה

הוייטקונג כובאים את שבוייהם במכודות במים המעופשים
אכזריים וסאדיסטים

אותות גבורה ונושא את נכותו הנפשית בלבו פנימה. מייקל, בתמונת הסיום מהווה הד חוזר לדמות אלמונית שהופיעה קודם לכן, בעת החתונה: חייל, מעוטר באותות גבורה, ניצב מן הצד, מנוכר, כשכל נסיונותיהם של החוגגים לשתף אותו בשימחה העלו חרס.

מייקל, אם כי נשאר בחיים, איננו אותו מייקל שהנחיג את החבורה לצייד הצבאים המסורתי בחגים ובסופי־שבוע. הצייד הבטוח בעצמו הפך ניצוד, הרודף הפך נירדף, ומישחק ההישארות־בחיים אינו משעשע יותר. הנשארים בחיים, אחרי המילחמה, יחזרו לחברה רק כדי למצוא עצמם נידונים לבדידות, זרות ולחוסר יכולת נצחי להתמזג עם ה„נורמליים ביניהם" — במלים אחרות: עם מי שלא היה שם.

באינטנסיביות רבה שאלו את צ'ימינו אם חשב להיות נאמן לעובדות מילחמת וייטנאם. טענו כי טבח אכזרי נעשה דווקא על־ידי האמריקאים — הראייה: מי־לאי הידועה לשימצה. אמרו כי עשה עירבוב לא מעט בין מציאות לדמיון.

תשובתו של צ'ימינו: „סירטי אינו ריאליסטי. זהו סרט סוריאליסטי. אפילו הנוף הוא כזה. למשל — את העיירה שבה חיים גיבורי הסרט שלי, הנקראת קליירטון, הרכבתי מדמותן של שמונה ערים קטנות דומות זו לזו בארבע מדינות שונות בארצות־הברית. את קליירטון עצמה אי אפשר למצוא על המפה. גם הזמן אינו מחושב על־פי הזמן המציאותי של ההתרחשויות. בכוונה לדחוס ניסיון של מילחמה לתוך סרט, אפילו ארוך כמו שלי, (184 דקות) הייתי חייב להפליג מן המציאות. אם מתקיפים את סירטי על בסיס של היצמדות לעובדות, הרי זה כמו להתקיף רוח. אני אף לא התכוונתי לדייק בעובדות."

בגיל 35 הפך צ'ימינו ל„מאנייק מיקצועי" כדבריו, „בלי חיים פרטיים." בנו של מפיק־מוסיקה דגול בניו־יורק, חונך לאמנות ולאהבת־הקולנוע על־ידי סבו שסיפר לו אגדות נפלאות וסבתו שלקחה אותו שלוש פעמים בשבוע לקולנוע.

הוא למד ארכיטקטורה ותולדות־האמנות כשעל סף הדוקטוראט החליט להסתלק מאוניברסיטת ייל בטענה כי „רוב האנשים שאני מכיר הופכים בעליי־מום בעיקבות לימודיהם ואפילו גוועים רוחנית". בשנת 68 התגייס לקומנדו ועשה את שרותו הצבאי בטכסס. משפשט את מדיו החליט להשלים את החלק המעשי שבאמנות ולמד מישחק ומחול. בהסתמכו על עברו התיאורטי מצא עבודה בחברה קטנה בניו־יורק, שעבורה הפיק סרטים תיעודיים.

הקסם של הצלולויד הנע דבק בו. הוא החליט לעשות סרטים. הוא החל כותב תסריטים, שביניהם, הארי המזוהם חוזר. התסריט הבא היה תאנדרבולט ולייטפוט. כשהציע את צ'יד הצבאים העמידו אותו במבוכה. „לך עשה את הסרט," אמרו לו, והוא החל בשנת 76' וסיים אחרי שנתיים וחצי, כשהתקציב הסופי הגיע ל־15 מיליון דולר ורוברט דה־נירו מניח את כל כובד משקלו על הסרט ועל כל שלבי ההפקה.

אם כי כבר הרכיבו על כתפיו מסרים פוליטיים אמביציוזיים, אומר צ'ימינו: „לגבי זהו סרט אישי מאד. הייתי עם „הכומתות־הירוקות" וכל הדמויות שיצרתי הם דיוקנים של אנשים שהיכרתי. במשך השנים הארוכות שבהן התנהלה המחלוקת מסביב למילחמה זו נהרסו חייהם של האנשים שנלחמו בה. היו כאלו שהובלטו על־ידי העיתונות, אבל כולם היו אנשים רגילים בעלי מידה לא רגילה של אומץ." מה אומר צ'ימינו על אותם שסירבו ללכת לוייט־נאם? „אם אתה בצבא עליך לציית לפקודות. כך היה וכך יהיה בצבא.

„וייט־נאם איננה המילחמה היחידה בעולם המצטיינת בזוועות. היו גרועות ממנה וקרוב לוודאי שתהיינה גרועות יותר. לכן אין לסירטי ולשאלה אם היתה מילחמת וייט־נאם מוצדקת או לא, דבר וחצי דבר. סירטי מופנה לאותם בני ארצי שעשו את הדרך לאפלה ובחזרה. כיצד שרדו מן התופת? ואם היו בעלי מזל מספיק כדי להישאר בחיים, כיצד חזרו הביתה? וכיצד חזרו הביתה מבלי לאבד את עצמם לדעת אחרי שראו וחוו את כל שעבר עליהם? וכיצד ימצאו לעצמם קרן של תיקווה או אפשרות להאמין במשהו? כיצד?"

„אלו הדברים החשובים בעיני ולא דיוקו של סרט זה או אחר במהלך המילחמה. זה אינו סרט של השכל, זהו סרט של הלב, כך אני מקווה."

ניק (כריסטופר וולקן) בשבי הוייטקונג
כיצד להישאר בחיים

הסוף: טכס הקבורה של ניק
ניפוץ האשליות

(המשך מעמוד 50)

שעות בערב ושבו תהיה גם התרחשות מוסיקאלית. ההורים הילוו לי כסף, ואמא היתה אופה את העוגות."

אבי נוכח לדעת כי בית־הקפה גוזל יותר מ„כמה שעות בלילה". הוא התחיל לעבוד 14 שעות יום יום. כסף לא היה והוא נאלץ לשפץ במו־ידיו את הדירה הקטנה ששכר ברמת־השרון ברחוב אוסישקין. רוב הפעילות בבית־הקפה היתה על בסיס של התנדבות. במקום הופיעו ומופיעים אמנים צעירים לצד אמנים ידועי־שם, ללא תמורה כספית. תמיד נמצא במקום מתנדב שיסיע את האמנים מביתם ובחזרה. לפני כשנה החליט המייסד להפוך את המיפעל לאגודה. הוא סנה למורו, החליין אורי טפליץ, לשעבר חבר התיזמורת הפילהרמונית והיום מורה למוסיקה באקדמיה בתל־אביב.

סיפר טפליץ (5): „לדעתי התרוקנו חיי המוסיקה מאז שהמציאו את הפטיפון והרדיו. הרמה הממוצעת של השומע ירדה מאד. רמת הקהל יורדת, כי אין להם מספיק חינוך מוסיקאלי. היום יש ממש פער גדול בין המוסיקאים שעל הבמה ובין הקהל. לכן חשוב מאד לטפח את השיכבה של אלה שמנגנים ואת אלה שאוהבים לבלות ערב אינטימי, כמו במקום האינטימי המקורי הזה. אצלינו מרסיקאי אחד יותר אידיאליסטי מהשני. במקום הזה המוסיקאים יושבים ומשוחחים עם הקהל, זה יותר כמו קונצרט־בית בממדים יותר גדולים."

מקום אחר. בכוונותיהם של מייסדי האגודה ליצור מיפעל תרבותי־חינוכי ולקרב את הקהל שוחר המוסיקה אל היצירות. להקים בית שבו יוכלו גם אמנים מתחילים להתאמן ולקבל הדרכה במוסיקה. לייסד סיפרייה תקליטים לנוער. להקים קרנות למילגות לעזרה לאמנים צעירים, ועוד רבות התוכניות.

ביניתיים משמש יובל כבית־קפה. באווירה אינטימית יושב הקהל לייד שולחנות קטנים, אוכל, שותה, ושומע קונצרטים.

אך אבי חושש שהמקום ייסגר בקרוב. האגודה נמצאת היום בגרעון של יותר

מייסד אבידוב וחבירין טפליץ
כל מוסיקאי אידיאליסט

מ־100 אלף לירות. „פניגו לכל מיני גורמים." הוא מספר, „לבנקים, חברות, מוסדות, למועצת רמת־השרון. קיבלנו אומנם כמה תרומות, אבל זה עדיין לא מספיק. אנחנו צריכים בית יותר גדול. הרבה חדרי־אימון, חימום בחורף ומיזוג אוויר בקיץ ועוד הרבה דברים."

„אם האנשים לא יעזרו לנו," טוען טפליץ, „נגסה למצוא לנו מקום אחר, אולי לצ'יץ' תהיה אוזן קשבת, למרות שאנחנו אוהבים את המקום הזה ורוצים להישאר כאן."

חדש!!!

לאוכלי מאכלי בריאות

לטבעונים ולצמחונים

יבואנים בילעדיים

סופרמרקט חדיש בסיגנון אמריקאי

טיבולי

כיכר מסריק, פרישמן 88, טל. 03-222935

פרטיספה

הגרלת כרטיסֶפח של מפעל הפיס

הפרס הראשון **שני מיליון** ל"י.

סך כל הפרסים **11.732.000** ל"י.

הערב, גם לך סיכוי להיות מיליונר כפול.

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת

תולעי עץ. עש

וחרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18. ת ד 2272

טל. **790114-5-6** רש מס' 21 עסק 481/75

איתן עמיחי - הדברה עדינה

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבה מרכזית, תחת הכותרת „שבוע המהפכות", לתיאור המהלך המאיץ של רוח המהפכה, שהחלה לשטוף את עמי המרחב (מצריים + סוריה). כמצריים הודח ראש מועצת המהפכה הראשון, מוחמד נגיב *, ואת מקומו תפס גמאל עבד־אל־נאצר. בסוריה הודח הרודן אדיב שישקלי ** מכס השילטון בדמשק. שלישו של יגאל אלון במילחמת־העצמאות, ירוחם כהן, מספר לראשונה על פגישותיו עם עבד אל־נאצר בשדות הקרב של תש"ח. היה זה סקופ בינלאומי כביר — כי עד אז לא ידע עוד איש כי המנהיג האמיתי של המהפכה המצרית הוא קצין צעיר בשם עבד־אל־נאצר — שם שלא היה אז ידוע כלל בעולם.

כמדור הבידור של השבועון פורסמה כתבת־שער, שעסקה בהמשך אורחות החיים בארץ ונשאה את הכותרת „יום ולילה (במלון) ,דן' ". כמדור „העולם הזה מראיין" ראיון בלעדי עם ד"ר ישראל קסטנר ***, פורסם במיסגרת מדיניות איזון הדיווח העיתונאי של השבועון. הזוכה בפיתרון תשבץ המלכים היה חנניה גיבשטיין מראשון־לציון****.

בשער הגיליון: דונמנית אביבה פרלמן, במלון „דן", בתל־אביב.

„העולם הזה" 854
תאריך: 4.3.54

איך החמיץ מישרד־החוץ הזדמנות היסטורית להשתלב בעולם השלישי ★ יחסים דיפלומטיים עם הודו?

מדיניות

היזגי והשר

הדיונים שהתנהלו בחדרי־חדרים בבירות שונות של העולם נסתיימו בתוצאה שלילית אחת ויחידה: מדינת־ישראל החמיצה הזדמנות נוספת לכבוש לעצמה מקום ליד הגה המדיניות העולמית.

הפרשה החלה לפני שבועות מיספר, כאשר פנו דיפלומטים הודיים בניו־יורק, לונדון ופאריס, אל דיפלומטים ישראלים, והציעו את נכונות ממשלתם לצירוף ישראל לגוש כל־עולמי, ניטראלי, שיתווך בין המזרח והמערב ויסייע להפגת המתיחות הבינלאומית. הישראלים קיבלו את ההצעה בשימחה, והבטיחו להעביר את תוכן ההצעה לממשלתם.

השלב השני של השיחות התנהל בניו־דלהי, בעת ביקורו של היועץ המישפטי של מישרד־החוץ, שבתאי רוזן, בהודו. ההודים אישרו את רצינות כוונותיהם להקמת גוש־מדינות ניטראלי, והסבירו שהתנאי הראשוני להצטרפות ישראל לגוש זה, הינו ויתור על כל סיוע צבאי אמריקאי וסיוע רוב להצטרף לבריתּ־הגנה כלשהי. הם אף רמזו שבמצריים יש גורמים פוליטיים חזקים הנוטים להצטרף לגוש החדש. הצעה המעשית של ההודים: להפגיש את ויג'איה לאקשמי פאנדיט עם אבא אבן, נציג ישראל באומות־המאוחדות, לאחר ש־אבן ישיג הסכמה עקרונית מצד ממשלתו להצטרפות לגוש החדש.

תשובה מתחמקת. כאשר חזר שבתאי רוזן מניו־דלהי נערכה במישרד־החוץ בירושלים התייעצות עקרונית. כאן זכתה הצעתו של פאנדיט נהרו למיקלחת קרה מפיו של שר־החוץ משה שרת. שרת ואבא אבן סירבו לוותר על הדולארים הירקרקים, והביעו חשש שהודו רוצה לנווט את הגוש החדש בכיוון פרו־סובייטי.

כתוצאה מאותה ישיבה נמסרה לנציגות הודו בפאריס התשובה: אין מקום לשיחות בדבר הקמת גוש מדינות ניטראלי כל עוד לא תכיר הודו בישראל דה־יורה. שני הצדדים ידעו שממשלת הודו לא תוכל לקיים תנאי זה, היות והכרה בישראל עשוייה לקלקל את יחסי הודו עם מדינות ערב ולהעלות את חמת המיעוט המוסלמי בארצם.

אולם בשירות החוץ הישראלי נמצאו אישים רבים אשר דעתם לא נחה מאי־רצונה של ממשלת־ישראל. אחד מהם אמר: „שרת אוהב ליחס למישרד־החוץ תפקידים בעלי שמות מצלצלים: חקר, מינוח, ביון — אבל הוא שוכח ליחס לו את התפקיד החשוב ביותר — מדיניות עצמאית ומקורית."

הממשלה

אנטי־קריזלר

בדיחה ישראלית שנפוצה לאחר מות הרודן הרוסי סטאלין, תיארה את הופעתו בגן־העדן, שם הוא מתקבל על־ידי שומר הגן, פטרוס הקדוש. כלכל אישיות חשובה בגן־העדן מספק פטרוס גם לסטאלין מכונית אישית. סטאלין זוכה במכונית פורד מיושנת ומרופטת. הוא אינו מתלונן עד שהוא פוגש בנשיא רוזוולט, הנוהג בקדילק מהודר. וגם אז נרגע סטאלין, בהבינו כי קאפיטליסט אמריקאי זכאי בכל זאת ל־מכונית־הדורה וחדשה. אולם כאשר הוא פוגש בחיים וייצמן, כשזה נוהג ברולס רויס הדור, פוקעת סבלנותו והוא מתפרץ לפני פטרוס: „מה? לישראלי חסר חשיבות נתנו רולס רויס?" ואז מושכו פטרוס הצידה ולוחש לו ביראת כבוד: „אל תשכח שהוא ממישפחת הבוס!"

16 שרי ממשלת־ישראל לא שכחו מעולם שהם ממישפחת הבוס, והקצו לעצמם מכוניות הדורות ביותר, מהקריזלר של בן־ציון דינור עד לשברולט של משה שפירא והקיידילק לוכס של יוסף סדלין. מסורת מישפחתית זו הופרה לפני חודש, כשהוקמה הממשלה החדשה, אליה צורף זלמן (זיאמה) ארן כשר בלי תיק.

משך חודש ימים לחצו חבריו של ארן עליו להצטרף לאחוות בעלי 18 המכוניות המכובדות במדינה, וזכו בסירוב מתמיד, עד שנואשו השבוע והורידו את הצעתם כאשר הם מתרגלים לשר המהלך ברגל. ארן, המקווה לעמוד בראש מישרד התעמולה, ההסברה או המודיעין, לכשיוקם *, לא הפר את המסורת מתוך כוונת פירסומת. כוונתו היתה פשוטה הרבה יותר, אם כי מופלאת לגבי שר ישראלי: לחסוך למשלם המיסים את 5000 הל"י ויותר לשנה שעולה, בממוצע, החזקתם של מכונית ונהג.

דת

במאבק על החלי־צה

בפסח 1947 פתחו גונדות אצ"ל בהסתערות על יפו. בקרב שניטש בסימטות חסן־בק נפל בחור בן 23. שמו היה צבי מונצ'ש. הוא הותיר אחריו אלמנה צעירה בת 17 — רבקה, רזה ותמירה, בעלת שיער שחור ועיניים אפורות וגדולות. רבקה עזבה את חדרה הקטן, שהעלה בלי־בה זכרונות על האושר הקצר, ועברה להתגורר בבית חמותה. יונה מונצ'ט לא הביטה באלמנה הצעירה בעין יפה. דומה היה כאילו תלתה בה את האשמה באסון אשר מצא את בנה. אולם ברבות השנים צץ בראשה רעיון מיוחד במינו: היא הציעה לרבקה להינשא לבנה השני, יוסף, שחזר ממעצרו במחנה־לטרון, ואמרה: „דת ישראל מחייבת אותך להינשא לו, כדי ששמו של צבי יונצח." רבקה סירבה בכל תוקף, והיחסים בין שתי הנשים החריפו עד כדי כך שהיא העדיפה לחזור לחדרה הבודד והקודר.

הפניות לא הועילו. לאחר שובה לחדרה חפצה רבקה לנתק את כל קשריה עם מישפחת מונצ'ש. פנתה לאחיו של צבי, יוסף, וביקשה ממנו שיתן לה חליצה וישחררה מן החובה להינשא לו. הוא ענה שאין זה תלוי בו, והפנה אותה לאמו. אבל האם לא רצתה לשמוע על כך והכריזה בקול שופע ארס: „שיער יצמח על כפות ידי בטרם אתן לך להינשא לאיש אחר."

גם שלוש פניותיה של רבקה לרבנות לא נשאו פרי. האם השכולה מונצ'ש טענה שבנה יוסף יתן חליצה רק אם האלמנה הצעירה תשלשל לידה סכום כסף הגון, המגיע לה, לדבריה, כחלק מעזבונו של בנה. מצבה של רבקה הלך והחמיר. עברה שנה והיא פגשה בבחור ששירת יחד איתה בשורות האצ"ל — מאיר. הם החלו לצאת בצוותא ולבסוף החליטו להתחתן.

מאיר ורבקה מצאו רב פרטי שהסכים לערוך חופה וקידושין. הרב ראה לפניו זוג צעירים, ואפילו לא חשד שהנערה התמירה אשר „שכחה" את תעודת־הזהות שלה בבית הנה כבר אלמנה, וקבע את טכס הכלולות ליום המחרת.

הפרשה נודעה, ויונה פעלה מהר: היא הקימה את כל הרבנות על רגליה, הרעישה עולמות ודרשה להכריז שנישואיהם של מאיר ורבקה אינם תופסים ושבניהם יהיו ממזרים.

אולם כאן נתקלה החמות בהתנגדות מצד בלתי צפוי: הרב הראשי של מחוז תל־אביב, הרב אונטרמן *, פסק שהנישואין תופסים וכשרים.

כשראתה יונה שהיא הפסידה בסיבוב הראשון, לא אמרה נואש והגישה נגד רבקה תביעה בסך 500 ל"י — חלקה בעזבונו של צבי בנה. כאשר דחה בית־משפט השלום את תביעתה, עירערה בפני בית־הדין המחוזי ואילצה את רבקה להתרוצץ במישרדי עורכי־דין ועולמות בתי־המישפט במשך שלוש שנים תמימות, וטענה שהכסף בו תזכה יאפשר לה להקים מצבה לזכר בנה, צבי.

חיים תקינים. גם בסיבוב זה לא זכתה יונה בניצחון. בסופו של דבר המליץ השופט המחוזי זונדלביץ על פשרה: יונה קיבלה בו במקום את כל החפצים שהיו שייכים לבנה, כולל שרשרת זהב וטבעת שניתנו לרבקה ביום כלולותיה.

* בסופו של דבר מונה ארן להיות שר־החינוך־והתרבות, והוא היה זה שביטל את זרם החינוך ההסתדרותי.

אנשים

● כאשר עבר לירושלים ראש־הממשלה ושר־החוץ, **משה שרת**, נאלץ להחליף את כל צוות האנשים שעבדו בביתו ב־רמת־גן: נהגו האישי, גידעון, איש המחלקה הגרמנית של הפלמ"ח, העדיף להישאר בתל־אביב ולקבל מיספר ירוק למונית. סוכנת־הבית, ברכה ,אלמנה בת 50, זכתה למצוא שידוך ועברה להתגורר בבית בעלה החדש בגבעתיים. גנן הבית נשאר לטפל בגן, שעבר לידי השגרירות האיטלקית.

● שר־האוצר, **לוי אשכול**, לא חשש מפני ביקורת והתערבות, שעה שנשאל על־ידי עיתונאים כיצד יגבה השנה מישרדו את מס־ההכנסה. הוא אמר בחיוך: „האנשים מתקשים להיפרד מכספם, נשתדל להקל עליהם לעשות זאת."

* אחר־כך נבחר לכהונת הרב הראשי האשכנזי.

הפגישה ההיסטורית

בין גמאל עבד־אל־נאצר לבין יגאל אלון, בשדה־הקרב של תש"ח, כפי שנצטיירה בדמיונו של צייר השבועון המצרי **אחר־סעאה**. המדובר בפגישה שנערכה בקיבוץ גת, מול כיס פלוג'ה. הצייר המצרי צייר בטעות את רב־אלוף יעקוב דורי, מי שהיה הרמטכ"ל של מילחמת תש"ח.

מטרה קרובה... מטרה קרובה...!

טיול לחוץ לארץ בעוד 6 חודשים

דחוס לחוץ, רוצה לחוץ־
לארץ...
וזה לא צחוק כי זה נראה
רחוק רחוק...
אבל יש חדש תחת השמש (בדיסקונט)
חן 6, תכנית חדשה
— להגשים כל מטרה בחצי הדרך
ובחצי הזמן!

איך עושים? מפקידים
6—10 חודשים איך שיכולים 300—3,000 ל״י
כל חודש ואז מקבלים הלוואה*
שאותה מחזירים
בתקופה השווה למשך החסכון.
— עכשיו רק אורזים ונוסעים עושים כיף
וחוזרים...
ופותחים חן 6 חדש — לסטריאו...
חן 6 עוד להיט של בנק דיסקונט.

* הריבית על ההפקדות שווה לריבית על ההלוואה.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

ארליך בולם כניסת מרידור לממשלה

חבר־הכנסת **יצחק ברמן** התמנה כ־בורר לבדיקת התביעות ההדדיות בין „ה־חברה הימית להובלת פרי" לבין חברת „קו־צינור אילת־אשקלון". מינויו נעשה לפני כמה חודשים, אולם אין הוא יכול להתחיל בעבודה, שכן מיסמכים שביקש מן האוצר לצורך הבוררות לא נמסרים לו. האוצר הוא בעל מניות־השליטה ב־חברת קו־הצינור, ובעבר כבר התקיימה בוררות חלקית שבה פסק פינחס ספיר המנוח.

כידוע הצהיר **יעקוב מרידור**, המנהל ובעל השליטה בחברה הימית, כי עד שלא יסדיר את כל בעיות החברה, לא יסכים לחזור לפעילות מדינית. ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, רואה במרידור את יורשו, אך כדי שיוכל לכהן כראש־ממשלה עליו להיות חבר־כנסת. מרידור הבהיר לבגין כי אם לא תיפתרנה בעיות החברה לא יעזוב אותה, ואז מונה יצחק ברמן לסייע בגמר התביעות.

ח"כ יצחק ברמן
היכן המיסמכים?

חוגים בכירים בצמרת חרות סבורים כי **שימחה ארליך** מונע את גמר הבורר־רות בכוונה, כדי לעכב את כניסת מרידור לחיים המדיניים, שם יוכל להתחרות ב־מועמדים אחרים לתפקיד ראש־הממשלה.

אנשי חרות ממורמרים על ארליך גם מפני שמדיניות האינפלציה פוגעת בשכ־בות מצביעי־חרות, שרובם שכירים דלי־הכנסה, בעוד שהיא מעשירה את החנ־וונים ובעלי הרכוש הזעיר, הנהנים מכיש־לון מנגזון גביית־המיסים ומן האינפלציה הדוהרת. שיכבה זו היא המצביעה באופן מסורתי בעד המיפלגה הליברלית.

מישרד פורום פורק

משרד הפירסום „פורום" התפרק. **דויד אשכול**, שהיה בעל מחצית המניות, רכש את מחצית הבעלות על מישרד בינג־ליניאל בתל־אביב וינחלו. **יוחנן** („דוב־ז'ה") **גולדברג** נשאר במישרד הקודם. הלקוחות פוזרו בחלקים שווים בין ה־שניים, וכן הרכוש, הכולל בעיקר גלריה ברחוב גורדון.

החיסכון בייבוא אישי

תעשיין ביקש להזמין מכונית ב־מ־וו דגם 730 אצל הסוכן בארץ. נמסר לו כי המחיר הוא 1.25 מיליון לירות, ויהיה עליו להמתין חמישה חודשים. בדק האיש ומצא שאם יזמין את המכונית בעצמו, בייבוא אישי, ישלם תמורתה בגרמניה סכום של 350 אלף לירות, וכל המסים בארץ יסתכמו ב־725 אלף לירות. החיס־כון: קרוב ל־200 אלף לירות. היתרון: המכונית תגיע מייד.

מיסעדת קולנוע „צפון" נפתחה מחדש

המיסעדה ובית־הקפה בקולנוע „צפון" נפתחים מחדש, בניהולו של **עמוס כהן**, מפיק הצגת „בני־בום". כהן מקווה לקבל אישור העיריה להחזקת המקום פתוח אחרי חצות. הכוונה לפתוח במקום מיס־עדה צרפתית.

גם בית־הקפה „אפרסמון", בדיזנגוף פינת ז'בוטינסקי, שעמד סגור חודשים רבים, נפתח מחדש.

אלפן ולובראני הקימו חברה

אורי לובראני, שהיה שגריר ישראל באיראן, **ומשה אלפן**, שניהל את חברת תייצוא „אלדא", הקימו חברה לייזום פרוייקטים בחו"ל.

גאון הילווה ולא תרם

הנדבן הידוע **נסים גאון** לא תרם כסף לקרן תל־חי, אלא הילווה כספים — כך מסרו מקורות בקרן תל־חי. ההלוואה היתה בלי ריבית, אך הוא מקבל אותה בחזרה, נוסף על הכיבודים שמשפיע עליו ראש־הממשלה.

גם הנדבן הידוע **נתן סילבר** הילווה חצי מיליון דולר לקרן, ולא תרם כספים.

מחסור חמור בשוחטים

יבואני־בשר מתלוננים, כי הגורם המונע הגדלת הספקת בשר לישראל הוא, בין היתר, המחסור החמור בשוחטים. שוחט המסכים לנסוע לעבודה בחו"ל דורש ו־מקבל עד 4000 דולר לחודש, וקשה להשיג שוחטים המעדיפים להישאר בישראל. רוב השוחטים מועסקים בשחיטת עופות.

מחסור חמור קיים גם במנקרים, וזוהי אחת הסיבות להתנגדות לייבוא בקר חי, הכרוך בניקור הרגליים האחוריות של הבקר.

מתנגדים לכניית עורכי־דין להצטרף לקרן גימלאות

קבוצת עורכי־דין החתימה על עצומה חברים בלישכה בתל־אביב, שבה מובעת התנגדות להחלטת הלישכה לחייב את 4000 חבריה להצטרף לקרן גימלאות של לישכת עורכי־הדין.

עורך־הדין **שמואל רחביה** פנה ב־מיכתב אל ראש הלישכה ודרש לשחררו מחובה זו. במיכתבו הוא טוען, כי החל מ־1979 סופחו עורכי־הדין כחברים־צמיתים לקרן, מבלי שנשאלו. אין זה מעניינה של לישכת עורכי־הדין לעסוק ב־ביטוח־זיקנה או פנסיה של חבריה, ו־בוודאי שלא בדרכי כפייה.

הוא מתריע נגד האפשרות כי מעתה תהיה ההצטרפות לקרן אחד הקריטריו־נים לכשרות אדם לשמש כעורך־דין ב־ישראל. עורכי־דין רבים חברים בקרנות אחרות, ודאגו לביטוח־זיקנה, ואין הם חפצים באפוטרופסות של הלישכה.

בין המצטרפים לפטיציה של רחביה מצויים גם **דויד חשין, יורם מושרט, אמנון זיכרוני, אמנון הומינר, משה שחטר, נתן קנת, דויד לי־באי, פינחס מעוז** ואחרים.

מדוע שרון מחבל בבנייה

גורמים בענף הבנייה מצאו תשובה ל־שאלה מדוע מעכב מינהל־מקרקעי־ישראל של **אריק שרון** את הבנייה, על־ידי אי־הקצאת קרקעות לחברות הבנייה. הם סבורים כי השר רוצה ליצור מחסור חמור יותר בדירות בתחומי הקו הירוק, כדי לכפות על זוגות צעירים ללכת להתנח־לויות בשטחים הכבושים.

אם זה יהיה המקום היחידי שבו יוכלו זוגות צעירים להשיג דירות, אולי יצפו מתנחלים חדשים את ההתנחלויות ה־ריקות!

למה האמריקאים מגיעים בזמן?

„אגרקסקו" מפעילה עתה כמה מטו־סים בטיסות אחדות ליום בייצוא החק־לאי לאירופה, בעיקר של פרחים. כל המטוסים הם של חברת „אל־על", מלבד מטוס חכור אחד של החברה האמרי־קאית „פלייאינג טייגרס" („הנמרים ה־מעופפים"), המופעל על־ידי צוות אמרי־קאי.

והנה זה פלא: המטוס האמריקאי ו־המטוסים של „אל־על" מקבלים את אותם תנאי־התחזוקה בישראל. המטוסים של „אל־על" מאחרים דרך קבע, ואינם נוחתים במקום היעד, בעוד שהמטוס ה־אמריקאי מגיע בזמן ולמקום שאליו נועד.

לדיוק זה חשיבות עליונה בייצוא ה־פרחים. הענף הפורח של ישראל יכניס השנה 75 מיליון דולר, לעומת 45 אשתקד. אם, לדוגמה, מתחשק לטייס „אל־על" לנחות בקלן, במקום באמסטרדם, יש צורך להוביל את הפרחים במשאיות מקלן לאמסטרדם, וחם מגיעים באיחור, מקב־לים מחיר נמוך יותר, אם בכלל. מיש־לוחים רבים, שמטוסי „אל־על" הורידו אותם שלא במקום הנכון, הושמדו, שכן במקום־הנחיתה לא היו תנאי טיפול ב־פרחים. ידוע גם מיקרה שממטוס „אל־על" הורד מיטען־פרחים בנימוק כי ה־מטוס כבד מדי, ואחרי שהורדו הפרחים הועלו במקומם שבעה נוסעים, עובדי ה־חברה.

הצטברות גורמים אלה היתה המניע העיקרי להחלטה הנחושה של מגדלי ה־פרחים להשתחרר מחיבוק־החנק של „אל־על", ולהיות בעצמם חוכרי־מטוס להו־בלות הייצוא. החקלאי יודע כי כל הש־קעתו במשך השנה תלוייה בטייס שיביא את המישלוח בזמן ולמקום. יותר מדי נזקים נגרמו בחובלות ב„אל־על", וה־דוגמה של המטוס האמריקאי הראתה כי ניתן להגיע בזמן ולמקום.

ראובן איילנד עם אריק שרון
בלי „אל־על"

המנכ"ל המיועד של חברת „אגרקסקו" **ראובן איילנד**, הוא חוד־החנית במיל־חמת החקלאים להבטחת יצואם. השנה השקיעה „אגרקסקו" 100 מיליון לירות במסוף למיטעני היצוא החקלאי, וכל ה־יצוא הועלה על מחשב. מדי יום מקבל המחשב נתונים מכל העולם על היצעים ומחירים של פרחים, מורה לבתי־אריזה איזה סוגים לשלוח, ולאילו ערים. השנה החליט איילנד להבטיח גם את המישלוח, טס לאמריקה והביא לגמר משא־ומתן עם פלייאינג־טייגרס על חכירת מטוס־מיטען במחיר חזול ב־10 אלפי דולר ליום ממה שמקבלת „אל־על". כשנודע ל**מרדכי בן־ארי** על העניין, שיגר מיברק לאמריק־אים, והודיע כי אין לאיילנד סמכות לנהל משא־ומתן. איילנד התקשר לשר החק־לאות, שדאג למישלוח מיברק שהכיל סמכויות. עתה נאלצה „אל־על" לבלוע את הגלולה, הסכימה להחלטת הממשלה כי החברה המשותפת של „אל־על" והחקל־אים (הצריכה להיות בעלת חברת „קאל") היא שתחכור את המטוס.

לאיילנד יבטיח הדבר אמצעי לחץ על „אל־על" לשיפור ההובלה במטוסיה ו־להורדת מחיריה. אם עובדי התחזוקה יפגעו ביצוא, ניתן לתחזק את המטוס בתעשיה האווירית. איילנד גם רוצה לש־נות את שיטת המישלוחים, להקים שניים־שלושה מרכזים באירופה, לשם יטיסו את היצוא במישלוחים שאינם קשורים ב־מיגבלות זמן ומקום, ומן המרכזים הללו יפזרו את המיטענים למקומות היעד בזמן.

יקיכוו אולפני צילום לערוץ שני בירושלים

אולפני־הסרטים המאוחדים, יחד עם חברת „סרטי קסטל", בודקים את האפ־שרות להקים אולפני־צילום בירושלים, ש־ישרתו את הערוץ השני בטלוויזיה, כאשר ייפתח. „סרטי קסטל" החלו כבר בעבודה באולפנים החדשים שהקימו. בינתיים, עד שיושלם המיבנה שלהם, הם הכניסו את הציוד למקום זמני בבית „גרוזלם פוסט" בירושלים.

בינתיים עלתה ההצעה להוציא מיכרז בינלאומי למימון הערוץ השני ולהקמתו. הפירסומת מערוץ זה תכניס בין 12 ל־20 מיליון דולר לשנה, הכנסה נאה לכיסוי ההשקעה הצפויה של 80 מיליון דולר. בתנאים אלה תיגשנה למיכרז החברות הגדולות בעולם, שתיתנה את כל המימון. היזמים הישראלים של הקמת הערוץ בונים את תוכניתם על הטבות ממשלתיות ומימון חלק ניכר מן ההשקעה בעזרה ממ־שלתית, בתנאי מיפעל מאושר והקלות־מס.

אי"בי"אם והקפאת ההלוואות

איסור האוצר על לקיחת הלוואות במטבע זר מחו"ל לא חל על חברות כמו אי־בי־אם. חברה זו משכירה מחשבים ללקוחות המשלמים לה במטבע זר, ה־מוענר לחברה־האם בחו"ל במשך שבע שנים. הדבר דומה למתן הלוואה לשבע שנים, אולם עד כה לא התערב האוצר, ולא קבע עמדה.

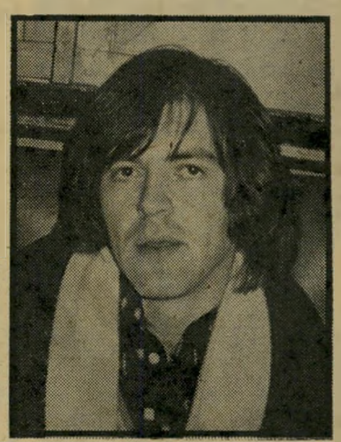
נמר של עיר

יותם ראובני והאכסהיביציוניזם ✶ מאיר ויזלטיר והפוקר ✶ פלגיאט ו/או שיר־מקורי ✶ איון איליץ' נגד הרפואה המודרנית ✶ המינון הסיפרותי של פרופ' דן מירון

דואר חוזר

פלונטר פלוס

סביר היה להניח שסיפרו של המשורר מנחם בן, פלונטר יעורר שערוריה רבתי בקריית־הספר הישראלית, ובעיקבותיה גל של תגובות זועמות מצידם של כמה משורריים וסופרים ישראליים. עוצמת החשיפה שבה פתח ופיענח מנחם בן, זעיר מעולמם

יותם ראובני
אכסהיביציוניסט

הלא רוחני של בני־האלים שוכני האולימפוס התרבותי המסובסד בישראל, הפכה את פלונטר לרב־מכר חסר־תקדים בשטח זה תוך שבועיים. כמה מהתגובות הניזעמות על סיפרו של בן, הגיעו למדור זה, והרי הם בלווית הערות:

נמר, נמר

אגב סקירת סיפרו החדש של מנחם בן „פלונטר", מציין דן עומר במדורו „נמר של נייר":

„הספר „פלונטר" הינו הספר האישי והחושפני ביותר שפורסם אי פעם מאת סופר ומשורר עברי, ובעומק חשיפתו הוא מעמיד מחברים כמו יותם ראובני, המת־נגדים בחשיפתם, כאכסהיביציוניסטים חס־רי יושר ועומק."

ב„נמר של נייר", שפורסם ב„העולם הזה" מן ה־5.7.78, כיתב מר עומר עלי:

„יותם ראובני הוא הסופר הצעיר וה־מיוצג ביותר של דור סיפרותי חדש, שניתן לכנותו „דור בין המלחמות" ...כתיבתו של יותם ראובני פנתה אל העתיד, ולעיתים היא מהפכנית בנופי תיאור שלה — צריך להיות שלה, אני משער — „על כל פנים, בעד ההזיה" (זהו שם סיפרי) מהווה אחד המיסמכים החברתיים המרתקים ביותר שראו אור בארץ בשנים האחרונות."

יותם ראובני

ההזייה של יותם ראובני

יותם, יותם

אגב עלייתו על פיסגת ההימאליה, הצליח מטפס ההרים הניו־זילנדי, אדמונד הי־לארי, להעפיל מעל לגובה שאליו הגיע משה רבנו בהעפילו על פיסגת הור־ההר.

כן עשה מנחם בן בחשיפת עצמו בפלונטר לעומת סיפוריך בבעד ההזייה, ומנחם בן עשה זאת בלא נזקקות לאכסהיביציוניזם שאתה כה נזקק לו.

באשר להשערתך בעניין נופי התיאור שלו אין בכוונתי להיגרר להבחנותיך בין זכר לנקבה.

עודני מסכים שסיפרך זה מהווה אחד המיסמכים החברתיים המרתקים ביותר... והדבר אינו משנה את אפקט־האכסהיביציוניזם הנ"ל. עודני חושב שיותם ראובני הוא מהקולות המבטיחים ביותר של הסיפרות הישראלית החדשה, אך יחד עם זאת, אצל רבים, נוצר בשנה האחרונה רושם, שהפער בין קולו המבטיח של ראובני, לבין יכולת הקיום שלו, מתקדם כפער שבין מדד יוקר המחייה הישראלי ללירה הישראלית.

תגובה בעלת אופי שונה במיקצת, היא תגובתו של המשורר מאיר ויזלטיר, וזו לשונה:

א.ב.,

אנשים תמימים, הסבורים כי דברים הנדפסים בעיתונות משקפים את המציאות,

מאיר ויזלטיר
שירפו את הספר הזה

הביאו לידיעתי קטע שנידפס בגליונכם האחרון (העולם הזה 2163). **תחת כותרת שמנה, „פוקר ויזלטיר", מגלה סופרכם דן עומר למי שרוצה להאמין לו: „אחד מן הסודות הכמוסים ביותר של תת־הכוהיכה המשוררית של תל־אביב, הוא הספורט השירי המכונה** „פוקר־עם־מאיר־ויזלטיר", **ופירחי־משוררים רבים נאלצו לעבור בעד לקלפים הנ"ל..."**

מישפט זה הוא דוגמה טובה למכניקה הנקיטה בידי דן עומר בכלל חצאי־האמת, הפיברוקים וההתחשבנויות הניפ־תלות, שאותם הוא מדפיס אצלכם מדי שבוע במסווה של מידע על הנעשה בתחום הסיפרות והתרבות. ניתן לסכם מכניקה זו בצורת מתכון: קח רסיס עלוב של מידע נטול־עניין כשלעצמו (למשל, סופרים אינם כותבים 24 שעות ביממה, ולפעמים — שומו שמיים! — הם אפילו משחקים בקלפים). הוסף לו גידוף מתמצ („תת־בוהימה"), רצוי בתוספת גוון לוקאלי אנטי־תל־אביבי, נפח את התבשיל בקריש־קוש חסר־שחר („אחד מן הסודות הכמוסים ביותר..."), ולבסוף — כלי זה אי אפשר

— תבל אותו היטב בשקר גם (למשל, „פירחי־משוררים רבים נאלצו לעבור בעד לקלפים הנ"ל..."). לא נורא אם השקר גלוי לכל היודע כמה מדובר — התבשיל לקורא התמים כבר מוכן.

דן עומר כנראה אינני יודע אחרת, ובעשייה מסוג זה מתחילים ונתמרים כי־שוריו וכישרונותיו; אבל האם גם „העולם הזה" אינו יודע אחרת?

מאיר ויזלטיר

משורר נכבד,

„אנשים תמימים, הסבורים ששירה טובה נועדה לשקף את העידית של כל חברה, הביאו לידיעתי עוד קטע שנידפס ברשימת הביקורת על הספר פלונטר מאת מנחם בן, קודם הקטע פוקר ויזלטיר, ובה צוטט קטע מסיפרו של **מנחם בן**, ובו רשום: „כמה מן החברים הטובים ביותר שלי, או האנ־שים שאותם הכי כיבדתי ואיתם התרועעתי הכי הרבה, לא שירתו בצה"ל. מעולם לא שוחחנו במהלך השירות ע"י הפסיכיאטור הצבאי, אך הצליחו להשתחרר. מאיר ויזל־טיר (אחד האנשים הכי חזקי־שפיות שאני מכיר) שוחרר מהצבא אחרי שנה וחצי (מתוכם הושם כמה חודשים בבית־חולים לחולי־נפש בעכו — רק כדי להכניס אותו ללחץ, אני חושב — כי פשוט הניחו אותו בין החולים. לא טיפלו בו, לא הזינו אותו בתרופות. לא דיברו איתו. כלום. פשוט הניחו אותו בין המאושפזים, והוא סיפר לי על התקופה הזאת דברים יפהפיים)..."

בנקודה זאת, העיר כותב שורות אלה, בטכניקה המקובלת עליו לדיבריו ויזלטיר, „בליל חצאי־אמת, הפיברוקים וההתחשב־נויות הנפתלות..." את ההערה הבאה: „ברשומותיו של כותב ביקורת זו, שוויזל־טיר היה מיודד עימו בראשית שנות ה־60', מצויה התרשמות שונה לחלוטין מ„יסורי ויזלטיר הצעיר'..." **ומאוד מפתיע, מדוע הקטע וההערה המצוטטים כאן, אינם מוז־כרים כלל במיכתבו הזועם של ויזלטיר על לשונו של כותב שורות אלה.**

באשר לקטע שאותו מצטט ויזלטיר, ב־מיכתבו, הוא מאכיל במתכוון בחצאי אמי־תות את „הקורא התמים" שהוא כה דואג לנפשו, ומתעלם מכך, שהתבשיל הנ"ל, משמש פתיח מקדים לקטע, שבו מבהיר המשורר מנחם בן, לרעייתו/גרושתו, את הקטע הרצ"ב: „זהו, יעל, אלה השקרים שאני זוכר שהיסתרתי ממך. אולי יש עוד שקר אחד: נידמה לי שלא סיפרתי לך שהפסדתי בפוקר, כבר אחרי שהתגרשנו, איזה חמש מאות לירות (למאיר)... אגב, בחצי השנה האחרונה לא שיחקתי פוקר (אחרי אותו מישחק עם מאיר נישבעתי לא לשחק יותר)..." **וכותב שורות אלה, מאמין, שמחובתו לפענח לכל אותם „קור־אים תמימים" שוויזלטיר דואג לתמימותם, את המסתתר מאחרי קטע זה בווידויו של מנחם בן.**

מאחר שאין בכוחו של כותב שורות אלה לשנות את פני ההיסטוריה התרבותית־שירית, שכתוצאה ממנה מרבית המשוררים מוזכרים בספר פלונטר בשל כישוריהם המיניים, בעוד ויזלטיר מוזכר בנושא כי־שוריו הצבאיים והפוקריסטיים, ניתן להבין את מרירותו.

מאחר שוויזלטיר מקדיש דאגה רבה ב־נושא היכן מתחילים וניגמרים „כישוריו וכישרונותיו" של כותב שורות אלה, אין ספק, כי השיר באנתולוגיה המודרנית הרצ"ב יעורר עניין רב בין קוראיו של ויזלטיר.

מדע בידיוני

חוק ההתאבדות

„לפי חוק ההתאבדות משנת 2102, מהווה הצייד דרך חוקית לגמרי להתאבדות — בתנאי שהניצוד רכש לעצמו קודם לכן ביטוח לעולם הבא. העשירים שמיצו את כל תענוגות החיים הפכו ניצודים; קבוצה של רוצחים מקצועיים היו הציידים. הני־צוד בחר את הזמן, המקום וכלי־הנשק — כל דבר מרשת וקילשון או שלשלת־מתכת שכדור משונן בקצה, ועד לקולט 45 — והכין עצמו ליהנות מהמאורע המפעיר ביותר בחייו השדופים..." כך כתוב על

אלמוות בע"מ
תלאות ואימה

אנתולוגיה מודרנית

נטלתי בחזרה את כל שאמרתי

מאת: ניקאנור פארא

בטרם אלך
עלי להביע את מישאלתי האחרונה:
צנזורים וקוראים
שירפו את הספר הזה
הרי אין בו את כל שחפצתי לומר
למרות העובדה שהוא נכתב בדם
הרי אין בו את כל שחפצתי לומר.
אף גורל בכוחו להיות עצוב משלי
הוכיתי בידי הצל שלי:
המילים נוקמות בי את ניקמתן.
סלח לי, קוראי, קוראי הטוב
אם ניבצר ממני לנטוש אותך
בהעוויות של נאמנות. אני נוטש אותך
בחיוך מאולץ ועצוב.
יתכן שזה כל שאני בחוות
אך אנא האזן למילתי האחרונה:
נטלתי בחזרה את כל שאמרתי.
עם המרירות הגדולה ביותר בתבל
נטלתי בחזרה את כל שאמרתי.

ניקאנור פארא, נולד בשנת 1914 ב־צ'ילה, פרופסור לפיסיקה ומתימטיקה. שירתו תורגמו לכמה לשונות והוא היה מועמד כמה פעמים לזכייה ב־פרס נובל. שירו זה מתורגם מתוך מחזור השירים אנטי־פואמות.

עטיפת ספר חדש בסידרת מדע בידיוני של הוצאות מסדה אלמוות בע"מ *.

הספר הוא סיפור חייו ומותו וחייו החוזרים של **תומס בליין**, שבשנת 1958, בניסיעה על כביש ראשי לניו־יורק נהרג בתאונת־דרכים, וממש בו ברגע נחטף מהמוות לתוך העתיד, עד לשנת 2110, בעזרתה של חברת רקס. מעולמנו החד־חיי מגיע תומס בליין דנן אל המאה ה־22, שמדעניה המציאו שיטה להעברת הנפש מגוף לגוף, או במילים אחרות, יכולת האלמוות של כמה מבני אותה תקופה.

העולם החדש והנועז שאליו נקלע בליין אינו שונה בערכיו מעולם המאה ה־20, למעט זכות הכניסה לעולם הבא ולתענוגותיו, זכות הנמכרת למי שידו משגת לשלם ולהעשיר את האינטרסים המונופוליסטים. בליין יוצא לחופשי בעולם אכזר זה, נחטף ומשתחרר, נוסע ברכב הקרוי הלימונית, מתאהב ומתנה אהבים, מגלה את נפשו בתוך גוף זר לו, פוגש את אשת הגוף שבו הוכנסה נפשו, קורא מיקרופילמים של הניו־יורק טיימס, מחפש עבודה, עובר תלאות למיניהן, עד שהוא הופך מטרה של האירגון המונופוליסטי שהביאו מהמאה ה־20.

כאן מתחיל בליין, בדומה לסוכן חשאי טיפוסי של המאה ה־20, לעבור מסע של תלאות ואימה, כאשר הוא נכנס ויוצא מתופת עולם המחר, בביבים שדאגתה לא חלם על דומים להם, ומצליח, בעזרת כנסה לדמויות שונות, להגיע לקצווי תבל, לאיים רחוקים, שהציוויליזציה של המאה ה־22 כמעט לא הגיעה לשם.

מדע שימושי

איוון האיום

כל קשר בין הסופר הפופולארי המרתק **איוון איליץ'** לבין גיבורו של ל.ב. **טולסטוי** בגובלה מותו של איוון איליץ' הוא מיקרי בהחלט. הסופר **איליץ'** ביסס את מעמדו

איוון איליץ'
רפואה הפכה רפואה מתועשת

בתרבות המערבית, בעשרים השנה האחרונות, כמחסל החשבונות של הפרט עם המימסדים הגדולים. ראשית הוא תקף בספריו את מערכות חינוך־החובה, התאבורה הממוכנת וכן גם הדתות הממוסדות והחברה המתועשת בכללה. בימים אלה ראה אור בעברית **סיפורו** ניקמת הרפואה **, שבמהלכו הוא מתחשבן עם התלות של האדם ברפואה המודרנית. טענת הייסוד של **איוון איליץ'** בסיפורו היא שהרפואה הסוציאלית היא חברה יוצרת תחלואים ומגיפות מודרניות.

איליץ' יוצר מערכת מוסכמות שונה מהמקובל, בעיקר לדימוי המוות בעיני החיים, תוך שהוא תוקף את הרופאים על נסיונותיהם להאריך חיים תוך הפיכת מלאכתם מאומנות למדע. הוא מאשים את הרופאים בהפיכת צרכניהם מכורים לתרופות, ומוכיח כי הרפואה הפכה רפואה מתועשת. למשל, מתאר איוון איליץ' את בניית בתי־הזקנים כאקט חמור ופסול, שהחברה משלמת את מחירו הגבוה, וכן שאר סוגי הפרדת החריגים, כהיפוכו של מעשה חסד, וכמעשה של חוסר־סובלנות.

המיסגרת הרפואית האחת והיחידה הנראית לאיוון איליץ' היא הרפואה הסינית, שזכתה במידע בימיו של היו"ר מאו־צה־טונג, רפואת סל־הנצרים של הרופא הסיני, שיש בכוחה לטפל ב־98 אחוזים מן המחלות. רפואה של מטפלים ולא של רופאים. **איליץ'** טוען שהרפואה המודרנית, נוקמת באדם על ניסיונו להילחם במיגבלות הטבע.

מעלתו העיקרית של הספר היא בהזנת הקורא במידע מרתק על מערכת הרפואה בכלל והרפואה הציבורית בפרט.

תולעי תרבות

פלגיאט־שיר

שירו של המשורר הצ'יליאני ניקאנור פארא, זכה בפלגיאט ידוע בשירה העיברית הצעירה. בין הקוראים שיוכיחו בקיאות, וישלחו תצלום קסירוקס של הפלגיאט, בצירוף שמם ויגר? פרס בעל ערך סיפרותי.

ביקורת

והיד רושמת

נדירים מאד הם סיפרי ביקורת הסיפרות הרואים אור בחפיפה לספרים המבוקרים. ספר השובר טאבו זה של ריחוק בין היצירה לביקורת, תוך הפיכת הביקורת אמצעי עזר ליצירה, הוא סיפרו החדש של פרופסור דן מירון פנקס פתוח * שראה אור בימים אלה.

בספר זה כונסו מאמריו של מירון, ש־פורסמו באחרונה בעיתונות, שבמהלכם הוא סקר בארח שוטף סידרת תופעות חדשניות בסיפרות העברית, לחיוב ולשלילה, תוך שהוא מאפשר לקהל הקוראים, לבור את המוץ מתבן המילים שעל מדפי הספרים.

דן מירון
סקירה אקטואלית

דן מירון הוא מבקר בעל השקפות עולם יסודיות ומגמתיות לגבי הסיפרות העברית הנוצרת, ומעמדה בתרבות הישראלית והיהודית. בקובץ רשימותיו זה, הוא עושה את כל שביכולתו, על־מנת לאזן את ההווה עם נצח הסיפרות העברית.

בספר תשעה פרקים, וזה סידרם: 1. מיקרה בוחן: אליעזר שושני מאת יצחק בן־נר; 2. הזיכרון כאידיאה: זכרון־דברים מאת יעקב שבתאי; 3. עימות שהוחמץ: פיליס ארבס מאת דן צלקה; ; 4. סאגה פלייטוניסטית: רקוויאם לנעמן מאת בני־מין תמוז; 5. אל מול האב: תור הפלאות מאת אהרון אפלפלד; 6. מספר שנגע בכתפו של מחזאי: החולה הנצחי והאהובה מאת חנוך לוין; 7. שני פנים לזריזות: סומכי מאת עמוס עיז; 8. כאב שתוזמר: בעד ההזייה מאת יותם ראובני; 9. מעין שיחת סיכום: הסיפורת הישראלית כיום.

בתשעת הפרקים הנ"ל מצליח פרופ' מירון להביא תמונת מצב של התהליכים העוברים על הסיפרות הישראלית כיום, תוך שהוא מוקיע ומזלזל בסיפריהם של בנימין תמוז (רקוויאם לנעמן) ודן צלקה (פיליס ארבס) ומוכיחם על מגיפת הנוסטאלגיה המתקתקה הנוזלת בהם משורה לשורה. משבח את יצירתו של יצחק בן־נר ועמוס עוז, ומעניק אשראי מה ליתם ראובני ויעקב שבתאי.

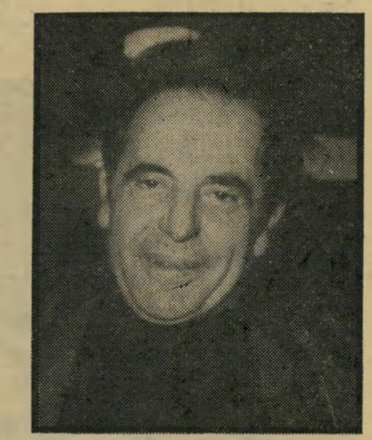
פרופ' מירון ניזהר, למרות סמכותו הרבה, מהסקת מסקנות מרחיקות לכת. עם זאת אפשר להבין מהספר שהשנה החולפת היתה במידת מה שנת מהפך לוחש בסיפרות הישראלית, כאשר חל שינוי במטרות, בסיגנון ובאמצעי הביטוי. ברור שבעצם ריכזו מאמריו בפורמאט של ספר, הסתכן פרופ' מירון בחריגה מהנורמה המקובלת על חוקרי סיפרות — להמתין ולראות מהי הסיפרות העוברת את מיבחן הזמן, והצליח להעניק מעט מממד הזמן לסיפרות העכשווית בישראל.

בחטף

חשבון העו"ש של חיים גורי *

הגירת בנימין תמוז: תיקונים * מי יקרא את יורם קניוק? * הנדלזלץ והפלונטר

● בראיון שהעניק המשורר **חיים גורי** בעיתון דבר, סיפר על פגישה מוזרה, שניהל עם עובדי קצא"א (קו צינור הנפט אילת—אשקלון): "הפגישה נמשכה שעות רבות. בתחילתה שאל אותי אחד מהם, כדרך הישראלים: 'מה אתה עושה?', אפיה אתה עובד?' נידהמתי. אמרתי להם: 'אתם לא יודעים? אני עובד בדבר.' 'אנחנו לא קוראים דבר,' אמרו. שאלתי: 'מה קוראים פועלי ארץ־ישראל?' 'פועלי ארץ־ישראל,' השיבו 'קוראים את אל־קודס ואל־פג'ר וחלק קורא את ידיעות אחרונות...'" ● בגיליון השלישי של פנטסיה 2000 עומד להתפרסם החלק הראשון של הסיפור **אויבי המישטר מאת בריאן אויבים**, סיפור הדומה באופיו ל1984 של **ג'ורג' אורוול**, אלא שהוא מתרחש בעוד מיליון שנה. כמו כן יתפרסם שם מאמר של **איזק אסימוב** על ציוויליזציות אחרות ביקום. החומר המקורי בחוברת יתבסס על רשימתו של **אהרון האופטמן**, שתבחן אספקטים שונים של העתידנות ● סידרת הטחת ההאשמות של הכתב הפוליטי בג'רוזלם פוסט, **מרק סינג'**, וסופרו המדיני של דבר **נחום ברנע**, על השתקעותו של הסופר **בנימין תמוז** בלונדון, ורכישת בית שם, הביאו לפגישה שערך בנו של הסופר, **און תמוז** עם שני הכתבים. בפגישה הבהיר הבן, שאביו הסופר אכן רכש דירה בלונדון עת כיהן שם כנספח התרבות של ישראל, אך רכש אותה ורשמה על שם בנו. אלא נראה שהבן לא הצליח למחוק את הרושם ששהייתו ועסקיו של תמוז בלונדון הביאו על ברנע, והוא מסיים את רשימתו בנושא זה במילים: "קשה להשתחרר מההרגשה שהסופר הנכבד סובל ושרץ בידו..." ● כאשר החל לפני כמה חודשים, עיתון הנוער העובד במעלה את פירסומו המחודש, אחרי שנות דור, צוטט במדור זה אחד המשוררים הבולטים בארץ, שאמר, "עכשיו סופרי דור הפלמ"ח יתחילו מחדש לפרסם את רשימותיהם וסיפוריהם בבמעלה...". כמו בנבואה מדהימה, התגשמו דברי המשורר ברשימה שאותה פירסם בגיליון ט"ו של במעלה העיתונאי והמחבר **יורם קניוק**, שביכה בנוסטלגיה האופיינית שלו את הימים הטובים של פעם, וציין בין השאר: "מי יקרא את הספרים שאני כותב בעוד עשר שנים? הרי לא ידברו כאן עברית..." אותו משורר שניבא כי סופרי דור הפלמ"ח ישובו לכתיבה בבמעלה, הגיב למיקרא הדברים הללו של קניוק, ואמר: "התנ"ך החזיק מעמד קרוב לאלפיים שנה בלא קוראים. אני ספק שכך יקרה לספריו של קניוק..." ● בדבר השבוע רשימה המורכבת משמותיהם של שני ספרים שראו אור החודש, פלונטר של מישהו אחר (פלונטר **למנחם בן** ומישהו אחר **לד"ר שמעון זנדבנק**). בסיקורו הביא הנדלזלץ ממד חדש לערלם ביקורת הסיפרות: "אחד מגורמי עיצוב היחס שלי, כקורא, לשני הספרים האלה הוא היכרותי (או לפחות בקשרי שיחה) עם שני הסופרים הנ"ל..." ● בראיון שהעניק אחד ממנהיגי הפילוסופים החדשים בפאריס, **ברנארד הנרי־לוי**, לעיתונאית ישראלית, הוא קבע: "איזה מזל שקיבלתם את **פלאטו־שרון**..." ● **בנימין גלאי** נושא כליהם של **אפרים קישון ויוסף לפיד** במעריב הגדיר את **עמוס קינן**, שבוע אחרי רשימתו נגדו, במילים: "לפני שבוע רצנו אחר גמד רשע. כיוון שרגליו קצרות ואינן מגיעות כמעט לקרקע, אף ידיו אינן ארוכות, לא היינו צריכים לרדוף אחריו הרבה..." ולקוראיו שהסתקרנו לדעת, מה צורה לענק, במשליו של גלאי הנ"ל, ממשיך הוא ומספר: "היום רצים אנו אחר איש בערכנו, בידינו חצי לבנה! את **אהרון מגד** קורא אני להנאתי..."

חיים גורי
מה קוראים פועלי א"י

יורם קניוק
נוסטאלגיה אופיינית

מאת דן טומר

---

* רוברט שקלי, "אלמוות בע"מ", עברית: דורית א. + עמוס גפן, הוצאת מסדה, 192 עמודים (כריכה רכה).

** איוון איליץ', "ניקמת הרפואה", סידרת אופקים, הוצאת עם עובד, 257 עמודים (כריכה רכה).

* דן מירון, הפנקס פתוח, הוצאת ספריית פועלים, ספרי דעת־זמנו, 108 עמודים (כריכה קשה).

רחל מרחלת על כל העולם

שמחות בית בשן

תאמינו לי שעל הזמר **יגאל בשן** ואשתו **מיקה** עוברים ימים יפים מאד. חוץ מזה, גם מזג־האויר הוא שותף פעיל בעניין הימים היפים. אבל האושר האמיתי שנפל בחלקם קשור בידיעה שמיקה נמצאת בחודשי־הריונה הראשונים. אז נכון שיגאל לא יוכל להיות ליד אשתו במשך כל זמן הריונה, כי הוא חייב להיות בחו"ל כמה פעמים כדי לערוך מסע־פירסום לאלבומו החדש, העומד לצאת בסוף מרס לשוק האירופי, ואחריו לאמריקאי, אבל הוא מבטיח חגיגית שהוא לא יישאר יום אחד מעל לצורך, ויקפוץ לבקר את מיקה ואת הארץ בכל הזדמנות אפשרית. חוץ מהעובדה שהוא הולך להיות אבא בפעם השנייה, עומד יגאל גם לפני מסע קונצרטים ברחבי־הארץ, דבר שהוא לא עשה זמן רב.

יגאל ומיקה בשן
דובים ויער

איזה מין רומן?

אולי לא תהיה שם חתונה, אבל רומן רציני יש שם על בטוח, וכוונתי ל**אבי מרוטניק**, איש מסה אומנים, אמרגן ותיק, וזאב ותיק עוד יותר. הבחור גבה־הקומה ומלא־האברים מסתובב בעיר מזה זמן רב, כשכל ערב הוא נראה מלווה ביפהפיה אחרת. צעירות מצליחות נת־לות על זרועו, עד שיום אחד, לפני כ־שלושה חודשים, הכיר את **יעל שטרוי־אורן**, חיילת צה"ל, אלופת־מחשבים נאה, נעימה וסימפטית, וראה זה פלא: השניים צמודים כמו הדביקו את שניהם בדבק־מגע. אז אם אני מכירה נכון את אבי זה, לא יעברו ימים רבים ואנו נשמע את פעמוני החתונה, כי שלושה חודשים רצוף עם בחורה אחת בשבילו זה באמת הרבה. אז נחכה ונראה.

אמא (מיל.)

איך נוצר סרט בראשו היהודי של **יהודה ברקן**? פשוט מאד, בשביל זה הוא היה צריך לשלוח את אשתו **ניצי** לבית־החולים ללדת את בנם השני, ולהי־שאר לבד בבית עם הבן והבת של נילי מנשואיה הראשונים, ללכת לאסיפת הורים ולהיות האבא היחידי בין כל האמהות. אז השתגעו כל הוויבערז, ושיגעו את

ניצי ויהודה ברקן
וייבערז ורעיון

יהודה, שברח אחרי כעשר דקות, ישב בבית והשב.

ומה יכול להיות יותר מעניין מאשר לעשות סרט על אבא שהוא אמא במילו־אים בבית, כשהאשה איננה? וכך, במשך השבוע שבו שכבה נילי בבית־החולים, רשם יהודה רשימות על מה שעובר עליו, איך ולמה, וכיום, אחרי שהתסריט מוכן וכתוב, עומד יהודה לפני סרט נוסף בכי־כובו ומפרי עטו.

איפה המלאות כולן?

למה הסתיר **צבי בומס**, הזמר, עד היום את עובדת היותו נשוי כבר יותר משנה לעורכת־דין מצליחה בשם **רותי**? לא אוכל להסביר את העניין, כי גם לי זה לא ברור. אבל מה שברור הוא שהבחור יפה־התואר, בעל הקול העבה והסקסי, כבר שנה אינו נמצא על תקן של רווק מבוקש. אולי הוא מבוקש, אבל רווק ב־וודאי שאינו.

וזה עדיין לא הכל, בכל מה שקשור לחידושים בחייו של בומסי זה. אומנם, אישתו עדיין לא בהריון, אבל לעומת זאת הוא נכנס כשותף בחנות־לאופנת־

צבי בומס
שומן וסימפטיה

מידות־גדולות, יחד עם מתכנן־האופנה **אריק**. אבל גם זה עדיין לא הכל. לא אכנס לפרטים, איך כל המלאות טובות־הלב מנסות לעשות לבומס עיניים, ולג־רות לו את בלוטות התיאבון בין מדידת השמלות והמיכנסיים. אבל הבעייה בה' הידיעה, העומדת לפני בומס בימים אלה, היא תצוגת־האופנה שהוא עומד לעשות, כולה על ולמען המלאות. לבומס המיסכן אין צל של מושג מי תהיינה הדוגמניות, והיכן להשיג אותן. הוא התקשר עם מירי זמיר, האמא הרוחנית של כל שמנות ה־ארץ, וביקש ממנה עזרה בעניין. מובן שאת העזרה הוא קיבל, אבל לא לפי רוחו. הוא מחפש סוג מסויים של מלאות, ואותן לא היו בין המועמדות שמירי הצי־גה לפניו.

ישב וחשב וחשב, ומצא שאולי לא כדאי בכלל לקחת דוגמניות מלאות בעלות תו־אר ודיפלומה. אולי פשוט כדאי לקחת קליינטיות סימפטיות, היודעות דבר על הבוטיק, ולעשות מהן דוגמניות ללילה אחד. אמר ועשה, ואכן היו כמה שהעניין לא נראה להן. אבל לעומתן היו אחדות שהיו מאד מרוצות מעצם העניין, אמרו, עשו, ותאמינו או לא — המיבצע הצליח להפליא.

יהודית בשיא

זמן רב עבר מאז סיפרתי לכם בפעם האחרונה על חייה הפרטיים של מלכת־המים הנוכחית שלנו, **יהודית נגר**. אז חוץ מזה שהיא דוגמנית מצליחה, וחוץ מזה שהיא עושה קאריירה, היא גם מאר־

יהודית נגר
קאריירה ואהבה

חתונה שקטה

את **יהודה ברקן** מי לא מכיר? אבל את אחותו **רעיה** רבים מביניכם אינם מכירים. רעיה, הגרה במשך השנתיים ה־אחרונות עם הוריה בנתניה, עשתה זאת אחרי גירושיה מבעלה הראשון, **דרור**, שהוא יהלומן.

דרור ורעיה התגרשו לפני כשלוש שנים, ורעיה מגדלת את בנם הקטן לפי מיטב המסורת היהודית. בעזרת האימא כמובן. אבל כיום גברת ברקן יכולה להירגע, ימים שלווים יעלו בחלקה מהיום והלאה, כי רעיה מצאה סוף־סוף אהבה חדשה, ש־העניקה לה טבעת חוקית על אצבעה, והחיים נראים לה ורודים להפליא.

המאושר הוא **גידי לבנון**, בן גילה של רעיה (26), והבחור הוא מאותם שם־לומדים ממש. הוא לומד באוניברסיטה מדעי־המדינה.

השניים הכירו בבית־הבובות של יהו־דה, כשגידי בא לקנות בובה ענקית, מת־נת יום־הולדת לחברתו. וכך, בין בובה לבובה, מצא את הבובה האמיתית, שהיתה בחנות, בדמותה של רעיה. ומאז — רעיה וגידי חתן־כלה ועברו לגור בתל־אביב.

גיורא גודדרייך

כדורגל ובוטיק

הבת עד מעבר לאוזניה, וכבר 10 חוד־שים ברציפות.

המאושר הוא אותו **גיורא גודדרייך**, שאותו הכירה ממש לפני בחירתה. ה־שניים שמאז לא נפרדו, עברו להתגורר יחדיו, ושניהם מחייכים לחיים. גיורא, ש־הוא שחקן־כדורגל וכדור־סל, עוזב את ההובי האתלטי שלו למען יהודית, ושני־הם מתמסרים יד אחת לבוטיק של גיורא. יהודית בוחרת, גיורא קונה, ושניהם מוכ־רים.

ומה בכל זאת עם תאכלס? אז על נשו־אין הם עדיין לא דיברו, וזה מפני שבינ־תיים טוב להם גם ככה.

"ביל תמיד כל כך עסוק.
בכל זאת אנחנו מוצאים זמן
למען התענוג."

למען התענוג-אירופה.

אירופה-דלת ניקוטין בעישון
עשירה בטעם.

לחברה הקטנים של "גלי"

"טורנדו" נעל הספורט החדשה של "גלי"
עם סוליית הפוליאורטן בשיטת ההזרקה,
גם לילדים החל במספר 23...
...זה משהוא שחייבים לראות!
"שגעון" של נעל, סליחה... של ילד.
נ.ב. להשיג בחנויות הנעלים המובחרות.

Gali-גלי
tornado®
"טורנדו" נעל הספורט החדשה של "גלי"

רחל מרחלת על כל העולם

טריפ הכלבים

חוץ מאינפלציות עוברים בימים אלה עוד כל מיני טריפים על המדינה שלנו. אם תשאלו את **יאיר צברי** הוא בוודאי יספר לכם, ובהתלהבות האופיינית לו, שכיום הטריפ גדול העובר על הישראלים הממוצעים הוא טריפ חיות־הבית.

אז נכון שגידול כלבים ותתולים תמיד היה באופנה. אבל כמו שקורה כיום זה עוד לא היה, ואם יאיר אומר הוא גם יודע, מפני שהבחור החביב הזה עוסק בכל מה שקשור בגידול ובטיפול בבעלי־חיים, החל במזון וכלה בטיפול קוסמטי למפונקים שביניהם.

אבל זה לא כל מה שעובר על יאיר, שהיה ידוע בתל־אביב כאחד הרווקים. הוא החליט שהגיע הזמן להסתדר בחיים והמ־אושרת, היא תלמידה בשם **תמי קפוס־טה**. נכון שהיו לו נוצצות וזוהרות כמו **איריס דווידסקו** במשך שנתיים, ר־**עדיה**, בתו של **שייקה אופיר**, ועוד מדוגמניות־הצמרת ומזמרות־הארץ. אבל כל זה לדבריו לא־רציני. כשרוצים להת־

יאיר צברי
גדול וחכם הכלב

יישב צריך למצוא אשה טובה מהעם, ולע־שות ממנה עקרת־בית למופת ואמא. תמי, היא בת 20, צעירה מיאיר ב־9 שנים, מה שטוב, לדעתו, לגיבושה בעתיד.

אבל זה שוב עוד לא הכל. יאיר עוזב את תמי ואת הארץ לפחות שמונה פעמים בשנה, ונוסע לחו"ל, אבל לא כשאר הישׂ־ראלים המטיילים באירופה או עושים סקי בארצות־הברית, נוסע צברי בעניניי עבו־דה. הוא מייבא תוכים מדברים מסינגפור, דרום־אפריקה, ארגנטינה, פנמה, ובוליביה.

וגם זה לא הכל, ליאיר דירה בסיגנון סופר־מודרני. כשנכנסים הביתה ושורקים

הצייר והמישטרה

על **אשר עין־דור**, הצייר היפואי, כבר מזמן לא סיפרתי לכם. אבל מי שמסתובב ביפו יודע ששום דבר חדש לא עובר על הצייר קטן־הקומה הזה, חוץ, כמובן, מעבודות פרי מיכחולו היצירתי הנובעות ממנו בשפע. אבל סוף סוף מצאתי משהו שאולי יעניין אתכם — אשר מתלונן. ועל מה הוא מתלונן? על המיש־טרה. וכל זה למה? בגלל שאלה תפסו אותו, לדבריו, כאובייקט לחיפושים, וכל פעם הם עורכים פשיטה וחיפוש בביתו, ומשום מה תמיד הם מוצאים איזה פירור של סם זה או אחר, ואשר ניכנס ל־48 שעות בפנים. זה, כמובן, מאד לא מוצא חן בעיניו. ובוודאי שלא מוצדק, לדעתו. אז מה אם באים אליו אנשים ומרגישים כמו בבית ואחר־כך הוא אוכל אותה בגללם? אז עכשיו, אחרי שהוא כבר השתגע לגמרי מהמישטרה, הוא מחפש, לדבריו, בתולה בת 16 עדינה וענוגה, אחת כזאת שאף אחד לא נגע בה ולא חילל את כבודה, ולה הוא יציע נישואין. אז אם יש אחת כזאת, שתדע שהוא יושב, מצייר ומחכה ביפו.

נדלק האור, מוחאים כפיים נדלקת מערכת־הסטריאו המשוכללת שלו. וכמובן, גם וידאו־טייפ עם כל הסרטים הכי־הכי חדי־שים. הוא אוהב את החיים נוחים, יפים ומהנים. יש עסק טוב. יש פרנסה טובה. יש נסיעות בעולם. יש תמי. יש כלב גדול וחכם. דירה. סרטים. המון חברים. ובקיצור, הוא מסודר טוב.

אז לא נותר לי אלא להספיד עוד רווק אחד, העובד את השטח ועושה לכן, בנות ישראל, את זה שוב — מתחתן.

לתמי הוא הבטיח ירח־דבש באמריקה, ושלא תחשבו שזה סתם טיול. הוא מתכוון לבלות שם עם אהובתו כארבעה חודשים, לשכור מכונית ולעבור את אמריקה מה־התחלה עד, כמובן, שייגמר הכסף, או הזמן, או הסבלנות, או אמריקה.

לא דובים ולא שמועות

בין השמועות הנפוצות בעיר מסתובבת גם השמועה שהרומן בין השחקנית **מונה זילברשטיין** לבין השחקן **שרגא הר־פז** נגמר.

אבל לא דובים ולא יער! שני אלה, שהרעישו עולמות עם מכות ורומן לוהט, כמו בסרטים ממש, כלל לא נפרדו. הם עדיין יחדיו, מסתובבים בדיזנגוף של בוקר וצהריים, עוברים מבית־קפה אחד למיש־נהו, פוגשים חברים ונראים מאוחדים.

אז אולי לא כל יום חג בשבילם, אבל למי יש כל יום חג, חוץ מאשר להגשש החיוור?

אז בפעם השנייה, לפני שמוציאים שמו־עות שכאלה, כדאי לגשת ולשאול את בני־הזוג, שאם לא כן, תהיה אינפלציה גם בשמועות כוזבות.

מונה זילברשטיין ושרגא הרפז
רומן כמו בסרטים

בחור של אשכולות

בנות ישראל היפות והצעירות, הפעם מצאתי לכבודכן איש־אשכולות אמיתי, רווק שבועי, אחד כזה שחוץ מיופי יש לו עוד הרבה להציע.

לבחור קוראים **אורי סלי**, שחקן מת־חיל בסרט החדש, אמי הגנרלית, שצילומיו מתבצעים בימים אלה.

אורי סלי
הכי טוב אצל אמא

אורי, שמעולם לא שיחק בעבר, נפל ישר על תפקיד ראשי לצידם של **גילה אלמגור**, המשחקת בסרט את אמו, ול־צידו של **גידעון זינגר**, המשחק את תפ־קיד האב, ולדבריו הוא מצליח לא רע.

את המישחק ואת שאר הדברים שהוא עושה בחיים, משתדל אורי לעשות על הצד הטוב ביותר. הבחור, שהיה בלש פרטי, מורה לקאראטה, מדריך בדואים, מורה לגיטרה, דוגמן בשבוע־האופנה וצייר בסיגנון הסוריאליסטי לא אמר די גם כש־באו והציעו לו לגלם תפקיד בסרט. אחרי שחיידק הקולנוע ניכנס בו, הוא מודה בפה מלא שזה בעצם מה שהוא רוצה לעשות בחייו. לא חס־וחלילה להפסיד ביג־לל זה את החרות והזמן לשאר חחביביו. בקולנוע הוא רואה את עתידו. והוא מקווה שהסרט הזה יהיה תחילת־דרך טובה.

אהבותיו של אורי רבות. בין השאר הוא אוהב בחורות הדומות לבובות פפור־צלן, ומשוגע לנהיגה. יכול להיכנס למכו־נית ולנהוג שעות. הוא אומנם בן 24 בלבד, אך עדיין אין לו חברה קבועה. אבל הוא לא דואג, הוא יודע שרבות מבנות־העיר תיפולנה שדודות לרגליו אח־רי שיתפרסם.

ילד־טוב־ירושלים זה עדיין גר עם הור־יו, אך לא מטעמי מוסר, אלא פשוט מטעמי חיסכון. אבל, אם וכאשר תאיר לו ההצלחה פנים, דירת רווקים בוודאי לא תהיה הבעיה.

כבר לא מחחלפים

רומן אהבה חדש נרקם בימים אלה בין שחקנית תיאטרון צה"ל **לנה** לבין **רימון בן־יקיר** בעל המיסעדה.

השניים הכירו כאשר לנה באה עם ידיד לאכול במקום. רימון נדלק למראה מהרגע הראשון. הוא לא התבייש, ניגש לשולחן, שאל את שמה ואת מיספר הטלפון שלה, תוך התנצלות לפני הידיד.

מה שמרגיע את רימון זה ש**הידיד אב־רמוב**, חברו החתיך, לא יגנוב את חברתו לנה מידיו, כי הילל עדיין קשור ברומן האהבה שלו, שנמשך מזה זמן רב, עם מועמדת מלכת־המים **מיכל דובי** המס־תובבת כיום על מסלולי־הדוגמנות בארץ.

שני הזוגות היפים והידידותיים הללו מופיעים במקומות־הבילוי הנכונים בעיר, ונראים כנהנים מהחיים.

הרומנים מתחלפים

זוכרים את הרומן הארוך בין **זזי שביט** השחקנית לבין **אלדד שרים** המלחין? זוכרים כמה ארוך ומייגע היה רומן זה? כמה חיכתה זזי לאלדד, שעשה ברז וניישאר בחו"ל זמן ממושך? וזוכרים שהוא כבר סוף־סוף חזר, איזו אידיליה היתה שם באיחוד המישפחה?

אז כיום כבר אי־אפשר להצביע שם על הרמוניות ופסטיבלים, כי שני אלה פשוט כבר לא ביחד יותר. למה? זאת שאלה טובה, שצריך להפנות לאחד משני בני הזוג. מה שאני יודעת לספר לכם הוא שהפירוד נמשך כבר כחודשיים, ר־אלדד כנראה מבלה בחברתה היפה של אשת יחסי־הציבור **אירנה שיימן**. איר־נה, שהיא לא כל־כך תוצרת הארץ, הת־אקלמה כאן על הצד הטוב ביותר, ועם החינוך החוצלארצי שלה היא מפתיעה את כולם, עם המון סבלנות, שקט נפשי, אדיבות ועדינות היא משיגה בסוף את כל מה שהיא רוצה, אז איני יודעת אם זה רומן־חתונה, אבל לפחות לי יש על מה לכתוב.

ח' אדר תשל"ט, 7.3.79 שנה 43 המחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2166

העולם הזה

עיד אדם!

רצח הדילת

והעיתונאי